

Prečišćeni tekst Zakona o privrednim društvima obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o privrednim društvima ("Službeni list Crne Gore", br. 090/25 od 06.08.2025),
2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima ("Službeni list Crne Gore", br. 121/25 od 21.10.2025), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

("Službeni list Crne Gore", br. 090/25 od 06.08.2025, 121/25 od 21.10.2025)

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Glava I

OSNOVNI POJMOVI

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, preduzetnika i dijela stranog privrednog društva.

Oblici obavljanja privredne djelatnosti, pojam privrednog društva i oblici privrednih društava

Član 2

- (1) Privrednu djelatnost obavljaju privredno društvo, preduzetnik i dio stranog privrednog društva.
- (2) Privredno društvo je pravno lice koje samostalno obavlja jednu ili više privrednih djelatnosti u skladu sa zakonom, radi dugoročnog uvećanja sopstvene vrijednosti i održivog poslovanja ako osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva nije drukčije predviđeno.
- (3) Privredno društvo može se osnovati na određeno ili neodređeno vrijeme.
- (4) Oblici privrednih društava su:
 - 1) ortačko društvo;
 - 2) komanditno društvo;
 - 3) akcionarsko društvo;
 - 4) društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (5) Privredno društvo koje je uspješno izvršilo javnu ponudu hartija od vrijednosti u skladu sa prospektom čije je objavljivanje odobrila Komisija za tržište kapitala ili čije su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom, smatra se javnim društvom.

Evropsko akcionarsko društvo i Evropsko ekonomsko interesno udruženje

Član 3

U Crnoj Gori mogu se osnovati Evropsko akcionarsko društvo i Evropsko ekonomsko interesno udruženje, u skladu sa ovim zakonom.

Primjena zakona

Član 4

Ovaj zakon primjenjuje se i na:

- 1) privredna društva osnovana u skladu sa posebnim zakonom;
- 2) druga pravna lica osnovana u skladu sa posebnim zakonom, ako obavljaju privrednu djelatnost i ako su dužna da se registruju u Centralnom registru privrednih i drugih subjekata (u daljem tekstu: CRPS).

Registracija i dejstva registracije prema trećim licima

Član 5

- (1) Privredno društvo, preduzetnik, dio privrednog društva i dio stranog privrednog društva registruju se u CRPS, koji se vodi u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih i drugih subjekata.
- (2) Registracija iz stava 1 ovog člana podrazumijeva upis osnivanja privrednog društva, preduzetnika, dijela privrednog društva i dijela stranog privrednog društva u CRPS, upis u CRPS promjene podataka i dokumentacije privrednog društva, preduzetnika, dijela privrednog društva i dijela stranog privrednog društva propisanih ovim zakonom, kao i brisanje iz CRPS privrednog društva, preduzetnika, dijela privrednog društva i dijela stranog privrednog društva u slučaju njihovog prestanka.
- (3) Treća lica koja se u pravnom prometu pouzdaju u podatke i dokumentaciju registrovane u CRPS ne mogu snositi štetne posljedice proistekle iz netačno registrovanih podataka, odnosno netačnih podataka registrovanih u CRPS.
- (4) Smatra se da su treća lica upoznata sa registrovanim podacima od dana objavljivanja tih podataka na internet stranici CRPS.
- (5) Po isteku roka od 15 dana od dana objavljivanja registrovanih podataka, treća lica ne mogu, u postupcima pred drugim organima, dokazivati da nije bilo moguće da se upoznaju sa tim podacima.
- (6) Privredno društvo može dokazivati da su treća lica bila upoznata ili su morala biti upoznata sa podacima o privrednom društvu i dokumentacijom društva i prije njihove registracije.
- (7) Treća lica imaju pravo da se pouzdaju u podatke o privrednom društvu i dokumentaciju društva koji su nastali, a koji nijesu registrovani u CRPS.
- (8) Radnje koje u ime privrednog društva preduzmu članovi organa upravljanja ovlašćeni za zastupanje tog društva, obavezuju društvo u odnosu prema trećim licima čak i ako su prilikom imenovanja tih lica počinjene nepravilnosti, osim ako društvo dokaže da su treća lica znala za nepravilnosti prilikom imenovanja.
- (9) CRPS je dužan da, prije donošenja rješenja o registraciji osnivanja privrednog društva, naročito provjeri da li su:
 - 1) osnivački akt i statut sačinjeni u propisanom obliku i sa elementima utvrđenim zakonom u dijelu podataka koji se registruju;
 - 2) ispunjeni uslovi za osnivanje privrednog društva u pogledu minimalnog osnovnog kapitala, djelatnosti i broja članova društva.
- (10) Ako CRPS utvrdi da podaci ili dokumentacija iz stava 9 ovog člana nijesu u skladu sa zakonom, donijeće rješenje o odbijanju registracije protiv kojeg se može izjaviti žalba.

Pravna sposobnost privrednog društva

Član 6

- (1) Privredno društvo stiče svojstvo pravnog lica danom registracije osnivanja u CRPS.
- (2) Privrednom društvu prestaje svojstvo pravnog lica danom brisanja iz CRPS.

Članovi privrednog društva

Član 7

- (1) Član privrednog društva može biti svako poslovno sposobno fizičko ili pravno, domaće ili strano lice, koje je osnivač privrednog društva ili lice koje mu naknadno pristupi.
- (2) Članovi privrednog društva su:
 - 1) u ortačkom društvu - ortaci;
 - 2) u komanditnom društvu - komplementari i komanditori;
 - 3) u akcionarskom društvu - akcionari;
 - 4) u društvu sa ograničenom odgovornošću - članovi društva sa ograničenom odgovornošću.
- (3) Član privrednog društva je zajednički naziv za lica iz stava 2 ovog člana.
- (4) Članovi privrednog društva registruju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih i drugih subjekata, a akcionari i u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Osnivački akt i statut privrednog društva

Član 8

- (1) Osnivački akt privrednog društva je ugovor o osnivanju, ako društvo osnivaju dva ili više lica, odnosno odluka o osnivanju, ako društvo osniva jedno lice.
- (2) Osnivački akt privrednog društva može biti u pisanom ili elektronskom obliku, potpisan od strane svih osnivača i potvrđen od strane notara u skladu sa zakonom.
- (3) Pored osnivačkog akta, akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću imaju i statut.
- (4) Statut privrednog društva može biti u elektronskom obliku, potpisan elektronskim potpisom u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski potpis.
- (5) Statut akcionarskog društva mora biti potvrđen od strane notara u skladu sa zakonom.
- (6) Osnivački akt i statut registruju se u CRPS.
- (7) Osnivački akt i statut obavezuju i lice koje naknadno pristupi privrednom društvu, i to od dana sticanja svojstva člana privrednog društva u skladu sa ovim zakonom.

Izmjene osnivačkog akta i statuta privrednog društva

Član 9

- (1) Osnivački akt ortačkog društva mijenja se odlukom ortaka, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Osnivački akt komanditnog društva mijenja se odlukom komplementara i komanditora, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva ne može se mijenjati nakon registracije osnivanja tih društava.
- (4) Statut društva sa ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva mijenja se odlukom skupštine, odnosno drugih organa tih društava, u skladu sa ovim zakonom.
- (5) Izmjene osnivačkog akta iz st. 1 i 2 ovog člana i statuta iz stava 4 ovog člana, kao i prečišćeni tekstovi ovih akata nakon svake izmjene, registruju se u CRPS.

Osnivanje i vršenje formalnosti elektronskim putem

Član 10

- (1) Osnivanje društva sa ograničenom odgovornošću, dijela privrednog društva i dijela stranog privrednog društva može se izvršiti i elektronskim putem, bez fizičkog prisustva osnivača, odnosno podnosioca prijave u bilo kojoj fazi osnivanja.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, sva dokumentacija u postupku osnivanja, uključujući osnivački akt i statut društva, potpisuju se i dostavljaju elektronskim putem, u skladu sa zakonima kojima se uređuju elektronski potpis i elektronski dokument, bez obaveze sačinjavanja ili dostavljanja bilo kojeg dokumenta u papirnoj formi.
- (3) Osnivački akt u postupku elektronskog osnivanja notar ovjerava putem elektronskih sredstava komunikacije, koristeći sredstva za elektronsku video identifikaciju, kvalifikovani elektronski potpis i kvalifikovani elektronski pečat.
- (4) Elektronska identifikacija osnivača mora biti izvršena na način koji omogućava pouzdano utvrđivanje identiteta, u skladu sa zakonima kojima se uređuju notarska djelatnost, elektronski dokument, elektronska identifikacija i elektronski potpis, kao i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma.
- (5) Notar je dužan da putem elektronske komunikacije provjeri identitet osnivača, potvrdi volju osnivača i elektronski ovjeri osnivački akt kvalifikovanim elektronskim potpisom i kvalifikovanim elektronskim pečatom i upiše ga u evidenciju ovjerenih isprava, u skladu sa zakonom.
- (6) Uplata osnovnog kapitala može se izvršiti i elektronskim putem, bez fizičkog prisustva osnivača, u skladu sa zakonima kojima se uređuju banke i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, osim ako se osnivački kapital unosi u obliku stvari ili prava.
- (7) Uplata osnovnog kapitala može se izvršiti i na račun banke koja posluje u državi članici Evropske unije.
- (8) Dokaz o uplati osnivačkog kapitala može se podnijeti elektronskim putem, korišćenjem kvalifikovanog elektronskog dokumenta izdatog od strane banke ili drugog kvalifikovanog povjerenika, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument.
- (9) Ako postoje opravdani razlozi koji se odnose na javni interes radi sprečavanja zloupotrebe ili falsifikovanja identiteta, sprečavanja pranja novca ili finansiranja terorizma ili u slučaju sumnje u postojanje poslovne sposobnosti ili ovlašćenja osnivača ili podnosioca za zastupanje privrednog društva, nadležni organ može zahtijevati fizičko prisustvo osnivača, odnosno podnosioca prijave u pojedinačnom slučaju, radi dodatne provjere identiteta, odnosno provjere poslovne sposobnosti ili ovlašćenja za zastupanje.

- (10) Odluka o zahtjevu za fizičkim prisustvom iz stava 9 ovog člana može se donijeti samo u slučaju kad postoje konkretne indicije da bi identitet osnivača, odnosno podnosioca prijave mogao biti zloupotrijebljen ili falsifikovan, odnosno u slučaju postojanja sumnje u pogledu poslovne sposobnosti ili ovlašćenja za zastupanje, a u svim drugim segmentima postupka elektronskog osnivanja omogućava se njegovo sprovođenje isključivo putem elektronskih sredstava komunikacije.
- (11) Donošenje svih odluka, potpisivanje akata i vršenje drugih formalnosti propisanih ovim zakonom mogu se vršiti u potpunosti elektronskim putem, bez obaveze fizičkog prisustva, u skladu sa odredbama ovog člana.
- (12) Svi nadležni organi moraju omogućiti elektronsko pripremanje, donošenje, ovjeru i podnošenje akata, shodno odredbama ovog člana.
- (13) Izuzetno od st. 11 i 12 ovog člana, nadležni organ može zahtijevati fizičko prisustvo lica u slučajevima iz st. 9 i 10 ovog člana.

Ugovor članova privrednog društva

Član 11

- (1) Ugovor članova privrednog društva je ugovor koji zaključuju dva ili više članova istog privrednog društva, kojim se uređuju pitanja od značaja za njihove međusobne odnose u vezi sa tim društvom.
- (2) Ugovor iz stava 1 ovog člana proizvodi dejstvo isključivo između članova privrednog društva koji su ga zaključili.
- (3) Ugovor iz stava 1 ovog člana kod ortačkog društva naziva se ugovor ortaka, kod komanditnog društva i društva sa ograničenom odgovornošću ugovor članova društva, a kod akcionarskog društva ugovor akcionara.
- (4) Ugovor iz stava 1 ovog člana nije akt privrednog društva i ne registruje se u CRPS.

Poništaj osnivanja privrednog društva

Član 12

- (1) Osnivanje privrednog društva može poništiti nadležni sud ako:
 - 1) osnivački akt i/ili statut privrednog društva nemaju formu propisanu ovim zakonom;
 - 2) je djelatnost privrednog društva koja se navodi u osnivačkom aktu i/ili statutu suprotna prinudnim propisima ili javnom poretku;
 - 3) osnivački akt ili statut privrednog društva ne sadrže odredbe o poslovnom imenu društva, ulozima članova, iznosu osnovnog kapitala ili pretežnoj djelatnosti društva;
 - 4) nijesu ispunjeni zahtjevi u pogledu minimalnog osnovnog kapitala; ili
 - 5) ako svi osnivači, u trenutku zaključenja osnivačkog akta, nijesu imali poslovnu sposobnost.
- (2) Tužbu za poništaj osnivanja privrednog društva može podnijeti svako lice koje ima pravni interes, u roku od šest mjeseci od dana registracije privrednog društva u CRPS.
- (3) Ako razlozi za poništaj osnivanja privrednog društva ne budu otklonjeni do zaključenja glavne rasprave, sud će presudom poništiti osnivanje privrednog društva.
- (4) Presudu kojom se poništava osnivanje privrednog društva sud u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti presude dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije i pokretanja postupka sudske likvidacije.
- (5) Poništaj osnivanja privrednog društva nema dejstvo na pravne poslove tog društva sa savjesnim trećim licima.
- (6) U slučaju poništaja osnivanja privrednog društva, komanditori, članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari dužni su da uplate, odnosno unesu upisane udjele, odnosno akcije i izvrše druge obaveze preuzete prema privrednom društvu, u mjeri u kojoj je to potrebno radi izmirenja obaveza tog društva prema savjesnim trećim licima.
- (7) U slučaju poništaja osnivanja privrednog društva, ortaci i komplementari odgovaraju solidarno i neograničeno za obaveze tog društva prema savjesnim trećim licima.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 13

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Glava II

ODGOVORNOST ZA OBAVEZE PRIVREDNOG DRUŠTVA

Odgovornost za obaveze prije registracije privrednog društva

Član 14

- (1) Za obaveze preuzete u postupku osnivanja privrednog društva prije njegove registracije, u ime budućeg društva, solidarno i neograničeno odgovaraju osnivači i lica koja su preuzela te obaveze, ako nije drukčije ugovoreno.
- (2) Ako nakon registracije privredno društvo preuzme obaveze iz stava 1 ovog člana, osnivači i lica koja su te obaveze preuzela u postupku osnivanja privrednog društva prije njegove registracije oslobađaju se odgovornosti, ako nije drukčije ugovoreno.

Sticanje svojstva člana privrednog društva

Član 15

- (1) Svojstvo ortaka, komplementara, komanditora i člana društva sa ograničenom odgovornošću stiče se danom registracije vlasništva nad udjelom u CRPS.
- (2) Svojstvo akcionara stiče se danom upisa akcije, odnosno akcija akcionarskog društva na njegov račun kod Centralnog klirinškog depozitarnog društva (u daljem tekstu: CKDD), u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (3) Svojstvo ortaka, komplementara, komanditora i člana društva sa ograničenom odgovornošću prestaje danom registracije prestanka svojstva člana privrednog društva u CRPS.
- (4) Svojstvo akcionara prestaje danom brisanja svih akcija akcionarskog društva sa njegovog računa kod CKDD, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Odgovornost privrednog društva i članova privrednog društva za obaveze društva

Član 16

- (1) Privredno društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.
- (2) Ortaci i komplementari odgovaraju za obaveze društva solidarno i neograničeno, cjelokupnom svojom imovinom.
- (3) Komanditori, članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari ne odgovaraju za obaveze privrednog društva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Zloupotreba svojstva pravnog lica

Član 17

- (1) Komanditor, član društva sa ograničenom odgovornošću i akcionar koji zloupotrijebi pravilo o ograničenoj odgovornosti iz člana 16 stav 3 ovog zakona, solidarno i neograničeno odgovara za obaveze privrednog društva.
- (2) Zloupotrebom iz stava 1 ovog člana smatra se svaki vid izigravanja, odnosno nepoštovanje svojstva pravnog lica privrednog društva od strane lica iz stava 1 ovog člana ili sa njim povezanog lica u smislu člana 45 ovog zakona, na osnovu kojeg se kroz miješanje imovine, njeno umanjeње, nepravilnosti u upravljanju, poslovanje protivno ciljevima privrednog društva, zanemarivanje identiteta, oštećenje povjerilaca i/ili druge radnje, stvara opšti utisak poistovjećivanja tih lica sa privrednim društvom.
- (3) Protiv lica iz stava 1 ovog člana povjerilac privrednog društva može podnijeti tužbu nadležnom sudu u roku od šest mjeseci od dana saznanja za zloupotrebu iz stava 1 ovog člana, a najkasnije u roku od tri godine od dana zloupotrebe.
- (4) Podnošenje tužbe iz stava 3 ovog člana ne utiče na pravo povjerioca da naplatu potraživanja prema privrednom društvu izvrši na drugi način, u skladu sa zakonom.
- (5) U slučaju da potraživanje povjerioca iz stava 3 ovog člana nije dospjelo u trenutku saznanja za učinjenu zloupotrebu iz stava 1 ovog člana, rok od šest mjeseci za podizanje tužbe počinje da teče od dana dospijeca potraživanja.

Glava III

SJEDIŠTE, DJELATNOST I POSLOVNO IME PRIVREDNOG DRUŠTVA

Sjedište privrednog društva

Član 18

- (1) Sjedište privrednog društva je mjesto u Crnoj Gori (jedinica lokalne samouprave) iz kojeg se upravlja privrednim društvom ili u kojem društvo trajno obavlja svoju pretežnu djelatnost, koje je utvrđeno osnivačkim aktom i statutom privrednog društva i registrovano u CRPS.
- (2) Privredno društvo može imati samo jedno sjedište.
- (3) Ako se uprava privrednog društva ili mjesto u kojem privredno društvo trajno obavlja svoju pretežnu djelatnost nalaze u mjestu različitom od mjesta koje je registrovano kao sjedište privrednog društva u CRPS, sjedištem će se smatrati mjesto koje je registrovano u CRPS, s tim da se nadležnost suda u postupcima trećih lica protiv privrednog društva može odrediti prema mjestu u kojem se nalazi uprava privrednog društva ili mjestu u kojem privredno društvo trajno obavlja svoju pretežnu djelatnost.
- (4) Odluku o promjeni sjedišta privrednog društva u ortačkom društvu donose ortaci, u komanditnom društvu komplementari, a u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu skupština društva, na način na koji se mijenja osnivački akt, odnosno statut društva, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom privrednog društva nije drukčije predviđeno.
- (5) Promjena sjedišta privrednog društva registruje se u CRPS.

Dostavljanje i adresa za prijem pošte i elektronske pošte

Član 19

- (1) Dostavljanje pošte privrednom društvu vrši se na adresu sjedišta i/ili adresu za prijem elektronske pošte.
- (2) Privredno društvo može da registruje i posebnu adresu za prijem pošte na teritoriji Crne Gore.
- (3) Ako privredno društvo ima posebnu adresu za prijem pošte, dostavljanje se vrši na tu adresu, umjesto na adresu sjedišta.
- (4) Ako je dostava pismena privrednom društvu na posebnu adresu za prijem pošte, odnosno na adresu sjedišta ako društvo nema registrovanu posebnu adresu za prijem pošte, putem preporučene poštanske pošiljke u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge bila bezuspješna, smatraće se da je dostava te pošiljke uredno izvršena istekom roka od osam dana od dana slanja.
- (5) Privredno društvo mora da ima adresu za prijem elektronske pošte, koja se registruje u CRPS.
- (6) Dostavljanje pismena privrednom društvu u sudskom, upravnom, poreskom i drugim postupcima vrši se u skladu sa posebnim zakonima.

Upotreba pečata

Član 20

- (1) Privredno društvo nije dužno da u obavljanju djelatnosti koristi pečat.
- (2) Privredno društvo koje obavlja djelatnost elektronskim putem dužno je da koristi elektronski pečat, u skladu sa zakonom.

Djelatnost privrednog društva

Član 21

- (1) Privredno društvo ima pretežnu djelatnost koja se utvrđuje osnivačkim aktom, odnosno statutom u skladu sa zakonom kojim se uređuje klasifikacija djelatnosti i registruje u CRPS.
- (2) Odluku o promjeni pretežne djelatnosti privrednog društva u ortačkom društvu donose ortaci, u komanditnom društvu komplementari, a u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu skupština društva, na način na koji se mijenja osnivački akt, odnosno statut privrednog društva, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drukčije predviđeno.
- (3) Promjena pretežne djelatnosti registruje se u CRPS.
- (4) Pored pretežne djelatnosti, privredno društvo može da obavlja i druge djelatnosti u skladu sa zakonom.
- (5) Obavljanje određene djelatnosti ili registracija privrednog društva mogu posebnim zakonom biti uslovljeni dobijanjem prethodne saglasnosti, odobrenja, dozvole ili drugog akta nadležnog organa.

Poslovno ime privrednog društva

Član 22

- (1) Poslovno ime privrednog društva je ime pod kojim privredno društvo obavlja djelatnost i učestvuje u pravnom prometu.
- (2) Poslovno ime, kao i promjene poslovnog imena privrednog društva registruju se u CRPS.
- (3) Odluku o promjeni poslovnog imena privrednog društva u ortačkom društvu donose ortaci, u komanditnom društvu komplementari, a u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu skupština društva, na način na koji se mijenja osnivački akt, odnosno statut privrednog društva, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drukčije predviđeno.

Sadržina poslovnog imena

Član 23

- (1) Poslovno ime privrednog društva obavezno sadrži naziv, oznaku pravnog oblika i sjedište društva.
- (2) Naziv je karakterističan dio poslovnog imena po kojem se privredno društvo razlikuje od drugih privrednih društava.
- (3) Pravni oblik privrednog društva se u poslovnom imenu označava na sljedeći način:
 - 1) za ortačko društvo koristi se oznaka: "ortačko društvo" ili skraćenica "OD";
 - 2) za komanditno društvo koristi se oznaka: "komanditno društvo" ili skraćenica "KD";
 - 3) za društvo sa ograničenom odgovornošću koristi se oznaka: "društvo sa ograničenom odgovornošću" ili skraćenica "DOO";
 - 4) za akcionarsko društvo koristi se oznaka: "akcionarsko društvo" ili skraćenica "AD".
- (4) Posebnim zakonom mogu biti propisani i drugi elementi koje privredno društvo mora da unese u poslovno ime.
- (5) Privredno društvo može da, pored elemenata iz st. 1 i 4 ovog člana, u poslovno ime unese i pretežnu djelatnost i druge elemente.
- (6) Uz poslovno ime privrednog društva u postupku stečaja dodaje se oznaka: "u stečaju".
- (7) Uz poslovno ime privrednog društva u postupku likvidacije dodaje se oznaka: "u likvidaciji".

Skraćeno poslovno ime

Član 24

- (1) Pored poslovnog imena, privredno društvo može da koristi i skraćeno poslovno ime, na isti način na koji koristi poslovno ime.
- (2) Skraćeno poslovno ime sadrži naziv ili skraćeni naziv, kao i oznaku pravnog oblika privrednog društva.
- (3) Privredno društvo može da ima samo jedno skraćeno poslovno ime.
- (4) Skraćeno poslovno ime mora jasno da proizlazi iz poslovnog imena privrednog društva i podliježe jednakoj zaštiti kao i poslovno ime.
- (5) Skraćeno poslovno ime, kao i svaka promjena skraćenog poslovnog imena privrednog društva registruje se u CRPS.

Jezik poslovnog imena

Član 25

- (1) Poslovno ime privrednog društva mora da bude na crnogorskom jeziku ili na jeziku u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, na latiničnom ili ćiriličnom pismu.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, naziv privrednog društva može da bude na stranom jeziku.

Upotreba poslovnog imena

Član 26

- (1) Privredno društvo dužno je da u pravnom prometu upotrebljava poslovno ime i skraćeno poslovno ime koje je registrovano u CRPS.
- (2) Privredno društvo dužno je da na svakoj poslovnoj prostoriji vidno istakne svoje poslovno ime ili skraćeno poslovno ime.

Rezervacija naziva

Član 27

Fizička i pravna lica mogu da podnesu zahtjev za rezervaciju naziva privrednog društva u CRPS, u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih i drugih subjekata.

Upotreba naziva i oznaka država i međunarodnih organizacija

Član 28

- (1) Poslovno ime privrednog društva može u nazivu da sadrži riječi: "Crna Gora", a logo društva grb, zastavu i druge državne simbole u skladu sa zakonom.
- (2) Poslovno ime privrednog društva može u nazivu da sadrži naziv, a logo društva grb i drugi simbol druge države ili međunarodne organizacije, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa države ili međunarodne organizacije na koje se naziv ili simboli odnose.

Upotreba ličnog imena u nazivu privrednog društva

Član 29

- (1) U naziv privrednog društva može se unijeti ime i prezime fizičkog lica, uz njegov pisani pristanak, a ako je to lice umrlo uz saglasnost svih njegovih nasljednika.
- (2) Ako privredno društvo u obavljanju djelatnosti ili na drugi način vrijeđa čast i ugled fizičkog lica čije je ime i prezime uneseno u njegov naziv, to lice, odnosno njegovi nasljednici mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu, kojom zahtijevaju brisanje imena i prezimena fizičkog lica iz naziva privrednog društva i naknadu eventualne štete.
- (3) Ako naziv privrednog društva sadrži ime i prezime nekog člana privrednog društva koji je naknadno istupio iz društva, privredno društvo ima pravo da nastavi sa korišćenjem naziva, osim ako taj član, odnosno njegovi nasljednici, u roku od 30 dana od dana prestanka članstva podnesu privrednom društvu zahtjev za brisanje imena i prezimena iz naziva tog društva.
- (4) U slučaju podnošenja zahtjeva iz stava 3 ovog člana, privredno društvo je dužno da u roku od pet radnih dana od dana podnošenja zahtjeva podnese prijavu za promjenu poslovnog imena u CRPS.
- (5) Ako privredno društvo ne postupi u skladu sa stavom 4 ovog člana, član privrednog društva, odnosno njegovi nasljednici mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu kojom zahtijevaju brisanje imena i prezimena člana iz naziva društva i naknadu eventualne štete.
- (6) Tužba iz stava 5 ovog člana može se podnijeti u roku od tri mjeseca od dana prestanka svojstva člana privrednog društva čije je ime i prezime ostalo u nazivu tog društva.

Prenos naziva

Član 30

- (1) Naziv privrednog društva ne može se prenijeti na drugo privredno društvo.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, naziv privrednog društva može se prenijeti na drugo privredno društvo u slučaju:
 - 1) statusnih promjena, kod kojih društvo sticalac preuzima naziv od društva prenosioca, koje statusnom promjenom prestaje da postoji;
 - 2) prenosa imovinske cjeline privrednog društva ili bitnog dijela te cjeline.
- (3) Za prenos naziva iz stava 2 ovog člana koji sadrži ime i prezime fizičkog lica, potrebna je saglasnost tog lica, odnosno njegovih nasljednika.

Zabrane u vezi sa nazivom privrednog društva

Član 31

- (1) Naziv privrednog društva ne smije da:
 - 1) bude suprotan prinudnim propisima;
 - 2) vrijeđa javni moral;
 - 3) bude istovjetan nazivu drugog privrednog društva;

- 4) bude sličan nazivu drugog privrednog društva, zbog čega može doći do zamjene društava od strane učesnika u pravnom prometu;
 - 5) bude takav da dovodi u zabludu učesnike u pravnom prometu u pogledu pravnog oblika privrednog društva;
 - 6) sadrži neistinite podatke.
- (2) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da odbije prijavu za registraciju naziva privrednog društva koji nije u skladu sa stavom 1 ovog člana.
 - (3) Ako su organu iz stava 2 ovog člana podnesene dvije prijave poslovnog imena privrednih društava koje sadrže istovjetne ili slične nazive, zbog čega može doći do zamjene društava od strane učesnika u pravnom prometu, u CRPS se registruje poslovno ime koje je ranije prijavljeno.

Sudska zaštita naziva

Član 32

- (1) U slučaju kad je u CRPS registrovano poslovno ime privrednog društva čiji naziv nije u skladu sa članom 31 stav 1 ovog zakona, svako zainteresovano lice može protiv tog društva podnijeti tužbu nadležnom sudu kojom zahtijeva promjenu naziva tog društva i naknadu eventualne štete.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana može se podnijeti u roku od dvije godine od dana registracije poslovnog imena privrednog društva.
- (3) Postupak po tužbi iz stava 1 ovog člana je hitan.
- (4) Presudu kojom se nalaže promjena naziva privrednog društva, nadležni sud u roku od sedam dana od dana pravosnažnosti presude dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije.
- (5) Ako privredno društvo u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude kojom se nalaže promjena naziva ne podnese prijavu za registraciju promjene naziva sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje promjenu naziva, organ nadležan za registraciju u CRPS po službenoj dužnosti pokreće postupak sudske likvidacije tog društva.
- (6) Odredbe ovog člana ne utiču na prava zainteresovanog lica po osnovu propisa kojima se uređuje zaštita konkurencije i zaštita intelektualne svojine.

Poslovna korespondencija

Član 33

- (1) Poslovna pisma, porudžbenice i računi, u pisanom ili elektronskom obliku, koji su upućeni trećim licima treba da sadrže poslovno ili skraćeno poslovno ime privrednog društva, adresu sjedišta, registracioni broj, poreski identifikacioni broj, a ako se privredno društvo nalazi u postupku likvidacije ili stečaja i oznaku: "u likvidaciji", odnosno "u stečaju".
- (2) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, ortačko i komanditno društvo navode i podatke o svim ortacima i komplementarima.
- (3) Podatke iz stava 1 ovog člana akcionarska društva objavljuju na svojoj internet stranici.

Glava IV

ZASTUPANJE PRIVREDNOG DRUŠTVA

Zakonski zastupnici privrednog društva

Član 34

- (1) Fizička lica koja, u skladu sa ovim zakonom, imaju ovlaštenje za zastupanje privrednog društva (u daljem tekstu: zakonski zastupnik) su:
 - 1) svaki ortak u ortačkom društvu;
 - 2) svaki komplementar u komanditnom društvu;
 - 3) izvršni direktori ili članovi upravnog odbora kod društva sa ograničenom odgovornošću i akcionarskog društva.
- (2) Zakonski zastupnici registruju se u CRPS.

Drugi zastupnici privrednog društva

Član 35

- (1) Pored zakonskih zastupnika, privredno društvo mogu da zastupaju i druga lica koja su osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva ovlašćena da zastupaju društvo.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana registruju se u CRPS.

Ograničenje ovlašćenja zastupnika privrednog društva

Član 36

- (1) Zastupnik privrednog društva dužan je da zastupa privredno društvo u granicama ovlašćenja za zastupanje utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom ili statutom društva i odgovoran je za štetu nastalu prekoračenjem ovlašćenja, u skladu sa zakonom.
- (2) Ograničenja ovlašćenja zastupnika registruju se u CRPS.
- (3) Radnje koje ovlašćeni zastupnici preduzmu obavezuju društvo prema trećim licima čak i kad su ograničenja ovlašćenja registrovana u CRPS, kao i ako te radnje nijesu u okviru predmeta poslovanja društva, osim u slučaju kad su ta lica preduzela radnje koje su u skladu sa zakonom van obima njihovih ovlašćenja ili van ovlašćenja koje zakon propisuje da im mogu biti povjerena aktima ili odlukom društva.

Zajedničko zastupanje privrednog društva

Član 37

- (1) Osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva može se predvidjeti da dva ili više zastupnika zajednički zastupaju privredno društvo, uz obaveznu saglasnost svih zastupnika za zaključivanje pravnog posla, odnosno preduzimanje pravne radnje.
- (2) Zajedničko zastupanje iz stava 1 ovog člana registruje se u CRPS.
- (3) Izjava volje trećih lica učinjena bilo kom od zastupnika privrednog društva ovlašćenih da zastupaju društvo zajednički, smatra se da je učinjena društvu.
- (4) Ako ovlašćenje za zastupanje privrednog društva nije izričito utvrđeno kao zajedničko, svaki zastupnik privrednog društva istupa samostalno u ime i za račun tog privrednog društva.

Pojam i osnovne karakteristike prokure

Član 38

- (1) Prokura je punomoćje kojim privredno društvo ili preduzetnik ovlašćuje jedno ili više poslovno sposobnih fizičkih lica da, u ime i za račun privrednog društva, odnosno preduzetnika zaključuju pravne poslove i preduzimaju druge pravne radnje u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: prokurista).
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva mogu se predvidjeti posebni uslovi koje prokurista treba da ispunjava.
- (3) Prokura se ne može dati pravnom licu.
- (4) Prokura nije prenosiva na drugo lice.

Davanje prokure

Član 39

- (1) Odluku o davanju prokure u ortačkom društvu donose svi ortaci, u komanditnom društvu svi komplementari, a u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu direktor, odbor direktora, odnosno upravni odbor, ako osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva nije drukčije predviđeno.
- (2) Preduzetnik prokuru daje lično.
- (3) Prokura se daje u pisanoj formi i mora biti potvrđena od strane notara, u skladu sa zakonom.
- (4) Prokurista se registruje u CRPS.

Vrste prokure

Član 40

- (1) Prokura može biti pojedinačna ili zajednička.
- (2) Ako je prokura data za dva ili više lica bez naznake da se radi o zajedničkoj prokuri, svaki prokurista istupa samostalno u granicama ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom.

- (3) Ako je prokura data kao zajednička, pravni poslovi koje zaključuju ili pravne radnje koje preduzimaju prokuristi punovažni su uz obaveznu saglasnost svih prokurista.
- (4) Saglasnost iz stava 3 ovog člana može se dati kao prethodna ili naknadna.
- (5) Izjava volje ili pravna radnja učinjena jednom prokuristi ima pravno dejstvo kao da je učinjena prema svim prokuristima.

Ovlašćenja i ograničenja ovlašćenja prokuriste

Član 41

- (1) Prokurista ne može, bez posebnog ovlašćenja privrednog društva, da:
 - 1) zaključuje pravne poslove i preduzima pravne radnje u vezi sa sticanjem, otuđenjem ili opterećenjem nepokretnosti, odnosno udjela i akcija koje društvo posjeduje u drugim društvima;
 - 2) zaključuje ugovore o zajmu i kreditu;
 - 3) preuzima mjenične obaveze i obaveze jemstva;
 - 4) zastupa društvo u upravnim, sudskim i arbitražnim postupcima, kao i postupcima alternativnog rješavanja sporova.
- (2) Prokurista ne može dati ovlašćenje za zastupanje drugim licima.
- (3) Ograničenja ovlašćenja prokuriste koja nijesu izričito propisana ovim zakonom ne mogu se isticati prema trećim licima.
- (4) Na prokuristu preduzetnika shodno se primjenjuju odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Prestanak prokure

Član 42

- (1) Prokura prestaje opozivom i otkazom.
- (2) Prokura se može opozvati u svakom trenutku.
- (3) Privredno društvo, odnosno preduzetnik ne može se odreći prava da opozove prokuru, niti se to pravo može na bilo koji način ograničiti ili usloviti.
- (4) Odluku o opozivu prokure u ortačkom društvu donose svi ortaci, u komanditnom društvu svi komplementari, a u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu direktor, odbor direktora, odnosno upravni odbor, ako osnivačkim aktom ili statutom nije drukčije predviđeno.
- (5) Preduzetnik opoziva prokuru lično.
- (6) Prokurista može da otkáže prokuru u svakom trenutku, uz obavezu da u periodu od 30 dana od dana dostavljanja otkaza zaključuje pravne poslove i preduzima pravne radnje u ime i za račun privrednog društva, odnosno preduzetnika ako je to potrebno radi sprečavanja nastupanja štete za društvo, odnosno preduzetnika.
- (7) Odluka o opozivu i izjava o otkazu prokure moraju biti u pisanoj formi i ovjerene u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa i registruju se u CRPS.

Potpisivanje

Član 43

Zastupnik privrednog društva i prokurista dužni su da, prilikom potpisivanja dokumentacije u ime privrednog društva, odnosno preduzetnika uz svoj potpis navedu i svojstvo u kom potpisuju tu dokumentaciju.

Glava V

POSEBNE OBAVEZE PREMA PRIVREDNOM DRUŠTVU

ODJELJAK A

LICA SA POSEBNIM OBAVEZAMA PREMA PRIVREDNOM DRUŠTVU I POVEZANA LICA

Lica sa posebnim obavezama prema privrednom društvu

Član 44

- (1) Lica sa posebnim obavezama prema privrednom društvu su:

- 1) ortaci i komplementari;
 - 2) članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji posjeduju značajno učešće u društvu ili član društva sa ograničenom odgovornošću koji je kontrolni član društva u smislu člana 45 stav 6 ovog zakona;
 - 3) akcionari koji posjeduju značajno učešće u društvu ili akcionar koji je kontrolni član društva u smislu člana 45 stav 6 ovog zakona;
 - 4) direktor i članovi odbora direktora, upravnog odbora i nadzornog odbora;
 - 5) lica koja preduzimaju radnje iz nadležnosti organa iz tačke 4 ovog stava, a koja nijesu imenovana na tu funkciju;
 - 6) lica u skladu sa čijim nalogima i uputstvima redovno i u dužem periodu postupaju lica iz tač. 4 i 5 ovog stava;
 - 7) drugi zastupnici u smislu člana 35 ovog zakona i prokuristi;
 - 8) likvidator;
 - 9) revizor društva.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva mogu se odrediti i druga lica sa posebnim obavezama prema privrednom društvu.

Povezana lica

Član 45

- (1) Povezanim licem, u smislu ovog zakona, u odnosu na određeno fizičko lice smatra se:
- 1) srodnik u pravoj liniji bez obzira na stepen srodstva, srodnik u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva, kao i bračni ili vanbračni supružnik ovih lica ili njihov partner u zajednici života lica istog pola;
 - 2) bračni ili vanbračni supružnik ili partner u zajednici života lica istog pola i njihovi srodnici zaključno sa drugim stepenom srodstva;
 - 3) usvojilac ili usvojenik, kao i potomci usvojenika;
 - 4) druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.
- (2) Povezanim licem, u smislu ovog zakona, u odnosu na određeno pravno lice smatra se:
- 1) pravno lice u kojem to pravno lice, direktno ili indirektno, posjeduje značajno učešće;
 - 2) pravno lice u kojem je to pravno lice, direktno ili indirektno, kontrolni član (zavisno društvo);
 - 3) fizičko ili pravno lice koje, direktno ili indirektno, u tom pravnom licu posjeduje značajno učešće;
 - 4) fizičko ili pravno lice koje je, direktno ili indirektno, kontrolni član tog pravnog lica;
 - 5) pravno lice koje je zajedno sa tim pravnim licem pod direktnom ili indirektnom kontrolom trećeg lica;
 - 6) lice koje je direktor, član odbora direktora, upravnog odbora ili nadzornog odbora tog pravnog lica ili pravnog lica iz tač. 1 do 5 ovog stava.
- (3) Kontrola u smislu stava 2 ovog člana podrazumijeva pravo jednog lica da, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički djeluju, vrši odlučujući uticaj na donošenje odluka drugog lica putem učešća u privrednom društvu ili ugovora.
- (4) Značajno učešće u privrednom društvu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički djeluju, posjeduje više od 20% prava glasa u privrednom društvu.
- (5) Većinsko učešće u privrednom društvu postoji ako jedno lice, samostalno ili sa drugim licima koja sa njim zajednički djeluju, posjeduje više od 50% prava glasa u privrednom društvu.
- (6) Smatra se da je određeno lice kontrolni član privrednog društva uvijek kad to lice samostalno ili sa povezanim licima posjeduje većinsko učešće u društvu.
- (7) Zajedničko djelovanje postoji kad dva ili više lica, na osnovu izričitog ili prećutnog sporazuma, koriste glasačka prava u određenom pravnom licu ili preduzimaju druge radnje radi vršenja zajedničkog uticaja na upravljanje ili poslovanje tog lica.

ODJELJAK B

OBAVEZA DUŽNE PAŽNJE

Pojam obaveze dužne pažnje

Član 46

- (1) Lica iz člana 44 stav 1 tač. 4 do 9 ovog zakona dužna su da u izvršavanju obaveza postupaju savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu privrednog društva kao cjeline.
- (2) Pod pažnjom dobrog privrednika u smislu stava 1 ovog člana podrazumijeva se stepen pažnje sa kojim bi postupalo razumno pažljivo lice koje posjeduje znanja, vještine i iskustvo potrebne za izvršavanje obaveza u privrednom društvu.
- (3) Ako lice iz stava 1 ovog člana posjeduje i određena specifična znanja, vještine ili iskustvo, prilikom ocjene stepena pažnje koju je trebalo da pokaže prilikom izvršavanja obaveza u privrednom društvu uzimaju se u obzir i ta znanja, vještine ili iskustvo.
- (4) Lica iz stava 1 ovog člana mogu da zasnivaju svoje odluke i na informacijama i mišljenjima lica stručnih za odgovarajuću oblast, za koja razumno vjeruju da su u tom slučaju savjesno postupala.

Pravilo poslovnog prosuđivanja

Član 47

- (1) Smatra se da je lice iz člana 44 stav 1 tač. 4 do 9 ovog zakona postupalo sa dužnom pažnjom prilikom donošenja poslovne odluke ako:
 - 1) nije riječ o pravnom poslu ili pravnoj radnji u kojoj to lice ima lični interes;
 - 2) je odluka donesena na osnovu informacija za koje to lice razumno vjeruje da su odgovarajuće, imajući u vidu sve okolnosti slučaja; i
 - 3) je razumno vjerovalo da je odluka koju je donijelo u najboljem interesu privrednog društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, lice iz člana 44 stav 1 tač. 4 do 9 ovog zakona ne odgovara za štetu koja je nastala kao rezultat njegovih poslovnih odluka.

Tužba zbog povrede obaveze dužne pažnje

Član 48

Protiv lica iz člana 44 stav 1 tač. 4 do 9 ovog zakona privredno društvo može podnijeti tužbu za naknadu štete koju mu je to lice prouzrokovalo povredom obaveze dužne pažnje iz člana 46 ovog zakona.

ODJELJAK C

OBAVEZA PRIJAVLJIVANJA POSLOVA I RADNJI U KOJIMA POSTOJI LIČNI INTERES

Prijavljivanje pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes i pojam ličnog interesa

Član 49

- (1) Lice iz člana 44 ovog zakona dužno je da obavijesti privredno društvo o postojanju ličnog interesa ili interesa sa njim povezanog lica u pravnom poslu koji društvo zaključuje, odnosno pravnoj radnji koju društvo preduzima.
- (2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: ime i prezime, odnosno poslovno ime lica iz člana 44 ovog zakona u odnosu na koje postoji lični interes, priroda odnosa između privrednog društva i lica iz člana 44 ovog zakona sa naglaskom na prirodu i obim ličnog interesa tog lica, detaljan opis pravnog posla, odnosno pravne radnje, vrijednost pravnog posla, odnosno pravne radnje, datum kad je planirano preduzimanje pravnog posla, odnosno pravne radnje i druge informacije potrebne za procjenu da li je pravni posao, odnosno pravna radnja pravična i razumna iz ugla privrednog društva i članova koji nemaju lični interes.
- (3) Obavještenje iz stava 1 ovog člana mora biti dostavljeno privrednom društvu prije zaključenja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje.
- (4) Lični interes lica iz člana 44 ovog zakona postoji u slučaju:
 - 1) zaključivanja pravnog posla između privrednog društva i tog lica ili sa njim povezanog lica;
 - 2) preduzimanja pravne radnje (npr. odricanje od prava, vršenje radnji u sudskim i drugim postupcima i sl.) privrednog društva prema tom licu ili sa njim povezanom licu; ili
 - 3) zaključivanja pravnog posla između privrednog društva i trećeg lica, odnosno preduzimanja pravne radnje privrednog društva prema trećem licu, ako je to treće lice sa njim ili sa njim povezanim licem u finansijskom odnosu i ako se može očekivati da postojanje tog odnosa utiče na njegovo postupanje.

- (5) Finansijski odnosi iz stava 4 tačka 3 ovog člana su dužničko-povjerilački, kao i drugi odnosi kod kojih se može utvrditi povezanost ekonomskih interesa između lica.

Odobrenje pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes

Član 50

- (1) Nakon prijema obavještenja iz člana 49 stav 1 ovog zakona, pravni posao, odnosno pravna radnja u kojoj postoji lični interes odobrava se:
- 1) u ortačkom društvu većinom glasova svih ortaka, a u komanditnom društvu većinom glasova svih komplementara, kod kojih ne postoji lični interes;
 - 2) u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu većinom glasova svih članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, kod kojih ne postoji lični interes.
- (2) U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, ako svi članovi odbora direktora ili nadzornog odbora imaju lični interes ili je broj članova koji nemaju lični interes nedovoljan za postizanje kvoruma za rad, odluku o odobrenju zaključivanja pravnog posla, odnosno preduzimanju pravne radnje donosi skupština društva sa ograničenom odgovornošću, većinom glasova prisutnih članova, odnosno skupština akcionarskog društva, većinom glasova prisutnih akcionara, kod kojih ne postoji lični interes.
- (3) Osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva može se odrediti da odobrenje u slučaju stava 1 tačka 2 ovog člana daje isključivo skupština privrednog društva.
- (4) Kod akcionarskog društva, u slučaju kad vrijednost predmeta pravnog posla, odnosno pravne radnje koja se odobrava iznosi najmanje 10% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine akcionarskog društva iskazane u posljednjem godišnjem bilansu stanja, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor vrši procjenu da li je pravni posao, odnosno pravna radnja pravična i razumna iz ugla akcionarskog društva i njegovih akcionara koji nemaju lični interes i o tome sačinjava izvještaj.
- (5) Izvještaj iz stava 4 ovog člana dostavlja se organu iz stava 1 tačka 2, odnosno stava 2 ovog člana, prije donošenja odluke o odobrenju zaključivanja pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes.
- (6) U slučaju kad odbor direktora, odnosno nadzorni odbor odobri zaključivanje pravnog posla, odnosno preduzimanje pravne radnje u skladu sa stavom 1 tačka 2 ovog člana, dužan je da informiše skupštinu privrednog društva o razlozima davanja odobrenja na prvoj narednoj sjednici, u posebnoj tački dnevnog reda.
- (7) Za potrebe utvrđivanja kvoruma za donošenje odluke iz st. 1 i 2 ovog člana, kao ukupan broj glasova uzeće se ukupan broj glasova onih članova privrednog društva koji nemaju lični interes u pravnom poslu, odnosno pravnoj radnji koja se odobrava.
- (8) Jednim pravnim poslom, odnosno jednom pravnom radnjom u smislu ovog člana smatra se više pojedinačnih poslova, odnosno pravnih radnji zaključenih ili preduzetih u periodu od 12 mjeseci ili u toku iste finansijske godine između privrednog društva i lica kod kojeg postoji lični interes.

Izuzeci od slučajeva kad je potrebno odobrenje pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes

Član 51

- (1) Odobrenje iz člana 50 st. 1, 2 i 3 ovog zakona nije potrebno:
- 1) u slučaju kad vrijednost predmeta pravnog posla, odnosno pravne radnje iznosi najviše 5% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine privrednog društva iskazane u posljednjem godišnjem bilansu stanja;
 - 2) ako zaključivanje pravnog posla ili preduzimanje pravne radnje spada u redovno obavljanje djelatnosti privrednog društva i sadrži uobičajene tržišne uslove, ako osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva nije drukčije određeno;
 - 3) ako se pravni posao zaključuje, odnosno pravna radnja preduzima prema drugom pravnom licu u kojem to privredno društvo, direktno ili indirektno, posjeduje sve akcije ili udjele;
 - 4) kod upisa, odnosno kupovine udjela ili akcija po osnovu prava prečeg upisa, odnosno prava preče kupovine članova privrednog društva;
 - 5) kod sticanja sopstvenih udjela, odnosno akcija od strane privrednog društva, ako se to sticanje vrši u skladu sa ovim zakonom;
 - 6) za poslove koji se nude svim članovima društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno akcionarima pod jednakim uslovima.

- (2) U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor utvđuje interni postupak za periodično ispitivanje ispunjenosti uslova za primjenu ovog izuzetka.
- (3) U postupku iz stava 2 ovog člana ne smije da učestvuje lice koje ima lični interes u pravnom poslu, odnosno pravnoj radnji koja je predmet ispitivanja.

Objavljivanje pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes

Član 52

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da, istog dana kad je donesena odluka kojom se odobrava zaključivanje pravnog posla, odnosno preduzimanje pravne radnje u kojoj postoji lični interes, a najkasnije na dan zaključenja tog pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje, objavi obavještenje o tom pravnom poslu, odnosno pravnoj radnji.
- (2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži detaljan opis pravnog posla, odnosno pravne radnje, ime i prezime, naziv, odnosno poslovno ime povezanog lica, informacije o prirodi odnosa sa povezanim licem, datum i vrijednost transakcije, kao i podatke iz obavještenja iz člana 49 stav 2 ovog zakona.
- (3) Akcionarsko društvo dužno je da obavještenje iz stava 1 ovog člana učini dostupnim svakom zainteresovanom licu narednih pet godina od dana objavljivanja, bez naknade.
- (4) Objavljivanje obavještenja iz stava 1 ovog člana nije potrebno ako je akcionarsko društvo već objavilo informaciju u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala, a koja sadrži i podatke iz stava 2 ovog člana.
- (5) Obavezu objavljivanja obavještenja iz stava 1 ovog člana druga privredna društva mogu predvidjeti osnivačkim aktom ili statutom.

Tužba zbog povrede pravila o odobravanju pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes

Član 53

- (1) Ako lice iz člana 44 ovog zakona nije, u skladu sa članom 49 ovog zakona, obavijestilo privredno društvo o postojanju ličnog interesa ili interesa sa njim povezanog lica u pravnom poslu koji je to privredno društvo zaključilo, odnosno pravnoj radnji koju je preduzelo, privredno društvo može podnijeti nadležnom sudu tužbu za poništaj zaključenog pravnog posla, odnosno preduzete pravne radnje i tražiti naknadu štete od tog lica.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, za štetu privrednom društvu, pored lica iz člana 44 ovog zakona, solidarno i neograničeno odgovara:
 - 1) sa njim povezano lice, ako je bilo ugovorna strana u tom pravnom poslu, odnosno ako je prema njemu preduzeta pravna radnja;
 - 2) treće lice iz člana 49 stav 4 tačka 3 ovog zakona, ako je znalo ili moralo znati za postojanje ličnog interesa u vrijeme zaključenja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje.

Izuzetak od postojanja povrede pravila o odobravanju pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes

Član 54

Ako se u postupku po tužbi iz člana 53 stav 1 ovog zakona utvrdi da je zaključeni pravni posao, odnosno preduzeta pravna radnja bila u interesu privrednog društva u trenutku zaključivanja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje ili donošenja odluke o zaključivanju pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje, smatraće se da nije došlo do povrede pravila o obavezi prijavljivanja pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes.

ODJELJAK D

OBAVEZA IZBJEGAVANJA SUKOBIA INTERESA

Povreda sukoba interesa

Član 55

- (1) Lica iz člana 44 ovog zakona dužna su da izbjegavaju da njihov lični interes dođe u sukob sa interesom privrednog društva.
- (2) Lica iz člana 44 ovog zakona ne mogu da, za svoj interes ili interes sa njima povezanih lica, koriste:

- 1) imovinu privrednog društva;
 - 2) informacije do kojih su došli u tom svojstvu, koje nijesu javno dostupne;
 - 3) mogućnosti za zaključenje poslova koje se ukažu privrednom društvu, a u vezi su sa djelatnostima koje društvo obavlja.
- (3) Sukob interesa postoji i u slučaju kad privredno društvo nije u mogućnosti da iskoristi imovinu, informacije ili zaključi poslove iz stava 2 ovog člana.

Tužba zbog povrede obaveze izbjegavanja sukoba interesa

Član 56

- (1) Privredno društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu protiv lica iz člana 44 ovog zakona i sa njim povezanog lica zbog povrede obaveze izbjegavanja sukoba interesa iz člana 55 ovog zakona.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana može se tražiti naknada štete i prenos koristi na privredno društvo koju je to lice, odnosno sa njim povezano lice, sa namjerom ili krajnjom nepažnjom, ostvarilo kao posljedicu povrede obaveze.

Izuzetak od povrede obaveze izbjegavanja sukoba interesa

Član 57

Ako lica iz člana 44 ovog zakona pribave prethodno ili naknadno odobrenje u skladu sa članom 50 ovog zakona, smatraće se da nijesu povrijedila obavezu izbjegavanja sukoba interesa, osim ako se utvrdi da u postupku donošenja odluke o odobrenju zaključivanja pravnog posla, odnosno preduzimanja pravne radnje nijesu predstavljene sve činjenice od značaja za donošenje te odluke.

ODJELJAK E

OBAVEZA ČUVANJA POSLOVNE TAJNE

Čuvanje poslovne tajne

Član 58

- (1) Lica iz člana 44 ovog zakona, kao i lica zaposlena u privrednom društvu, dužna su da čuvaju poslovnu tajnu društva za vrijeme i u periodu od dvije godine nakon prestanka tog svojstva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, osnivačkim aktom, statutom, odlukom privrednog društva ili ugovorom zaključenim sa licima iz stava 1 ovog člana, period čuvanja poslovne tajne može se produžiti najduže na pet godina.
- (3) Poslovnom tajnom smatra se podatak koji nije opštepoznat, niti lako dostupan licima koja u okviru svojih djelatnosti uobičajeno koriste tu vrstu podataka, koji ima tržišnu vrijednost ili bi mogao imati ekonomsku vrijednost ili bi treća lica mogla, korišćenjem ili saopštavanjem tog podatka, ostvariti ekonomsku korist, a u vezi sa kojim privredno društvo primjenjuje odgovarajuće razumne mjere zaštite u cilju očuvanja njegove tajnosti.
- (4) Poslovnom tajnom smatra se i podatak koji je zakonom, drugim propisom ili aktom privrednog društva određen kao poslovna tajna.
- (5) Aktom privrednog društva iz stava 4 ovog člana:
 - 1) može se kao poslovna tajna odrediti samo podatak koji ispunjava uslove iz stava 3 ovog člana; i
 - 2) ne mogu se kao poslovna tajna odrediti svi podaci koji se odnose na obavljanje djelatnosti privrednog društva.

Tužba zbog povrede obaveze čuvanja poslovne tajne

Član 59

- (1) U slučaju povrede obaveze čuvanja poslovne tajne, privredno društvo može nadležnom sudu podnijeti tužbu protiv lica iz člana 58 stav 1 ovog zakona.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana može se tražiti naknada štete nastale povredom obaveze čuvanja poslovne tajne i isključenje lica iz društva, ako je to lice član privrednog društva.

Izuzeci od obaveze čuvanja poslovne tajne

Član 60

- (1) Smatraće se da nije došlo do povrede obaveze čuvanja poslovne tajne ako je saopštavanje podataka iz člana 58 ovog zakona:
- 1) obaveza utvrđena zakonom ili odlukom nadležnog organa;
 - 2) neophodno radi zaštite interesa privrednog društva;
 - 3) učinjeno nadležnim organima ili javnosti u cilju ukazivanja na izvršenje kažnjivog djela, u skladu sa zakonom.
- (2) Privredno društvo je dužno da pruži zaštitu licu koje, postupajući savjesno i u dobroj vjeri, nadležnim organima saopštava podatak u smislu stava 2 tačka 3 ovog člana.

ODJELJAK F

OBAVEZA POŠTOVANJA ZABRANE KONKURENCIJE

Zabrana konkurencije

Član 61

- (1) Lice iz člana 44 stav 1 tač. 1, 4, 5, 6 i 7 ovog zakona, osim člana nadzornog odbora u privrednim društvima sa dvodomnim sistemom upravljanja i neizvršnog direktora u privrednim društvima sa jednodomnim sistemom upravljanja, ne može bez pribavljenog odobrenja u skladu sa članom 50 ovog zakona:
- 1) imati svojstvo lica iz člana 44 stav 1 tač. 1, 4, 5, 6 i 7 ovog zakona u drugom privrednom društvu koje obavlja istu ili sličnu djelatnost (konkurentsko društvo), osim člana nadzornog odbora u privrednim društvima sa dvodomnim sistemom upravljanja i neizvršnog direktora u privrednim društvima sa jednodomnim sistemom upravljanja;
 - 2) biti preduzetnik ili poslovođa kod preduzetnika koji obavlja istu ili sličnu djelatnost;
 - 3) biti član, odnosno osnivač u drugom pravnom licu koje obavlja istu ili sličnu djelatnost;
 - 4) obavljati pripremne aktivnosti za samostalno obavljanje konkurentске djelatnosti.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom privrednog društva može se:
- 1) proširiti zabrana iz stava 1 ovog člana i na druga lica, čime se ne smije dirati u stečena prava tih lica;
 - 2) odrediti da zabrana iz stava 1 ovog člana važi i poslije prestanka svojstva lica iz člana 44 stav 1 ovog zakona, ali ne duže od dvije godine;
 - 3) odrediti posao, način ili mjesto njegovog obavljanja, koji ne predstavlja povredu obaveze poštovanja zabrane konkurencije.
- (3) Zabrana iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na jedinog člana društva.

Tužba zbog povrede obaveze poštovanja zabrane konkurencije

Član 62

- (1) U slučaju povrede obaveze poštovanja zabrane konkurencije, privredno društvo može nadležnom sudu podnijeti tužbu protiv lica iz člana 61 ovog zakona.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana može se tražiti naknada štete nastale povredom obaveze poštovanja zabrane konkurencije, prenos koristi na privredno društvo koju je to lice ostvarilo kao posljedicu povrede ove obaveze i isključenje lica iz privrednog društva, ako je to lice član privrednog društva.

ODJELJAK G

PODNOŠENJE TUŽBE ZBOG POVREDE POSEBNIH OBAVEZA

Rok za podnošenje tužbe

Član 63

Tužba iz čl. 48, 53, 56, 59 i 62 ovog zakona može se podnijeti u roku od godinu dana od dana saznanja za učinjenu povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana kad je povreda učinjena.

Odricanje od prava

Član 64

Privredno društvo može se odreći prava na tužbu ili nekog od tužbenih zahtjeva iz čl. 48, 53, 56, 59 i 62 ovog zakona u odnosu na direktora, članove odbora direktora, nadzornog odbora i upravnog odbora, nakon isteka roka od 18 mjeseci od dana učinjene povrede, a na osnovu jednoglasne odluke skupštine, odnosno članova privrednog društva.

Direktna tužba

Član 65

Član privrednog društva može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 44 ovog zakona za naknadu štete koju mu to lice prouzrokuje povredom posebnih obaveza prema privrednom društvu, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za povredu, a najkasnije u roku od pet godina od dana kad je povreda učinjena.

Derivativna tužba

Član 66

- (1) Svaki član društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionar, bez obzira da li su razlozi za podnošenje tužbe nastali prije ili nakon sticanja svojstva člana privrednog društva, može podnijeti tužbu iz čl. 48, 53, 56, 59 i 62 ovog zakona, radi naknade štete pričinjene društvu, u svoje ime, a za račun društva (u daljem tekstu: derivativna tužba), ako je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od društva da podnese tužbu po tom osnovu, a zahtjev je odbijen ili po zahtjevu nije postupljeno u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na podnošenje derivativne tužbe za zavisno društvo ima svaki član matičnog društva, ako:
 - 1) matično društvo posjeduje najmanje 90% osnovnog kapitala zavisnog društva;
 - 2) je prije podnošenja derivativne tužbe pisanim putem zahtijevao od matičnog društva da podnese derivativnu tužbu po istom osnovu, odnosno od zavisnog društva da podnese tužbu, a oba zahtjeva su odbijena ili po zahtjevima nije postupljeno u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva;
 - 3) je zavisno društvo akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (3) Kod jednočlanog društva sa ograničenom odgovornošću i jednočlanog akcionarskog društva pravo na podnošenje derivativne tužbe, pored lica iz stava 1 ovog člana, ima i svaki povjerilac privrednog društva.
- (4) Prethodni zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se licu ili organu privrednog društva koji je ovlašten da podnese tužbu u ime privrednog društva, a obavezno sadrži: označenje podnosioca prethodnog zahtjeva, organ ili lice kojem se zahtjev upućuje, zahtjev koji se ističe, odnosno šta bi privredno društvo trebalo da zahtijeva direktnom tužbom i činjenično obrazloženje zahtjeva.
- (5) Ako se derivativna tužba podnosi protiv jedinog likvidatora, za podnošenje derivativne tužbe nije potrebno podnošenje prethodnog zahtjeva iz stava 1 ovog člana.
- (6) U slučaju kad privredno društvo podnese tužbu po prethodnom zahtjevu, nadležni sud će podnosiocu prethodnog zahtjeva dozvoliti da stupi u parnicu kao umješak na strani tužioca.
- (7) Podnosioci prethodnog zahtjeva mogu podnijeti tužbu iz st. 1 do 3 ovog člana, ako od dana saznanja za učinjenu povredu do dana podnošenja prethodnog zahtjeva nije proteklo više od godinu dana, odnosno ako od dana kad je povreda učinjena do dana podnošenja prethodnog zahtjeva nije prošlo više od tri godine.
- (8) Presuda donesena u postupku po derivativnoj tužbi djeluje prema strankama u postupku, privrednom društvu i članovima privrednog društva.

Glava VI

IMOVINA I KAPITAL PRIVREDNOG DRUŠTVA

Imovina i neto imovina privrednog društva

Član 67

- (1) Imovinu privrednog društva čine pravo svojine i druga imovinska prava društva.
- (2) Privredno društvo stiče imovinu ulozima članova privrednog društva, obavljanjem djelatnosti i na drugi način u skladu sa zakonom (poklon i sl.).
- (3) Neto imovina (kapital) privrednog društva, u smislu ovog zakona, je razlika između vrijednosti imovine i obaveza privrednog društva.

Osnovni kapital privrednog društva

Član 68

- (1) Osnovni kapital privrednog društva podijeljen je na udjele, odnosno akcije određene nominalne vrijednosti.
- (2) Zbir nominalnih vrijednosti svih udjela, odnosno akcija privrednog društva čini vrijednost osnovnog kapitala.
- (3) Osnovni kapital registruje se u CRPS.
- (4) Nakon prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica u stečajnom postupku, vrijednost osnovnog kapitala tog privrednog društva registruje se u CRPS u visini iznosa plaćene cijene iz ugovora o prodaji stečajnog dužnika, a ulog kupca kao nenovčani ulog u osnovni kapital u vrijednosti plaćene cijene.
- (5) Ako bi vrijednost osnovnog kapitala iz stava 4 ovog člana bila manja od vrijednosti minimalnog osnovnog kapitala, vrijednost osnovnog kapitala registruje se na vrijednost minimalnog osnovnog kapitala koja je propisana za to privredno društvo, a kupac je dužan da u osnovni kapital privrednog društva uplati nedostajući iznos do visine minimalnog osnovnog kapitala u roku od šest mjeseci od dana obustavljanja stečajnog postupka.

Vrste uloga

Član 69

- (1) Ulog u privredno društvo može biti novčani i nenovčani, a izražava se u eurima.
- (2) Ako se uplata novčanog uloga vrši u stranoj valuti u skladu sa zakonom kojim se uređuje platni promet, protivvrijednost u eurima obračunava se po srednjem kursu Centralne banke Crne Gore na dan uplate uloga.
- (3) Nenovčani ulog može biti u stvarima, pravima, radu i uslugama.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, nenovčani ulog komanditora, člana društva sa ograničenom odgovornošću i akcionara ne može biti u radu i uslugama.

Obaveza uplate, odnosno unošenja uloga

Član 70

- (1) Komanditor, član društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno akcionar dužan je da uplati, odnosno unese ulog u privredno društvo u cjelosti prije registracije privrednog društva, odnosno prije registracije povećanja osnovnog kapitala privrednog društva u CRPS.
- (2) Ulog ortaka i komplementara može biti uplaćen, odnosno unesen u privredno društvo u roku utvrđenom u osnivačkom aktu, odnosno odluci o unosu dodatnih uloga, s tim da taj rok ne može biti duži od dvije godine od dana donošenja osnivačkog akta, odnosno odluke o unosu dodatnih uloga.
- (3) Ako je ortaku ili komplementaru ostavljen naknadni rok za uplatu, odnosno unos uloga u privredno društvo, sticanje udjela u privrednom društvu registruje se u CRPS na osnovu ugovora o osnivanju privrednog društva ili odluke o unosu dodatnih uloga.
- (4) Lica iz st. 2 i 3 ovog člana koja su osnivačkim aktom ili na drugi način preuzela obavezu da uplate, odnosno unesu u privredno društvo određeni ulog, odgovaraju privrednom društvu za štetu prouzrokovanu propuštanjem ili kašnjenjem u ispunjenju svojih obaveza, u skladu sa zakonom.

Posljedice uplate, odnosno unošenja uloga u privredno društvo

Član 71

- (1) Ulozi koji su uplaćeni, odnosno uneseni u privredno društvo postaju imovina privrednog društva.
- (2) Uplatom, odnosno unošenjem uloga, lica iz člana 70 stav 1 ovog zakona stiču udio u privrednom društvu, odnosno akcije društva.
- (3) Preuzimanjem obaveze uplate, odnosno unošenja uloga, lica iz člana 70 stav 2 ovog zakona stiču udio u privrednom društvu.

Zabrana povraćaja uloga

Član 72

- (1) Članovima privrednog društva ne može se izvršiti povraćaj uplaćenih, odnosno unesenih uloga, niti im se može platiti kamata na ono što su uložili u privredno društvo.
- (2) Isplate u vezi sa sticanjem sopstvenih udjela, odnosno akcija, smanjenjem osnovnog kapitala, u postupku likvidacije, korišćenjem prava nesaglasnih članova privrednog društva, kao i druge isplate članovima privrednog društva koje se vrše u skladu sa ovim zakonom, ne smatraju se vraćanjem uloga članovima privrednog društva.

Načini utvrđivanja vrijednosti nenovčanog uloga

Član 73

- (1) Vrijednost nenovčanog uloga utvrđuje se:
 - 1) pisanim sporazumom članova privrednog društva; ili
 - 2) putem procjene, u skladu sa čl. 74, 75 i 76 ovog zakona.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, vrijednost nenovčanog uloga u akcionarskom društvu utvrđuje se isključivo putem procjene u skladu sa čl. 74, 75 i 76 ovog zakona.
- (3) Pisani sporazum iz stava 1 tačka 1 ovog člana mora da sadrži elemente iz člana 76 stav 1 tač. 1, 2 i 4 ovog zakona.

Procjena vrijednosti nenovčanog uloga

Član 74

- (1) Nenovčane uloge procjenjuju ovlašćeni procjenjivači, u skladu sa posebnim zakonom.
- (2) Procjena vrijednosti nenovčanog uloga vrši se prije prihvatanja nenovčanog uloga od strane privrednog društva.
- (3) Odluka privrednog društva o prihvatanju procijenjenog nenovčanog uloga sadrži:
 - 1) broj i nominalnu vrijednost akcija koje se emituju za taj ulog, ime i prezime, naziv, odnosno poslovno ime lica koje unosi ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju akcionarskog društva;
 - 2) nominalnu vrijednost udjela, ime i prezime, naziv, odnosno poslovno ime lica koje unosi ulog i vrstu imovine koja se ulaže, u slučaju društva sa ograničenom odgovornošću, komanditnog ili ortačkog društva.

Izbor ovlašćenog procjenjivača

Član 75

U slučaju procjene vrijednosti nenovčanog uloga prilikom osnivanja privrednog društva, ovlašćenog procjenjivača biraju sporazumno članovi privrednog društva, a u ostalim slučajevima ovlašćenog procjenjivača bira direktor ili odbor direktora, odnosno upravni odbor, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drukčije određeno.

Sadržaj izvještaja o procjeni vrijednosti nenovčanog uloga

Član 76

Izvještaj o procjeni vrijednosti nenovčanog uloga sadrži:

- 1) opis svakog dijela imovine koja je predmet nenovčanog uloga;
- 2) ime i prezime, naziv, odnosno poslovno ime vlasnika imovine;
- 3) opis korišćenog metoda procjene;
- 4) izjavu da li procijenjena vrijednost nenovčanog uloga odgovara broju i nominalnoj vrijednosti akcija koje se stiču u akcionarskom društvu, uvećanoj za premiju koja se plaća za te akcije ako postoji, odnosno nominalnoj vrijednosti udjela koji se stiču u društvu sa ograničenom odgovornošću, komanditnom ili ortačkom društvu.

Registracija i objavljivanje podataka o vrijednosti nenovčanog uloga

Član 77

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da organu nadležnom za registraciju u CRPS dostavi rješenje Komisije za tržište kapitala o evidentiranju emisije akcija po osnovu nenovčanog uloga, izvještaj o procjeni vrijednosti nenovčanog uloga i odluku nadležnog organa akcionarskog društva o prihvatanju procijenjenog nenovčanog uloga, radi registracije u CRPS.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno društvo i ortačko društvo organu nadležnom za registraciju u CRPS dostavljaju pisani sporazum članova privrednog društva ili izvještaj o procjeni vrijednosti nenovčanog uloga, radi registracije u CRPS.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da podatak o vrijednosti nenovčanog uloga iz st. 1 i 2 ovog člana objavi na internet stranici CRPS u roku od 48 časova od dana registracije.

Izmijenjene okolnosti

Član 78

- (1) Ako su od dana vršenja procjene iz člana 74 ovog zakona do trenutka unošenja nenovčanog uloga u privredno društvo nastupile okolnosti koje umanjuju vrijednost tog nenovčanog uloga, privredno društvo je dužno da prije unosa tog uloga izvrši novu procjenu vrijednosti u skladu sa čl. 74, 75 i 76 ovog zakona.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, član privrednog društva koji unosi nenovčani ulog dužan je da privrednom društvu izvrši doplatu razlike u vrijednosti nenovčanog uloga u novcu.

Prava članova privrednog društva kad nova procjena vrijednosti nenovčanog uloga nije izvršena

Član 79

- (1) Ako privredno društvo ne postupi u skladu sa članom 78 stav 1 ovog zakona, članovi privrednog društva koji su posjedovali udjele ili akcije koji predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala privrednog društva na dan donošenja odluke o upisu udjela, odnosno emisiji akcija putem tog nenovčanog uloga, imaju pravo da, do unosa tog uloga u privredno društvo, pisanim putem od privrednog društva zahtijevaju da izvrši procjenu vrijednosti tog nenovčanog uloga u skladu sa čl. 74, 75 i 76 ovog zakona, pod uslovom da i u trenutku podnošenja tog zahtjeva posjeduju udjele ili akcije koji predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala privrednog društva.
- (2) Ako privredno društvo ne postupi u skladu sa zahtjevom iz stava 1 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, članovi privrednog društva imaju pravo da, do isteka roka od 90 dana od dana unosa nenovčanog uloga u privredno društvo, podnesu predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, utvrdi vrijednost nenovčanog uloga.

Izuzeci od obavezne procjene vrijednosti nenovčanih uloga

Član 80

- (1) Nakon osnivanja privrednog društva, odbor direktora, odnosno upravni odbor ili drugi organ određen osnivačkim aktom, odnosno statutom, može donijeti odluku da se ne vrši procjena vrijednosti nenovčanog uloga, ako:
 - 1) se ulog sastoji u prenosivim hartijama od vrijednosti ili instrumentima tržišta novca kojima se trguje na regulisanom tržištu, odnosno multilateralnoj trgovačkoj platformi;
 - 2) je već procijenjena vrijednost nenovčanog uloga, a ispunjeni su sljedeći uslovi:
 - ulog se ne smije sastojati u prenosivim hartijama od vrijednosti i instrumentima tržišta novca,
 - izvještaj o procjeni vrijednosti nenovčanog uloga ne smije biti stariji od šest mjeseci prije dana predviđenog unosa nenovčanog uloga u privredno društvo,
 - procjena vrijednosti nenovčanog uloga treba da bude izvršena u skladu sa zakonom,
 - od prethodne procjene vrijednosti nijesu se desile značajnije promjene na stvarima i pravima koje čine nenovčani ulog;
 - 3) se tržišna vrijednost pojedinačnih stvari i prava koje čine nenovčani ulog može utvrditi iz godišnjih finansijskih izvještaja, pod uslovom:
 - da su ti izvještaji bili predmet revizije, sa pozitivnim mišljenjem revizora, za godinu koja prethodi godini u kojoj se unosi nenovčani ulog,
 - da se nenovčani ulog ne sastoji u prenosivim hartijama od vrijednosti ili instrumentima tržišta novca, i
 - da od datuma usvajanja finansijskih izvještaja do trenutka unošenja nenovčanog uloga u privredno društvo nijesu nastupile okolnosti koje značajno mijenjaju vrijednost tog nenovčanog uloga.
- (2) Članovi privrednog društva koji nijesu saglasni sa odlukom iz stava 1 ovog člana, a koji su posjedovali udjele ili akcije koji predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala privrednog društva na dan donošenja odluke o upisu udjela, odnosno emisiji akcija putem nenovčanog uloga, imaju pravo da od privrednog društva zahtijevaju procjenu vrijednosti nenovčanog uloga.
- (3) Ako društvo ne postupi u skladu sa zahtjevom iz stava 2 ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, članovi privrednog društva imaju pravo da, do isteka roka od 90 dana od dana unosa nenovčanog uloga u privredno društvo, podnesu predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, utvrdi vrijednost nenovčanog uloga.

Obaveze privrednog društva u slučaju kad procjena vrijednosti nenovčanog uloga nije izvršena

Član 81

- (1) Ako procjena vrijednosti nenovčanog uloga nije izvršena u smislu člana 80 ovog zakona, predsjednik odbora direktora, odnosno upravnog odbora dužan je da izda potvrdu koja sadrži:
- 1) opis nenovčanog uloga;
 - 2) vrijednost nenovčanog uloga, način na koji je ta vrijednost utvrđena i metode procjene vrijednosti, ako je primjenjivo;
 - 3) izjavu da li je vrijednost nenovčanog uloga utvrđena primjenom tih metoda najmanje jednaka ukupnoj nominalnoj vrijednosti udjela, odnosno akcija koje se stiču, uvećanoj za premiju koja se plaća, ako ona postoji; i
 - 4) izjavu da nijesu nastupile okolnosti koje značajno mijenjaju vrijednost tog nenovčanog uloga.
- (2) Potvrda iz stava 1 ovog člana sačinjava se u roku od 30 dana od dana unosa nenovčanog uloga u privredno društvo i registruje se u CRPS.

Pobijanje vrijednosti nenovčanog uloga utvrđene pisanim sporazumom

Član 82

- (1) Ako je vrijednost nenovčanog uloga utvrđena pisanim sporazumom članova privrednog društva, a privredno društvo nije u mogućnosti da izmiruje svoje dospjele obaveze, povjerilac privrednog društva ima pravo da, u roku od pet godina od dana unosa nenovčanog uloga u privredno društvo, podnese predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, utvrdi vrijednost nenovčanog uloga u vrijeme unošenja tog uloga u privredno društvo.
- (2) Ako sud iz stava 1 ovog člana utvrdi da je vrijednost nenovčanog uloga bila manja od vrijednosti utvrđene pisanim sporazumom članova privrednog društva, naložiće članu privrednog društva koji je unio taj nenovčani ulog da razliku do sporazumno utvrđene vrijednosti tog uloga isplati privrednom društvu i da solidarno sa privrednim društvom snosi troškove sudskog postupka.
- (3) Član privrednog društva koji je unio nenovčani ulog čija je vrijednost utvrđena pisanim sporazumom članova privrednog društva, snosi teret dokazivanja vrijednosti tog nenovčanog uloga.

Glava VII

PRESTANAK PRIVREDNOG DRUŠTVA

Postupci koji vode prestanku privrednog društva

Član 83

Privredno društvo prestaje brisanjem iz CRPS nakon:

- 1) statusne promjene koja za posljedicu ima prestanak privrednog društva;
- 2) sprovedenog postupka dobrovoljne, sudske ili prinudne likvidacije u skladu sa ovim zakonom; ili
- 3) sprovedenog postupka stečaja u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

DIO DRUGI

PREDUZETNIK

Pojam preduzetnika

Član 84

- (1) Preduzetnik je poslovno sposobno fizičko lice koje, u skladu sa zakonom, obavlja privrednu djelatnost u cilju sticanja dobiti, a koje tu djelatnost ne obavlja za račun drugoga.
- (2) Preduzetnik može obavljati privrednu djelatnost kao osnovnu (nezaposleno lice) ili kao dopunsku (lica koja su u radnom odnosu).
- (3) Preduzetnik koji privrednu djelatnost obavlja kao dopunsku u smislu stava 2 ovog člana, ne može zaposliti drugo fizičko lice.

Poslovno ime preduzetnika

Član 85

- (1) Poslovno ime preduzetnika je ime pod kojim preduzetnik obavlja djelatnost i učestvuje u pravnom prometu.
- (2) Poslovno ime, kao i promjene poslovnog imena preduzetnika registruju se u CRPS.
- (3) Poslovno ime preduzetnika obavezno sadrži ime i prezime preduzetnika, sjedište preduzetnika i oznaku "preduzetnik" ili skraćenicu "PR".
- (4) Poslovno ime preduzetnika može da sadrži naziv i pretežnu djelatnost.
- (5) Poslovno ime preduzetnika ne može da sadrži ime i prezime drugog fizičkog lica.
- (6) Pored poslovnog imena, preduzetnik može da koristi i skraćeno poslovno ime, na isti način na koji koristi poslovno ime.
- (7) Skraćeno poslovno ime preduzetnika sadrži ime i prezime preduzetnika i oznaku pravnog oblika.
- (8) Preduzetnik može da ima samo jedno skraćeno poslovno ime.
- (9) Skraćeno poslovno ime preduzetnika mora jasno da proizlazi iz poslovnog imena preduzetnika i podliježe jednakoj zaštiti kao i poslovno ime preduzetnika.
- (10) Skraćeno poslovno ime, kao i svaka promjena skraćenog poslovnog imena preduzetnika registruje se u CRPS.
- (11) Poslovno ime preduzetnika je neprenosivo.

Shodna primjena

Član 86

Na poslovno ime preduzetnika shodno se primjenjuju odredbe čl. 25, 26 i 28 ovog zakona.

Sjedište preduzetnika i izdvojeno mjesto obavljanja djelatnosti

Član 87

- (1) Sjedište preduzetnika je mjesto u Crnoj Gori (jedinica lokalne samouprave) u kojem preduzetnik obavlja djelatnost i koje je registrovano u CRPS.
- (2) Preduzetnik može obavljati djelatnost i u izdvojenom mjestu obavljanja djelatnosti, koje može biti izvan sjedišta preduzetnika i koje je registrovano u CRPS.
- (3) Promjena sjedišta i izdvojenog mjesta obavljanja djelatnosti preduzetnika registruju se u CRPS.
- (4) Preduzetnik je dužan da istakne svoje poslovno ime na adresi sjedišta, kao i na svakom izdvojenom mjestu obavljanja djelatnosti.

Shodna primjena odredbi o djelatnosti

Član 88

Na djelatnost preduzetnika shodno se primjenjuju odredbe člana 21 ovog zakona.

Obavljanje djelatnosti preduzetnika van određenog prostora

Član 89

Preduzetnik može obavljati djelatnost van određenog prostora (po pozivu stranke, od mjesta do mjesta i sl.), kad je po prirodi same djelatnosti takvo obavljanje djelatnosti jedino moguće ili uobičajeno.

Prekid obavljanja djelatnosti

Član 90

- (1) Preduzetnik može da prekine obavljanje djelatnosti za određeno vrijeme.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, preduzetnik je dužan da istakne obavještenje o prekidu obavljanja djelatnosti na adresi sjedišta, kao i na svakom izdvojenom mjestu obavljanja djelatnosti, najkasnije u roku od tri dana od dana prekida obavljanja djelatnosti.
- (3) Prekid obavljanja djelatnosti registruje se u CRPS.
- (4) Retroaktivan prekid obavljanja djelatnosti nije dozvoljen.

Poslovoda

Član 91

- (1) Preduzetnik može pisanim ovlaštenjem povjeriti vođenje poslova drugom poslovno sposobnom fizičkom licu sa kojim ima zaključen ugovor o radu (u daljem tekstu: poslovođa).
- (2) Poslovođa se registruje u CRPS i danom registracije stiče svojstvo zastupnika preduzetnika.
- (3) Ako su za obavljanje određene djelatnosti propisani posebni uslovi koji se odnose na lične kvalifikacije preduzetnika, te uslove mora da ispunjava i poslovođa.

Angažovanje drugih lica

Član 92

- (1) Radi obavljanja poslova u okviru djelatnosti preduzetnika, preduzetnik može zaposliti ili na drugi način angažovati drugo fizičko lice, u skladu sa zakonom.
- (2) Određene poslove u okviru djelatnosti preduzetnika može obavljati član uže porodice preduzetnika koji nije zaposlen niti na drugi način angažovan od strane preduzetnika, i to:
 - 1) povremeno tokom dana, isključivo u sjedištu preduzetnika, ako je njegovo prisustvo neophodno zbog prirode djelatnosti preduzetnika;
 - 2) privremeno, tokom osposobljavanja za obavljanje zanatske djelatnosti, ako preduzetnik obavlja tu djelatnost;
 - 3) u vrijeme kad preduzetnik koristi godišnji odmor u skladu sa zakonom;
 - 4) ako je preduzetnik privremeno odsutan iz opravdanih razloga, a nema poslovođu.
- (3) Članom uže porodice u smislu stava 2 ovog člana smatraju se bračni ili vanbračni supružnik, partner u zajednici života lica istog pola, djeca (bračna, vanbračna, usvojena, pastorčad, djeca partnera u zajednici života lica istog pola), roditelji i usvojioци preduzetnika.

Odgovornost preduzetnika

Član 93

- (1) Za obaveze nastale u vezi sa obavljanjem djelatnosti, preduzetnik odgovara cjelokupnom svojom imovinom.
- (2) Odgovornost preduzetnika za obaveze iz stava 1 ovog člana ne prestaje brisanjem preduzetnika iz CRPS.

Prestanak svojstva preduzetnika

Član 94

- (1) Svojstvo preduzetnika prestaje brisanjem iz CRPS.
- (2) Preduzetnik se briše iz CRPS u slučaju prestanka obavljanja djelatnosti odjavom ili po sili zakona.
- (3) Odjava podrazumijeva podnošenje prijave organu nadležnom za registraciju u CRPS, u skladu sa posebnim zakonom, kojom preduzetnik koji namjerava da prestane sa obavljanjem djelatnosti zahtijeva brisanje iz CRPS.
- (4) U prijavi iz stava 3 ovog člana, preduzetnik može da navede dan prestanka obavljanja djelatnosti, pri čemu je dan prijema prijave najraniji dan koji se može navesti.
- (5) Ako u prijavi iz stava 3 ovog člana nije naveden dan prestanka obavljanja djelatnosti, kao dan prestanka obavljanja djelatnosti smatraće se dan donošenja rješenja o brisanju iz CRPS.
- (6) Preduzetnik prestaje sa obavljanjem djelatnosti po sili zakona u slučaju:
 - 1) smrti ili gubitka poslovne sposobnosti;
 - 2) ako je pravosnažnom presudom nadležnog suda utvrđena ništavost registracije preduzetnika;
 - 3) ako mu je pravosnažnom odlukom nadležnog organa izrečena mjera zabrane obavljanja pretežne djelatnosti, a preduzetnik u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti te odluke ne registruje u CRPS promjenu te djelatnosti;
 - 4) prestanka važenja ili oduzimanja dozvole, licence, odobrenja, saglasnosti i dr. koja je posebnim zakonom propisana kao uslov za obavljanje djelatnosti, odnosno registraciju, a preduzetnik u roku od 30 dana od dana isteka roka važenja, odnosno od dana pravosnažnosti odluke o oduzimanju dozvole, licence, odobrenja, saglasnosti i dr. ne registruje u CRPS promjenu te djelatnosti;
 - 5) ako mu je račun u blokadi duže od dvije godine neprekidno, na osnovu inicijative za pokretanje postupka brisanja preduzetnika iz CRPS, koju podnosi organ uprave nadležan za poslove utvrđivanja i naplate poreza;
 - 6) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

- (7) Nadležni sud, odnosno organ iz stava 6 tač. 2 i 3 ovog člana dužan je da pravosnažnu presudu kojom je utvrđena ništavost registracije preduzetnika i pravosnažnu odluku kojom se izriče zabrana obavljanja djelatnosti preduzetniku dostavi organu nadležnom za registraciju u CRPS, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana.

Nastavak obavljanja djelatnosti od strane nasljednika i članova uže porodice

Član 95

- (1) U slučaju smrti ili gubitka poslovne sposobnosti preduzetnika, njegov nasljednik, odnosno član uže porodice (bračni ili vanbračni supružnik, partner u zajednici života lica istog pola, djeca - bračna, vanbračna, usvojena, pastorčad, djeca partnera u zajednici života lica istog pola, roditelji i usvojioci preduzetnika) koji je poslovno sposobno fizičko lice može nastaviti obavljanje djelatnosti na osnovu odluke o nasljeđivanju, odnosno odluke kojom je utvrđen gubitak poslovne sposobnosti i međusobnog sporazuma o nastavku obavljanja djelatnosti koji potpisuju svi nasljednici, odnosno članovi uže porodice.
- (2) Poslovno sposoban nasljednik može da nastavi sa obavljanjem djelatnosti preduzetnika i za života preduzetnika, ako to pravo vrši na osnovu ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.
- (3) Lica iz st. 1 i 2 ovog člana dužna su da u CRPS registruju nastavak obavljanja djelatnosti i promjenu poslovnog imena preduzetnika u roku od 60 dana od dana od dana zaključivanja:
- 1) međusobnog sporazuma o nastavku obavljanja djelatnosti koji potpisuju svi nasljednici preduzetnika po pravosnažnosti odluke o nasljeđivanju;
 - 2) međusobnog sporazuma o nastavku obavljanja djelatnosti koji potpisuju svi članovi uže porodice preduzetnika po pravosnažnosti odluke kojom je utvrđen gubitak poslovne sposobnosti preduzetnika; odnosno
 - 3) ugovora o ustupanju i raspodjeli imovine za života preduzetnika.
- (4) Ako su za obavljanje određene djelatnosti propisani posebni uslovi koji se odnose na lične kvalifikacije preduzetnika, te uslove moraju da ispunjavaju i lica iz st. 1 i 2 ovog člana.

Nastavak obavljanja djelatnosti u obliku privrednog društva

Član 96

- (1) Preduzetnik može donijeti odluku o nastavku obavljanja djelatnosti u nekom od oblika privrednog društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o osnivanju tog oblika privrednog društva.
- (3) Privredno društvo iz stava 1 ovog člana preuzima sva prava i obaveze preduzetnika nastale u obavljanju djelatnosti do trenutka osnivanja tog privrednog društva.

DIO TREĆI

ORTAČKO DRUŠTVO

Glava I

POJAM I OSNIVANJE ORTAČKOG DRUŠTVA

Pojam ortačkog društva

Član 97

Ortačko društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica (ortaci).

Ugovor o osnivanju ortačkog društva

Član 98

- (1) Ugovor o osnivanju ortačkog društva obavezno sadrži:
- 1) podatke o ortacima, i to:
 - za domaće fizičko lice: ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta,

- za stranca: ime i prezime, broj pasoša, datum izdavanja i važenja pasoša, državu izdavanja pasoša i adresu boravka,
 - za domaće pravno lice: naziv, odnosno poslovno ime, adresu sjedišta i matični broj,
 - za strano pravno lice: naziv, odnosno poslovno ime, adresu sjedišta, državu u kojoj je to lice registrovano i broj pod kojim je registrovano u matičnom registru;
- 2) poslovno ime, sjedište i pretežnu djelatnost društva;
 - 3) vrstu i vrijednost uloga svakog ortaka;
 - 4) iznos osnovnog kapitala društva;
 - 5) udio svakog ortaka;
 - 6) imena i prezimena zakonskih zastupnika društva;
 - 7) adresu za prijem elektronske pošte.
- (2) Pored elemenata iz stava 1 ovog člana, ugovor o osnivanju ortačkog društva može da sadrži i druge elemente od značaja za ortačko društvo i ortake.
- (3) Ugovor o osnivanju ortačkog društva mijenja se jednoglasnom odlukom svih ortaka, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.

Registracija promjene podataka

Član 99

Ortačko društvo dužno je da organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, dostavi podatke koji se odnose na: promjenu podataka iz člana 98 stav 1 ovog zakona, promjenu posebne adrese za prijem pošte, ako postoji, promjenu perioda na koji je društvo osnovano, promjenu načina raspodjele dobiti, ako je utvrđen osnivačkim aktom, kao i promjenu drugih podataka iz ugovora o osnivanju ortačkog društva, radi registracije.

Glava II

ULOZI U ORTAČKO DRUŠTVO I UDJELI ORTAKA

Ulog i udio

Član 100

- (1) Ortaci unose u ortačko društvo uloge jednake vrijednosti, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (2) Udjele u ortačkom društvu ortaci stiču srazmjerno svojim ulozima u društvo, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (3) Ortak nije dužan da poveća svoj ulog iznad iznosa utvrđenog ugovorom o osnivanju ortačkog društva, ako tim ugovorom nije drukčije određeno.

Posljedice zakašnjenja

Član 101

- (1) Ortak koji u ugovorenom roku ne uplati novčani ulog ili koji novac primljen za ortačko društvo ne preda blagovremeno društvu ili za sebe neosnovano uzme novac društva, dužan je da plati zakonsku zateznu kamatu, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nijesu ugovorene više kamate, od dana kad je bio dužan da uplati ulog, odnosno preda novac ili od dana kad je neosnovano uzео novac.
- (2) Ugovorom o osnivanju ortačkog društva može se predvidjeti obaveza plaćanja ugovorne kazne u slučaju neblagovremenog izvršenja, odnosno neizvršenja obaveze unošenja nenovčanog uloga.
- (3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana ne isključuju pravo ortačkog društva da zahtijeva naknadu druge štete.

Prenos udjela

Član 102

- (1) Udio ortaka može se prenijeti na drugo fizičko ili pravno lice, na osnovu ugovora zaključenog između ortaka koji prenosi udio (prenosioca) i lica na koje se udio prenosi (sticaoca).

- (2) Ugovor iz stava 1 ovog člana zaključuje se u pisanom obliku, sa ovjerenim potpisima u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa.
- (3) Prenos udjela između ortaka je slobodan, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (4) Ortak ne može prenijeti svoj udio na treće lice, u cjelosti ili djelimično, bez saglasnosti svih ostalih ortaka, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (5) Saglasnost iz stava 4 ovog člana mora biti ovjerena u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa.
- (6) Prenosom udjela u smislu stava 4 ovog člana smatra se i unos udjela u ortačkom društvu kao nenovčanog uloga u drugo privredno društvo i davanje udjela u zalogu.

Odgovornost prema ortačkom društvu kod prenosa udjela

Član 103

- (1) Prenosilac i sticalac udjela neograničeno solidarno odgovaraju za sve obaveze prenosioca udjela prema ortačkom društvu koje proističu iz udjela ili su u vezi sa udjelom na dan registracije prenosa udjela u CRPS, ako pisanim sporazumom svih ortaka nije drukčije određeno.
- (2) Pravo ortačkog društva na podnošenje zahtjeva za ispunjenje obaveza iz stava 1 ovog člana zastarijeva u roku od tri godine od dana registracije prenosa udjela u CRPS.

Glava III

VOĐENJE POSLOVA ORTAČKOG DRUŠTVA

Pravo ortaka na vođenje poslova društva

Član 104

- (1) Poslove ortačkog društva može da vodi svaki od ortaka.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako je ugovorom o osnivanju ortačkog društva određeno da su jedan ili više ortaka ovlašćeni za vođenje poslova, ostali ortaci ne mogu voditi poslove ortačkog društva.
- (3) Za prenos ovlašćenja za vođenje poslova ortačkog društva potrebna je saglasnost svih ortaka koji su ovlašćeni za vođenje poslova ortačkog društva.
- (4) Poslovi iz stava 1 ovog člana obuhvataju sve radnje koje se redovno preduzimaju u obavljanju djelatnosti ortačkog društva.
- (5) Za preduzimanje radnji koje prelaze okvir redovnog obavljanja djelatnosti ortačkog društva potrebna je saglasnost svih ortaka, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.

Način vođenja poslova

Član 105

- (1) Svaki ortak koji je ovlašćen za vođenje poslova ortačkog društva, te poslove može da vodi samostalno.
- (2) Ako se neki od ortaka ovlašćenih za vođenje poslova ortačkog društva ne slaže sa preduzimanjem određene radnje drugog ortaka ovlašćenog za vođenje poslova ortačkog društva, ta radnja se ne može preduzeti.
- (3) Ako je ugovorom o osnivanju ortačkog društva određeno da ortaci ovlašćeni za vođenje poslova ortačkog društva istupaju zajedno:
 - 1) za preduzimanje svake radnje potrebna je saglasnost svih ortaka ovlašćenih za vođenje poslova, osim ako bi nepreduzimanje radnje usljed nedostupnosti nekog od ortaka moglo prouzrokovati štetu društvu;
 - 2) svaki ortak je dužan da postupa po uputstvima svakog od ostalih ortaka ovlašćenih za vođenje poslova ortačkog društva.
- (4) U slučaju iz stava 3 tačka 2 ovog člana, ako ortak smatra da uputstva drugog ortaka nijesu primjerena, o tome obavještava sve ortake ovlašćene za vođenje poslova ortačkog društva radi donošenja zajedničke odluke.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako bi odlaganje preduzimanja radnje prouzrokovalo štetu društvu, ortak može preduzeti radnju samostalno, o čemu je dužan da bez odlaganja obavijesti sve ostale ortake ovlašćene za vođenje poslova ortačkog društva.

Otkazivanje ovlašćenja za vođenje poslova

Član 106

- (1) Ortak ovlašten za vođenje poslova ortačkog društva može otkazati ovlaštenje koje mu je dato, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ortak pisanim putem obavještava ostale ortake o namjeri otkazivanja ovlaštenja za vođenje poslova.
- (3) Prilikom otkazivanja ovlaštenja za vođenje poslova, ortak je dužan da ostavi društvu primjeren otkazni rok, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije predviđena dužina trajanja otkaznog roka.
- (4) Ako ortak postupi suprotno st. 1, 2 i 3 ovog člana, dužan je da ortačkom društvu naknadi prouzrokovanu štetu.

Oduzimanje ovlaštenja za vođenje poslova

Član 107

- (1) Ortaku se može oduzeti ovlaštenje za vođenje poslova ortačkog društva zbog:
 - 1) nesposobnosti da pravilno vodi poslove društva;
 - 2) teže povrede obaveza prema društvu;
 - 3) postupanja suprotno članu 105 stav 3 tačka 2 ovog zakona.
- (2) Tužbu za oduzimanje ovlaštenja za vođenje poslova nadležnom sudu može podnijeti svaki od ortaka.

Glava IV

PRAVA ORTAKA

Pravo na naknadu troškova

Član 108

Ortak ima pravo na naknadu troškova od ortačkog društva koje je imao u vezi sa vođenjem poslova društva, a koji su s obzirom na okolnosti slučaja bili nužni i korisni.

Raspodjela dobiti

Član 109

Dobit ortačkog društva raspodjeljuje se između ortaka na jednake djelove, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.

Pravo ortaka na informisanje

Član 110

- (1) Ortak koji je ovlašten za vođenje poslova ortačkog društva dužan je da, na zahtjev drugih ortaka, pruži informacije o svim pitanjima koja se odnose na obavljanje djelatnosti ortačkog društva i njegov rad.
- (2) Svaki ortak ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju ortačkog društva, kao i kopiranje te dokumentacije o sopstvenom trošku.
- (3) Ako ortaku, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, nije omogućen uvid i/ili kopiranje poslovnih knjiga i dokumentacije iz stava 2 ovog člana, ortak može podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, naloži ortačkom društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, sud je dužan da donese odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga za pokretanje postupka.

Odlučivanje ortaka društva

Član 111

- (1) Ortaci donose odluke jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (2) Prilikom odlučivanja svaki ortak ima jedan glas, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (3) Odluke o prijemu novog ortaka u društvo, statusnoj promjeni, promjeni pravnog oblika, prestanku društva i drugim pitanjima koja se ne odnose na redovno obavljanje djelatnosti ortačkog društva, ortaci donose jednoglasno.

(4) Odredbe ugovora o osnivanju ortačkog društva suprotne stavu 3 ovog člana ništave su.

Glava V

PRAVNI ODNOSI ORTAKA PREMA TREĆIM LICIMA

Otkazivanje i oduzimanje ovlašćenja za zastupanje

Član 112

Na otkazivanje i oduzimanje ovlašćenja za zastupanje ortačkog društva shodno se primjenjuju odredbe čl. 106 i 107 ovog zakona.

Zastupanje društva u sporu sa ortakom koji je ovlašćen za zastupanje

Član 113

- (1) Ortak koji je ovlašćen za zastupanje ortačkog društva ne može dati punomoćje za zastupanje ortačkog društva niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana on ili sa njim povezano lice u smislu člana 45 ovog zakona.
- (2) Ako ortačko društvo nema drugog ortaka ovlašćenog za zastupanje, punomoćje iz stava 1 ovog člana daju svi ostali ortaci zajednički.

Odgovornost za obaveze ortačkog društva

Član 114

- (1) Lice kome je prestalo svojstvo ortaka odgovara za obaveze ortačkog društva koje su nastale prije prestanka tog svojstva.
- (2) Lice na koje je prenesen udio ortaka ili koje je na drugi način stupilo u ortačko društvo nakon njegovog osnivanja odgovara za obaveze ortačkog društva bez obzira na to kad su nastale.

Prigovori i kompenzacija

Član 115

- (1) Ako povjerilac ortačkog društva zahtijeva od ortaka ispunjenje obaveze društva, ortak može istaći lične prigovore, kao i prigovore koje može istaći društvo.
- (2) Ako povjerilac ortačkog društva zahtijeva od ortaka ispunjenje obaveze ortačkog društva, a društvo ima potraživanje prema tom povjeriocu, ortak može da odbije ispunjenje obaveze društva ako povjerilac može da namiri svoje potraživanje kompenzacijom sa društvom.

Glava VI

PRESTANAK SVOJSTVA ORTAKA

Prestanak svojstva ortaka

Član 116

Svojstvo ortaka u ortačkom društvu prestaje:

- 1) smrću ortaka;
- 2) brisanjem ortaka koji je pravno lice iz CRPS;
- 3) istupanjem ortaka iz društva;
- 4) isključenjem ortaka iz društva;
- 5) u drugim slučajevima određenim ugovorom o osnivanju ortačkog društva.

Nastavljanje društva sa nasljednicima

Član 117

- (1) U slučaju smrti ortaka, udio ortaka se ne nasljeđuje već se raspoređuje preostalim ortacima srazmjerno njihovim udjelima u društvu, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.

- (2) Ako je ugovorom o osnivanju ortačkog društva određeno da ortačko društvo nastavlja da obavlja djelatnost sa nasljednicima umrlog ortaka, nasljednici imaju pravo da se u roku od 60 dana od dana pravosnažnosti odluke o nasljeđivanju izjasne da li su sa tim saglasni.
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, kad se nasljednici nijesu saglasili da nastave obavljanje djelatnosti sa ortačkim društvom, udio umrlog ortaka raspoređuje se preostalim ortacima srazmjerno njihovom udjelu u društvu.
- (4) U slučaju iz stava 2 ovog člana, kad su nasljednici saglasni da nastave obavljanje djelatnosti sa ortačkim društvom, imaju pravo da od ortačkog društva zahtijevaju promjenu pravnog oblika u komanditno društvo, a da oni steknu status komanditora.
- (5) Ako ortačko društvo promijeni pravni oblik u komanditno društvo u smislu stava 4 ovog člana, ugovorom o osnivanju komanditnog društva može se utvrditi visina udjela u dobiti za komanditore koja može biti različita od visine udjela u dobiti koju je imao umrli ortak u ortačkom društvu.
- (6) Ako preostali ortaci odbiju zahtjev nasljednika iz stava 4 ovog člana, nasljednici imaju pravo da stupe na mjesto umrlog ortaka ili da ne prihvate sticanje svojstva ortaka, o čemu su dužni da obavijeste ortačko društvo u roku od deset dana od dana prijema odluke o odbijanju zahtjeva.
- (7) Nasljednici koji ne stupe na mjesto umrlog ortaka u smislu stava 6 ovog člana imaju pravo na isplatu naknade srazmjerno vrijednosti udjela umrlog ortaka u skladu sa članom 120 ovog zakona.
- (8) Nasljednici koji ne steknu svojstvo ortaka odgovaraju za obaveze umrlog ortaka u skladu sa zakonom kojim se uređuje nasljeđivanje.

Istupanje ortaka

Član 118

- (1) Ortak može da istupi iz ortačkog društva dostavljanjem pisanog obavještenja o istupanju drugim ortacima.
- (2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavlja se najkasnije dva mjeseca prije isteka poslovne godine, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (3) Ortak istupa iz ortačkog društva istekom poslovne godine u kojoj je obavještenje iz stava 1 ovog člana dostavljeno.
- (4) Danom istupanja ortaka iz ortačkog društva smatra se posljednji dan poslovne godine u kojoj je dostavljeno obavještenje iz stava 1 ovog člana.
- (5) Pravo ortaka na istupanje ne može se ograničiti niti isključiti.

Isključenje ortaka

Član 119

- (1) Ortak se može isključiti iz ortačkog društva naročito ako:
 - 1) namjerno ili krajnjom nepažnjom prouzrokuje štetu društvu;
 - 2) ne izvršava obaveze propisane ovim zakonom ili ugovorom o osnivanju ortačkog društva; ili
 - 3) svojim radnjama ili propuštanjem sprečava ili znatno otežava obavljanje djelatnosti društva.
- (2) Tužbu za isključenje ortaka iz ortačkog društva nadležnom sudu može podnijeti jedan ili više ortaka.
- (3) Postupak po tužbi iz stava 2 ovog člana je hitan.
- (4) Ortak se smatra isključenim na dan njegovog brisanja iz CRPS, na osnovu pravosnažne odluke o isključenju.

Posljedice istupanja i isključenja ortaka iz društva

Član 120

- (1) Udio ortaka koji je istupio ili je isključen iz ortačkog društva dijeli se između preostalih ortaka srazmjerno visini njihovih udjela u društvu, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno.
- (2) Ortačko društvo dužno je da u roku od šest mjeseci od dana istupanja, odnosno isključenja ortaka, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije drukčije određeno, ortaku koji je istupio ili je isključen iz društva isplati iznos sredstava koja bi u slučaju likvidacije društva primio na dan istupanja, odnosno isključenja, pri čemu se ne uzimaju u obzir tekući i nezavršeni poslovi.
- (3) Ako je vrijednost imovine ortačkog društva na dan istupanja, odnosno isključenja ortaka nedovoljna za pokriće obaveza društva, ortak koji je istupio ili je isključen iz društva dužan je da isplati društvu dio nepokrivenog iznosa, srazmjerno svom udjelu u društvu, u roku od šest mjeseci od dana istupanja, odnosno isključenja, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva ili sporazumom ortaka prilikom istupanja nije određen drugi rok.

- (4) Solidarna odgovornost ortaka koji je istupio ili je isključen iz društva prestaje po isteku perioda od pet godina od dana istupanja, odnosno isključenja, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva nije određen duži period.

Učešće ortaka u nezavršenim poslovima

Član 121

- (1) Ortak koji je istupio ili je isključen iz ortačkog društva učestvuje u dobiti ortačkog društva iz poslova koji u vrijeme njegovog istupanja, odnosno isključenja još nisu bili završeni, ako ugovorom o osnivanju ortačkog društva ili sporazumom ortaka prilikom istupanja nije drukčije određeno.
- (2) Ortak koji je istupio ili je isključen iz ortačkog društva može od društva zahtijevati izvještaj o stanju poslova iz stava 1 ovog člana, obračun koji se odnosi na završene poslove i isplatu onoga što mu iz toga pripada.

Zaštita povjerilaca ortaka

Član 122

- (1) Povjerilac koji ima dospjelo potraživanje prema ortaku po osnovu izvršne isprave u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje, ima pravo da od društva zahtijeva isplatu sredstava koja bi ortak primio u slučaju likvidacije ortačkog društva, do visine svog potraživanja.
- (2) Ortačko društvo dužno je da bez odlaganja obavijesti ortaka o prijemu zahtjeva iz stava 1 ovog člana.
- (3) Danom isplate povjerioca u skladu sa stavom 1 ovog člana ortak gubi svojstvo ortaka, a njegov udio raspodjeljuje se preostalim ortacima, srazmjerno njihovim udjelima u društvu.
- (4) Lice koje je izgubilo svojstvo ortaka u smislu stava 3 ovog člana, ima pravo na isplatu sredstava koja bi primilo kao ortak u slučaju likvidacije društva, umanjenu za iznos sredstava isplaćenih njegovom povjeriocu.
- (5) Ako društvo u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva iz stava 1 ovog člana ne izvrši isplatu sredstava povjeriocu ortaka, povjerilac ortaka može pokrenuti postupak prinudne naplate svog potraživanja.

Prestanak ortačkog društva odlukom suda

Član 123

- (1) Ako ortaci ne mogu da vode poslove društva zbog međusobnog neslaganja (blokada ortačkog društva) ili ako iz drugih razloga nije moguće da ortačko društvo nastavi da obavlja djelatnost u skladu sa ovim zakonom, odnosno ugovorom o osnivanju ortačkog društva, svaki od ortaka može nadležnom sudu podnijeti tužbu za prestanak ortačkog društva.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se protiv ortačkog društva.
- (3) Pravo ortaka na podnošenje tužbe iz stava 1 ovog člana ne može se isključiti niti ograničiti.

DIO ČETVRTI

KOMANDITNO DRUŠTVO

Pojam komanditnog društva

Član 124

Komanditno društvo je privredno društvo koje osnivaju dva ili više fizičkih i/ili pravnih lica, od kojih najmanje jedno mora imati svojstvo komplementara, a jedno svojstvo komanditora.

Shodna primjena odredaba o ortačkom društvu

Član 125

- (1) Na komanditno društvo shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje ortačko društvo, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.
- (2) Komplementari imaju status ortaka u ortačkom društvu, u skladu sa ovim zakonom.

Registracija promjene podataka

Član 126

Komanditno društvo dužno je da organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, dostavi podatke koji se odnose na promjenu podataka iz ugovora o osnivanju komanditnog društva, promjenu svojstva člana iz komplementara u komanditora i obratno, kao i promjenu posebne adrese za prijem pošte, ako postoji, radi registracije.

Ulog i udio

Član 127

Komplementari i komanditori stiču udjele u komanditnom društvu srazmjerno svojim ulozima u društvo, ako ugovorom o osnivanju komanditnog društva nije drukčije određeno.

Prenos udjela

Član 128

- (1) Komplementar može prenijeti svoj udio na treće lice, u cjelosti ili djelimično, uz saglasnost svih ostalih članova komanditnog društva.
- (2) Komplementar može slobodno prenijeti dio svog udjela na drugog komplementara ili na komanditora.
- (3) Prenosom dijela udjela komplementar zadržava svojstvo komplementara u komanditnom društvu.
- (4) Prenosom udjela sa komplementara na komanditora, u cjelosti ili djelimično, komanditor zadržava svojstvo komanditora u komanditnom društvu.
- (5) Prenos udjela komanditora na drugog člana komanditnog društva ili treće lice je slobodan.
- (6) Ugovorom o osnivanju komanditnog društva prenos udjela se može urediti na drugačiji način od načina iz st. 1 do 5 ovog člana.

Raspodjela dobiti

Član 129

- (1) Komplementari i komanditori učestvuju u raspodjeli dobiti komanditnog društva srazmjerno svojim udjelima u društvu, ako ugovorom o osnivanju komanditnog društva nije drukčije određeno.
- (2) Komanditoru se isplaćuje dio dobiti komanditnog društva u roku koji je određen ugovorom o osnivanju komanditnog društva.
- (3) Ako rok za isplatu dijela dobiti komanditoru nije određen ugovorom o osnivanju komanditnog društva, taj rok ne može biti duži od 90 dana od dana usvajanja godišnjih finansijskih izvještaja komanditnog društva.

Pravo komplementara na vođenje poslova društva

Član 130

- (1) Poslove komanditnog društva može da vodi svaki od komplementara.
- (2) Komanditori nijesu ovlašćeni da vode poslove komanditnog društva.
- (3) Ako se neki od komanditora ne slaže sa radnjom koja prelazi okvir redovnog obavljanja djelatnosti komanditnog društva, ta radnja se ne može preduzeti.

Komanditori kao zastupnici komanditnog društva

Član 131

- (1) Komanditori nijesu ovlašćeni da zastupaju komanditno društvo.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, komanditoru se može dati prokura odlukom svih komplementara.

Pravo komanditora na informisanje

Član 132

- (1) Komplementar koji je ovlašćen za vođenje poslova komanditnog društva dužan je da, na zahtjev komanditora, pruži informacije o svim pitanjima koja se odnose na obavljanje djelatnosti komanditnog društva i njegov rad.
- (2) Svaki komanditor ima pravo uvida u poslovne knjige i drugu dokumentaciju komanditnog društva, kao i kopiranje te dokumentacije o sopstvenom trošku.

- (3) Ako komanditoru, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, nije omogućen uvid i/ili kopiranje poslovnih knjiga i dokumentacije iz stava 2 ovog člana, komanditor može podnijeti predlog nadležnom sudu da u vanparničnom postupku naloži komanditnom društvu da postupi po njegovom zahtjevu.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, sud je dužan da donese odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga za pokretanje postupka.

Odgovornost komanditora

Član 133

- (1) Komanditor odgovara za obaveze komanditnog društva, neograničeno i solidarno sa komplementarima, ako:
- 1) zloupotrijebi svojstvo pravnog lica komanditnog društva u smislu člana 17 ovog zakona;
 - 2) se njegovo ime i prezime, uz njegovu saglasnost, nalazi u poslovnim imenu komanditnog društva;
 - 3) vodi poslove ili zastupa komanditno društvo suprotno čl. 130 i 131 ovog zakona.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, komanditor prema trećim licima odgovara i za obaveze komanditnog društva nastale prije njegovog pristupanja društvu.

Prestanak svojstva komplementara i komanditora

Član 134

- (1) Ako svim komplementarima u komanditnom društvu prestane svojstvo komplementara, a društvu nije pristupio novi komplementar u roku od šest mjeseci od dana prestanka svojstva posljednjem komplementaru, komanditori mogu jednoglasno donijeti odluku o promjeni pravnog oblika društva, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Ako u roku iz stava 1 ovog člana komanditori ne donesu odluku o promjeni pravnog oblika društva, organ nadležan za registraciju u CRPS, u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 1 ovog člana, po službenoj dužnosti pokreće postupak sudske likvidacije društva.
- (3) Ako svim komanditorima u komanditnom društvu prestane svojstvo komanditora, a društvu nije pristupio novi komanditor u roku od tri mjeseca od dana prestanka svojstva posljednjem komanditoru, komplementari mogu jednoglasno donijeti odluku o promjeni pravnog oblika društva, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Ako u roku iz stava 3 ovog člana komplementari ne donesu odluku o promjeni pravnog oblika društva, organ nadležan za registraciju u CRPS, u roku od 15 dana od isteka roka iz stava 1 ovog člana, po službenoj dužnosti pokreće postupak sudske likvidacije društva.
- (5) U slučaju smrti komanditora koji je fizičko lice, odnosno prestanka komanditora koji je pravno lice, na njegovo mjesto u komanditnom društvu stupaju nasljednici, odnosno pravni sljedbenici.

DIO PETI

AKCIONARSKO DRUŠTVO

Glava I

POJAM, OSNOVNI KAPITAL I OBAVEZNI AKTI AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Pojam akcionarskog društva

Član 135

- (1) Akcionarsko društvo je privredno društvo čiji je osnovni kapital utvrđen i podijeljen na akcije koje su u svojini jednog ili više akcionara.
- (2) Javno akcionarsko društvo je akcionarsko društvo koje je uspješno izvršilo javnu ponudu akcija u skladu sa prospektom čije je objavljivanje odobrila Komisija za tržište kapitala ili čije su hartije od vrijednosti uključene u trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori, u skladu sa posebnim zakonom.
- (3) Odredbe ovog zakona o akcionarskim društvima primjenjuju se na sva akcionarska društva, ako za javna akcionarska društva nije drukčije predviđeno.

Jednočlano akcionarsko društvo

Član 136

- (1) Jednočlano akcionarsko društvo je akcionarsko društvo koje osniva jedno fizičko ili pravno lice, odnosno akcionarsko društvo u kojem sve akcije nakon osnivanja stekne jedno fizičko ili pravno lice.
- (2) Ako nakon osnivanja akcionarskog društva sve akcije stekne jedno fizičko ili pravno lice, društvo je dužno da nastalu promjenu i podatke iz člana 138 stav 1 tačka 1 ovog zakona o jedinom akcionaru, u roku od osam dana od dana kad je ta promjena registrovana u CKDD, dostavi organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije.
- (3) Akcionar jednočlanog akcionarskog društva ima ovlaštenja skupštine akcionarskog društva i dužan je da odluke donosi u pisanom obliku i vodi evidenciju donesenih odluka.
- (4) Jedinu akcionar jednočlanog akcionarskog društva može sam da obavlja dužnost izvršnog direktora, odnosno člana organa upravljanja društva ili može imenovati drugo lice.
- (5) Ugovori zaključeni između jedinog člana akcionarskog društva i akcionarskog društva moraju biti uneseni u knjigu ugovora koja se vodi u pisanom obliku, uz jasan opis predmeta i vrijednosti ugovora.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, u knjigu ugovora ne unose se ugovori zaključeni u okviru redovnog obavljanja djelatnosti akcionarskog društva pod uobičajenim tržišnim uslovima.

Osnovni kapital i minimalni osnovni kapital akcionarskog društva

Član 137

- (1) Akcionarsko društvo ima osnovni kapital.
- (2) Osnovni kapital akcionarskog društva iznosi najmanje 25.000 eura (minimalni osnovni kapital).
- (3) Uplaćeni iznos novčanog dijela osnovnog kapitala ne može biti niži od minimalnog osnovnog kapitala.
- (4) Za posebne oblike akcionarskih društava posebnim zakonom može biti predviđen veći iznos minimalnog osnovnog kapitala.

Osnivački akt akcionarskog društva

Član 138

Osnivački akt akcionarskog društva obavezno sadrži:

- 1) podatke o osnivačima akcionarskog društva, i to:
 - za domaće fizičko lice: ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta,
 - za stranca: ime i prezime, broj pasoša, datum izdavanja i važenja pasoša, datum i godinu rođenja, državu izdavanja pasoša i adresu boravka,
 - za domaće pravno lice: naziv, odnosno poslovno ime, adresu sjedišta i matični broj,
 - za strano pravno lice: naziv, odnosno poslovno ime, adresu sjedišta, državu u kojoj je to lice registrovano i broj pod kojim je registrovano u matičnom registru;
- 2) poslovno ime, sjedište i pretežnu djelatnost akcionarskog društva;
- 3) osnovni kapital akcionarskog društva;
- 4) nominalnu vrijednost akcija;
- 5) ukupan iznos novčanih uloga svakog od osnivača akcionarskog društva;
- 6) podatke o nenovčanim ulozima osnivača akcionarskog društva, opis uloga i njegovu procijenjenu novčanu vrijednost;
- 7) podatke o akcijama koje upisuje svaki osnivač akcionarskog društva, i to:
 - broj akcija,
 - vrstu i klasu akcija,
 - nominalnu vrijednost akcija, odnosno kod akcija bez nominalne vrijednosti dio osnovnog kapitala akcionarskog društva za koji su one izdate;
- 8) rokove za uplatu, odnosno unošenje uloga u akcionarsko društvo;
- 9) postupak i rokove za sprovođenje javne ponude za upis i uplatu akcija kod sukcesivnog osnivanja;
- 10) ovlaštenje da jedan ili više osnivača akcionarskog društva zastupaju osnivače u postupku osnivanja društva;
- 11) procijenjene troškove osnivanja akcionarskog društva i način njihove nadoknade, ako je predviđena; i
- 12) druga pitanja, u skladu sa ovim zakonom.

Statut akcionarskog društva

Član 139

(1) Statut akcionarskog društva obavezno sadrži:

- 1) poslovno ime, sjedište i pretežnu djelatnost akcionarskog društva;
- 2) podatke o visini upisanog i uplaćenog osnovnog kapitala;
- 3) vrste i klase izdatih akcija;
- 4) bitne elemente izdatih akcija svake vrste i klase u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala, uključujući i eventualne obaveze, ograničenja i privilegije vezane za svaku klasu akcija;
- 5) način i postupak sazivanja skupštine akcionarskog društva i način donošenja odluka skupštine;
- 6) sistem upravljanja akcionarskim društvom;
- 7) nadležnosti organa upravljanja akcionarskog društva, broj članova ovih organa, bliži način njihovog imenovanja i razrješenja, kao i način donošenja odluka tih organa;
- 8) postupak za izmjene i dopune statuta;
- 9) period za koji je društvo osnovano.

(2) Pored elemenata iz stava 1 ovog člana, statut akcionarskog društva može da sadrži i druge elemente, u skladu sa zakonom.

Donošenje i izmjene statuta akcionarskog društva

Član 140

- (1) Statut akcionarskog društva mijenja se odlukom skupštine akcionarskog društva koja se donosi dvotrećinskom većinom svih akcija sa pravom glasa, ako statutom nije predviđena veća većina.
- (2) Ako se izmjenom statuta predviđa povećanje obaveza akcionara, za donošenje odluke o izmjeni statuta potrebna je saglasnost svih akcionara čije se obaveze povećavaju.
- (3) Statutom se može ovlastiti odbor direktora, odnosno upravni odbor da donese odluku o izmjeni statuta, u dijelu koji se odnosi na poslovno ime, sjedište i pretežnu djelatnost akcionarskog društva.
- (4) U slučaju kad je nadležni sud naložio izmjenu statuta, odluku o izmjeni statuta donosi odbor direktora, odnosno upravni odbor, u roku od 15 dana od dana prijema pravosnažne presude.

Odnos osnivačkog akta i statuta akcionarskog društva

Član 141

Statut akcionarskog društva mora biti usaglašen sa osnivačkim aktom tog društva u trenutku registracije osnivanja akcionarskog društva u CRPS, o čemu se staraju osnivači akcionarskog društva.

Glava II

OSNIVANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Načini osnivanja akcionarskog društva

Član 142

Akcionarsko društvo može se osnovati simultano i sukcesivno.

Simultano osnivanje akcionarskog društva

Član 143

(1) Akcionarsko društvo simultano se osniva:

- 1) zaključivanjem ugovora, odnosno donošenjem odluke o osnivanju akcionarskog društva;
- 2) upisom i uplatom svih akcija od strane osnivača akcionarskog društva prilikom osnivanja, bez upućivanja javne ponude za upis i uplatu akcija;
- 3) pribavljanjem rješenja o evidentiranju osnivačke emisije akcija od Komisije za tržište kapitala;
- 4) donošenjem statuta akcionarskog društva na osnivačkoj skupštini, koji potpisuje predsjedavajući osnivačke skupštine, uz obaveznu ovjeru njegovog potpisa u skladu sa zakonom;
- 5) registracijom u CRPS.

- (2) Nakon zaključivanja ugovora, odnosno donošenja odluke iz stava 1 tačka 1 ovog člana, osnivači otvaraju račun na ime akcionarskog društva u osnivanju kod banke registrovane u Crnoj Gori, na kojem novčana sredstva uplaćena za akcije društva od strane njegovih osnivača ostaju do okončanja postupka registracije društva.
- (3) Osnivači su dužni da izvrše uplatu novčanog, odnosno unošenje nenovčanog uloga u akcionarsko društvo u roku utvrđenom osnivačkim aktom akcionarskog društva.
- (4) Ako jedan ili više osnivača nijesu uplatili novčane uloge, odnosno unijeli nenovčani ulog u roku utvrđenom osnivačkim aktom, osnivači akcionarskog društva koji su uplatili, odnosno unijeli uloge mogu izmijeniti ugovor o osnivanju akcionarskog društva u dijelu koji se odnosi na osnivače i njihove akcije, pod uslovom da zbir blagovremeno uplaćenih novčanih uloga iznosi najmanje 25.000 eura.
- (5) Osnivači su dužni da evidentiraju osnivačku emisiju akcija kod Komisije za tržište kapitala.
- (6) Osnivačka skupština akcionarskog društva ne mora se održati ako svi osnivači društva potpišu odluku o prihvatanju statuta akcionarskog društva, procjeni nenovčanih uloga, izboru organa upravljanja i revizora društva, kao i druge odluke koje se donose na osnivačkoj skupštini.
- (7) Potpisi na odlukama iz stava 6 ovog člana moraju biti ovjereni u skladu sa zakonom.
- (8) Ako se odluke ne donesu u skladu sa st. 6 i 7 ovog člana, osnivačka skupština akcionarskog društva mora se održati u roku od 30 dana od dana isteka roka za uplatu, odnosno unošenje uloga utvrđenog osnivačkim aktom akcionarskog društva.

Sukcesivno osnivanje akcionarskog društva

Član 144

- (1) Akcionarsko društvo osniva se sukcesivno:
 - 1) zaključivanjem ugovora, odnosno donošenjem odluke o osnivanju akcionarskog društva;
 - 2) upisom i uplatom dijela akcija od strane osnivača;
 - 3) pribavljanjem odobrenja za osnivačku emisiju akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 4) sprovođenjem javne ponude za upis i uplatu preostalih akcija;
 - 5) pribavljanjem rješenja o uspješnosti osnivačke emisije akcija od Komisije za tržište kapitala;
 - 6) donošenjem statuta akcionarskog društva na osnivačkoj skupštini, koji potpisuje predsjedavajući osnivačke skupštine, uz obaveznu ovjeru njegovog potpisa u skladu sa zakonom;
 - 7) registracijom u CRPS.
- (2) Nakon zaključivanja ugovora, odnosno donošenja odluke o osnivanju akcionarskog društva, osnivači su dužni da otvore račun kod banke registrovane u Crnoj Gori, na koji će se uplaćivati novčana sredstva na osnovu javne ponude za upis i uplatu akcija.

Javna ponuda za upis i uplatu akcija

Član 145

- (1) Javna ponuda za upis i uplatu akcija obavezno sadrži:
 - 1) poslovno ime, pretežnu djelatnost i iznos osnovnog kapitala akcionarskog društva koje se osniva;
 - 2) broj, vrstu, klasu i nominalnu vrijednost akcija koje se nude na upis i uplatu;
 - 3) broj, vrstu, klasu i nominalnu vrijednost akcija koje su upisali i uplatili osnivači;
 - 4) dan donošenja osnivačkog akta akcionarskog društva;
 - 5) podatke o osnivačima akcionarskog društva iz člana 138 stav 1 tačka 1 ovog zakona;
 - 6) mjesto gdje se upisuju akcije i gdje se može izvršiti uvid u osnivački akt akcionarskog društva;
 - 7) vrijeme početka i kraja upisa i uplate;
 - 8) rok u kojem je lice koje je upisalo akcije dužno da uplati novčani ulog, kao i posljedice neuplaćivanja, odnosno neblagovremene uplate uloga;
 - 9) podatke o posebnim pogodnostima, nenovčanim ulozima, preuzimanju stvari, troškovima osnivanja, kao i posebnim plaćanjima i naknadama;
 - 10) način sazivanja osnivačke skupštine;
 - 11) najveći iznos troškova osnivanja koji idu na teret društva;
 - 12) dan kad prestaju obaveze lica koje je upisalo akcije, ako do tada akcionarsko društvo ne podnese prijavu za upis u CRPS.

- (2) Ništava je javna ponuda koja ne sadrži podatke iz stava 1 ovog člana.
- (3) Lice koje je upisalo akcije ne može se pozivati na to da ga upis ne obavezuje ili da je ništav ako je akcionarsko društvo registrovano u CRPS, a ono je glasalo na osnivačkoj skupštini ili je kasnije kao akcionar ostvarivalo pravo u društvu ili ispunilo obavezu prema društvu.

Upis i uplata

Član 146

- (1) Upis akcija smatra se izvršenim u trenutku kad lice izvrši uplatu, odnosno unošenje uloga u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom akcionarskog društva i javnom ponudom za upis i uplatu akcija.
- (2) Akcije se upisuju i uplaćuju u roku od tri mjeseca od dana koji je javnom ponudom za upis i uplatu akcija određen za početak upisa i uplate akcija.
- (3) Ako se u roku iz stava 2 ovog člana ne upiše i uplati javnom ponudom utvrđeni broj akcija, osnivači mogu u roku od 15 dana od dana isteka roka da upišu i uplate preostale neupisane akcije.
- (4) Ako osnivači ne upišu i ne uplate sve preostale neupisane akcije, smatra se da javna ponuda nije uspjela.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, osnivači su dužni da obezbijede povraćaj uplaćenih novčanih, odnosno unesenih nenovčanih uloga licima koja su upisala i uplatila akcije, u roku od osam dana od dana isteka roka za upis i uplatu preostalih neupisanih akcija.
- (6) Za povraćaj iz stava 5 ovog člana, osnivači su solidarno i neograničeno odgovorni.

Održavanje osnivačke skupštine

Član 147

- (1) Osnivačka skupština akcionarskog društva mora se održati u roku od 60 dana od dana isteka roka za upis i uplatu akcija određenog javnom ponudom, pod uslovom da je javna ponuda bila uspješna.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, nadležni sud u vanparničnom postupku može da, na predlog osnivača iz opravdanih razloga, produži rok za održavanje sjednice osnivačke skupštine najduže za 30 dana.
- (3) Osnivači objavljuju poziv za održavanje osnivačke skupštine na isti način na koji je objavljena javna ponuda za upis i uplatu akcija, tako da između dana objavljivanja poziva i dana određenog za održavanje sjednice protekne najmanje 15 dana.
- (4) U roku iz stava 3 ovog člana licima koja su upisala i uplatila akcije omogućava se da u mjestu gdje su upisali akcije ili na drugom mjestu određenom od strane osnivača izvrše uvid u osnivački akt i predlog statuta akcionarskog društva.
- (5) Odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionarskog društva primjenjuju se i na osnivačku skupštinu.

Ovlašćenja osnivačke skupštine

Član 148

- (1) Osnivačka skupština akcionarskog društva:
 - 1) bira članove organa upravljanja društva;
 - 2) odobrava ugovore i druge obaveze preuzete u postupku i za potrebe osnivanja akcionarskog društva od strane osnivača i drugih lica;
 - 3) odlučuje o prihvatanju nenovčanih uloga;
 - 4) usvaja statut društva;
 - 5) utvrđuje iznos troškova osnivanja društva.
- (2) Osnivačka skupština akcionarskog društva odlučuje o prihvatanju svakog nenovčanog uloga pojedinačno.
- (3) Prilikom donošenja odluke iz stava 2 ovog člana, osnivači i lica koja su upisala akcije po osnovu nenovčanog uloga na koji se odluka odnosi nemaju pravo glasa, niti se njihovi glasovi računaju u kvorum za donošenje odluke.
- (4) U donošenju odluke o odobrenju troškova osnivanja akcionarskog društva ne učestvuju osnivači koji su snosili te troškove.
- (5) Lica koja imaju zaključene posebne ugovore koji podliježu odobrenju osnivačke skupštine akcionarskog društva, ne učestvuju u donošenju odluka o odobrenju tih ugovora.

Održavanje i glasanje na osnivačkoj skupštini

Član 149

- (1) Osnivačka skupština akcionarskog društva održava se u sjedištu društva, ako javnom ponudom za upis i uplatu akcija nije određeno drugo mjesto.
- (2) Kvorum za održavanje osnivačke skupštine akcionarskog društva čine lica koja su upisala i uplatila većinu akcija, a ako je izdato više klasa akcija za svaku klasu moraju biti prisutna lica koja su upisala i uplatila većinu akcija svake klase.
- (3) Ako kvorum nije postignut, shodno se primjenjuju odredbe člana 275 ovog zakona.
- (4) Osnivačka skupština akcionarskog društva donosi odluke većinom glasova prisutnih akcionara, ako osnivačkim aktom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (5) Na osnivačkoj skupštini akcionarskog društva svaka akcija daje pravo na jedan glas.

Posljedice neodržavanja osnivačke skupštine

Član 150

- (1) Ako se osnivačka skupština akcionarskog društva ne održi u skladu sa članom 147 st. 1 i 2 ovog zakona, smatra se da osnivanje akcionarskog društva nije uspjelo.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, u roku od osam dana od dana isteka roka za održavanje osnivačke skupštine akcionarskog društva, osnivači su solidarno dužni da obezbijede povraćaj uplaćenih novčanih, odnosno unesenih nenovčanih uloga licima koja su upisala i uplatila akcije.
- (3) Ako osnivači ne postupe u skladu sa stavom 2 ovog člana, lica koja su upisala i uplatila akcije mogu podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, obaveže osnivače na povraćaj uplaćenih, odnosno unesenih uloga.

Troškovi osnivanja akcionarskog društva

Član 151

- (1) Osnivači akcionarskog društva i druga lica imaju pravo na naknadu troškova osnivanja akcionarskog društva, pod uslovom da:
 - 1) je osnivačkim aktom ili statutom akcionarskog društva utvrđen najveći iznos tih troškova;
 - 2) podnesu odgovarajuće dokaze o nastalim troškovima; i
 - 3) osnivačka skupština ne odbije isplatu tih troškova iz opravdanih razloga.
- (2) Ako je za početak obavljanja djelatnosti akcionarskog društva potrebna dozvola, licenca, odobrenje, saglasnost ili dr. koja je posebnim zakonom propisana kao uslov za obavljanje djelatnosti, osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za sve obaveze akcionarskog društva koje nastanu u periodu do njihovog pribavljanja, osim za obaveze nastale iz ugovora koji je akcionarsko društvo zaključilo nakon registracije u CRPS pod odložnim uslovom dobijanja dozvole, licence, odobrenja, saglasnosti ili dr. za obavljanje djelatnosti.

Sticanje imovine od osnivača nakon registracije akcionarskog društva

Član 152

- (1) Akcionarsko društvo može da, u periodu od dvije godine od dana registracije u CRPS, zaključi ugovor sa osnivačem na osnovu kog stiče određenu imovinu, uz obavezu da osnivaču plati cijenu koja je jednaka ili veća od 10% osnovnog kapitala društva, po prethodno pribavljenoj saglasnosti skupštine akcionarskog društva.
- (2) Odluku o davanju saglasnosti iz stava 1 ovog člana skupština akcionarskog društva donosi na osnovu izvještaja procjenitelja o procjeni vrijednosti nenovčanog uloga, sačinjenog u skladu sa ovim zakonom, kojim se utvrđuje da li je vrijednost imovine koju akcionarsko društvo stiče od osnivača najmanje jednaka visini cijene koju akcionarsko društvo za tu imovinu plaća.
- (3) Odluku iz stava 2 ovog člana skupština akcionarskog društva donosi dvotrećinskom većinom glasova prisutnih akcionara, ako statutom akcionarskog društva nije određena veća većina.
- (4) Zaključeni ugovor sa osnivačem, uz odluku i izvještaj iz stava 2 ovog člana, dostavlja se organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od šest mjeseci od dana zaključivanja ugovora, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.
- (5) Odredbe ovog člana ne primjenjuju se ako je sticanje imovine izvršeno:

- 1) u okviru redovnog obavljanja djelatnosti akcionarskog društva;
 - 2) u okviru upravnog ili sudskog postupka;
 - 3) na regulisanom tržištu ili multilateralnoj trgovačkoj platformi u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (6) Saglasnost skupštine iz stava 1 ovog člana ne zahtijeva se u slučaju jednočlanog akcionarskog društva.

Glava III

AKCIJE I DRUGE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

ODJELJAK A

AKCIJE

Pojam akcije

Član 153

- (1) Akcija je prenosiva i vlasnička hartija od vrijednosti koja predstavlja dio osnovnog kapitala akcionarskog društva.
- (2) Akcija se izdaje u dematerijalizovanom obliku i glasi na ime.
- (3) Akcija je nedjeljiva.
- (4) Akcije se registruju u registru hartija od vrijednosti CKDD.
- (5) Na registraciju izdatih akcija, zakonitih vlasnika, prenosa akcija, prenosa prava iz akcija, ograničenja prava iz akcija i upis prava trećih lica na akcijama, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje tržište kapitala.

Vrste i klase akcija

Član 154

- (1) Akcije se klasifikuju prema pravima koja daju na osnovu zakona, statuta akcionarskog društva i/ili odluke o emisiji akcija.
- (2) Zavisno od prava koja se daju vlasnicima akcija, akcionarsko društvo može emitovati obične i povlašćene akcije.
- (3) Akcije koje daju ista prava u okviru jedne vrste akcija čine klasu akcija.
- (4) Obične akcije čine jednu klasu akcija.
- (5) Akcionarsko društvo može emitovati više klasa povlašćenih akcija.

Obične akcije

Član 155

- (1) Akcionarsko društvo mora da ima najmanje jednu običnu akciju.
- (2) Obične akcije ne mogu se pretvoriti u povlašćene akcije ili druge hartije od vrijednosti.

Povlašćene akcije

Član 156

Ukupna nominalna vrijednost emitovanih i odobrenih povlašćenih akcija ne može biti veća od 50% osnovnog kapitala akcionarskog društva.

Suvlasništvo nad akcijama

Član 157

- (1) Više lica mogu biti suvlasnici jedne akcije.
- (2) Suvlasnici akcije smatraju se jednim akcionarom i solidarno odgovaraju akcionarskom društvu za obaveze po osnovu akcije.
- (3) Suvlasnici svoja prava prema akcionarskom društvu ostvaruju preko zajedničkog punomoćnika, koji se određuje sporazumom svih suvlasnika, uz obaveznu ovjeru njihovih potpisa u skladu sa zakonom.

- (4) Zajednički punomoćnik može biti jedan od suvlasnika ili treće lice.
- (5) Suvlasnici su dužni da obavijeste akcionarsko društvo o zajedničkom punomoćniku i da ga registruju u registar CKDD.
- (6) Pravna radnja preduzeta prema zajedničkom punomoćniku ima dejstvo kao da je preduzeta prema svim suvlasnicima.
- (7) Do dana registracije zajedničkog punomoćnika u registar CKDD:
 - 1) pravne radnje koje su preduzete prema jednom suvlasniku imaju dejstvo prema svim suvlasnicima;
 - 2) akcija na kojoj postoji suvlasništvo ne daje pravo glasa i ne računa se u kvorum za održavanje skupštine akcionarskog društva.
- (8) Ako suvlasnici ne mogu sporazumno da odrede zajedničkog punomoćnika, svaki od suvlasnika može podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, odredi zajedničkog punomoćnika.

Nominalna vrijednost akcija

Član 158

- (1) Akcionarsko društvo može emitovati akcije sa ili bez nominalne vrijednosti.
- (2) Nominalna vrijednost akcije utvrđuje se statutom akcionarskog društva i odlukom o emisiji akcija.
- (3) Nominalna vrijednost akcija izražava se u eurima.
- (4) Akcije bez nominalne vrijednosti imaju računovodstvenu vrijednost koja se dobija dijeljenjem iznosa osnovnog kapitala akcionarskog društva sa brojem akcija.
- (5) Ako akcionarsko društvo emituje akcije sa nominalnom vrijednošću, sve akcije moraju imati nominalnu vrijednost, a ako emituje akcije bez nominalne vrijednosti, sve akcije moraju biti bez nominalne vrijednosti.

Emisiona vrijednost akcija

Član 159

- (1) Emisiona vrijednost akcija je vrijednost utvrđena odlukom o emisiji akcija, po kojoj se akcije upisuju.
- (2) Emisiona vrijednost akcija ne može biti niža od nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti akcija.
- (3) Razlika između emisije i nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti akcija je emisiona premija.
- (4) Emisiona premija može se koristiti za povećanje osnovnog kapitala akcionarskog društva, rezerve koje se koriste za povećanje osnovnog kapitala, pokriće gubitaka u osnovnom kapitalu, otkup akcija od nesaglasnih akcionara i troškove nastale po osnovu povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala.

Podjela i spajanje akcija

Član 160

- (1) Akcionarsko društvo može odlukom skupštine:
 - 1) svaku akciju jedne klase podijeliti na dvije ili više akcija te klase, uz istovremeno smanjenje njihove nominalne vrijednosti tako da osnovni kapital društva ostane nepromijenjen;
 - 2) spojiti dvije ili više akcija jedne klase u jednu akciju te klase, uz istovremeno povećanje njene nominalne vrijednosti tako da osnovni kapital društva ostane nepromijenjen.
- (2) Akcionarsko društvo dužno je da u slučaju podjele ili spajanja akcija sa nominalnom vrijednošću istovremeno izmijeni statut i njegove izmjene registruje u CRPS.
- (3) Ako kao rezultat spajanja ili podjele akcija pojedinim akcionarima preostane dio akcije, ti akcionari imaju pravo da od društva, u roku od 30 dana od dana donošenja odluke iz stava 1 ovog člana, pisanim putem zahtijevaju da dokupe nedostajući dio akcije kako bi stekli jednu cijelu akciju ili da budu isplaćeni od strane društva za dio akcije koji im je preostao.
- (4) Ako je akcionar zahtijevao da dokupi nedostajući dio akcije kako bi stekao jednu cijelu akciju, dužan je da u roku iz stava 3 ovog člana uplati društvu vrijednost utvrđenu shodnom primjenom odredaba člana 182 ovog zakona.
- (5) Ako je akcionar zahtijevao da bude isplaćen od strane društva za dio akcije koji mu je preostao, društvo je dužno da mu, u roku od 30 dana od dana prijema tog zahtjeva, isplati taj dio akcije po vrijednosti utvrđenoj shodnom primjenom odredaba člana 182 ovog zakona.

- (6) Ako u slučaju iz stava 3 ovog člana dolazi do povećanja, odnosno smanjenja osnovnog kapitala, a koje u oba slučaja ne prelazi 1% osnovnog kapitala, društvo nije dužno da primijeni odredbe ovog zakona o povećanju, odnosno smanjenju osnovnog kapitala, osim odredaba o registraciji tih promjena u CRPS.
- (7) Ako je društvo izdalo finansijske instrumente koji se mogu zamijeniti za obične akcije, u slučaju iz stava 1 ovog člana dužno je da istovremeno donese i odluku, odnosno preduzme drugu radnju koja će obezbijediti da prava vlasnika tih finansijskih instrumenata ostanu nepromijenjena.
- (8) Ako društvo ne postupi u skladu sa stavom 7 ovog člana, svaki vlasnik finansijskog instrumenta može nadležnom sudu, u roku od 30 dana od dana donošenja odluke iz stava 1 ovog člana, podnijeti tužbu kojom zahtijeva da se odluka iz stava 1 ovog člana stavi van snage.
- (9) Na akcije bez nominalne vrijednosti shodno se primjenjuju odredbe st. 1 do 8 ovog člana.

ODJELJAK B

OSNOVNA PRAVA AKCIONARA

Jednak tretman akcionara

Član 161

- (1) Svaki akcionar ima prava koja mu daju akcije u njegovom vlasništvu, s tim da vlasnici akcija iste klase imaju ista prava.
- (2) Svi akcionari koji su u istom položaju moraju biti tretirani na jednak način od strane društva.

Imovinska prava vlasnika običnih akcija

Član 162

Vlasnik obične akcije ima sljedeća imovinska prava:

- 1) pravo da učestvuje u raspodjeli dobiti akcionarskog društva, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) pravo da učestvuje u raspodjeli imovine akcionarskog društva koja preostane nakon namirenja svih povjerilaca, nakon sprovedenog postupka likvidacije, odnosno stečaja akcionarskog društva, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje stečaj;
- 3) pravo da raspolaže svojim akcijama u skladu sa zakonom;
- 4) pravo prečeg upisa akcija, zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata koji daju pravo na zamjenu za akcije ili pravo na sticanje akcija, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) druga imovinska prava, u skladu sa zakonom i statutom akcionarskog društva.

Neimovinska prava vlasnika običnih akcija

Član 163

Vlasnik obične akcije ima sljedeća neimovinska prava:

- 1) pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva, koje podrazumijeva pravo da prisustvuje sjednicama skupštine akcionarskog društva i učestvuje u raspravi po pojedinim tačkama dnevnog reda, ako ovim zakonom ili statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno;
- 2) pravo glasa na sjednicama skupštine akcionarskog društva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno;
- 3) pravo na informisanje u skladu sa ovim zakonom.

Imovinska prava vlasnika povlašćenih akcija

Član 164

Vlasnik povlašćene akcije ima jedno ili više povlašćenih imovinskih prava utvrđenih statutom akcionarskog društva i odlukom o emisiji akcija, i to:

- 1) pravo na prioritetnu isplatu dividende u unaprijed određenom novčanom iznosu ili u procentu od nominalne vrijednosti povlašćene akcije, koja se isplaćuje prije isplate dividende vlasnicima običnih akcija;
- 2) pravo prvenstva u odnosu na vlasnike običnih akcija prilikom raspodjele ostatka imovine akcionarskog društva nakon sprovedenog postupka likvidacije, odnosno stečaja akcionarskog društva u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje stečaj;

- 3) pravo pretvaranja te akcije u običnu akciju ili u drugu klasu povlašćenih akcija (zamjenljiva povlašćena akcija);
- 4) pravo prodaje te akcije akcionarskom društvu po unaprijed utvrđenoj cijeni ili pod drugim uslovima (otkupljiva povlašćena akcija).

Pravo na prioritetnu isplatu dividendi vlasnika povlašćenih akcija

Član 165

- (1) Povlašćene akcije koje daju pravo na prioritetnu isplatu dividende mogu biti kumulativne i nekumulativne, odnosno participativne i neparticipativne.
- (2) Kumulativne povlašćene akcije daju pravo na isplatu dividende utvrđene za tu akciju i u slučaju kad dobit nije ostvarena ili nije dovoljna za plaćanje iznosa dividende, pri čemu se neisplaćeni dio dividende kumulira i isplaćuje tokom narednih poslovnih godina kad dobit bude dovoljna za isplatu.
- (3) Nekumulativne povlašćene akcije daju pravo na isplatu dividende utvrđene za tu akciju samo u onim poslovnim godinama u kojima je akcionarsko društvo ostvarilo dobit, pri čemu se neisplaćeni dio dividende ne kumulira i ne isplaćuje tokom narednih poslovnih godina.
- (4) Participativne povlašćene akcije daju pravo vlasnicima da nakon isplate prioritetne dividende učestvuju i u raspodjeli ostatka dobiti zajedno sa vlasnicima običnih akcija.
- (5) Neparticipativne povlašćene akcije daju pravo na isplatu prioritetne dividende bez mogućnosti učestvovanja u raspodjeli ostatka dobiti sa vlasnicima običnih akcija.
- (6) Akcionarsko društvo dužno je da na redovnoj sjednici skupštine donese odluku o raspodjeli dividendi vlasnicima povlašćenih akcija iz stava 1 ovog člana.
- (7) Ako akcionarsko društvo ne donese odluku iz stava 6 ovog člana ili ako na dnevnom redu zakazane redovne sjednice skupštine akcionarskog društva nije predloženo donošenje takve odluke, svaki vlasnik povlašćene akcije koji ima pravo na prioritetnu isplatu dividendi ima pravo da odboru direktora, odnosno upravnom odboru podnese zahtjev za zakazivanje redovne ili vanredne sjednice sa tom tačkom dnevnog reda ili da se ta tačka uvrsti u dnevni red već zakazane sjednice, odnosno da, ako takva tačka već postoji ali ne odgovara sadržini njegovog prava, predloži donošenje drugačije odluke.
- (8) Ako odbor direktora, odnosno upravni odbor ne postupi po zahtjevu iz stava 7 ovog člana, svaki vlasnik povlašćene akcije koji ima pravo na prioritetnu isplatu dividendi ima pravo da podnese predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, naloži akcionarskom društvu donošenje odluke o raspodjeli dividendi.

Otkupljive povlašćene akcije

Član 166

- (1) Otkupljive povlašćene akcije su akcije koje daju pravo akcionaru, odnosno akcionarskom društvu da od druge strane zahtijeva da mu otkupi, odnosno proda akcije, u skladu sa odredbama statuta akcionarskog društva ili odluke o emisiji akcija.
- (2) Otkupljive povlašćene akcije moraju se emitovati kao takve.
- (3) Povlašćene akcije koje su već emitovane ne mogu naknadno postati otkupljive.
- (4) Statutom akcionarskog društva mora se odrediti otkupna cijena otkupljivih povlašćenih akcija ili se moraju utvrditi pravila po kojima se ona određuje.
- (5) U slučaju kad statutom akcionarskog društva nije određena otkupna cijena otkupljivih povlašćenih akcija, odnosno nijesu utvrđena pravila po kojima se ta cijena određuje, nije dozvoljeno korišćenje prava na otkup tih akcija.
- (6) Otkupna cijena može se platiti samo iz sredstava akcionarskog društva raspoloživih za isplatu dividendi.
- (7) Ako akcionar namjerava da iskoristi pravo na otkup svojih otkupljivih povlašćenih akcija, dužan je da o tome obavijesti odbor direktora, odnosno upravni odbor koji, u roku od deset dana od dana prijema obavještenja, donosi odluku o otkupu akcija.
- (8) Ako akcionarsko društvo namjerava da iskoristi pravo na otkup emitovanih otkupljivih povlašćenih akcija, odbor direktora, odnosno upravni odbor o tome obavještava akcionare.
- (9) Pravo na otkup akcija ne može se ostvariti za vrijeme trajanja postupka likvidacije ili stečaja.
- (10) Prilikom ostvarivanja prava na otkup akcija akcionarsko društvo mora da poštuje načelo jednakog tretmana svih vlasnika otkupljivih akcija, ako jednoglasnom odlukom tih akcionara nije drukčije određeno.

- (11) Akcionarsko društvo dužno je da isplati otkupnu cijenu akcionaru u roku od 12 mjeseci od dana korišćenja prava na otkup, ako statutom akcionarskog društva nije predviđen kraći rok.
- (12) Ako je vlasnik otkupljive povlašćene akcije iskoristio pravo na otkup, ta akcija se poništava.

Neimovinska prava vlasnika povlašćenih akcija

Član 167

- (1) Vlasnik povlašćene akcije ima pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva.
- (2) Vlasnik povlašćene akcije nema pravo glasa na sjednicama skupštine akcionarskog društva.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, vlasnici povlašćenih akcija imaju pravo glasa na sjednici skupštine akcionarskog društva u okviru svoje klase akcija, kad se odlučuje o:
- 1) povećanju ili smanjenju broja emitovanih ili odobrenih akcija te klase;
 - 2) izmjeni bilo kog prava koje daju akcije te klase;
 - 3) podjeli ili spajanju akcija te klase, odnosno njihovoj zamjeni za akcije druge klase;
 - 4) emisiji nove klase akcija koje daju veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase ili izmjeni prava akcija druge klase tako da daju jednaka ili veća prava u odnosu na prava koja daju akcije te klase;
 - 5) utvrđivanju prava vlasnika bilo kojih drugih hartija od vrijednosti akcionarskog društva na zamjenu ili sticanje akcija te klase;
 - 6) ograničavanju ili ukidanju prava prečeg upisa akcija te klase;
 - 7) ograničavanju ili ukidanju prava glasa akcija te klase, ako je to pravo utvrđeno statutom akcionarskog društva.

Pravo raspolaganja akcijama

Član 168

- (1) Akcije se mogu slobodno prenositi, ako statutom akcionarskog društva prenosivost akcija nije ograničena (npr. zabranom prenosa akcija u određenom roku, pravom preče kupovine ostalih akcionara, prethodnom saglasnošću akcionarskog društva i sl.).
- (2) Ograničenje prenosivosti akcija iz stava 1 ovog člana odnosi se na prenos prava svojine na akcijama, a ne i na prenos prava iz akcije (npr. pravo zaloge).
- (3) Ništav je prenos akcija izvršen suprotno odredbama statuta akcionarskog društva.
- (4) Statutom javnog akcionarskog društva ne može se ograničiti prenosivost akcija.
- (5) Prenos akcija vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (6) Akcije akcionarskog društva koje je u postupku likvidacije ili stečaja mogu se prenositi do okončanja ovih postupaka.

Pravo prečeg upisa akcija

Član 169

- (1) Kad se, emisijom novih akcija, osnovni kapital akcionarskog društva povećava novčanim ulozima, postojeći akcionari imaju pravo prečeg upisa tih akcija srazmjerno broju akcija koje posjeduju u odnosu na ukupan broj akcija odgovarajuće klase.
- (2) Akcionarima iz stava 1 ovog člana smatraju se samo akcionari koji su taj status imali na dan donošenja odluke o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva.
- (3) Ako akcionari iz stava 2 ovog člana prodaju svoje akcije nakon dana donošenja odluke o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva, ne gube pravo prečeg upisa akcija i to pravo se ne prenosi na kupca akcija.
- (4) Akcionar ima pravo prečeg upisa samo one vrste i klase akcija koju posjeduje.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, statutom akcionarskog društva može se predvidjeti da akcionar ima pravo prečeg upisa akcija vrste i klase koju ne posjeduje pod uslovom da su akcije koje se emituju prvo ponuđene akcionarima koji posjeduju akcije te vrste i klase.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, statutom akcionarskog društva utvrđuju se uslovi pod kojima se ostvaruje pravo prečeg upisa akcija.
- (7) Neće se smatrati da je povrijeđeno pravo prečeg upisa akcija postojećih akcionara ako se akcije izdaju bankama ili drugim finansijskim institucijama u cilju njihovog nuđenja postojećim akcionarima u skladu sa ovim članom.

Ostvarivanje prava prečeg upisa akcija

Član 170

- (1) Akcionari mogu da iskoriste pravo prečeg upisa akcija u roku koji je određen odlukom o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva, a koji ne može biti kraći od 14 dana od dana obavještanja akcionara o donesenoj odluci.
- (2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži broj, vrstu i klasu akcija koje se emituju, emisionu cijenu, kao i rok i način ostvarivanja prava prečeg upisa akcija.
- (3) Pravila o načinu ostvarivanja prava prečeg upisa akcija utvrđuju se statutom akcionarskog društva i/ili odlukom o emisiji akcija.
- (4) Ako je statutom akcionarskog društva pravo prečeg upisa akcija dato i akcionarima drugih vrsta i klasa akcija u odnosu na one koje se emituju, u smislu člana 169 stav 5 ovog zakona, odbor direktora, odnosno upravni odbor obavještava te akcionare o donesenoj odluci o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva, pri čemu rok za ostvarivanje njihovog prava prečeg upisa akcija ne može biti kraći od 14 dana od dana obavještanja.
- (5) Na način dostavljanja obavještenja iz st. 1 i 4 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje način dostavljanja poziva za sjednicu skupštine akcionarskog društva.
- (6) Po isteku roka za ostvarivanje prava prečeg upisa akcija iz st. 1 i 4 ovog člana odbor direktora, odnosno upravni odbor može ponuditi akcije na upis drugim licima po cijeni po kojoj su ponuđene postojećim akcionarima.

Oduzimanje ili ograničavanje prava prečeg upisa akcija

Član 171

- (1) Odluku o oduzimanju ili ograničavanju prava prečeg upisa akcija akcionara donosi skupština akcionarskog društva dvotrećinskom većinom svih akcija sa pravom glasa, ako statutom akcionarskog društva nije predviđena veća većina.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana donosi se na predlog odbora direktora, odnosno upravnog odbora, uz koji se prilaže pisani izvještaj u kome se obavezno navode razlozi za oduzimanje ili ograničavanje prava prečeg upisa akcija, kao i obrazloženje predložene emisije vrijednosti akcija.
- (3) Odluka iz stava 1 ovog člana dostavlja se organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od sedam dana od dana donošenja, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.

Pravo prečeg upisa zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata

Član 172

- (1) Kad akcionarsko društvo donese odluku o emisiji zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata koji daju pravo na zamjenu za akcije ili pravo na sticanje akcija društva, pravo prečeg upisa ovih finansijskih instrumenata imaju akcionari koji posjeduju akcije na čije sticanje ti finansijski instrumenti daju pravo.
- (2) Na pravo prečeg upisa finansijskih instrumenata iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o pravu prečeg upisa akcija.

Pravo glasa

Član 173

- (1) Akcionari svoje pravo glasa ostvaruju na sjednicama skupštine akcionarskog društva.
- (2) Svaka obična akcija daje pravo na jedan glas.
- (3) Povlašćene akcije daju pravo glasa u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (4) Kad povlašćene akcije daju pravo glasa, jedna povlašćena akcija daje pravo na jedan glas.
- (5) Zabranjene su akcije sa višestrukim pravom glasa.
- (6) Pravo glasa na osnovu akcija datih u zalogu ima akcionar kao zalagodavac.

Način ostvarivanja prava glasa

Član 174

- (1) Svaki akcionar mora sa svim svojim akcijama da glasa na jednak način, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (2) Kad se posrednik koji se bavi čuvanjem i administriranjem akcija za račun klijenata smatra akcionarom u odnosu na akcionarsko društvo, pravo glasa može da ostvaruje različito za svakog klijenta.

Glasanje po klasama akcija

Član 175

- (1) Ako je po određenim tačkama dnevnog reda potrebno da glasaju akcionari posebne klase akcija, oni glasaju na istoj sjednici skupštine akcionarskog društva, zajedno sa vlasnicima običnih akcija.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, na zahtjev akcionara posebne klase akcija koji predstavljaju najmanje 10% ukupnog broja glasova akcija koje imaju pravo glasa po određenoj tački dnevnog reda, saziva se posebna sjednica skupštine akcionara te klase.
- (3) Statutom akcionarskog društva može se isključiti mogućnost održavanja posebne sjednice iz stava 2 ovog člana.
- (4) Na sazivanje, rad, način glasanja i donošenja odluka na posebnoj sjednici iz stava 2 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o sjednicama skupštine akcionarskog društva.

Sporazum akcionara o glasanju

Član 176

- (1) Sporazum akcionara o glasanju je ugovor između određenog broja akcionara sa ciljem da se unaprijed odredi kako da glasaju po osnovu svojih akcija o određenim pitanjima na skupštini akcionarskog društva, bilo da je zaključen uz podršku organa društva, udruženja akcionara ili samoorganizovanjem akcionara.
- (2) Sporazum iz stava 1 ovog člana obavezuje samo akcionare koji su ga potpisali.
- (3) Sporazum iz stava 1 ovog člana može se zaključiti za jednu ili više sjednica skupštine akcionarskog društva ili za određeno vrijeme koje ne može biti duže od pet godina.
- (4) Akcionari koji su zaključili sporazum iz stava 1 ovog člana prisustvuju sjednici skupštine da bi glasali kako je dogovoreno ili imenuju zajedničkog punomoćnika sa ovjerenim punomoćjem u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa.
- (5) Ako je sporazum iz stava 1 ovog člana zaključen na duži vremenski period, u sporazumu se predviđa način postizanja dogovora, odnosno usaglašavanja akcionara unaprijed o glasanju za predstojeće sjednice skupštine, kao i rješavanje mogućih sporova izabranom arbitražom ili određivanjem trećeg lica.
- (6) Primjerak sporazuma iz stava 1 ovog člana predaje se društvu radi upisa u jedinstvenu knjigu evidencija, a ako se radi o društvu čije se akcije prodaju na regulisanom tržištu, sporazum se dostavlja i Komisiji za tržište kapitala.

Ugovori o glasanju

Član 177

- (1) Ništav je ugovor kojim se akcionar obavezuje da će glasati po uputstvima akcionarskog društva, organa upravljanja društva ili njihovih članova ili zavisnog društva.
- (2) Ništav je ugovor kojim se akcionar obavezuje da će glasati za predloge organa upravljanja akcionarskog društva.

Isključenje prava glasa

Član 178

- (1) Akcionar ne može glasati po osnovu svojih akcija na sjednici skupštine akcionarskog društva na kojoj se odlučuje o:
 - 1) njegovom oslobađanju od obaveza prema društvu ili o smanjenju tih obaveza;
 - 2) pokretanju ili odustajanju od spora protiv njega;
 - 3) odobravanju poslova u kojima on ima lični interes.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, akcionar ne može da ostvaruje pravo glasa ni preko drugog lica.

Pravo akcionara na informisanje

Član 179

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor akcionarskog društva ili lica koja oni ovlaste dužni su da, na zahtjev akcionara, bez naknade i u toku radnog vremena, stave na uvid u prostorijama sjedišta akcionarskog društva i omogućе kopiranje o trošku akcionara:
 - 1) bilansa stanja, bilansa uspjeha, poreskih prijava i izvještaja o plaćenim porezima za tri posljednje poslovne godine;
 - 2) godišnjih izvještaja o poslovanju društva i konsolidovanih godišnjih izvještaja;
 - 3) zapisnika sa sjednica skupštine akcionarskog društva i odluka skupštine;
 - 4) opštih aktata akcionarskog društva;
 - 5) spiska članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, sa podacima o adresi, datumu imenovanja i periodu na koji je svaki član izabran ili imenovan, kao i o funkcijama koje oni obavljaju u drugim pravnim licima.
- (2) Obavezu iz stava 1 ovog člana akcionarsko društvo može ispuniti omogućavanjem slobodnog pristupa dokumentaciji, bez naknade, na svojoj internet stranici.
- (3) Akcionar kome nije omogućen uvid i kopiranje dokumentacije u smislu st. 1 i 2 ovog člana može podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, donese odluku kojom će obavezati nadležni organ akcionarskog društva da mu omogući uvid u traženu dokumentaciju, kao i njeno kopiranje.
- (4) Nadležni sud je dužan da odluku iz stava 3 ovog člana donese u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga.

ODJELJAK C

DRUGA PRAVA AKCIONARA

Odsjek 1.

Pravo na angažovanje posebnog stručnjaka

Angažovanje i izvještaj posebnog stručnjaka

Član 180

- (1) Akcionari koji posjeduju najmanje 5% osnovnog kapitala mogu angažovati posebnog stručnjaka koji će ispitati poslovanje ili računovodstvo akcionarskog društva.
- (2) Ako posebnom stručnjaku nije omogućeno da izvrši ispitivanje iz stava 1 ovog člana, akcionari koji su ga angažovali imaju pravo da podnesu predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, naloži da mu se omogući ispitivanje.
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, nadležni sud je dužan da donese odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da posebnom stručnjaku iz stava 1 ovog člana omogući uvid u dokumentaciju i druge akte društva.
- (5) Izuzetno od stava 4 ovog člana, odlukom odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, posebnom stručnjaku se može uskratiti uvid u pojedinu dokumentaciju i akte, ako postoji opravdan razlog da bi uvid u tu dokumentaciju i akte mogao biti iskorišćen suprotno interesima akcionarskog društva ili bi time društvu ili sa njim povezanom društvu mogla biti prčinjena znatna šteta.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor dužan je da posebnom stručnjaku dostavi pisano obrazloženje u roku od 15 dana od dana donošenja odluke.
- (7) Akcionari koji su angažovali posebnog stručnjaka mogu, u slučaju iz stava 5 ovog člana, podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, naloži akcionarskom društvu da posebnom stručnjaku omogući uvid u dokumentaciju i druge akte društva.
- (8) U slučaju iz stava 7 ovog člana, nadležni sud će naložiti akcionarskom društvu da posebnom stručnjaku omogući uvid u dokumentaciju i druge akte društva, ako procijeni da time neće biti ugroženi interesi akcionarskog društva ili da neće biti ugroženi u mjeri koja bi opravdala uskraćivanje uvida.
- (9) Odluku po predlogu iz stava 7 ovog člana nadležni sud je dužan da donese u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga.
- (10) Posebni stručnjak dužan je da sačini izvještaj o izvršenom ispitivanju poslovanja društva i dostavi ga akcionarima koji su ga angažovali u roku od tri mjeseca od dana početka ispitivanja.

- (11) Akcionari iz stava 1 ovog člana ne smiju da objave ili saopšte trećim licima dokumentaciju i druge akte akcionarskog društva, niti podatke iz te dokumentacije i akata, ako bi se time nanijela šteta akcionarskom društvu, ako zakonom nije drukčije određeno.
- (12) Ako akcionari postupe suprotno stavu 11 ovog člana, odgovorni su za štetu koju pričinu akcionarskom društvu.

Troškovi angažovanja posebnog stručnjaka

Član 181

- (1) Troškove angažovanja posebnog stručnjaka snose akcionari koji su ga angažovali.
- (2) Ako izvještaj posebnog stručnjaka iz člana 180 stav 10 ovog zakona pokaže da je akcionarsko društvo počinilo materijalno bitnu povredu propisa ili dobre prakse korporativnog upravljanja, ako je društvo usvojilo određenu praksu, dužno je da akcionaru nadoknadi troškove angažovanja posebnog stručnjaka.
- (3) Ako u slučaju iz stava 2 ovog člana društvo ne nadoknadi troškove akcionaru, akcionar može, nakon isteka roka od 30 dana od dana dostavljanja zahtjeva društvu za naknadu troškova, podnijeti tužbu nadležnom sudu radi naknade troškova angažovanja posebnog stručnjaka.

Odsjek 2.

Prava nesaglasnih akcionara

Ostvarivanje prava nesaglasnog akcionara

Član 182

- (1) Akcionar ima pravo da zahtijeva od akcionarskog društva otkup njegovih akcija ako je na sjednici skupštine akcionarskog društva bio uzdržan ili je glasao protiv odluke o:
- 1) promjeni pravnog oblika društva;
 - 2) odobravanju ugovora o statusnoj promjeni ili plana podjele;
 - 3) usvajanju zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju ili spajanju;
 - 4) usvajanju plana prekogranične podjele;
 - 5) prekograničnoj konverziji;
 - 6) povlačenju jedne ili više klasa akcija sa regulisanog tržišta, odnosno multilateralne trgovačke platforme u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala; i
 - 7) raspolaganju imovinom velike vrijednosti.
- (2) U slučaju iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana, pravo da zahtijeva otkup akcija ima samo akcionar društva prenosioca, a ne i akcionar društva sticaoca.
- (3) Pravo na otkup akcija akcionar ostvaruje podnošenjem pisanog zahtjeva predsjedniku skupštine ili licu koje on ovlasti na sjednici skupštine akcionarskog društva na kojoj se donosi odluka iz stava 1 ovog člana ili u roku od 30 dana od dana održavanja te sjednice.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da u roku od 60 dana od dana isteka roka iz stava 3 ovog člana otkupi akcije od nesaglasnog akcionara, po pravičnoj cijeni i isplati mu iznos te cijene.
- (5) Pravična cijena u smislu stava 4 ovog člana je viša od dvije vrijednosti:
- 1) prosječne tržišne cijene koje su akcije društva imale u posljednjih šest mjeseci prije dana kad je donesena odluka na skupštini akcionara;
 - 2) vrijednosti akcija utvrđenoj procjenom izvršenom u skladu sa zakonom kojim se uređuje procjena imovine.
- (6) Odluka iz stava 1 ovog člana mora da sadrži odredbu da stupa na snagu danom davanja pisane izjave od strane predsjednika odbora direktora, odnosno upravnog odbora da su sve obaveze akcionarskog društva u vezi sa otkupom akcija nesaglasnih akcionara u cjelosti izvršene, odnosno da nije bilo nesaglasnih akcionara.
- (7) Uz poziv za sjednicu skupštine akcionarskog društva na kojoj se donosi odluka iz stava 1 ovog člana dostavlja se i obavještenje o pravima nesaglasnih akcionara na otkup njihovih akcija, kao i obrazac zahtjeva za otkup akcija, koji sadrži podatke o imenu i prezimenu, nazivu, odnosno poslovnom imenu akcionara, njegovom prebivalištu, odnosno sjedištu i broju i klasi akcija čiji se otkup zahtijeva.
- (8) Akcionar koji je podnio zahtjev za otkup akcija ne može osporavati odluku iz stava 1 ovog člana.
- (9) Društvo je dužno da obezbijedi adresu za prijem elektronske pošte na koju akcionar može podnijeti zahtjev iz stava 1 ovog člana.

Zaštita prava nesaglasnih akcionara

Član 183

- (1) Nesaglasni akcionar može protiv akcionarskog društva podnijeti nadležnom sudu tužbu za isplatu:
 - 1) razlike do pune vrijednosti njegovih akcija utvrđene u skladu sa članom 182 stav 5 ovog zakona, ako smatra da mu je društvo na ime otkupne cijene za njegove akcije isplatilo iznos niži od te vrijednosti;
 - 2) pune vrijednosti njegovih akcija utvrđene u skladu sa članom 182 stav 5 ovog zakona, ako akcionarsko društvo nije izvršilo isplatu po tom osnovu.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana izvršene isplate, odnosno isteka roka za isplatu ako isplata nije izvršena.
- (3) Ako sud pravosnažnom presudom donesenom u postupku po tužbi iz stava 1 ovog člana obaveže akcionarsko društvo da nesaglasnom akcionaru isplati razliku do pune vrijednosti akcija, odnosno punu vrijednost akcija, društvo je dužno da u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude svim drugim nesaglasnim akcionarima iste klase akcija prizna i isplati istu vrijednost akcija, nezavisno od činjenice da li su ti akcionari podnijeli tužbu iz stava 1 ovog člana.
- (4) Ako akcionarsko društvo ne postupi u skladu sa stavom 3 ovog člana, svaki nesaglasni akcionar može nadležnom sudu podnijeti tužbu za isplatu razlike do pune vrijednosti akcija, odnosno pune vrijednosti akcija.
- (5) Ako je Crna Gora država porijekla u postupku prekogranične konverzije u skladu sa ovim zakonom, za rješavanje sporova u vezi sa pravima iz st. 1 do 4 ovog člana isključivo je nadležan sud u Crnoj Gori.

ODJELJAK D

DRUGE HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

Obveznice

Član 184

- (1) Obveznica je prenosiva i dužnička hartija od vrijednosti koja vlasniku daje pravo da od akcionarskog društva po dospelosti zahtijeva isplatu nominalnog iznosa na koji glasi i eventualnih kamata u skladu sa odlukom o emisiji obveznica.
- (2) Obveznica se emituje u dematerijalizovanom obliku, glasi na ime i registruje se u registru hartija od vrijednosti CKDD.
- (3) Odluku o emisiji obveznica donosi skupština akcionarskog društva većinom glasova prisutnih i zastupanih akcionara ili odbor direktora, odnosno upravni odbor, ako statutom nije drukčije određeno.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da otkupi obveznice po dospijeću.
- (5) Odlukom o emisiji obveznica može se akcionarskom društvu dati pravo na otkup obveznica prije dospijeća.

Zamjenljive obveznice

Član 185

- (1) Akcionarsko društvo može da emituje zamjenljive obveznice koje vlasnicima, u cjelosti ili djelimično, daju pravo na zamjenu za akcije društva, pod uslovima predviđenim odlukom o emisiji obveznica.
- (2) Akcionarsko društvo može da emituje i zamjenljive obveznice koje vlasnika obavezuju na zamjenu za akcije društva.

Varanti

Član 186

- (1) Varant je hartija od vrijednosti koja vlasniku daje pravo da stekne određen broj određene vrste i klase novih akcija akcionarskog društva po određenoj cijeni, određenog dana ili u određenom periodu.
- (2) Pored prava iz stava 1 ovog člana, varant vlasniku može dati i pravo na kupovinu sopstvenih akcija akcionarskog društva.
- (3) Varant se emituje u dematerijalizovanom obliku, glasi na ime i registruje se u registru hartija od vrijednosti CKDD.

Odluka o emisiji zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata

Član 187

- (1) Odluku o emisiji zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata koji daju pravo na zamjenu za akcije ili pravo na sticanje akcija društva donosi skupština akcionarskog društva većinom glasova potrebnom za izmjenu statuta akcionarskog društva.
- (2) Odlukom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se maksimalan broj akcija koje mogu da steknu ili upišu vlasnici zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata.
- (3) Odluku o emisiji zamjenljivih obveznica skupština akcionarskog društva može da donese samo ako je prethodno donijela odluku o uslovnom povećanju osnovnog kapitala za iznos koji odgovara zbiru nominalnih, odnosno računovodstvenih vrijednosti akcija na koje vlasnici zamjenljivih obveznica imaju pravo.

Emisiona vrijednost zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata**Član 188**

- (1) Emisiona vrijednost zamjenljivih obveznica, varanata i drugih finansijskih instrumenata koji daju pravo na zamjenu za akcije ili pravo na sticanje akcija društva je vrijednost po kojoj se ovi finansijski instrumenti kupuju prilikom emitovanja.
- (2) Emisiona vrijednost finansijskih instrumenata iz stava 1 ovog člana ne može biti niža od nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti akcija za koje se mogu zamijeniti, odnosno koje se mogu steći.
- (3) Emisiona vrijednost finansijskih instrumenata iz stava 1 ovog člana utvrđuje se odlukom o emisiji tih finansijskih instrumenata.
- (4) Odlukom iz stava 3 ovog člana, skupština akcionarskog društva može da utvrdi raspon emisije vrijednosti i da ovlasti odbor direktora, odnosno upravni odbor da posebnom odlukom utvrdi emisiju vrijednost u okviru tog raspona.

Finansijski instrumenti povezani sa učinkom**Član 189**

- (1) Akcionarsko društvo može da emituje finansijske instrumente povezane sa učinkom, kao dužničke hartije od vrijednosti koje obavezuju društvo da njihovim vlasnicima vrši plaćanje u zavisnosti od poslovnih rezultata.
- (2) Odluku o emisiji finansijskih instrumenata iz stava 1 ovog člana donosi skupština akcionarskog društva.

ODJELJAK E**INFORMISANJE AKCIONARSKOG DRUŠTVA I AKCIONARA****Pravo akcionarskog društva da utvrdi identitet akcionara****Član 190**

- (1) Akcionarsko društvo ima pravo da utvrdi identitet svojih akcionara na određeni datum.
- (2) Odluku o podnošenju zahtjeva za dostavljanje informacija o identitetu akcionara na određeni datum donosi odbor direktora, odnosno upravni odbor.

Zahtjev za dostavljanje informacija i informacije o identitetu akcionara**Član 191**

- (1) Zahtjev za dostavljanje informacija o identitetu akcionara može se podnijeti CKDD ili drugom posredniku.
- (2) Posrednicima u smislu stava 1 ovog člana smatraju se CKDD, centralni depozitar hartija od vrijednosti, investiciono društvo ili kreditna institucija koji pružaju usluge čuvanja i administriranja akcija ili vode račune akcija za račun akcionara ili drugih lica, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (3) Informacije o identitetu akcionara koje se dostavljaju akcionarskom društvu su:
 - 1) za domaće fizičko lice - ime i prezime, jedinstveni matični broj, adresa prebivališta, adresa za prijem elektronske pošte ako je ima;
 - 2) za stranca - ime i prezime, broj pasoša i država izdavanja, lična identifikaciona oznaka, odnosno broj lične karte stranca i država izdavanja, adresa za prijem elektronske pošte ako je ima;
 - 3) za domaće pravno lice - naziv, odnosno poslovno ime, adresa sjedišta i adresa za prijem elektronske pošte, registracioni broj ili, ako nema registracionog broja, jedinstveni identifikacioni broj;

- 4) za strano pravno lice - naziv, odnosno poslovno ime, adresa sjedišta, broj pod kojim se to pravno lice vodi u matičnom registru, država u kojoj je to lice registrovano i adresa za prijem elektronske pošte, registracioni broj ili, ako nema registracionog broja, jedinstveni identifikacioni broj;
 - 5) broj akcija koje posjeduje akcionar;
 - 6) vrsta i klasa akcija koje posjeduje akcionar i datum od kad posjeduje te akcije, ako društvo zahtijeva i te podatke.
- (4) Dostavljanje informacija o identitetu akcionara od strane posrednika ne smatra se kršenjem zakonskih i ugovornih obaveza posrednika prema klijentu.

Dostavljanje informacija o identitetu akcionara

Član 192

- (1) Ako akcionarsko društvo zahtijeva informacije o identitetu akcionara od CKDD, CKDD je dužno da društvu dostavi te informacije bez odlaganja, osim ako se zahtjev za dostavljanje informacija odnosi na akcije koje se vode na zbirnom, odnosno kastodi računu.
- (2) Ako se zahtjev iz stava 1 ovog člana odnosi na akcije koje se vode na zbirnom, odnosno kastodi računu, CKDD je dužno da zahtjev, bez odlaganja, proslijedi članu CKDD koji vodi taj račun.
- (3) Član CKDD iz stava 2 ovog člana dužan je da akcionarskom društvu, bez odlaganja, dostavi informacije o identitetu akcionara, osim ako je posrednik u lancu.
- (4) Posrednik u lancu u smislu stava 3 ovog člana je investiciono društvo koje čuva hartije od vrijednosti za nekog drugog posrednika.
- (5) U slučaju iz stava 3 ovog člana, zahtjev za dostavljanje informacija mora se, bez odlaganja, proslijediti sljedećem posredniku u lancu, koji podliježe istoj obavezi kao i član CKDD.
- (6) Zahtjev za dostavljanje informacija prenosi se, bez odlaganja, između posrednika u lancu, dok ne stigne do posrednika u lancu koji posjeduje informacije o identitetu krajnjeg akcionara.
- (7) Posrednik u lancu koji posjeduje informacije o identitetu krajnjeg akcionara dužan je da te informacije, bez odlaganja, dostavi akcionarskom društvu.
- (8) U slučaju kad akcionarsko društvo zahtijeva informacije o identitetu krajnjeg akcionara direktno od posrednika, shodno se primjenjuju odredbe st. 2 do 7 ovog člana.
- (9) Ako akcionarsko društvo od određenog posrednika zahtijeva da prikupi informacije o identitetu krajnjeg akcionara od drugih posrednika u lancu, posrednik u lancu koji posjeduje informacije o identitetu krajnjeg akcionara i posrednik koji je primio zahtjev akcionarskog društva dužni su da prikupljene informacije, bez odlaganja, dostave društvu.
- (10) Odredbe ovog člana primjenjuju se i na zahtjev za dostavljanje informacija o identitetu akcionara:
 - 1) akcionarskog društva koje je osnovano na teritoriji druge države članice Evropske unije ili države potpisnice ugovora o Evropskom ekonomskom prostoru, a čijim se akcijama trguje na regulisanom tržištu;
 - 2) upućen od trećeg lica koje je akcionarsko društvo na to ovlastilo.

Obrada, čuvanje i ispravka podataka o identitetu akcionara

Član 193

- (1) Lični podaci akcionara iz člana 191 stav 3 ovog zakona mogu se prikupljati i obrađivati samo za potrebe identifikovanja akcionara, ostvarivanja direktne komunikacije sa akcionarima, unapređivanja ostvarivanja prava akcionara i/ili saradnje sa akcionarima.
- (2) Akcionarsko društvo i posrednici čuvaju dobijene lične podatke akcionara najduže 12 mjeseci od dana saznanja da određeno lice više nije akcionar, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Po isteku roka iz stava 2 ovog člana, lice na koje se odnose lični podaci ima pravo da od akcionarskog društva i svakog posrednika zahtijeva brisanje tih podataka.
- (4) Izuzetno od stava 2 ovog člana, akcionarsko društvo može da čuva lične podatke lica koje nije više akcionar nakon isteka roka od 12 mjeseci, ako je to potrebno za vođenje odgovarajućeg postupka pred nadležnim organima, u skladu sa zakonom.
- (5) Lice koje je identifikovano kao akcionar na osnovu nepotpunih ili netačnih informacija ima pravo da zahtijeva od akcionarskog društva ili od posrednika koji je dostavio te informacije da ih, bez odlaganja i bez naknade, ispravi.

- (6) Svaki akcionar ima pravo uvida u podatke o identitetu ostalih akcionara koje je akcionarsko društvo prikupilo u procesu identifikacije, osim podatka o jedinstvenom matičnom broju.

Prenos informacija akcionarima

Član 194

- (1) Akcionar ima pravo na informacije potrebne za ostvarivanje njegovih prava iz akcija, koje se odnose na sve akcionare koji posjeduju akcije iste klase (npr. informacije o sazivanju sjednice skupštine akcionarskog društva, pravo prečeg upisa novih akcija i sl.).
- (2) Pravo iz stava 1 ovog člana akcionar ostvaruje lično ili preko lica koje ovlasti.
- (3) Akcionarsko društvo dostavlja informacije iz stava 1 ovog člana, bez naknade:
 - 1) direktno akcionaru ili licu koje on ovlasti;
 - 2) CKDD ili drugim posrednicima.
- (4) Informacije iz stava 1 ovog člana mogu se dostaviti i elektronskim putem.
- (5) Akcionarsko društvo informacije iz stava 1 ovog člana dostavlja CKDD ili drugim posrednicima na opšte prihvaćen i ujednačen način.
- (6) U slučaju kad akcionarsko društvo nije dostavilo informacije iz stava 1 ovog člana akcionaru ili licu koje on ovlasti, te informacije akcionaru ili licu koje on ovlasti dostavlja CKDD ili drugi posrednik, bez odlaganja ili ga obavještava o tome da se te informacije mogu naći na internet stranici akcionarskog društva, ako su na taj način učinjene dostupnim.
- (7) Kad je akcionarsko društvo dostavilo informacije iz stava 1 ovog člana CKDD, CKDD je dužno da na opšteprihvaćen i ujednačen način, bez odlaganja, dostavi te informacije članu CKDD, a član CKDD je dužan da te informacije, bez odlaganja, proslijedi akcionaru.
- (8) Ako se akcije vode na zbirnom, odnosno kastodi računu, član CKDD koji vodi taj račun dužan je da, bez odlaganja, na opšteprihvaćen i ujednačen način, klijentu proslijedi informacije iz stava 1 ovog člana.
- (9) Klijent koji je posrednik dužan je da, bez odlaganja, na opšteprihvaćen i ujednačen način, proslijedi informacije iz stava 1 ovog člana sljedećem posredniku u lancu, sve dok te informacije ne stignu do krajnjeg akcionara.
- (10) Ako je akcionarsko društvo dostavilo informacije iz stava 1 ovog člana drugom posredniku, na tog posrednika i sve naredne posrednike u lancu shodno se primjenjuju odredbe st. 7, 8 i 9 ovog člana.

Prenos informacija akcionarskom društvu

Član 195

Posrednik je dužan da, bez odlaganja i u skladu sa uputstvima dobijenim od akcionara, prenese direktno akcionarskom društvu ili drugom posredniku u lancu informacije koje je dobio od akcionara, a koje se odnose na ostvarivanje njegovih prava iz akcija, a posrednik u lancu je dužan da te informacije, bez odlaganja, prenese sljedećem posredniku sve dok te informacije ne stignu do društva.

Lakše ostvarivanje prava akcionara

Član 196

- (1) Svaki posrednik, odnosno posrednik u lancu dužan je da akcionaru olakša ostvarivanje njegovih prava, uključujući pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva i pravo glasa, na najmanje jedan od sljedećih načina:
 - 1) da preduzme sve potrebne radnje kako bi akcionar lično ili preko lica koje ovlasti mogao da ostvaruje svoja prava;
 - 2) da ostvaruje prava koja proizilaze iz akcija na osnovu izričitog naloga i uputstva akcionara, u najboljem interesu akcionara.
- (2) Svaki posrednik je dužan da, bez odlaganja, pruži dokaze o preduzetim radnjama iz stava 1 ovog člana akcionaru za čiji račun pruža usluge čuvanja i administriranja akcija ili računa hartija od vrijednosti.
- (3) Ako se sjednica skupštine akcionarskog društva održava elektronskim putem ili ako akcionar koristi svoje pravo da učestvuje u radu skupštine elektronskim putem, akcionarsko društvo je dužno da licu koje je glasalo dostavi elektronsku potvrdu o prijemu glasova.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da akcionaru ili licu koje on ovlasti, na njegov zahtjev, nakon održane sjednice

skupštine akcionarskog društva izda potvrdu da su glasovi akcionara uredno evidentirani i prebrojani, osim u slučaju kad su ove informacije već dostupne.

- (5) Zahtjev iz stava 4 ovog člana može se podnijeti u roku od mjesec dana od dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva.
- (6) Ako posrednik dobije potvrdu iz st. 3 i 4 ovog člana, dužan je da tu potvrdu, bez odlaganja, prenese akcionaru ili licu koje on ovlasti.
- (7) Ako postoji više posrednika u lancu, potvrda se prenosi među posrednicima bez odlaganja, osim ako se potvrda može direktno prenijeti akcionaru ili licu koje on ovlasti.

Naknada troškova

Član 197

- (1) Naknada koju plaća akcionarsko društvo, posrednik u lancu ili akcionar za troškove pojedinog posrednika nastale u vezi sa obavezom informisanja iz čl. 191 do 196 ovog zakona treba da bude transparentna, nepristrasna i srazmjerna stvarnim troškovima nastalim u pružanju usluga.
- (2) Posrednici su dužni da objave iznose naknada troškova za svaku uslugu iz čl. 191 do 196 ovog zakona koju pružaju akcionarskim društvima, drugim posrednicima u lancu i akcionarima.
- (3) Naknada troškova za istu uslugu iz čl. 191 do 196 ovog zakona, nezavisno od tog da li je usluga pružena u Crnoj Gori ili drugoj državi, mora biti jednaka, osim kad su pružanjem te usluge nastali različiti stvarni troškovi.
- (4) Akcionarsko društvo ne može zahtijevati od akcionara povraćaj troškova koje je snosilo u vezi sa obavezom informisanja akcionara.
- (5) Akcionarsko društvo i posrednik u lancu ne mogu od akcionara zahtijevati naknadu troškova koje su snosili u postupku ostvarivanja prava društva da utvrdi identitet akcionara.

Shodna primjena i izvještavanje

Član 198

- (1) Odredbe čl. 191 do 197 ovog zakona primjenjuju se i na posrednike koji nemaju registrovano sjedište ni sjedište uprave u Crnoj Gori, kad pružaju usluge akcionarima i drugim posrednicima u vezi sa akcijama akcionarskih društava koja imaju registrovano sjedište u državi članici Evropske unije i čijim se akcijama trguje na regulisanom tržištu koje se nalazi ili posluje u državi članici Evropske unije.
- (2) Odredbe čl. 191 do 197 ovog zakona koje se odnose na akcionare shodno se primjenjuju i na krajnje akcionare.
- (3) Krajnji akcionari su lica koja nijesu posrednici, a za čiji račun se akcije vode na zbirnom, odnosno kastodi računu u CKDD.
- (4) Organ državne uprave nadležan za unutrašnju trgovinu (u daljem tekstu: Ministarstvo) obavještava Evropsku komisiju o značajnim praktičnim poteškoćama u sprovođenju odredaba čl. 190 do 197 ovog zakona, kao i o nepostupanju u skladu sa tim odredbama od strane posrednika sa sjedištem u državama članicama Evropske unije ili trećim državama.

Glava IV

KAPITAL AKCIONARSKOG DRUŠTVA

ODJELJAK A

OGRANIČENJA RASPODJELE IMOVINE AKCIONARSKOG DRUŠTVA AKCIONARIMA

Pojam raspodjele imovine akcionarskog društva akcionarima

Član 199

- (1) Raspodjela imovine akcionarskog društva akcionarima obuhvata plaćanja u novcu i druge oblike prenosa imovine društva, pri čemu taj prenos imovine mora biti izvršen akcionarima, direktno ili indirektno, bez naknade i bez stvarne poslovne svrhe.
- (2) Raspodjela iz stava 1 ovog člana obuhvata naročito: isplatu dividendi, davanje poklona, plaćanja u vezi sa sticanjem sopstvenih akcija, plaćanja u vezi sa smanjenjem osnovnog kapitala i plaćanja u postupku likvidacije društva.
- (3) Raspodjela iz stava 1 ovog člana vrši se u skladu sa ovim zakonom i statutom akcionarskog društva.

Ograničenja raspodjele imovine

Član 200

- (1) Akcionarsko društvo ne može vršiti raspodjelu imovine akcionarima ako je prema posljednjem godišnjem finansijskom izvještaju odobrenom od strane skupštine akcionarskog društva neto imovina društva manja ili bi usljed takve raspodjele postala manja od iznosa osnovnog kapitala društva uvećanog za rezerve koje je društvo dužno da održava u skladu sa zakonom ili statutom akcionarskog društva, ako takve rezerve postoje, osim u slučaju smanjenja osnovnog kapitala.
- (2) Ukupna vrijednost imovine koja se raspodjeljuje akcionarima za poslovnu godinu ne može biti veća od dobiti na kraju te poslovne godine, uvećane za neraspoređenu dobit iz prethodnih perioda i iznose rezervi koje se mogu koristiti u te namjene, a umanjene za nepokrivene gubitke iz prethodnih perioda i iznose rezervi koje je društvo dužno da održava u skladu sa zakonom ili statutom akcionarskog društva, ako takve rezerve postoje, osim u slučaju smanjenja osnovnog kapitala.
- (3) Zabranjena je raspodjela imovine ako akcionarsko društvo nakon raspodjele u toku redovnog obavljanja djelatnosti ne bi moglo do isplaćuje svoje dospjele obaveze povjeriocima.
- (4) Raspodjelom imovine u smislu ovog člana ne smatraju se plaćanja koja akcionarsko društvo vrši akcionaru koji je fizičko lice, po osnovu ugovora o radu.

ODJELJAK B

DIVIDENDE

Raspodjela dobiti

Član 201

- (1) Neto dobit iz bilansa uspjeha koju je akcionarsko društvo ostvarilo u prethodnoj poslovnoj godini raspoređuje se sljedećim redoslijedom:
 - 1) za pokriće gubitaka prenesenih iz ranijih godina;
 - 2) za rezerve, ako su predviđene posebnim zakonom (zakonske rezerve);
 - 3) za rezerve, ako su predviđene statutom akcionarskog društva (statutarne rezerve).
- (2) Ako nakon raspoređivanja dobiti za svrhe iz stava 1 ovog člana preostane dio dobiti, skupština akcionarskog društva taj dio dobiti može raspodijeliti akcionarima u vidu dividendi, u skladu sa ovim zakonom.

Redovne dividende

Član 202

- (1) Na redovnoj sjednici skupštine akcionarskog društva, nakon usvajanja godišnjih finansijskih izvještaja, može se donijeti odluka o raspodjeli redovnih dividendi akcionarima.
- (2) Odlukom iz stava 1 ovog člana određuje se iznos dividende i rok za isplatu dividende, koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana donošenja odluke.
- (3) Skupština akcionarskog društva ne može odlukom iz stava 1 ovog člana raspodijeliti veći iznos dobiti od onog koji je predložen ili odobren od strane odbora direktora, odnosno upravnog odbora.

Vanredne dividende

Član 203

- (1) Na vanrednoj sjednici skupštine akcionarskog društva može se donijeti odluka o raspodjeli vanrednih dividendi akcionarima.
- (2) Sjednica iz stava 1 ovog člana može se održati između dvije redovne sjednice skupštine akcionarskog društva na kojima se usvajaju godišnji finansijski izvještaji za prethodnu poslovnu godinu.
- (3) Odluka iz stava 1 ovog člana može se donijeti ako:
 - 1) izvještaji o poslovanju akcionarskog društva sačinjeni za tu namjenu i njegovi finansijski rezultati jasno pokazuju da je društvo u periodu za koji se isplaćuje vanredna dividenda ostvarilo dobit i da su raspoloživa novčana sredstva društva dovoljna za plaćanje te dividende; i

- 2) iznos vanredne dividende koji se isplaćuje nije veći od ukupne dobiti ostvarene nakon završetka prethodne poslovne godine za koju su sačinjeni finansijski izvještaji, uvećane za neraspoređenu dobit i iznose rezervi koje se mogu koristiti za te namjene, a umanjene za utvrđene gubitke i iznos koji se mora unijeti u zakonske, odnosno statutarne rezerve.
- (4) Skupština akcionarskog društva ne može odlukom iz stava 1 ovog člana raspodijeliti veći iznos od onog koji je predložen ili odobren od strane odbora direktora, odnosno upravnog odbora.
- (5) Skupština akcionarskog društva može da ovlasti odbor direktora, odnosno upravni odbor da donese odluku iz stava 1 ovog člana.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, vanredna dividenda može se isplatiti samo u novcu.

Dan dividende

Član 204

- (1) Pravo na isplatu dividendi imaju akcionari koji to svojstvo imaju na dan donošenja odluke o raspodjeli dividendi (dan dividende).
- (2) Spisak akcionara na dan dividende utvrđuje se na osnovu izvoda iz jedinstvene evidencije akcionara CKDD.

Prava akcionara nakon donošenja odluke o raspodjeli dividendi

Član 205

- (1) Poslije donošenja odluke o raspodjeli dividendi, akcionar kome treba da bude isplaćena dividenda postaje povjerilac društva za iznos te dividende.
- (2) Akcionar koji, poslije dana dividende, a prije isplate dividende, prenese svoje akcije po osnovu kojih je stekao pravo na dividendu, zadržava pravo na dividendu.
- (3) Akcionarsko društvo je dužno da o odluci o raspodjeli dividendi obavijesti akcionare kojima se dividenda isplaćuje u roku od 15 dana od dana donošenja te odluke.
- (4) Na obavještanje akcionara iz stava 3 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na obavještanje akcionara o sjednici skupštine akcionarskog društva.

Način plaćanja dividende

Član 206

- (1) Dividenda se može isplatiti u novcu, akcijama i drugim likvidnim prenosivim hartijama od vrijednosti.
- (2) Statutom akcionarskog društva ili jednoglasnom odlukom svih akcionara društva može biti dozvoljena isplata dividende i u drugim stvarima i pravima.
- (3) Ako se isplata dividende vrši u akcijama ili hartijama od vrijednosti koje su zamjenljive za akcije ili daju pravo na sticanje akcija:
 - 1) ona mora biti odobrena od akcionara klase tih akcija u kojima se isplata vrši, po pravilima o glasanju akcionara u okviru klase akcija;
 - 2) svakom akcionaru klase akcija koja ima pravo na dividendu isplata dividende se vrši u akcijama te klase ili hartijama od vrijednosti koje su zamjenljive ili daju pravo na sticanje akcija te klase.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, broj akcija koje akcionari dobijaju na ime dividende mora biti proporcionalan ukupnom broju akcija koje posjeduju.
- (5) Izuzetno od stava 3 ovog člana, dividenda se može isplatiti u akcijama druge vrste ili klase ako je to odobreno tročvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara klase akcija kojoj se takvo plaćanje vrši i istom većinom glasova akcionara klase akcija u čijim akcijama se dividenda isplaćuje.
- (6) Akcionarsko društvo je dužno da akcionare kojima se isplaćuje dividenda obavijesti o isplati neposredno prije ili nakon izvršene isplate.
- (7) Na obavještanje akcionara iz stava 6 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o obavještanju akcionara o sjednici skupštine akcionarskog društva.
- (8) Dividende u akcijama, drugim likvidnim prenosivim hartijama od vrijednosti ili drugim stvarima i pravima moraju se procijeniti od strane ovlašćenog procjenitelja u skladu sa čl. 74, 75 i 76 ovog zakona.
- (9) U izvještaju o procjeni ovlašćeni procjenitelj mora da utvrdi da li iznos dividende koji se isplaćuje akcionarima odgovara vrijednosti akcija, drugih likvidnih prenosivih hartija od vrijednosti, odnosno stvari ili prava.

- (10) Izvještaj iz stava 9 ovog člana dostavlja se organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od 14 dana od dana donošenja odluke skupštine akcionarskog društva, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.

Ništavost posebnih pogodnosti

Član 207

Sporazum ili akt akcionarskog društva kojim se pojedinim akcionarima u okviru iste klase akcija daju posebne pogodnosti u pogledu isplate dividende, ništav je.

ODJELJAK C

SOPSTVENE AKCIJE

Pojam sopstvenih akcija

Član 208

- (1) Sopstvene akcije su akcije koje akcionarsko društvo stekne od svojih akcionara.
- (2) Sticanje sopstvenih akcija podrazumijeva da akcionarsko društvo stiče pravo svojine na akcijama.

Zabrana upisa sopstvenih akcija

Član 209

- (1) Akcionarsko društvo ne može upisivati sopstvene akcije.
- (2) Ako je akcije akcionarskog društva upisalo treće lice koje istupa u svoje ime, a za račun društva, smatraće se da je to lice upisalo akcije za svoj račun.
- (3) Akcije akcionarskog društva ne može upisivati njegovo zavisno društvo ni treće lice koje istupa u svoje ime, a za račun zavisnog društva.
- (4) Osnivači akcionarskog društva, a u slučaju povećanja osnovnog kapitala članovi odbora direktora, odnosno upravnog i nadzornog odbora, odgovorni su za uplatu, odnosno unos uloga za akcije upisane suprotno stavu 1 ovog člana.
- (5) Lica iz stava 5 ovog člana mogu se osloboditi odgovornosti ako dokažu da nijesu znala niti su mogla znati da je došlo do kršenja zabrane iz stava 1 ovog člana.
- (6) Sporazum o oslobođenju od odgovornosti ili obeštećenju koje akcionarsko društvo zaključi sa licima iz stava 5 ovog člana, ništav je.

Uslovi za sticanje sopstvenih akcija

Član 210

Akcionarsko društvo može sticati sopstvene akcije samostalno ili preko trećeg lica koje akcije stiče u svoje ime, a za račun društva, ako:

- 1) se sopstvene akcije stiču uz naknadu;
- 2) je skupština akcionarskog društva donijela odluku o davanju odobrenja za sticanje sopstvenih akcija;
- 3) su ulogi za akcije koje društvo stiče u cjelosti uplaćeni, odnosno uneseni;
- 4) kao rezultat sticanja sopstvenih akcija neto imovina društva neće biti manja od uplaćenog osnovnog kapitala uvećanog za rezerve koje je društvo u obavezi da održava u skladu sa zakonom ili statutom, ako takve rezerve postoje, osim rezervi koje su statutom predviđene za sticanje sopstvenih akcija.

Odluka o davanju odobrenja za sticanje sopstvenih akcija

Član 211

Odluka o davanju odobrenja za sticanje sopstvenih akcija sadrži uslove pod kojima se može izvršiti sticanje sopstvenih akcija, a posebno:

- 1) maksimalan broj akcija koje se mogu steći;
- 2) minimalnu i maksimalnu cijenu koja se može platiti kao naknada za sopstvene akcije;
- 3) rok za sticanje sopstvenih akcija, koji ne može biti duži od dvije godine.

Sredstva za sticanje sopstvenih akcija

Član 212

- (1) Na sredstva za sticanje sopstvenih akcija primjenjuju se ograničenja raspodjele imovine iz člana 200 ovog zakona.
- (2) Prije svakog sticanja sopstvenih akcija, odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da provjeri ispunjenost uslova iz stava 1 ovog člana i da o tome sačini pisani izvještaj.

Sticanje sopstvenih akcija matičnog društva

Član 213

- (1) Ako akcije akcionarskog društva stiče njegovo zavisno društvo samostalno ili preko trećeg lica koje istupa u svoje ime, a za račun zavisnog društva, smatra se da je te akcije steklo matično društvo i na njih se primjenjuju odredbe ovog zakona o sopstvenim akcijama.
- (2) Ako je zavisno društvo steklo akcije matičnog društva prije uspostavljanja kontrole, nakon uspostavljanja kontrole te akcije se neće smatrati sopstvenim akcijama u smislu ovog zakona.

Izuzeci od uslova za sticanje sopstvenih akcija

Član 214

Odredbe čl. 210 do 213 ovog zakona ne primjenjuju se na sticanje sopstvenih akcija koje je akcionarsko društvo steklo, samostalno ili preko trećeg lica, uz naknadu ili bez naknade:

- 1) izvršavanjem odluke skupštine akcionarskog društva o smanjenju osnovnog kapitala;
- 2) prenosom imovine statusnim promjenama ili drugim načinom univerzalne sukcesije;
- 3) poklonom od strane akcionara ili drugim načinom besteretnog sticanja;
- 4) izvršavanjem zakonskih obaveza ili sudske odluke kojom se nalaže otkup akcija od manjinskih akcionara ili akcionara povezanih društava;
- 5) u izvršnom postupku.

Sticanje sopstvenih akcija bez odluke skupštine akcionarskog društva

Član 215

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor može donijeti odluku o sticanju sopstvenih akcija bez odobrenja skupštine akcionarskog društva, ako je sticanje sopstvenih akcija neophodno kako bi se izbjegla značajna i neposredna šteta po društvo.
- (2) Ako je akcionarsko društvo steklo akcije na način iz stava 1 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da sačini izvještaj u kome će obavijestiti skupštinu akcionarskog društva na prvoj narednoj sjednici o:
 - 1) razlozima sticanja sopstvenih akcija;
 - 2) broju i nominalnoj vrijednosti stečenih akcija;
 - 3) učešću stečenih sopstvenih akcija u ukupnom osnovnom kapitalu društva; i
 - 4) cijeni po kojoj su akcije stečene.

Posljedice sticanja sopstvenih akcija

Član 216

- (1) Sopstvene akcije ne daju pravo glasa.
- (2) Pravo glasa ne daju ni akcije koje zavisno društvo ima u matičnom društvu.
- (3) Sopstvene akcije ne računavaju se u kvorum za održavanje sjednice skupštine akcionarskog društva.
- (4) Sopstvene akcije ne daju pravo na dividendu ili druga primanja.
- (5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana primjenjuju se za vrijeme dok akcionarsko društvo ima sopstvene akcije u svojini ili kao sredstvo obezbjeđenja, odnosno dok zavisno društvo ima u svojini ili kao sredstvo obezbjeđenja akcije matičnog društva.

Registracija sopstvenih akcija

Član 217

Akcionarsko društvo dužno je da registruje sopstvene akcije u CRPS u roku od 15 dana od dana saldiranja promjene vlasništva u CKDD.

Izveštavanje o sopstvenim akcijama

Član 218

Akcionarsko društvo koje je tokom poslovne godine steklo ili raspolagalo sopstvenim akcijama, dužno je da u godišnjem finansijskom izvještaju za tu poslovnu godinu navede:

- 1) razloge sticanja sopstvenih akcija u toku finansijske godine;
- 2) podatke o vrsti, klasi, broju i nominalnoj, odnosno računovodstvenoj vrijednosti akcija, stečenih i otuđenih sopstvenih akcija u toku godine i njihovo učešće u osnovnom kapitalu;
- 3) naknadu koju je društvo dalo ili primilo za sticanje, odnosno otuđenje sopstvenih akcija;
- 4) podatke o vrsti, klasi, broju i nominalnoj, odnosno računovodstvenoj vrijednosti sopstvenih akcija društva na kraju te poslovne godine i njihovo učešće u osnovnom kapitalu.

Otuđenje sopstvenih akcija

Član 219

- (1) Sopstvene akcije koje je akcionarsko društvo steklo u skladu sa članom 210 i članom 214 stav 1 tač. 2 do 5 ovog zakona moraju se otuđiti u roku od tri godine od dana sticanja.
- (2) Sopstvene akcije koje je akcionarsko društvo steklo suprotno odredbama čl. 210 do 214 ovog zakona moraju se otuđiti u roku od godinu dana od dana sticanja.
- (3) Akcionarsko društvo dužno je da sopstvene akcije koje nije otuđilo u roku iz st. 1 i 2 ovog člana poništi u roku od tri dana od dana isteka roka i po tom osnovu smanji osnovni kapital.
- (4) Odluku o poništenju sopstvenih akcija u slučaju iz stava 3 ovog člana donosi skupština akcionarskog društva.
- (5) Na poništenje sopstvenih akcija u slučaju iz stava 3 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o smanjenju kapitala.
- (6) Odredbe ovog zakona o zaštiti povjerilaca ne moraju se primijeniti ako su akcije društva koje su u cjelosti uplaćene stečene besteretno ili iz dobiti društva ili rezervi koje se mogu koristiti za te svrhe.
- (7) U slučaju iz stava 6 ovog člana, nominalna vrijednost akcija ili, u slučaju odsustva nominalne, računovodstva vrijednost akcija uključuje se u iznos rezervi koje ne mogu biti dijeljene akcionarima, osim u slučaju smanjenja kapitala, pri čemu se taj iznos rezervi može koristiti isključivo za pokriće ostvarenih gubitaka ili za povećanje upisanog kapitala kapitalizacijom te rezerve.
- (8) Odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da, u roku od tri dana od dana poništavanja sopstvenih akcija, o tome obavijesti Komisiju za tržište kapitala i CKDD.

Sopstvene akcije kao sredstvo obezbjeđenja

Član 220

- (1) Akcionarsko društvo može da stekne sopstvene akcije i kao sredstvo obezbjeđenja, samostalno ili preko trećeg lica koje istupa u svoje ime, a za račun društva.
- (2) Na sticanje sopstvenih akcija iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o sticanju sopstvenih akcija.

Sticanje sopstvenih zamjenljivih obveznica i varanata

Član 221

- (1) Akcionarsko društvo može da stekne sopstvene zamjenjive obveznice i varante.
- (2) U slučaju kad akcionarsko društvo stekne sopstvene zamjenjive obveznice ili varante, odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da ih poništi odmah po sticanju, bez posebne odluke skupštine akcionarskog društva.
- (3) Poništavanjem zamjenljivih obveznica i varanata u skladu sa stavom 2 ovog člana smanjuje se uslovno povećani osnovni kapital društva, pri čemu se ne sprovodi postupak smanjenja osnovnog kapitala.
- (4) Smanjenje uslovno povećanog osnovnog kapitala registruje se u CRPS nakon što Komisija za tržište kapitala

odobri, odnosno evidentira uslovno smanjenje osnovnog kapitala u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

- (5) Na sticanje sopstvenih zamjenljivih obveznica i varanata shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o sticanju sopstvenih akcija.

ODJELJAK D

PRUŽANJE FINANSIJSKE PODRŠKE ZA STICANJE AKCIJA

Pojam pružanja finansijske podrške

Član 222

- (1) Akcionarsko društvo može pružati finansijsku podršku svojim akcionarima, zaposlenima ili trećim licima za sticanje akcija tog društva ili akcija matičnog društva.
- (2) Pružanje finansijske podrške u smislu stava 1 ovog člana obuhvata svaku pravnu radnju akcionarskog društva učinjenu direktno ili indirektno u korist lica koje namjerava da stekne ili je već steklo akcije tog društva ili akcije matičnog društva, a u cilju omogućavanja ili olakšavanja sticanja akcija, odnosno smanjenja ili oslobođenja od obaveza preuzetih povodom izvršenog sticanja.
- (3) Pružanje finansijske podrške obuhvata davanje poklona, pružanje obezbjeđenja, davanje kredita ili zajma, plaćanje avansa i sl.

Uslovi za pružanje finansijske podrške

Član 223

- (1) Finansijska podrška mora biti data pod tržišnim uslovima.
- (2) Odbor direktora, odnosno upravni odbor je odgovoran za utvrđivanje da li su ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom za pružanje finansijske podrške za sticanje akcija.
- (3) Prije pružanja finansijske podrške, odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da utvrdi postojanje kreditne sposobnosti svakog lica kome se podrška pruža.
- (4) Saglasnost za pružanje finansijske podrške daje skupština akcionarskog društva, dvotrećinskom većinom glasova akcionara sa pravom glasa prisutnih na sjednici skupštine akcionarskog društva.
- (5) Odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da skupštini akcionarskog društva, prije davanja saglasnosti iz stava 4 ovog člana, podnese pisani izvještaj koji obavezno sadrži:
- 1) razloge i prirodu predložene finansijske podrške;
 - 2) interes društva u tom pravnom poslu;
 - 3) uslove pod kojima će on biti zaključen, odnosno preduzet;
 - 4) očekivane posljedice, sa posebnim osvrtom na rizike po likvidnost i solventnost društva; i
 - 5) cijenu po kojoj će treća lica steći akcije društva.
- (6) Na iznos finansijske podrške primjenjuju se ograničenja raspodjele imovine iz člana 202 ovog zakona.
- (7) Odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da, u roku od 28 dana od dana dobijanja saglasnosti iz stava 4 ovog člana, dostavi organu nadležnom za registraciju u CRPS izvještaj iz stava 5 ovog člana, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.

Izuzeci

Član 224

- (1) Odredbe člana 223 ovog zakona ne primjenjuju se na:
- 1) pravne radnje kreditnih institucija preduzete u okviru njihovog redovnog obavljanja djelatnosti; i
 - 2) pravne radnje čiji je cilj omogućavanje ili olakšavanje sticanja akcija, odnosno smanjenje ili oslobođenje od obaveza preuzetih povodom izvršenog sticanja akcija od strane zaposlenih u akcionarskom društvu, kao i zaposlenih u povezanim društvima.
- (2) Na pravne radnje iz stava 1 ovog člana primjenjuju se ograničenja raspodjele imovine iz člana 200 ovog zakona.

Pravne posljedice nezakonitog pružanja finansijske podrške

Član 225

- (1) Pravna radnja kojom se pruža finansijska podrška suprotno članu 223 ovog zakona je ništava.
- (2) Pravna radnja kojom se pruža finansijska podrška u vidu davanja direktnog ili indirektnog obezbjeđenja obavezuje akcionarsko društvo, čak i ako je izvršena suprotno članu 223 ovog zakona, ako druga strana nije znala niti je morala znati za nezakonitost pružene finansijske podrške.
- (3) Ako se efekti pravne radnje koja predstavlja finansijsku podršku ne mogu odmah vratiti u pređašnje stanje, članovi organa upravljanja koji su odobrili preduzimanje pravne radnje suprotno članu 223 ovog zakona solidarno su odgovorni za štetu zbog nemogućnosti povraćaja u pređašnje stanje.
- (4) Pravna radnja kojom se pruža finansijska podrška za sticanje akcija članovima organa upravljanja akcionarskog društva ili članovima organa upravljanja društva koje kontroliše društvo u kojem se stiču akcije ili trećim licima koja to čine u svoje ime, a za račun tih članova organa upravljanja, ništava je ako se utvrdi da nije u najboljem interesu društva.

ODJELJAK E

POVEĆANJE OSNOVNOG KAPITALA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Načini povećanja osnovnog kapitala

Član 226

- (1) Osnovni kapital akcionarskog društva može se povećati:
 - 1) unošenjem novih uloga;
 - 2) konverzijom potraživanja prema društvu u osnovni kapital;
 - 3) ostvarivanjem prava iz zamjenljivih obveznica i varanata (uslovno povećanje osnovnog kapitala);
 - 4) sredstvima iz rezervi društva raspoloživih za te namjene i/ili neraspoređene dobiti društva (povećanje osnovnog kapitala iz ukupnog kapitala društva);
 - 5) sprovođenjem statusne promjene.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, osnovni kapital akcionarskog društva povećava se emisijom novih akcija.

Odluka o povećanju osnovnog kapitala

Član 227

- (1) Odluku o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva donosi skupština akcionarskog društva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.
- (2) Odluku iz stava 1 ovog člana skupština akcionarskog društva donosi dvotrećinskom većinom svih akcija sa pravom glasa, ako statutom nije predviđena veća većina.
- (3) Ako se osnovni kapital akcionarskog društva povećava emitovanjem akcija različitih klasa, odluka iz stava 1 ovog člana donosi se posebno za svaku klasu akcija na čija prava ta odluka utiče.
- (4) Obavještenje o sazivanju sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj se donosi odluka iz stava 1 ovog člana naročito sadrži razloge povećanja osnovnog kapitala, kao i način na koji će se izvršiti povećanje osnovnog kapitala u smislu člana 226 ovog zakona.
- (5) Ako se donese odluka o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva, moraju se izvršiti izmjene statuta koje se registruju u CRPS, nakon upisa i uplate akcija, u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja Komisije za tržište kapitala kojim se potvrđuje uspjeh emisije.
- (6) Osnovni kapital akcionarskog društva smatra se povećanim danom registracije izmjena statuta u CRPS.

Odsjek 1.

Povećanje osnovnog kapitala novim ulozima i konverzijom potraživanja prema društvu

Sadržaj odluke

Član 228

- (1) U slučaju povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva novim ulozima, odluka o povećanju osnovnog kapitala obavezno sadrži:

- 1) broj, vrstu i klasu akcija koje se emituju, kao i iznos osnovnog kapitala koji predstavljaju;
 - 2) minimalan broj, odnosno procenat akcija koji mora biti upisan i uplaćen da bi emisija bila uspješna (prag uspješnosti emisije akcija);
 - 3) nominalnu, odnosno računovodstvenu i emisionu vrijednost akcija, pod uslovom da se emisiona vrijednost razlikuje od nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti;
 - 4) bitne elemente akcija u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;
 - 5) ograničenje prenosivosti akcija, ako postoji;
 - 6) oznaku kreditne institucije kod koje se vrši uplata akcija i broj namjenskog računa kreditne institucije;
 - 7) rok za sprovođenje odluke.
- (2) Ako se osnovni kapital povećava nenovčanim ulozima, odluka iz stava 1 ovog člana sadrži i:
- 1) predmet ili pravo koje društvo stiče i procjenu njegove vrijednosti;
 - 2) podatke o licu koje unosi nenovčani ulog;
 - 3) vrstu, klasu, broj i nominalnu, odnosno računovodstvenu vrijednost akcija, koje se izdaju po tom osnovu.
- (3) Procjena vrijednosti iz stava 2 tačka 1 ovog člana vrši se u skladu sa čl. 74 do 81 ovog zakona.
- (4) Ako odluka o povećanju osnovnog kapitala nenovčanim ulozima ne sadrži podatke iz stava 2 ovog člana, pravne radnje koje su preduzete radi unosa nenovčanog uloga u društvo ne proizvode pravno dejstvo prema društvu.
- (5) Odlukom iz stava 1 ovog člana može se odrediti način identifikacije lica koja upisuju akcije novim ulozima.

Registracija akcija i akcionara u CKDD

Član 229

- (1) Ako je povećanje kapitala po osnovu novih uloga uspjelo u smislu člana 228 ovog zakona, a po dobijanju rješenja Komisije za tržište kapitala o uspješnosti emisije, odnosno o evidentiranju emisije, akcionarsko društvo podnosi zahtjev za registraciju novoizdatih akcija i njihovih vlasnika u CKDD, u roku od pet radnih dana od dana prijema rješenja Komisije.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana dostavlja se:
 - 1) odluka o emisiji akcija, odnosno odluka o povećanju kapitala;
 - 2) spisak lica koja su upisala i uplatila akcije, sa pojedinačno označenim brojem upisanih i uplaćenih akcija i ukupnim iznosom uplaćenih akcija, sa pisanom izjavom zakonskog zastupnika društva o tačnosti tih podataka;
 - 3) kopija rješenja Komisije za tržište kapitala o uspješnosti emisije, odnosno o evidentiranju emisije.

Registracija povećanja osnovnog kapitala novim ulozima u CRPS

Član 230

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da, u roku od osam dana od dana registracije akcija i akcionara u skladu sa članom 229 ovog zakona, organu nadležnom za registraciju u CRPS dostavi odluku o povećanju kapitala i izmijenjeni statut društva, radi registracije povećanja osnovnog kapitala novim ulozima.
- (2) Smatra se da je osnovni kapital akcionarskog društva povećan danom registracije povećanja osnovnog kapitala u CRPS.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS objavljuje odluku o povećanju kapitala i rješenje o registraciji povećanja kapitala akcionarskog društva na internet stranici CRPS.

Konverzija potraživanja prema društvu u osnovni kapital

Član 231

Na povećanje osnovnog kapitala akcionarskog društva konverzijom potraživanja prema društvu u osnovni kapital shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala unošenjem novih uloga.

Odsjek 2.

Uslovno povećanje osnovnog kapitala

Osnovi i iznos uslovnog povećanja osnovnog kapitala

Član 232

- (1) Uslovno povećanje osnovnog kapitala akcionarskog društva sprovodi se u obimu potrebnom za ostvarivanje prava:
 - 1) vlasnika zamjenljivih obveznica na zamjenu za akcije društva;
 - 2) vlasnika varanata na sticanje akcija društva;
 - 3) zaposlenih i članova organa upravljanja akcionarskog društva, odnosno sa njima povezanih lica na kupovinu akcija društva, ako je to određeno statutom akcionarskog društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, iznos povećanja osnovnog kapitala, u trenutku donošenja odluke o povećanju osnovnog kapitala, ne može biti veći od 50% osnovnog kapitala društva, a u slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana ne može biti veći od 5% osnovnog kapitala društva.
- (3) Odluka skupštine akcionarskog društva o uslovnom povećanju osnovnog kapitala koja nije u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, ništava je.

Sadržaj odluke

Član 233

U slučaju uslovnog povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva, odluka o povećanju osnovnog kapitala naročito sadrži:

- 1) iznos i namjenu uslovnog povećanja osnovnog kapitala;
- 2) lica koja imaju pravo na upis akcija i uslove i rok za ostvarivanje tog prava;
- 3) rok u kome se može sprovesti povećanje osnovnog kapitala;
- 4) cijenu po kojoj se stiču akcije ili metod po kojoj se ona može odrediti;
- 5) bitne elemente akcija koje se emituju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Upis i uplata akcija kod uslovnog povećanja osnovnog kapitala

Član 234

- (1) Vlasnici zamjenljivih obveznica pravo upisa akcija ostvaruju dostavljanjem pisane izjave akcionarskom društvu o zamjeni zamjenljivih obveznica u akcije, u roku određenom odlukom o emisiji zamjenljivih obveznica i/ili odlukom o uslovnom povećanju osnovnog kapitala.
- (2) Izjava iz stava 1 ovog člana zamjenjuje upis i uplatu akcija.
- (3) Akcije se mogu izdati u zamjenu za zamjenljive obveznice ako se razlika između iznosa za koji su izdate te obveznice i nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti akcija za koje se zamjenjuju pokrije iz rezervi akcionarskog društva raspoloživih za te namjene ili uplatom odgovarajućeg novčanog iznosa od strane vlasnika.
- (4) Na upis akcija u slučaju iz člana 232 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona shodno se primjenjuju odredbe člana 228 ovog zakona.
- (5) U slučaju iz člana 232 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona, akcije se ne mogu izdati prije uplate, odnosno unošenja uloga u društvo.

Registracija akcija i akcionara u CKDD i registracija uslovnog povećanja osnovnog kapitala u CRPS

Član 235

Na registraciju akcija i akcionara u CKDD, kao i na registraciju povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva u CRPS u slučaju uslovnog povećanja osnovnog kapitala, shodno se primjenjuju odredbe čl. 229 i 230 ovog zakona.

Odsjek 3.

Povećanje osnovnog kapitala iz ukupnog kapitala društva

Pretvaranje rezervi i neraspoređene dobiti u osnovni kapital

Član 236

- (1) Povećanje osnovnog kapitala akcionarskog društva iz ukupnog kapitala društva vrši se pretvaranjem rezervi opredijeljenih za te namjene i/ili neraspoređene dobiti u osnovni kapital društva.
- (2) Ako je akcionarsko društvo u finansijskim izvještajima iskazalo gubitak, osnovni kapital društva može se povećati na način iz stava 1 ovog člana iz rezervi i neraspoređene dobiti koje preostanu nakon pokrića tog gubitka.

Sadržaj odluke

Član 237

U slučaju povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva iz ukupnog kapitala društva, odluka o povećanju osnovnog kapitala naročito sadrži:

- 1) ukupan iznos povećanja osnovnog kapitala i broj akcija i njihovu nominalnu, odnosno računovodstvenu vrijednost;
- 2) iznos i vrstu rezervi, odnosno iznos neraspoređene dobiti koja se pretvara u osnovni kapital;
- 3) bitne elemente akcija koje se emituju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

Pravo na sticanje akcija

Član 238

- (1) Pravo na sticanje akcija po osnovu povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva iz ukupnog kapitala društva imaju akcionari društva na dan donošenja odluke o povećanju osnovnog kapitala, proporcionalno njihovom učešću u osnovnom kapitalu društva.
- (2) Pravo iz stava 1 ovog člana ima i akcionarsko društvo, po osnovu sopstvenih akcija.
- (3) Odluka skupštine akcionarskog društva koja nije u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, ništava je.

Registracija akcija i akcionara u CKDD i registracija povećanja osnovnog kapitala iz ukupnog kapitala društva u CRPS

Član 239

Na registraciju akcija i akcionara u CKDD, kao i na registraciju povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva u CRPS u slučaju povećanja osnovnog kapitala iz ukupnog kapitala društva, shodno se primjenjuju odredbe čl. 229 i 230 ovog zakona.

Odsjek 4.

ODOBRENI KAPITAL

Ovlašćenje za povećanje osnovnog kapitala

Član 240

- (1) Statutom akcionarskog društva ili odlukom skupštine akcionarskog društva koja je donesena većinom potrebnom za izmjenu statuta akcionarskog društva, može se ovlastiti odbor direktora, odnosno upravni odbor da donese odluku o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva emisijom novih akcija (odobreno povećanje osnovnog kapitala).
- (2) Statutom ili odlukom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se iznos odobrenog povećanja osnovnog kapitala i rok do koga važi ovlašćenje odbora direktora, odnosno upravnog odbora, koji ne može biti duži od pet godina od dana usvajanja ili izmjena statuta kojim je odobreno povećanje osnovnog kapitala, odnosno od dana donošenja odluke na skupštini akcionarskog društva.
- (3) Odobrenje za povećanje osnovnog kapitala može se produžiti odlukom skupštine akcionarskog društva više puta, na period do pet godina po svakom odobrenju.
- (4) Visina odobrenog povećanja osnovnog kapitala mora biti manja od visine dijela osnovnog kapitala koji čine emitovane obične akcije.
- (5) Odobrene akcije mogu se emitovati kod povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva novim ulozima ili za ostvarivanje prava vlasnika zamjenljivih obveznica i varanata.

ODJELJAK F

SMANJENJE OSNOVNOG KAPITALA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Načini smanjenja osnovnog kapitala

Član 241

- (1) Smanjenje osnovnog kapitala akcionarskog društva može biti sa ili bez prenosa imovine društva na akcionare.
- (2) Smanjenje osnovnog kapitala prenosom imovine na akcionare može biti u formi:
 - 1) smanjenja broja akcija, njihovim povlačenjem i poništavanjem; i/ili
 - 2) smanjenja nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti akcija.
- (3) Smanjenje osnovnog kapitala bez prenosa imovine na akcionare vrši se pokrivanjem gubitaka akcionarskog društva ili poništavanjem sopstvenih akcija.

Odluka o smanjenju osnovnog kapitala

Član 242

- (1) Odluku o smanjenju osnovnog kapitala akcionarskog društva donosi skupština akcionarskog društva, dvotrećinskom većinom glasova akcionara prisutnih lično ili putem punomoćnika.
- (2) Odluku o smanjenju osnovnog kapitala kojom se prenosi imovina akcionarskog društva na akcionare, skupština akcionarskog društva donosi na predlog, odnosno uz prethodno pribavljenu saglasnost odbora direktora, odnosno upravnog odbora.
- (3) Ako je akcionarsko društvo emitovalo akcije različitih klasa, odluka iz stava 1 ovog člana donosi se posebno za svaku klasu akcija na čija prava ta odluka utiče.
- (4) Odlukom o smanjenju osnovnog kapitala utvrđuju se cilj, obim i način tog smanjenja, a naročito da li se smanjenje sprovodi u skladu sa članom 246 ovog zakona.
- (5) Obavještenje o sazivanju sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj se donosi odluka iz stava 1 ovog člana naročito sadrži razloge smanjenja osnovnog kapitala, kao i način na koji će se izvršiti smanjenje osnovnog kapitala u smislu člana 241 ovog zakona.
- (6) Akcionarsko društvo dužno je da, u roku od osam dana od dana donošenja odluke o smanjenju osnovnog kapitala, dostavi Komisiji za tržište kapitala zahtjev za smanjenje kapitala shodno odredbama zakona kojim se uređuje tržište kapitala.
- (7) Akcionarsko društvo je dužno da odluku o smanjenju kapitala dostavi organu nadležnom za registraciju u CRPS u roku od osam dana od dana donošenja odluke, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.

Prava povjerilaca

Član 243

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da, o donošenju odluke o smanjenju osnovnog kapitala, pisanim putem obavijesti svakog povjerioca koji je poznat društvu, najkasnije do dana objavljivanja odluke na internet stranici CRPS.
- (2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana mora da sadrži i poziv povjeriocima da podnesu pisani zahtjev radi namirenja ili obezbjeđenja svojih potraživanja.
- (3) Povjerioci koji imaju potraživanje prema akcionarskom društvu na dan objavljivanja odluke o smanjenju osnovnog kapitala, bez obzira da li je to potraživanje dospjelo ili ne, imaju pravo da pisanim putem od društva zahtijevaju namirenje ili obezbjeđenje svog potraživanja u cjelosti.
- (4) Pravo iz stava 3 ovog člana povjerioci akcionarskog društva mogu da ostvare u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o smanjenju osnovnog kapitala, odnosno od dana prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana, uzimajući u obzir dan koji je kasniji u vremenu.
- (5) Pravo na namirenje ili obezbjeđenje potraživanja nemaju povjerioci čija su potraživanja u cjelosti obezbijeđena.
- (6) Akcionarsko društvo ne može smanjiti osnovni kapital sve dok se ne namire ili obezbijede sva potraživanja povjerilaca koji su podnijeli pisani zahtjev društvu u smislu stava 3 ovog člana ili dok nadležni sud ne utvrdi da su njihova potraživanja neosnovana.
- (7) Odredbe st. 1 do 6 ovog člana primjenjuju se u slučaju kad smanjenje osnovnog kapitala za posljedicu ima prenos imovine na akcionare u smislu člana 241 stav 2 ovog zakona.
- (8) Smanjenje osnovnog kapitala akcionarskog društva sprovedeno suprotno odredbama st. 1 do 7 ovog člana, ništavo je.

Sudska zaštita povjerilaca

Član 244

- (1) Povjerioci koji su tražili namirenje ili obezbjeđenje svojih potraživanja u skladu sa članom 243 ovog zakona, a čija potraživanja akcionarsko društvo ne izmiri ili ne obezbijedi u roku od dva mjeseca od dana kad je primilo pisani zahtjev povjerioca, imaju pravo da, u roku od 30 dana po isteku tog roka, protiv društva podnesu tužbu nadležnom sudu.
- (2) Tužbom iz stava 1 ovog člana povjerioci mogu da zahtijevaju namirenje ili obezbjeđenje svog potraživanja.
- (3) Povjerilac ima pravo na namirenje ili obezbjeđenje potraživanja samo u slučaju ako dokaže da je namirenje njegovog potraživanja ugroženo smanjenjem osnovnog kapitala akcionarskog društva i da mu društvo nije namirilo ili obezbijedilo potraživanje u cjelosti.
- (4) Prilikom odlučivanja po tužbi iz stava 1 ovog člana, sud će posebno voditi računa o tome da li je traženo namirenje ili obezbjeđenje neophodno u cilju zaštite povjerilaca, imajući u vidu imovinu akcionarskog društva.

Izuzeci od obaveze zaštite povjerilaca

Član 245

- (1) Odredbe o zaštiti povjerilaca iz člana 244 ovog zakona ne primjenjuju se ako:
 - 1) se istovremeno sa smanjenjem osnovnog kapitala vrši i povećanje osnovnog kapitala akcionarskog društva za isti ili veći iznos;
 - 2) je dostupan izvještaj procjenitelja u kome se zaključuje da smanjenje osnovnog kapitala ne predstavlja nikakav rizik za povjerioce imajući u vidu preostalu imovinu akcionarskog društva nakon smanjenja osnovnog kapitala; ili
 - 3) se smanjenje osnovnog kapitala akcionarskog društva vrši bez prenosa imovine akcionarima, radi pokrivanja gubitaka društva.
- (2) Procjeniteljem u smislu stava 1 tačka 2 ovog člana, smatra se revizor ili ovlašćeni procjenitelj koga odredi odbor direktora, odnosno upravni odbor, u skladu sa zakonom kojim se uređuju uslovi i način vršenja procjene vrijednosti imovine.

Smanjenje osnovnog kapitala radi pokrivanja gubitaka

Član 246

- (1) Smanjivanje osnovnog kapitala akcionarskog društva radi pokrivanja gubitaka može se vršiti samo ako društvo ne raspolaže neraspoređenom dobiti i rezervama koje se mogu koristiti za te namjene, i to u iznosu koji ne može biti veći od iznosa gubitaka društva koji se pokrivaju.
- (2) Smanjenje osnovnog kapitala u smislu stava 1 ovog člana ne može biti osnov za bilo kakve isplate ili prenos druge imovine akcionarima.
- (3) Na smanjenje osnovnog kapitala radi pokrivanja gubitaka ne primjenjuju se odredbe čl. 243 i 244 ovog zakona o zaštiti povjerilaca.

Istovremeno smanjenje i povećanje osnovnog kapitala

Član 247

- (1) Akcionarsko društvo može donijeti odluku kojom se istovremeno osnovni kapital društva smanjuje po jednom i povećava po drugom osnovu.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o smanjenju i povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva.

Registracija smanjenja osnovnog kapitala u CKDD

Član 248

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da, nakon isteka roka za podnošenje zahtjeva za izmirenje, odnosno obezbjeđenje potraživanja povjerilaca iz člana 243 stav 4 ovog zakona, ako nijedan zahtjev nije podnesen, odnosno u roku od 30 dana od izmirenja, odnosno obezbjeđenja potraživanja povjerilaca koji su podnijeli pisani zahtjev iz člana 243 stav 3 ovog zakona, odnosno od dana okončanja postupka pred nadležnim sudom u smislu člana 244 ovog zakona, podnese CKDD zahtjev za registraciju promjena proisteklih iz smanjenja osnovnog kapitala.

(2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, akcionarsko društvo dostavlja:

- 1) odluku o smanjenju osnovnog kapitala;
 - 2) dokaz o objavljivanju odluke iz tačke 1 ovog stava na internet stranici CRPS;
 - 3) rješenje Komisije za tržište kapitala o registrowanju smanjenja kapitala;
 - 4) podatke o promjenama koje se registruju;
 - 5) pisanu izjavu predsjednika odbora direktora, odnosno upravnog odbora o ispunjenosti zakonom propisanih uslova za smanjenje osnovnog kapitala, a naročito da su sva potraživanja čije je namirenje ili obezbjeđenje traženo od strane povjerilaca izmirena, odnosno obezbijeđena, kao i da ti povjerioci u propisanom roku nijesu podnijeli tužbu nadležnom sudu, odnosno da je nadležni sud odbio njihov zahtjev.
- (3) Članovi odbora direktora, odnosno upravnog odbora odgovaraju solidarno povjeriocima akcionarskog društva za štetu koja nastane kao posljedica sprovedenog smanjenja osnovnog kapitala društva, ako je izjava iz stava 2 tačka 5 ovog člana bila netačna.

Registracija smanjenja osnovnog kapitala akcionarskog društva u CRPS

Član 249

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da, po izvršenoj registraciji promjena proisteklih iz smanjenja osnovnog kapitala u CKDD, organu nadležnom za registraciju u CRPS dostavi izmijenjeni statut društva radi registracije smanjenja kapitala.
- (2) Smatra se da je osnovni kapital akcionarskog društva smanjen danom registracije smanjenja osnovnog kapitala u CRPS.

ODJELJAK G

DAVANJE POKLONA

Pokloni

Član 250

- (1) Skupština akcionarskog društva može da donese odluku o davanju poklona u humanitarne, naučne, kulturne, obrazovne ili druge slične svrhe iz sredstava društva, ako je to opravdano, a imajući u vidu svrhu davanja poklona, finansijsku situaciju u kojoj se društvo nalazi i druge okolnosti od značaja za donošenje te odluke.
- (2) Organi upravljanja akcionarskog društva mogu davati poklone iz stava 1 ovog člana bez saglasnosti skupštine akcionarskog društva, imajući u vidu finansijsku situaciju u kojoj se društvo nalazi i ukupnu imovinu kojom društvo raspolaže, pod uslovom da su ti pokloni male vrijednosti.
- (3) Organi upravljanja akcionarskog društva dužni su da na redovnoj sjednici skupštine akcionarskog društva podnesu izvještaj o poklonima koje su dali u prethodnoj poslovnoj godini.

ODJELJAK H

POS LJEDICE NEZAKONITE RASPODJELE IMOVINE AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Povraćaj nezakonito raspodijeljene imovine akcionarskog društva

Član 251

- (1) U slučaju kad je akcionarsko društvo izvršilo raspodjelu imovine svojim akcionarima suprotno odredbama ovog zakona, statuta ili odluci skupštine akcionarskog društva, akcionar je dužan da primljenu imovinu vrati društvu.
- (2) Imovinu akcionarskog društva koja je raspodijeljena akcionarima u vidu dividendi, poklona ili u vezi sa smanjenjem osnovnog kapitala društva, akcionar je dužan da vrati društvu ako je znao ili morao znati za nezakonitost izvršenog raspolaganja.
- (3) Zahtjev akcionarskog društva za povraćaj imovine iz st. 1 i 2 ovog člana zastarijeva u roku od pet godina od dana kad je izvršena raspodjela imovine.
- (4) Svaki akcionar, koji ispunjava uslove iz člana 69 ovog zakona, može podnijeti derivativnu tužbu zbog povrede odredaba st. 1 i 2 ovog člana u svoje ime, a za račun društva.
- (5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana ne primjenjuju se ako su ovim zakonom uređene drugačije posljedice nezakonite raspodjele imovine društva.

- (6) Članovi organa upravljanja akcionarskog društva koji su donijeli odluku ili su se saglasili sa odlukom kojom se raspolaže imovinom društva suprotno odredbama ovog zakona, statuta ili odluci skupštine akcionarskog društva, solidarno su odgovorni za svaki manjak koji nastane kao rezultat neuspješnog vraćanja imovine društvu u smislu st. 1 i 2 ovog člana.

Glava V

UPRAVLJANJE AKCIONARSKIM DRUŠTVOM

ODJELJAK A

ORGANI AKCIONARSKOG DRUŠTVIA

Sistemi upravljanja akcionarskim društvom

Član 252

- (1) Upravljanje akcionarskim društvom može biti organizovano kao jednodomno ili dvodomno.
- (2) Kod jednodomnog upravljanja, organi akcionarskog društva su:
- 1) skupština;
 - 2) direktor ili odbor direktora.
- (3) Kod dvodomnog upravljanja, organi akcionarskog društva su:
- 1) skupština;
 - 2) nadzorni odbor;
 - 3) direktor ili upravni odbor.

Organi upravljanja akcionarskog društva

Član 253

Organi upravljanja akcionarskog društva u smislu ovog zakona su direktor ili odbor direktora kod jednodomnog upravljanja, odnosno nadzorni odbor i direktor ili upravni odbor kod dvodomnog upravljanja.

Izbor i promjena sistema upravljanja akcionarskog društva

Član 254

- (1) Statutom akcionarskog društva određuje se da li je upravljanje akcionarskim društvom jednodomno ili dvodomno.
- (2) Izmjenom statuta može se promijeniti sistem upravljanja akcionarskim društvom.

ODJELJAK B

SKUPŠTINA AKCIONARSKOG DRUŠTVIA

Sastav skupštine akcionarskog društva

Član 255

- (1) Skupštinu akcionarskog društva čine svi akcionari, nezavisno od broja, vrste i klase akcija koje posjeduju.
- (2) Članovi odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora po pravilu prisustvuju sjednici skupštine akcionarskog društva.
- (3) Generalni direktor i predsjednik odbora direktora, odnosno predsjednik upravnog odbora i sekretar društva ako je imenovan, obavezno prisustvuju sjednicama skupštine akcionarskog društva, osim ako su spriječeni iz opravdanih razloga.

Djelokrug skupštine

Član 256

- (1) Skupština akcionarskog društva:
- 1) vrši izmjene i dopune, odnosno donosi novi statut društva;

- 2) imenuje i razrješava direktora, članove odbora direktora, odnosno nadzornog odbora;
 - 3) imenuje i razrješava revizore;
 - 4) imenuje i razrješava likvidatore;
 - 5) usvaja godišnje finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju društva;
 - 6) donosi odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
 - 7) usvaja politiku naknada i odlučuje o visini naknada članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora;
 - 8) donosi odluku o raspolaganju imovinom velike vrijednosti društva;
 - 9) donosi odluku o raspodjeli dobiti;
 - 10) donosi odluku o povećanju ili smanjenju osnovnog kapitala društva;
 - 11) donosi odluku o emisiji zamjenljivih obveznica ili varanata;
 - 12) donosi odluku o restrukturiranju društva;
 - 13) donosi odluku o povlačenju jedne ili više klasa akcija sa regulisanog tržišta, odnosno multilateralne trgovačke platforme u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala;
 - 14) donosi poslovnik; i
 - 15) odlučuje o drugim pitanjima u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Skupština akcionarskog društva može da odlučuje i o pitanjima koja su u nadležnosti odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, na zahtjev tih organa.
 - (3) Skupština akcionarskog društva može da odlučuje o pitanjima iz nadležnosti odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora ako je to predviđeno statutom akcionarskog društva.

Sjednica skupštine akcionarskog društva

Član 257

- (1) Sjednica skupštine akcionarskog društva može biti redovna i vanredna.
- (2) Redovna sjednica skupštine akcionarskog društva održava se jednom godišnje, najkasnije u roku od šest mjeseci od završetka poslovne godine.
- (3) Neodržavanje redovne sjednice skupštine akcionarskog društva nema uticaja na pravnu valjanost pravnih poslova, radnji i odluka društva.
- (4) Vanredna sjednica skupštine akcionarskog društva održava se po potrebi, kao i kad je to određeno ovim zakonom ili statutom akcionarskog društva.

Sazivanje sjednice skupštine akcionarskog društva

Član 258

- (1) Sjednicu skupštine akcionarskog društva saziva odbor direktora, odnosno upravni odbor.
- (2) Sjednicu skupštine akcionarskog društva može sazvati i nadzorni odbor, u skladu sa ovim zakonom ili kad je to predviđeno statutom akcionarskog društva.
- (3) Ako se akcionarsko društvo nalazi u postupku likvidacije, sjednicu skupštine akcionarskog društva saziva likvidator.
- (4) Akcionari koji posjeduju akcije koje čine najmanje 5% osnovnog kapitala društva i 5% glasačkih prava u okviru svoje klase, kao i revizor društva imaju pravo da odboru direktora, odnosno upravnom odboru podnesu zahtjev za sazivanje vanredne sjednice skupštine akcionarskog društva.
- (5) Zahtjev iz stava 4 ovog člana podnosi se u pisanom obliku i obavezno sadrži: predlog dnevnog reda, predlog odluka čije se usvajanje predlaže sa obrazloženjem, podatke o podnosiocima zahtjeva i broju akcija koje posjeduju.
- (6) Odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da sazove vanrednu sjednicu skupštine akcionarskog društva u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 4 ovog člana, na teret sredstava društva.
- (7) Dnevni red vanredne sjednice skupštine akcionarskog društva utvrđuje se prema predlogu dnevnog reda iz zahtjeva iz stava 4 ovog člana, ako su predložena pitanja o kojima se odlučuje u nadležnosti skupštine akcionarskog društva.

Sazivanje sjednice skupštine akcionarskog društva po nalogu suda

Član 259

- (1) Ako se redovna sjednica skupštine akcionarskog društva ne održi u roku iz člana 257 stav 2 ovog zakona, akcionar koji ima pravo učešća u radu skupštine, kao i svaki član odbora direktora, odnosno upravnog odbora može, u roku od tri mjeseca od isteka roka za održavanje redovne sjednice, podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, naloži održavanje te sjednice.
- (2) Ako odbor direktora, odnosno upravni odbor ne sazove vanrednu sjednicu skupštine akcionarskog društva na zahtjev lica iz člana 258 stav 4 ovog zakona u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, svaki podnosilac zahtjeva može podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, naloži održavanje te sjednice.
- (3) U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana, sud je dužan da donese odluku u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga.
- (4) Odluka iz stava 3 ovog člana sadrži mjesto i vrijeme održavanja sjednice, način pozivanja na sjednicu, dnevni red sjednice, kao i ime i prezime lica koje saziva i predsjedava sjednicom.
- (5) Troškove sazivanja i održavanja sjednice iz stava 4 ovog člana snosi akcionarsko društvo.
- (6) Žalba na odluku iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje odluke.

Poziv za sjednicu

Član 260

- (1) Poziv za sjednicu skupštine akcionarskog društva naročito sadrži:
 - 1) datum slanja poziva;
 - 2) vrijeme i mjesto održavanja sjednice;
 - 3) dnevni red sa predlogom odluka sa obrazloženjem, uz navođenje klase i ukupnog broja akcija koje o tim odlukama glasaju i većini potrebnoj za donošenje tih odluka;
 - 4) obavještenje o načinu na koji se mogu preuzeti, odnosno gdje se može ostvariti uvid u materijale za sjednicu, kao i naznaku internet stranice društva na kojoj će biti dostupne informacije od značaja za održavanje sjednice;
 - 5) uputstvo o pravima i načinu ostvarivanja prava akcionara da učestvuju i glasaju na sjednici skupštine, u skladu sa ovim zakonom i statutom društva;
 - 6) obrazac punomoćja iz člana 269 ovog zakona, ako ga ima; i
 - 7) obavještenje o danu utvrđivanja svojstva akcionara.
- (2) Uputstvo iz stava 1 tačka 5 ovog člana naročito sadrži:
 - 1) obavještenje o pravu akcionara da predlože drugačije odluke po postojećim tačkama dnevnog reda i pravu na postavljanje pitanja, uz navođenje rokova u kojima se ta prava mogu ostvariti, pri čemu to obavještenje može da sadrži i samo rokove za ostvarivanje ovih prava, pod uslovom da je u njemu jasno navedeno da su detaljne informacije o ostvarivanju tih prava dostupne na internet stranici društva;
 - 2) način na koji se može glasati preko punomoćnika, a naročito informaciju o načinu na koji društvo omogućava akcionarima dostavljanje obavještenja o imenovanju punomoćnika elektronskim putem;
 - 3) opis procedure za glasanje pisanim putem, kao i obrazac glasačkog listića;
 - 4) način na koji akcionar može da učestvuje i glasa na sjednici elektronskim putem, odnosno na virtuelnoj sjednici, u skladu sa odlukom odbora direktora, odnosno upravnog odbora.
- (3) Poziv iz stava 1 ovog člana upućuje se akcionarima najranije 42, a najkasnije 21 dan prije dana održavanja sjednice.
- (4) Poziv iz stava 1 ovog člana upućuje se akcionarima koji su to svojstvo imali na dan na koji je odbor direktora, odnosno upravni odbor donio odluku o sazivanju sjednice skupštine, odnosno na dan donošenja odluke suda ako se sjednica skupštine akcionarskog društva saziva po nalogu suda.

Način dostavljanja poziva za sjednicu

Član 261

- (1) Poziv za sjednicu skupštine akcionarskog društva upućuje se na adrese akcionara iz jedinstvene evidencije akcionara CKDD za društva koja imaju manje od 100 akcionara, odnosno objavljivanjem na internet stranici društva za društva koja imaju 100 ili više akcionara.
- (2) U slučaju kad društvo ima manje od 100 akcionara, a ne postoje informacije o adresama svih akcionara iz jedinstvene evidencije akcionara CKDD, pored slanja poziva na adrese akcionara čije su adrese poznate, društvo je dužno da poziv objavi na svojoj internet stranici.

- (3) Kad se poziv za sjednicu skupštine akcionarskog društva upućuje na adrese akcionara, smatra se da je dostavljanje izvršeno danom slanja preporučene pošiljke putem pošte, odnosno danom slanja elektronske pošte ako je akcionar dao pisanu saglasnost za takav način slanja.
- (4) Akcionarsko društvo dužno je da poziv za sjednicu dostavi organu nadležnom za registraciju u CRPS i CKDD odmah po donošenju odluke o sazivanju sjednice, a najkasnije prvog narednog radnog dana, radi objavljivanja poziva na internet stranicama CRPS i CKDD.
- (5) Poziv za sjednicu skupštine javnog akcionarskog društva objavljuje se i na internet stranici regulisanog tržišta, odnosno multilateralne trgovačke platforme na kojima su njegove akcije uključene u trgovanje, kao i na internet stranici tog društva, odmah po donošenju odluke o sazivanju sjednice, a najkasnije prvog narednog radnog dana.
- (6) Poziv za sjednicu skupštine akcionarskog društva mora biti dostupan na internet stranicama društva, CRPS, CKDD i regulisanog tržišta, odnosno multilateralne trgovačke platforme do dana održavanja sjednice.
- (7) Statutom akcionarskog društva mogu se predvidjeti i drugi načini dostavljanja poziva za sjednicu skupštine akcionarskog društva.
- (8) Troškove objavljivanja i slanja poziva za sjednicu skupštine akcionarskog društva snosi društvo.

Materijali za sjednicu skupštine

Član 262

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da materijale za sjednicu skupštine stavi na raspolaganje akcionarima istovremeno sa slanjem poziva.
- (2) Materijali iz stava 1 ovog člana naročito obuhvataju tekst predloga odluke za svaku tačku dnevnog reda i svu dokumentaciju koja je podnesena skupštini akcionarskog društva (npr. izvještaji, ugovori i drugi akti na koje skupština daje saglasnost).
- (3) Akcionarsko društvo dužno je da materijale iz stava 1 ovog člana stavi na raspolaganje akcionarima objavljivanjem na internet stranici društva i omogućiti preuzimanje tih materijala.
- (4) Ako zbog tehničkih poteškoća akcionar nije u mogućnosti da preuzme materijale iz stava 1 ovog člana sa internet stranice društva, društvo je dužno da mu omogućiti da lično ili preko punomoćnika, za vrijeme radnog vremena akcionarskog društva, ostvari uvid u materijale u sjedištu društva, odnosno u prostorijama društva izvan sjedišta, ako se djelatnost obavlja u više mjesta ili da materijale dostavi putem pošte akcionaru koji to bude zahtijevao, o trošku društva.
- (5) Statutom akcionarskog društva mogu se predvidjeti i drugi načini stavljanja na raspolaganje materijala iz stava 1 ovog člana.
- (6) Javno akcionarsko društvo dužno je da na svojoj internet stranici, uz poziv za sjednicu, objavi i ukupan broj akcija i broj akcija sa pravom glasa na dan objavljivanja poziva, kao i broj akcija svake klase sa pravom glasa po tačkama dnevnog reda sjednice.

Mjesto održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva

Član 263

- (1) Sjednica skupštine akcionarskog društva održava se u sjedištu društva, ako statutom akcionarskog društva za to nije predviđeno drugo mjesto na teritoriji Crne Gore.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju vanredne situacije (prirodne nepogode, epidemije i sl.), odbor direktora, odnosno upravni odbor može donijeti odluku da se sjednica skupštine akcionarskog društva održi u mjestu na teritoriji Crne Gore različitom od mjesta iz stava 1 ovog člana.

Jezik

Član 264

- (1) Sjednica skupštine akcionarskog društva vodi se na crnogorskom jeziku.
- (2) Poziv i materijali za sjednicu skupštine akcionarskog društva moraju biti na crnogorskom jeziku.
- (3) Statutom akcionarskog društva mogu se predvidjeti uslovi pod kojima se u radu skupštine akcionarskog društva mogu koristiti i drugi jezici uz crnogorski jezik.

Dan utvrđivanja svojstva akcionara

Član 265

- (1) Pravo učešća u radu sjednice skupštine akcionarskog društva imaju akcionari koji su to svojstvo imali na drugi dan prije dana održavanja sjednice (dan utvrđivanja svojstva akcionara).
- (2) Spisak akcionara iz stava 1 ovog člana akcionarsko društvo utvrđuje na osnovu izvoda iz jedinstvene evidencije akcionara CKDD.
- (3) Akcionar iz stava 1 ovog člana koji nakon dana utvrđivanja svojstva akcionara prenese svoje akcije na treće lice, zadržava pravo učešća u radu sjednice skupštine po osnovu tih akcija.
- (4) Odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da svakom akcionaru sa spiska iz stava 2 ovog člana, na njegov pisani zahtjev koji može biti podnesen i elektronskim putem, bez odlaganja, a najkasnije narednog radnog dana od dana prijema zahtjeva, dostavi taj spisak u pisanom ili elektronskom obliku.
- (5) Prilikom dostavljanja spiska akcionara na način iz stava 4 ovog člana, iz spiska se moraju ukloniti podaci o jedinstvenom matičnom broju za akcionare koji su fizička lica.

Utvrđivanje identiteta akcionara

Član 266

- (1) Identitet akcionara, odnosno njihovih punomoćnika koji učestvuju u radu skupštine akcionarskog društva utvrđuje se:
 - 1) za fizička lica - uvidom u ličnu ispravu sa fotografijom i na osnovu dostavljene kopije punomoćja;
 - 2) za pravna lica - na osnovu dokaza o svojstvu ovlašćenog lica tog pravnog lica i uvidom u ličnu ispravu sa fotografijom.
- (2) Dokazom iz stava 1 tačka 2 ovog člana smatra se izvod iz odgovarajućeg registra koji nije stariji od tri dana ili kopija punomoćja koje glasi na ime tog lica, ako to lice nije upisano u izvodu iz odgovarajućeg registra kao zastupnik društva.
- (3) Statutom ili poslovníkom skupštine akcionarskog društva može se odrediti i drugačiji način utvrđivanja identiteta akcionara, odnosno njihovih punomoćnika koji učestvuju u radu skupštine akcionarskog društva.
- (4) Nakon utvrđivanja identiteta, predsjednik skupštine akcionarskog društva i sekretar društva ako ga ima sačinjavaju i potpisuju listu prisutnih akcionara, odnosno njihovih punomoćnika, kao i broj, vrstu i klasu akcija svakog akcionara prisutnog lično ili preko punomoćnika.

Punomoćnik akcionara

Član 267

- (1) Akcionar može svoja prava na sjednici skupštine akcionarskog društva da ostvaruje preko punomoćnika.
- (2) Punomoćnik akcionara ima ista prava u pogledu učešća u radu sjednice skupštine akcionarskog društva, uključujući i pravo glasa, kao i akcionar koji ga je ovlastio.
- (3) Punomoćnik akcionara može biti svako poslovno sposobno fizičko ili pravno lice.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, punomoćnik akcionara ne može biti lice koje je:
 - 1) član odbora direktora, odnosno nadzornog ili upravnog odbora;
 - 2) kontrolni akcionar društva, zavisno društvo kontrolnog akcionara, kao i član odbora direktora, odnosno nadzornog ili upravnog odbora kontrolnog akcionara društva i zavisnog društva kontrolnog akcionara;
 - 3) revizor društva;
 - 4) povezano sa licima iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava u smislu člana 45 ovog zakona.
- (5) Akcionarsko društvo ne može da odredi posebne uslove koje treba da ispunjava punomoćnik akcionara.

Broj punomoćnika akcionara

Član 268

- (1) Akcionar može imati jednog ili više punomoćnika, ako statutom akcionarskog društva nije ograničen broj punomoćnika jednog akcionara.
- (2) Ako akcionar ima više punomoćnika, smatra se da je svaki od njih ovlašćen za glasanje na sjednici skupštine akcionarskog društva.
- (3) Ako sjednici skupštine akcionarskog društva pristupi više od jednog punomoćnika istog akcionara po osnovu istih akcija, društvo će kao punomoćnika akcionara prihvatiti lice sa najkasnijim datumom davanja punomoćja.

- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, ako više punomoćnika akcionara ima punomoćje dato na isti datum, akcionarsko društvo će kao punomoćnika akcionara prihvatiti samo jednog od punomoćnika.

Punomoćje

Član 269

- (1) Akcionar daje punomoćje u pisanom obliku, uz obavezu ovjere potpisa u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa.
- (2) Punomoćje obavezno sadrži:
- 1) podatke o akcionaru koji daje punomoćje;
 - 2) podatke o punomoćniku;
 - 3) broj, vrstu i klasu akcija za koje se punomoćje daje;
 - 4) naznaku pravnih poslova za koje se punomoćje daje (da glasa na skupštini ili da obavlja druge pravne radnje);
i
 - 5) datum davanja punomoćja.
- (3) Ako u punomoćju nije naveden period važenja, smatra se da je punomoćje dato na neodređeno vrijeme.
- (4) Ako je u punomoćju navedeno da se daje za jednu sjednicu skupštine akcionarskog društva, ono važi i za ponovljenu, odnosno odloženu sjednicu.
- (5) Punomoćje je neprenosivo.
- (6) Akcionarsko društvo može utvrditi obavezni obrazac punomoćja, sa mogućnošću davanja uputstava po svakoj tački dnevnog reda sjednice skupštine akcionarskog društva.

Punomoćje u elektronskom obliku

Član 270

- (1) Punomoćje se može dati i u elektronskom obliku, ako je akcionarsko društvo omogućilo takav način davanja punomoćja.
- (2) Punomoćje iz stava 1 ovog člana mora biti potpisano kvalifikovanim elektronskim potpisom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument.
- (3) Javno akcionarsko društvo dužno je da akcionarima omogući davanje punomoćja u elektronskom obliku.
- (4) Statutom javnog akcionarskog društva određuje se način na koji akcionar, odnosno punomoćnik akcionara obavještava društvo o punomoćju datom u elektronskom obliku.

Opoziv punomoćja

Član 271

- (1) Akcionar može da opozove punomoćje u svakom trenutku do dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva, pod uslovom da o tome odmah obavijesti punomoćnika i društvo.
- (2) Na opoziv punomoćja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o davanju punomoćja.
- (3) Smatra se da je punomoćje opozvano i ako akcionar lično pristupi sjednici skupštine akcionarskog društva ili kasnije da drugo punomoćje.

Kvorum

Član 272

- (1) Kvorum potreban za rad sjednice skupštine akcionarskog društva čine akcionari koji posjeduju više od polovine ukupnog broja akcija sa pravom glasa, a koji su lično prisutni ili zastupani putem punomoćnika.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, statutom akcionarskog društva može se odrediti drugačiji kvorum, koji ne može biti niži od 33% ukupnog broja akcija sa pravom glasa.
- (3) U kvorum se računaju i glasovi akcionara koji su glasali pisanim ili elektronskim putem.
- (4) Kvorum se utvrđuje odvojeno za svaku klasu akcija koja ima pravo glasa po određenoj tački dnevnog reda, prije početka sjednice skupštine akcionarskog društva.

Ponovljena sjednica

Član 273

- (1) Ako se sjednica skupštine akcionarskog društva ne može održati zbog nedostatka kvoruma, sjednica se može ponovo sazvati sa istim dnevnim redom (ponovljena sjednica).
- (2) Ako je u pozivu za neodržanu sjednicu određen dan održavanja ponovljene sjednice, ponovljena sjednica održaće se na taj dan, pri čemu on ne može biti ranije od osmog, niti kasnije od tridesetog dana od dana neodržane sjednice.
- (3) Ako u pozivu za neodržanu sjednicu nije određen dan održavanja ponovljene sjednice, ponovljena sjednica može se održati najranije 15, a najkasnije 30 dana od dana neodržane sjednice.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, poziv za ponovljenu sjednicu upućuje se akcionarima najkasnije deset dana prije dana održavanja ponovljene sjednice.
- (5) Kvorum za ponovljenu sjednicu čine akcionari koji posjeduju najmanje 20% ukupnog broja akcija sa pravom glasa, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (6) Ako se na ponovljenoj sjednici skupštine akcionarskog društva ne postigne kvorum iz stava 5 ovog člana može se na isti način sazvati druga ponovljena sjednica na kojoj se ne zahtijeva postojanje kvoruma ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.

Odložena sjednica

Član 274

- (1) Skupština akcionarskog društva može u toku trajanja sjednice da donese odluku kojom se odlaže održavanje sjednice, pri čemu se odložena sjednica mora održati najkasnije u roku od tri mjeseca.
- (2) Akcionari koji imaju najmanje 10% akcija sa pravom glasa imaju pravo da zahtijevaju nastavak redovne skupštinske sjednice, kad je riječ o odlukama o usvajanju godišnjih finansijskih izvještaja i raspodjeli dobiti.

Učešće u radu skupštine korišćenjem elektronskih oblika komunikacije

Član 275

- (1) Statutom akcionarskog društva može se predvidjeti mogućnost učešća u radu skupštine akcionarskog društva korišćenjem elektronskih oblika komunikacije.
- (2) Učešće u radu skupštine u smislu stava 1 ovog člana podrazumijeva:
 - 1) prenos sjednice skupštine akcionarskog društva u realnom vremenu;
 - 2) dvosmjernu elektronsku komunikaciju kojom se omogućava akcionarima da se obraćaju skupštini sa druge lokacije u vrijeme njenog održavanja; i/ili
 - 3) glasanje elektronskim putem, bez imenovanja punomoćnika koji je fizički prisutan na sjednici.
- (3) Prilikom korišćenja elektronskih oblika komunikacije u radu skupštine akcionarskog društva, društvo je dužno da obezbijedi zaštitu podataka o ličnosti u skladu sa zakonom.
- (4) U slučaju glasanja elektronskim putem, licu koje je glasalo poslaće se istog dana elektronska potvrda o prijemu elektronske poruke kojom se vrši glasanje.

Virtuelna sjednica

Član 276

- (1) Virtuelna sjednica skupštine akcionarskog društva održava se bez fizičkog prisustva akcionara, odnosno njihovih punomoćnika u mjestu održavanja sjednice, ako je mogućnost održavanja virtuelne sjednice skupštine predviđena statutom akcionarskog društva.
- (2) U slučaju održavanja virtuelne sjednice:
 - 1) cijela sjednica mora se prenositi sa slikom i tonom;
 - 2) akcionari pravo glasa ostvaruju elektronskim putem, lično ili preko punomoćnika;
 - 3) akcionari imaju pravo da podnose predloge putem video komunikacije na sjednici;
 - 4) akcionari imaju pravo na postavljanje pitanja u skladu sa ovim zakonom, korišćenjem elektronskih oblika komunikacije;
 - 5) akcionari imaju pravo da govore na sjednici korišćenjem nekog od načina video komunikacije.
- (3) Na virtuelnu sjednicu primjenjuju se odredbe člana 275 st. 3 i 4 ovog zakona.

Dnevni red sjednice skupštine akcionarskog društva

Član 277

- (1) Skupština akcionarskog društva ne može donositi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu.
- (2) U slučaju kad nakon upućivanja poziva za sjednicu skupštine akcionarskog društva organ koji saziva sjednicu izmijeni ili dopuni dnevni red sjednice, akcionari se o tome obavještavaju na isti način na koji su obaviješteni o održavanju sjednice, najkasnije 15 dana prije dana održavanja sjednice.
- (3) Jedan ili više akcionara koji posjeduju najmanje 5% akcija sa pravom glasa može odboru direktora, odnosno upravnom odboru predložiti izmjenu, odnosno dopunu dnevnog reda sjednice skupštine akcionarskog društva, i to tako što će predložiti:
 - 1) izmjenu dnevnog reda u dijelu donošenja drugačije odluke po predloženoj tački dnevnog reda, uz obrazloženje i predlog odluke; ili
 - 2) dopunu dnevnog reda novim tačkama, uz obrazloženje ili predlog odluke koju skupština akcionarskog društva treba da donese.
- (4) Predlog iz stava 3 ovog člana dostavlja se u pisanom obliku, uz navođenje podataka o podnosiocu i broju akcija koje posjeduju.
- (5) Predlog iz stava 3 ovog člana može se dostaviti najkasnije deset dana prije dana održavanja sjednice skupštine.
- (6) Organ koji saziva sjednicu dužan je da, po prijemu blagovremenog predloga iz stava 3 ovog člana, izmijeni, odnosno dopuni dnevni red sjednice.
- (7) Akcionarsko društvo dužno je da, bez odlaganja, na svojoj internet stranici objavi predlog izmijenjenog, odnosno dopunjenog dnevnog reda sa predlozima odluka.
- (8) Dnevni red sjednice skupštine akcionarskog društva može se izmijeniti, odnosno dopuniti i na samoj sjednici ako su prisutni svi akcionari sa pravom glasa i ako jednoglasno prihvate izmjenu, odnosno dopunu dnevnog reda.
- (9) Javno akcionarsko društvo dužno je da najkasnije 56 dana prije dana održavanja redovne sjednice skupštine akcionarskog društva, najavi datum održavanja sjednice i rok u kojem akcionari mogu da ostvare prava iz stava 3 ovog člana, osim ako statutom tog društva nijesu određena oba datuma.
- (10) Javno akcionarsko društvo dužno je da blagovremeni predlog iz stava 3 ovog člana objavi na internet stranici društva najkasnije narednog radnog dana od dana prijema predloga.

Otvaranje sjednice i izbor predsjednika skupštine

Član 278

- (1) Sjednicu skupštine akcionarskog društva otvara predsjednik odbora direktora, odnosno upravnog odbora, a u njegovom odsustvu bilo koji drugi član odbora direktora, odnosno upravnog odbora, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (2) Lice iz stava 1 ovog člana predsjedava sjednicom skupštine akcionarskog društva do izbora predsjednika skupštine.
- (3) Predsjednik skupštine akcionarskog društva bira se većinom glasova prisutnih akcionara, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (4) Predsjednik skupštine akcionarskog društva ne može biti član organa upravljanja.
- (5) Predsjednik skupštine akcionarskog društva može biti akcionar ili treće lice.

Pravo na postavljanje pitanja i dobijanje odgovora

Član 279

- (1) Svaki akcionar koji ima pravo učešća u radu skupštine akcionarskog društva ima pravo da članovima odbora direktora, odnosno upravnog odbora postavi pitanja koja se odnose na tačke dnevnog reda sjednice, kao i druga pitanja u vezi sa društvom u mjeri u kojoj su odgovori na ta pitanja neophodni za pravilnu procjenu pitanja koja se odnose na tačke dnevnog reda sjednice.
- (2) Ako se na sjednici skupštine matičnog društva raspravlja i o konsolidovanom finansijskom izvještaju, pravo na postavljanje pitanja postoji i u odnosu na obavljanje djelatnosti povezanih društava koja su uključena u konsolidovani finansijski izvještaj.

- (3) Ako je akcionarsko društvo dio grupe povezanih društava, pitanje akcionara se može odnositi i na pravne i poslovne odnose društva sa drugim društvima u okviru iste grupe.
- (4) Pitanja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana mogu se postaviti samo za vrijeme trajanja sjednice skupštine akcionarskog društva.
- (5) Pored pitanja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, u slučaju javnog akcionarskog društva akcionari imaju pravo da postavljaju i pitanja koja se odnose na bilo koje činjenice ili okolnosti koje mogu uticati na procjenu finansijskog položaja društva.
- (6) Pitanja iz stava 5 ovog člana akcionar može postaviti najkasnije 14 dana prije dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva.
- (7) Članovi odbora direktora, odnosno upravnog odbora dužni su da akcionaru daju odgovor na postavljeno pitanje iz st. 1, 2, 3 i 5 ovog člana tokom trajanja sjednice skupštine akcionarskog društva.
- (8) Izuzetno od stava 7 ovog člana, ako se odgovor na postavljeno pitanje ne može dati za vrijeme trajanja sjednice skupštine akcionarskog društva, daje se akcionaru koji je pitanje postavio u roku od 14 dana od dana održavanja sjednice.
- (9) U slučaju iz stava 8 ovog člana, kod javnog akcionarskog društva odgovor se objavljuje na internet stranici društva.
- (10) Na više pitanja koja imaju istu sadržinu može se dati jedan odgovor.
- (11) Odgovor na pitanja iz st. 1, 2, 3 i 5 ovog člana može se uskratiti ako:
 - 1) bi se razumno moglo zaključiti da bi davanjem odgovora mogla biti nanesena šteta društvu ili sa njim povezanom društvu;
 - 2) bi davanjem odgovora bilo izvršeno krivično djelo;
 - 3) je odgovarajuća informacija dostupna na internet stranici akcionarskog društva u kontinuitetu najmanje sedam dana prije dana održavanja i za vrijeme održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva;
 - 4) bi davanje odgovora bilo suprotno zakonu.
- (12) Statutom i poslovnikom skupštine akcionarskog društva može se urediti bliži način postavljanja pitanja iz stava 1 ovog člana isključivo radi omogućavanja identifikacije akcionara, održavanja reda na sjednici, odgovarajuće pripreme sjednice, kao i zaštite poslovne tajne i poslovnih interesa društva.
- (13) U slučaju kad odbor direktora, odnosno upravni odbor uskrati davanje odgovora akcionaru, ta činjenica i razlog iz kojeg je uskraćeno davanje odgovora unosi se u zapisnik sa sjednice.

Davanje odgovora po nalogu suda

Član 280

- (1) Ako je po tački dnevnog reda u vezi sa kojom je postavljeno pitanje u skladu sa članom 279 ovog zakona, a na koje je uskraćen odgovor, donesena odluka skupštine akcionarskog društva, akcionar kojem je uskraćen odgovor ima pravo da, u roku od 14 dana od dana održavanja sjednice, podnese predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, naloži društvu da akcionaru dostavi odgovor na postavljeno pitanje u roku od osam dana od dana donošenja odluke suda.
- (2) Pravo iz stava 1 ovog člana ima i svaki akcionar koji je na zapisnik sa sjednice skupštine akcionarskog društva izjavio da smatra da je odgovor na postavljeno pitanje neopravdano uskraćen.
- (3) Sud je dužan da odluku iz stava 1 ovog člana donese u roku od 30 dana od dana podnošenja predloga.

Većina za odlučivanje

Član 281

- (1) Skupština akcionarskog društva odluke donosi većinom glasova prisutnih akcionara sa pravom glasa po određenom pitanju, ako ovim zakonom ili statutom akcionarskog društva za odlučivanje o pojedinim pitanjima nije predviđen veći broj glasova.
- (2) Prilikom utvrđivanja većine za odlučivanje, u obzir se uzimaju i glasovi akcionara koji su glasali pisanim ili elektronskim putem.

Način glasanja

Član 282

- (1) Glasanje može biti javno ili tajno.

- (2) Odluke skupštine akcionarskog društva donose se javnim glasanjem ako statutom akcionarskog društva, poslovnikom skupštine ili odlukom skupštine koja važi samo za određenu sjednicu nije drukčije predviđeno.
- (3) Ako je glasanje tajno, glasački listići sastavljaju se na način da lica koja glasaju imaju jasan izbor.
- (4) Ako glasački listić sadrži više pitanja o kojima se glasa, nepunovažnost glasa akcionara po jednom pitanju ne utiče na punovažnost njegovih glasova po ostalim pitanjima.
- (5) Akcionar je dužan da o konkretnom pitanju glasa svim glasovima kojima raspolaže na isti način, osim u slučaju kumulativnog glasanja.

Glasanje pisanim putem

Član 283

- (1) Akcionari mogu da glasaju unaprijed pisanim putem bez prisustva sjednici, uz ovjeru svog potpisa na glasačkom listiću u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa, ako statutom akcionarskog društva nije predviđeno da ovjera potpisa nije obavezna.
- (2) Akcionarsko društvo utvrđuje obrazac glasačkog listića kojim se glasa pisanim putem, koji mora biti dostupan akcionarima u papirnom i elektronskom obliku.
- (3) Ako akcionar prilikom glasanja pisanim putem nije koristio obrazac glasačkog listića iz stava 2 ovog člana, akcionarsko društvo neće poništiti njegovo glasanje ako se iz pisane izjave tog akcionara jasno može utvrditi njegov identitet i kako je glasao po pojedinim tačkama dnevnog reda.
- (4) Akcionarsko društvo, osim javnog akcionarskog društva, može statutom isključiti mogućnost glasanja pisanim putem.

Glasanje preko punomoćnika akcionara

Član 284

- (1) Ako punomoćje sadrži uputstva za ostvarivanje prava glasa, punomoćnik akcionara dužan je da postupa po njima, a ako ne sadrži uputstva punomoćnik akcionara dužan je da glasa savjesno i u najboljem interesu akcionara.
- (2) Nepostupanje punomoćnika u skladu sa stavom 1 ovog člana ne utiče na punovažnost njegovog glasanja na sjednici skupštine akcionarskog društva.
- (3) Nakon održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva, punomoćnik je dužan da obavijesti akcionara o načinu na koji je glasao na sjednici.
- (4) Odgovornost punomoćnika akcionara za štetu pričinjenu akcionaru u slučaju postupanja suprotno stavu 1 ovog člana ne može se unaprijed ili naknadno isključiti ili ograničiti.
- (5) Ako je jedno lice punomoćnik više akcionara, to lice ostvaruje pravo glasa odvojeno za svakog od tih akcionara.

Zapisnik

Član 285

- (1) Zapisnik sa sjednice skupštine akcionarskog društva potpisuju predsjednik skupštine i zapisničar, odnosno sekretar društva ako ga ima i najmanje jedan akcionar koga ovlasti skupština.
- (2) Zapisnik obavezno sadrži:
 - 1) datum, mjesto i vrijeme održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva;
 - 2) ime i prezime predsjednika skupštine;
 - 3) ime i prezime lica koje vodi zapisnik;
 - 4) način i rezultate glasanja za svaku tačku dnevnog reda;
 - 5) odluke koje su usvojene sa podacima o: broju akcija sa kojima se na sjednici glasalo, procentu osnovnog kapitala koji te akcije predstavljaju, ukupnom broju glasova i broju glasova datih "za" ili "protiv" odluke, kao i broju uzdržanih glasova.
- (3) Prilikom sačinjavanja zapisnika može se koristiti tonski zapis sa sjednice skupštine akcionarskog društva, ako je statutom akcionarskog društva predviđena mogućnost da se sjednica skupštine tonski snima.
- (4) Zapisnik se sačinjava u roku od sedam dana od dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva i unosi u jedinstvenu knjigu evidencija akcionarskog društva.
- (5) Uz zapisnik se prilažu: spisak lica koja su učestvovala u radu sjednice, dokazi o sazivanju sjednice u skladu sa zakonom, kao i kopije punomoćja i glasački listići.

- (6) U roku od tri dana od dana isteka roka iz stava 4 ovog člana, predsjednik skupštine, odnosno sekretar društva ako ga ima, dužan je da zapisnik dostavi svim akcionarima ili da ga učini dostupnim na internet stranici društva, u trajanju od najmanje 30 dana.

Izuzetak od pravila o sazivanju sjednice skupštine

Član 286

- (1) Ako su svi akcionari prisutni lično ili preko punomoćnika, skupština akcionarskog društva može da donese odluku bez poštovanja odredbi ovog zakona o sazivanju i održavanju sjednica skupštine akcionarskog društva, pod uslovom da se nijedan akcionar ne protivi usvajanju odluke na ovaj način.
- (2) Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na javna akcionarska društva.

Objavljivanje odluka skupštine akcionarskog društva

Član 287

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da u roku od tri dana od dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva na svojoj internet stranici učini dostupnim donesene odluke i rezultate glasanja po svim tačkama dnevnog reda, u trajanju od najmanje 30 dana.
- (2) Ako akcionarsko društvo ne postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana, svaki akcionar može da, u roku od 30 dana od dana isteka roka iz stava 1 ovog člana, zahtijeva od nadležnog suda da, u vanparničnom postupku, naloži društvu da na svojoj internet stranici objavi odluke i rezultate glasanja.

Pobijanje odluka skupštine akcionarskog društva

Član 288

- (1) Svaki akcionar koji je imao pravo učešća u radu sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj je donesena odluka, kao i svaki član odbora direktora, odnosno upravnog i nadzornog odbora, ima pravo na podnošenje tužbe nadležnom sudu protiv privrednog društva za pobijanje odluke skupštine akcionarskog društva ako:
- 1) je odluka suprotna ovom zakonu ili statutu akcionarskog društva;
 - 2) sjednica skupštine, na kojoj je donesena odluka koja se pobija, nije sazvana ili nije održana u skladu sa ovim zakonom i statutom akcionarskog društva.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana kad je lice koje podnosi tužbu saznalo za tu odluku, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana donošenja odluke.
- (3) Postupak po tužbi iz stava 1 ovog člana je hitan.
- (4) Ako je ovim zakonom propisana obaveza registracije odluke skupštine akcionarskog društva u CRPS, tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana registracije te odluke.
- (5) Podnošenje tužbe iz stava 1 ovog člana ne sprečava izvršenje odluke niti registraciju te odluke, odnosno registraciju promjene na osnovu te odluke u CRPS.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog član, nadležni sud može, na zahtjev tužioca, odrediti privremenu mjeru zabrane izvršenja odluke, odnosno registracije odluke ili registracije promjene na osnovu te odluke.
- (7) Na zahtjev lica koje je podnijelo tužbu za pobijanje odluke skupštine akcionarskog društva, u CRPS se registruje zabilježba spora.

Izuzeci od pobijanja skupštinskih odluka

Član 289

Sud će odbiti tužbu iz člana 288 stav 1 ovog zakona ako:

- 1) je skupština akcionarskog društva donijela novu odluku kojom se zamjenjuje pobijana odluka;
- 2) je odlukom skupštine akcionarskog društva izvršena manja povreda statuta ili poslovnika skupštine akcionarskog društva, pri čemu pravo tužioca nije povrijeđeno ili je povrijeđeno u manjoj mjeri;
- 3) su pogrešno brojani glasovi ili su neki glasovi bili nevažeći, pod uslovom da oni nijesu bili odlučujući za utvrđivanje kvoruma i/ili potrebne većine za donošenje odluke.

Posljedice pobijanja odluka skupštine akcionarskog društva

Član 290

- (1) Odlukom o pobijanju odluke skupštine akcionarskog društva poništavaju se i pravne posljedice koje je odluka već proizvela, osim kad je povraćaj u predašnje stanje nemoguć ili bi izazvao prekomjerne poteškoće za savjesna treća lica, pri čemu savjesna treća lica zadržavaju pravo na naknadu štete od društva i lica koja su odgovorna za poništavanje.
- (2) Ako je poništena odluka bila registrovana u CRPS, nadležni sud odluku o pobijanju dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS u roku od sedam dana od dana pravosnažnosti odluke, radi registracije.

Poslovník skupštine akcionarskog društva

Član 291

- (1) Bliži način rada i odlučivanja skupštine akcionarskog društva uređuje se poslovníkom skupštine.
- (2) Skupština donosi poslovník većinom glasova prisutnih akcionara, ako statutom akcionarskog društva nije predviđena veća većina.

ODJELJAK C

ORGANI UPRAVLJANJA AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Odsjek 1.

Jednodomno upravljanje akcionarskim društvom

Članovi i sastav odbora direktora

Član 292

- (1) Odbor direktora ima najmanje tri člana.
- (2) Broj članova odbora direktora utvrđuje se statutom akcionarskog društva i mora biti neparan.
- (3) Javno akcionarsko društvo mora imati odbor direktora.
- (4) Članovi odbora direktora mogu biti izvršni i neizvršni direktori.
- (5) Odbor direktora javnog akcionarskog društva mora imati većinu neizvršnih direktora.
- (6) Članovi odbora direktora registruju se u CRPS.

Izvršni direktori

Član 293

- (1) Izvršni direktor vodi poslove akcionarskog društva i zastupa društvo.
- (2) Statutom akcionarskog društva može se predvidjeti da samo pojedini izvršni direktori zastupaju društvo.
- (3) Ako izvršnih direktora ima tri ili više, oni čine izvršni odbor.
- (4) Odbor direktora ima pravo da izvršnim direktorima daje obavezujuća uputstva.
- (5) Izvršni direktor dužan je da se pridržava ograničenja koja su određena ovim zakonom, statutom akcionarskog društva i odlukama odbora direktora.

Generalni direktor

Član 294

- (1) Odbor direktora imenuje jednog od izvršnih direktora ovlašćenih za zastupanje akcionarskog društva za generalnog direktora.
- (2) Generalni direktor koordinira rad izvršnih direktora, odnosno izvršnog odbora i organizuje obavljanje djelatnosti društva.
- (3) Generalni direktor registruje se u CRPS.

Neizvršni direktori

Član 295

- (1) Neizvršni direktori vrše nadzor nad radom izvršnih direktora.
- (2) Neizvršni direktor ne može biti lice koje je zaposleno u akcionarskom društvu.

Nezavisni direktori

Član 296

- (1) Nezavisni direktor je neizvršni direktor koji nije u poslovnim, ličnim ili drugim odnosima sa akcionarskim društvom, izvršnim direktorima i kontrolnim akcionarom, kao ni sa povezanim društvima, članovima organa upravljanja povezanih društava i kontrolnim akcionarima povezanih društava, zbog kojih bi mogao doći u sukob interesa, što bi uticalo na njegove odluke.
- (2) Nezavisni direktor ne može biti lice koje je:
 - 1) u prethodnih pet godina bilo izvršni direktor ili član upravnog odbora akcionarskog društva ili povezanog društva;
 - 2) u prethodne tri godine bilo zaposleno u akcionarskom društvu ili povezanom društvu;
 - 3) bilo neizvršni direktor u odboru direktora akcionarskog društva u tri uzastopna mandata;
 - 4) u posljednjih godinu dana imalo značajne poslovne odnose sa akcionarskim društvom ili povezanim društvom, direktno ili indirektno;
 - 5) od akcionarskog društva ili povezanog društva primilo naknadu koja zavisi od rezultata poslovanja društva;
 - 6) bilo revizor ili zaposleni u društvu koje je obavljalo ili obavlja poslove revizije za akcionarsko društvo ili povezano društvo, do isteka roka u skladu sa posebnim zakonom;
 - 7) direktno ili indirektno značajan ili kontrolni akcionar društva;
 - 8) član organa upravljanja ili zastupnik kontrolnog akcionara.
- (3) Javno akcionarsko društvo mora da ima najmanje jednog nezavisnog direktora.
- (4) Nezavisnom direktoru prestaje mandat prestankom ispunjavanja uslova iz st. 1 i 2 ovog člana.

Predsjednik odbora direktora

Član 297

- (1) Predsjednika odbora direktora biraju članovi odbora direktora međusobno, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (2) Predsjednik odbora direktora rukovodi odborom direktora i odgovoran je za efikasnost rada odbora.
- (3) Predsjednik odbora direktora zastupa akcionarsko društvo u odnosu sa izvršnim direktorima i sa sekretarom društva.
- (4) Odbor direktora može da razriješi postojećeg i izabere novog predsjednika odbora direktora u bilo koje vrijeme, bez navođenja razloga.
- (5) Predsjednik odbora direktora registruje se u CRPS.

Nadležnosti odbora direktora

Član 298

Odbor direktora:

- 1) usvaja poslovnu strategiju društva i prati njeno sprovođenje;
- 2) daje obavezujuća uputstva izvršnim direktorima;
- 3) imenuje sekretara društva, ako ga ima;
- 4) vrši unutrašnji nadzor nad poslovanjem društva;
- 5) utvrđuje računovodstvene politike društva i politike upravljanja rizicima;
- 6) saziva sjednice skupštine akcionarskog društva i utvrđuje predlog dnevnog reda sa predlozima odluka;
- 7) izvršava odluke skupštine akcionarskog društva;
- 8) predlaže skupštini akcionarskog društva odluku o isplati redovnih dividendi u skladu sa ovim zakonom;
- 9) donosi odluku o raspodjeli vanrednih dividendi, ako je za to ovlašćen odlukom skupštine akcionarskog društva;
- 10) donosi odluku o sticanju sopstvenih akcija bez odobrenja skupštine akcionarskog društva, u skladu sa ovim zakonom;
- 11) daje i opoziva prokuru;

- 12) podnosi skupštini akcionarskog društva godišnji izvještaj o naknadama članova odbora direktora, u skladu sa ovim zakonom;
- 13) donosi poslovnik;
- 14) donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji akcionarskog društva;
- 15) vrši i druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom akcionarskog društva.

Izvještavanje skupštine akcionarskog društva

Član 299

Odbor direktora, na redovnoj sjednici skupštine akcionarskog društva, podnosi izvještaje o:

- 1) računovodstvu i finansijskom stanju akcionarskog društva i sa njim povezanih društava, ako ih ima;
- 2) usklađenosti obavljanja djelatnosti društva sa zakonom i drugim propisima;
- 3) kvalifikovanosti i nezavisnosti revizora društva u odnosu na društvo, ako su finansijski izvještaji društva bili predmet revizije;
- 4) ugovorima zaključenim između akcionarskog društva i direktora, kao i sa njima povezanim licima u smislu ovog zakona;
- 5) sticanju sopstvenih akcija društva;
- 6) rezultatima poslovanja društva, kao i ukupnoj finansijskoj poziciji u kojoj se društvo nalazi, sa opisom glavnih rizika kojima je društvo izloženo, uključujući i sve važnije poslovne događaje koji su se pojavili po isteku poslovne godine;
- 7) očekivanom razvoju društva u budućnosti.

Direktor

Član 300

- (1) Akcionarsko društvo može, umjesto odbora direktora, imati jednog direktora.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, na to lice shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o odboru direktora.
- (3) Direktor iz stava 1 ovog člana je generalni direktor.

Odsjek 2.

Dvodomno upravljanje akcionarskim društvom

Članovi i sastav nadzornog i upravnog odbora

Član 301

- (1) Nadzorni, odnosno upravni odbor ima najmanje tri člana.
- (2) Broj članova nadzornog, odnosno upravnog odbora utvrđuje se statutom akcionarskog društva i mora biti neparan.
- (3) Isto lice ne može biti član nadzornog i upravnog odbora.
- (4) Član nadzornog odbora ne može biti zamjenik člana upravnog odbora, prokurista niti punomoćnik društva.
- (5) Članove upravnog odbora imenuje nadzorni odbor.
- (6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, jednog ili više članova upravnog odbora imenuje skupština akcionarskog društva, ako je to predviđeno statutom akcionarskog društva.
- (7) Članovi nadzornog i upravnog odbora registruju se u CRPS.

Predsjednik nadzornog odbora

Član 302

- (1) Predsjednika nadzornog odbora biraju članovi nadzornog odbora međusobno, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (2) Predsjednik nadzornog odbora rukovodi nadzornim odborom i odgovoran je za efikasnost rada odbora.
- (3) Predsjednik nadzornog odbora zastupa akcionarsko društvo u odnosu sa članovima upravnog odbora i sa sekretarom društva.

- (4) Nadzorni odbor može da razriješi postojećeg i izabere novog predsjednika nadzornog odbora u bilo koje vrijeme, bez navođenja razloga.
- (5) Predsjednik nadzornog odbora registruje se u CRPS.

Generalni direktor

Član 303

- (1) Nadzorni odbor imenuje jednog od članova upravnog odbora za generalnog direktora.
- (2) Generalni direktor koordinira rad članova upravnog odbora i organizuje obavljanje djelatnosti društva.
- (3) Generalni direktor registruje se u CRPS.

Nadležnosti nadzornog odbora

Član 304

- (1) Nadzorni odbor:
 - 1) vrši nadzor nad vođenjem poslova akcionarskog društva;
 - 2) daje nalog revizoru za ispitivanje godišnjih finansijskih izvještaja;
 - 3) saziva sjednicu skupštine akcionarskog društva, kad je to u interesu društva;
 - 4) usvaja poslovnu strategiju društva i prati njeno sprovođenje;
 - 5) donosi poslovnik;
 - 6) vrši i druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i statutom akcionarskog društva.
- (2) Radi vršenja nadzora nad vođenjem poslova akcionarskog društva, nadzorni odbor naročito ima pravo da pregleda i ispituje poslovne knjige i dokumentaciju društva.
- (3) Na obavezu izvještavanja skupštine akcionarskog društva od strane nadzornog odbora shodno se primjenjuju odredbe člana 299 ovog zakona.
- (4) Poslovi iz nadležnosti nadzornog odbora ne mogu se prenijeti na upravni odbor.
- (5) Statutom akcionarskog društva ili odlukom nadzornog odbora može se predvidjeti obaveza davanja prethodne saglasnosti nadzornog odbora za zaključivanje određenih pravnih poslova.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, kad nadzorni odbor ne da saglasnost, upravni odbor može da zatraži saglasnost od skupštine akcionarskog društva.
- (7) O davanju saglasnosti iz stava 6 ovog člana, skupština akcionarskog društva odlučuje tročetvrtinskom većinom prisutnih akcionara sa pravom glasa.

Ovlašćenja članova upravnog odbora za vođenje poslova i zastupanje akcionarskog društva

Član 305

- (1) Svi članovi upravnog odbora zajednički vode poslove akcionarskog društva, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (2) Svaki član upravnog odbora ovlašćen je da samostalno zastupa akcionarsko društvo, ako statutom akcionarskog društva nije predviđeno da društvo zastupaju članovi upravnog odbora zajednički.

Nadležnosti upravnog odbora

Član 306

- (1) Upravni odbor:
 - 1) vodi poslove akcionarskog društva;
 - 2) utvrđuje unutrašnju organizaciju akcionarskog društva, uz saglasnost nadzornog odbora;
 - 3) vrši nadzor nad vođenjem poslovnih knjiga i sačinjavanjem finansijskih izvještaja akcionarskog društva;
 - 4) saziva sjednice skupštine akcionarskog društva i utvrđuje predlog dnevnog reda sa predlozima odluka;
 - 5) daje i opoziva prokuru;
 - 6) izvršava odluke skupštine akcionarskog društva i odluke nadzornog odbora;
 - 7) podnosi nadzornom odboru tromjesečne izvještaje o tekućem poslovanju akcionarskog društva;
 - 8) vrši i druge poslove, u skladu sa ovim zakonom i statutom akcionarskog društva.

(2) Poslovi iz nadležnosti upravnog odbora ne mogu se prenijeti na nadzorni odbor.

Direktor

Član 307

- (1) Akcionarsko društvo može, umjesto upravnog odbora, imati jednog direktora.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, na to lice shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o upravnom odboru.
- (3) Direktor iz stava 1 ovog člana je generalni direktor.

Odsjek 3.

Zajednička pravila za jednodomno i dvodomno upravljanje

Mandat

Član 308

- (1) Članovi organa upravljanja akcionarskog društva imenuju se na period određen statutom akcionarskog društva, koji ne može biti duži od četiri godine.
- (2) Ako statutom akcionarskog društva nije određena dužina trajanja mandata, mandat članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora ističe na prvoj narednoj redovnoj sjednici skupštine akcionarskog društva, a mandat članova upravnog odbora traje godinu dana od dana imenovanja.
- (3) Statutom akcionarskog društva može se odrediti različita dužina trajanja mandata za različite članove organa upravljanja akcionarskog društva, kao i različita dužina trajanja prvog mandata i narednih mandata istog člana organa upravljanja.
- (4) Po isteku mandata, direktor može biti ponovo imenovan neograničen broj puta.

Uslovi za imenovanje članova organa upravljanja akcionarskog društva

Član 309

- (1) Član organa upravljanja akcionarskog društva mora biti poslovno sposobno fizičko lice.
- (2) Član organa upravljanja akcionarskog društva ne može biti:
 - 1) lice koje je osuđivano za krivična djela protiv: prava iz rada, intelektualne svojine, platnog prometa i privrednog poslovanja, imovine i službene dužnosti, dok traju pravne posljedice osude;
 - 2) revizor društva ili lice koje je bilo angažovano u vršenju revizije finansijskih izvještaja akcionarskog društva, do isteka roka u skladu sa posebnim zakonom;
 - 3) lice kome je izrečena mjera bezbjednosti zabrana obavljanja djelatnosti koja čini pretežnu djelatnost društva, za vrijeme dok ta mjera traje;
 - 4) lice kome je u državi članici Evropske unije izrečena mjera zabrana obavljanja djelatnosti ili zabrana obavljanja funkcije člana organa upravljanja, u skladu sa propisima te države članice.
- (3) Statutom akcionarskog društva mogu se predvidjeti i drugi uslovi koje treba da ispunjava član organa upravljanja akcionarskog društva.
- (4) Sud, odnosno drugi nadležni organ dužan je da odluku da je lice osuđeno za krivično djelo iz stava 2 tačka 1 ovog člana, odnosno da mu je izrečena mjera bezbjednosti iz stava 2 tačka 3 ovog člana dostavi organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti odluke.
- (5) Ako za vrijeme trajanja mandata član organa upravljanja akcionarskog društva prestane da ispunjava uslove za imenovanje, dužan je da o tome, bez odlaganja, obavijesti organ upravljanja čiji je član, koji će o ovoj činjenici obavijestiti skupštinu akcionarskog društva, odnosno organ upravljanja koji je imenovao tog člana.
- (6) Javno akcionarsko društvo koje se u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo smatra velikim pravnim licem treba da obezbijedi da pripadnici manje zastupljenog pola predstavljaju najmanje:
 - 1) 40% ukupnog broja neizvršnih direktora u odboru direktora, odnosno 40% članova nadzornog odbora; ili
 - 2) trećinu od ukupnog broja svih direktorskih položaja, uključujući i izvršne i neizvršne direktore.
- (7) Izuzetno od stava 6 tačka 1 ovog člana, ako nadzorni odbor ima tri člana, smatraće se da je uslov u pogledu zastupljenosti manje zastupljenog pola ispunjen ako je jedan od imenovanih članova pripadnik manje zastupljenog pola.

- (8) Izuzetno od stava 6 tačka 2 ovog člana, smatraće se da je uslov u pogledu zastupljenosti manje zastupljenog pola ispunjen i ako je ukupan broj:
- 1) izvršnih i neizvršnih direktora četiri, a jedan od direktora je pripadnik manje zastupljenog pola;
 - 2) izvršnih i neizvršnih direktora deset, a tri direktora su pripadnici manje zastupljenog pola.
- (9) Ako javno akcionarsko društvo ne postupi u skladu sa st. 6, 7 i 8 ovog člana dužno je da na svojoj internet stranici objavi razloge, kao i mjere koje planira da preduzme u cilju ispunjenja te obaveze.
- (10) U slučaju iz stava 6 tačka 1 ovog člana, javno akcionarsko društvo dužno je da pripremi strategiju o postizanju rodnog balansa između izvršnih direktora, koja sadrži individualne kvantitativne ciljeve.
- (11) Ako javno akcionarsko društvo nije obezbijedilo ispunjenje uslova iz st. 6, 7 i 8 ovog člana, dužno je da prilagodi proces selekcije kandidata za imenovanje ili izbor na pozicije direktora na način da kandidati moraju biti izabrani na osnovu uporedne procjene kvalifikacija svakog kandidata uz primjenu jasnih, neutralno formulisanih i nedvosmislenih kriterijuma koji moraju biti utvrđeni prije početka postupka selekcije i imenovanja direktora na nediskriminatoran način tokom cjelokupnog postupka selekcije (uključujući pripremu oglasa o slobodnim pozicijama, fazu preselekcije, fazu sastavljanja užeg izbora kandidata i formiranje liste kandidata za izbor).
- (12) Društvo iz stava 11 ovog člana dužno je da prilikom odlučivanja između kandidata koji su podjednako kvalifikovani u pogledu kompetencija i profesionalnih postignuća, prednost da kandidatu nedovoljno zastupljenog pola, osim u izuzetnim slučajevima kada razlozi veće pravne težine, zasnovani na objektivnoj procjeni specifičnih okolnosti kandidata drugog pola, a koja se zasniva na nediskriminatornim kriterijumima, prevagnu u korist kandidata drugog pola.
- (13) Na zahtjev kandidata za imenovanje ili izbor na direktorsku poziciju, društvo iz stava 11 ovog člana dužno je da tom kandidatu pruži sljedeće informacije:
- 1) kriterijume na kojima se zasniva izbor;
 - 2) objektivnu uporednu procjenu kandidata prema tim kriterijumima;
 - 3) kad je primjenljivo, posebna razmatranja koja su izuzetno prevagnula u korist kandidata koji nije iz nedovoljno zastupljenog pola.
- (14) Kandidat koji nije izabran ima pravo na podnošenje tužbe nadležnom sudu protiv javnog akcionarskog društva za pobijanje odluke o imenovanju ili izboru na direktorsku poziciju u roku od tri mjeseca od dana donošenja odluke.
- (15) U slučaju iz stava 14 ovog člana, teret dokazivanja da su ispunjeni uslovi iz st. 11 i 12 ovog člana je na javnom akcionarskom društvu.
- (16) Ako se o imenovanju kandidata na direktorsku poziciju odlučuje glasanjem akcionara, javno akcionarsko društvo iz stava 6 ovog člana dužno je da obezbijedi da akcionari budu informisani o odredbama ovog zakona koje se odnose na imenovanje pripadnika manje zastupljenog pola, kao i o sankcijama u slučaju nepostupanja u skladu sa tim odredbama.
- (17) Organ nadležan za registraciju u CRPS odbiće zahtjev za registraciju člana organa upravljanja ako lice na koje se zahtjev odnosi ne ispunjava uslove iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.
- (18) Organ nadležan za registraciju u CRPS unosi podatke o licima koja, u smislu stava 2 tač. 1, 3 i 4 ovog člana ne mogu biti članovi organa upravljanja (diskvalifikovani direktor), pravnom osnovu i vremenskom trajanju zabrane, odnosno nemogućnosti imenovanja.
- (19) Kad istekne vremenski period zabrane, odnosno nemogućnosti imenovanja ili na drugi način prestane zabrana imenovanja u organu upravljanja akcionarskog društva, organ nadležan za registraciju u CRPS će, na zahtjev zainteresovanog lica, brisati podatke o diskvalifikovanom direktoru.
- (20) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, na zahtjev nadležnog registra iz druge države članice Evropske unije, putem sistema interkonekcije registara, dostavi podatke iz stava 18 ovog člana.
- (21) Lični podaci kandidata za direktora čuvaju se samo onoliko koliko je nužno za sprovođenje provjere da li ta lica mogu biti imenovana za članove organa upravljanja, a najduže koliko traju rokovi za čuvanje podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih i drugih subjekata.
- (22) Lični podaci lica iz stava 18 ovog člana čuvaju se dok traje period zabrane, odnosno nemogućnosti imenovanja, a najduže koliko traju rokovi za čuvanje podataka u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija privrednih i drugih subjekata.

Promovisanje rodne zastupljenosti

Član 310

- (1) Poslove promocije, analize, praćenja i podrške jednakom tretmanu svih imenovanih direktora bez diskriminacije po osnovu pola vrši Ministarstvo.
- (2) Društvo iz člana 309 stav 6 ovog zakona dužno je da, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu, dostavi Ministarstvu informacije o rodnoj zastupljenosti među imenovanim direktorima, sa posebnim podacima o rodnoj zastupljenosti kod izvršnih i neizvršnih direktora, kao i informacije o mjerama preduzetim radi ostvarivanja ciljeva iz člana 309 st. 6, 7 i 8 ovog zakona.
- (3) Društvo iz člana 309 stav 6 ovog zakona dužno je da informacije iz stava 2 ovog člana objavi na odgovarajući i lako dostupan način na svojoj internet stranici.
- (4) Na osnovu dostavljenih informacija, Ministarstvo objavljuje i redovno ažurira, na lako dostupan i centralizovan način, listu društava koja su ostvarila ciljeve iz člana 309 st. 6, 7 i 8 ovog zakona.
- (5) Ako društvo iz člana 309 stav 6 ovog zakona nije ostvarilo jedan od ciljeva iz člana 309 stav 6 tačka 1 ovog zakona ili, gde je primjenjivo, ciljeve iz člana 309 stav 6 tačka 2 ovog zakona, informacije iz stava 2 ovog člana moraju uključivati razloge neostvarivanja ciljeva i sveobuhvatan opis mjera koje je društvo već preduzelo ili namjerava da preduzme kako bi ih ostvarilo.
- (6) Društvo iz člana 309 stav 6 ovog zakona dužno je da informacije iz stava 2 ovog člana uključi u godišnju izjavu o korporativnom upravljanju.

Zamjenici

Član 311

- (1) Članovi organa upravljanja akcionarskog društva mogu imati zamjenike, ako je to predviđeno statutom akcionarskog društva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, članovi nadzornog odbora ne mogu imati zamjenike.
- (3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na članove organa upravljanja akcionarskog društva shodno se primjenjuju i na zamjenike.

Pravo predlaganja kandidata

Član 312

- (1) Kandidata za člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora mogu predložiti:
 - 1) odbor direktora, odnosno nadzorni odbor;
 - 2) akcionar ili više njih, koji zajedno imaju akcije sa najmanje 5% prava glasa;
 - 3) komisija za imenovanje, ako postoji.
- (2) Uz predlog za izbor određenog kandidata za člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora prilažu se biografski i drugi podaci koji mogu biti od značaja prilikom donošenja odluke o izboru kandidata.
- (3) U javnom akcionarskom društvu, svaki predloženi kandidat za člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora dužan je da, prije glasanja, obavijesti skupštinu akcionarskog društva o pozicijama koje zauzima u drugim privrednim društvima, kao i svakoj drugoj činjenici koja može da izazove sukob interesa.

Imenovanje članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora

Član 313

- (1) Prilikom izbora članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora svaka akcija sa pravom glasa daje broj glasova jednak ukupnom broju članova odbora koje skupština akcionarskog društva imenuje.
- (2) Akcionar može sve glasove dati jednom kandidatu ili ih rasporediti na više kandidata.
- (3) Glasanje za članove odbora direktora, odnosno nadzornog odbora je uspješno ako:
 - 1) su svi članovi odbora direktora izabrani u istom krugu glasanja;
 - 2) su nezavisni direktori zastupljeni u istom ili većem broju od broja utvrđenog članom 296 ovog zakona, odnosno statutom akcionarskog društva;
 - 3) je svaki od izabranih kandidata za člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora dobio više glasova od bilo kojeg kandidata koji nije izabran.
- (4) Ako nijesu ispunjeni uslovi iz stava 3 ovog člana, glasanje za izbor članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora će se ponoviti najviše dva puta na istoj sjednici skupštine, s tim da, prije ponovnog glasanja, predlagači iz člana 312 ovog zakona mogu izmijeniti svoje predloge, u skladu sa poslovníkom skupštine akcionarskog društva.

- (5) Kumulativno glasanje iz st. 1 do 4 ovog člana može se isključiti statutom akcionarskog društva, u kom slučaju se članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora biraju na jedan od sljedećih načina:
- 1) svi članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora se biraju u isto vrijeme, a svaki akcionar ima onoliko glasova koliko ima akcija; ili
 - 2) svaki član odbora direktora, odnosno nadzornog odbora se bira pojedinačno.

Kooptacija

Član 314

- (1) Ako se broj članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora smanji ispod broja određenog statutom akcionarskog društva, a članovi nemaju zamjenike, preostali članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora mogu imenovati lice koje će vršiti dužnost nedostajućeg člana do imenovanja novog člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora od strane skupštine akcionarskog društva (kooptacija), ako statutom akcionarskog društva nije drukčije određeno.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, broj vršilaca dužnosti ne može biti veći od dva.
- (3) Ako se broj članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora smanji tako da odbor direktora, odnosno nadzorni odbor nema kvorum ili većinu za donošenje odluka, preostali članovi dužni su da sazovu sjednicu skupštine akcionarskog društva bez odlaganja, a najkasnije u roku od osam dana, radi imenovanja nedostajućih članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora.
- (4) Mandat vršioca dužnosti člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora izabranog kooptacijom ističe na prvoj narednoj sjednici skupštine akcionarskog društva.
- (5) Uslovi pod kojima vršilac dužnosti člana odbora direktora, odnosno nadzornog odbora izabran kooptacijom zaključuje ugovor sa akcionarskim društvom, ne mogu biti povoljniji od uslova koje je imao član umjesto koga je imenovan.

Prestanak svojstva člana organa upravljanja akcionarskog društva

Član 315

- (1) Svojstvo člana odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora prestaje:
 - 1) smrću;
 - 2) gubitkom ili ograničavanjem poslovne sposobnosti;
 - 3) istekom mandata na koji je imenovan;
 - 4) prestankom ispunjavanja uslova za imenovanje u skladu sa ovim zakonom;
 - 5) podnošenjem pisane ostavke organu koji ga je imenovao;
 - 6) razrješenjem;
 - 7) imenovanjem likvidatora ili stečajnog upravnika.
- (2) Ako je jedini direktor akcionarskog društva dao ostavku, dužan je da nastavi da vrši poslove koji ne trpe odlaganje do imenovanja novog direktora, ali ne duže od 30 dana od dana registracije ostavke u CRPS.
- (3) Odluka o razrješenju člana odbora direktora, odnosno nadzornog ili upravnog odbora ne mora da sadrži razloge za razrješenje.
- (4) Prestanak svojstva člana organa upravljanja registruje se u CRPS, u roku od sedam dana od dana nastupanja okolnosti iz stava 1 ovog člana.

Privremeni zastupnik akcionarskog društva

Član 316

- (1) Ako je akcionarsko društvo ostalo bez ijednog izvršnog direktora, a novi izvršni direktor ne bude registrovan u CRPS u roku od 60 dana od dana registracije prestanka svojstva direktora, akcionar ili drugo zainteresovano lice može podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, postavi privremenog zastupnika akcionarskog društva sa pravima i obavezama izvršnog direktora, do izbora novog izvršnog direktora.
- (2) Podnosilac predloga iz stava 1 ovog člana može predložiti sudu lice koje će biti postavljeno za privremenog zastupnika, ali sud nije vezan tim predlogom.
- (3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, sud je dužan da donese odluku u roku od osam dana od dana dostavljanja odgovora druge strane na predlog o imenovanju privremenog zastupnika, odnosno isteka zakonskog roka za dostavljanje odgovora.

- (4) Odluku iz stava 3 ovog člana sud dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od tri dana od dana donošenja odluke, radi registracije.
- (5) Žalba na odluku iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje odluke.

Sazivanje sjednice

Član 317

- (1) Predsjednik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora zakazuje sjednicu odbora kad god se za tim ukaže potreba.
- (2) Predsjednik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora dužan je da zakaže sjednicu odbora na pisani zahtjev člana odbora ili revizora društva.
- (3) Ako predsjednik odbora direktora, odnosno nadzornog odbora ne sazove sjednicu odbora na zahtjev iz stava 2 ovog člana u roku od 14 dana od dana podnošenja zahtjeva, sjednicu odbora može sazvati bilo koji član odbora direktora, odnosno nadzornog odbora.
- (4) Član odbora direktora, odnosno nadzornog odbora koji sazove sjednicu u skladu sa stavom 3 ovog člana, u pozivu za sjednicu navodi razloge sazivanja sjednice i predlaže dnevni red.
- (5) U slučaju odsustva ili spriječenosti predsjednika odbora, svaki od članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora može sazvati sjednicu odbora, a većinom glasova prisutnih članova bira se jedan od njih za predsjedavajućeg.
- (6) Pisani poziv za sjednicu odbora direktora, odnosno nadzornog odbora sa dnevnim redom i materijalom za sjednicu, dostavlja se svim članovima odbora direktora, odnosno nadzornog odbora u roku predviđenom statutom akcionarskog društva ili poslovnikom odbora, a ako taj rok nije određen, poziv se dostavlja najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice, ako se svi članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora drugačije ne dogovore.

Način održavanja sjednice

Član 318

- (1) Sjednice odbora direktora, odnosno nadzornog odbora mogu se održati i korišćenjem elektronskih oblika komunikacije (telefon, telegraf, telefaks i dr.), ako je to predviđeno statutom akcionarskog društva.
- (2) Sjednicama odbora direktora, odnosno nadzornog odbora mogu prisustvovati i članovi komisija odbora, revizor društva i druga stručna lica, ako je njihovo prisustvo potrebno za raspravljanje po pojedinim pitanjima dnevnog reda.
- (3) Sjednici na kojoj se raspravlja o finansijskim izvještajima društva obavezno prisustvuje revizor društva.

Kvorum za rad i većina za odlučivanje

Član 319

- (1) Sjednica odbora direktora, odnosno nadzornog odbora može se održati ako joj prisustvuje više od polovine ukupnog broja članova, ako statutom akcionarskog društva nije drukčije predviđeno.
- (2) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova, ako statutom akcionarskog društva nije predviđena veća većina.
- (3) Svaki član odbora direktora, odnosno nadzornog odbora ima pravo na jedan glas.
- (4) U slučaju kad su glasovi članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora podijeljeni tako da se odluka ne može donijeti, glas predsjednika odbora je odlučujući.
- (5) Statutom akcionarskog društva može biti predviđeno da odsutni članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora mogu glasati i pisanim putem.

Zapisnik sa sjednice

Član 320

- (1) Zapisnik sa sjednice organa upravljanja akcionarskog društva obavezno sadrži:
 - 1) datum, mjesto i vrijeme održavanja sjednice;
 - 2) imena i prezimena lica koja su prisustvovala sjednici;
 - 3) ime i prezime lica koje vodi zapisnik;

- 4) način i rezultate glasanja za svaku tačku dnevnog reda, sa usvojenim odlukama.
- (2) Zapisnik potpisuju svi prisutni članovi organa upravljanja i lice koje vodi zapisnik.
- (3) Zapisnik se sačinjava u roku od sedam dana od dana održavanja sjednice i unosi se u jedinstvenu knjigu evidencija.

Komisije odbora direktora, odnosno nadzornog odbora

Član 321

- (1) Za obavljanje pojedinih stručnih poslova iz nadležnosti odbora direktora, odnosno nadzornog odbora, a naročito za pitanja u vezi sa kojima postoji sukob interesa članova odbora i akcionarskog društva, odbor može obrazovati komisije.
- (2) Komisije ne mogu odlučivati o pitanjima iz nadležnosti odbora direktora, odnosno nadzornog odbora.
- (3) U javnom akcionarskom društvu, odbor direktora, odnosno nadzorni odbor obavezno obrazuje komisiju za imenovanja i komisiju za naknade.
- (4) Komisija ima najmanje tri člana koji se određuju iz reda članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora i drugih stručnih lica sa odgovarajućim znanjem i radnim iskustvom od značaja za rad komisije.
- (5) Jedan član komisije mora da bude nezavisni direktor ili da ispunjava uslove za nezavisnog direktora u skladu sa ovim zakonom.
- (6) Član komisije ne može biti izvršni direktor niti član upravnog odbora.
- (7) Broj članova komisije mora biti neparan.
- (8) Aktom o obrazovanju komisije određuju se sastav, mandat, zadaci i druga pitanja od značaja za rad komisije.

Komisija za imenovanja

Član 322

- (1) Komisija za imenovanja:
 - 1) daje predloge i preporuke odboru direktora, odnosno nadzornom odboru u vezi sa kandidatima za članove organa upravljanja, u slučaju da se uprazni neko mjesto u tim organima;
 - 2) daje mišljenje o predloženim kandidatima za članove organa upravljanja, kad se to od nje zahtijeva;
 - 3) periodično, a najmanje jednom godišnje, sačinjava izvještaj o primjerenosti sastava i broja članova organa upravljanja i daje odboru direktora, odnosno nadzornom odboru preporuke u tom pogledu;
 - 4) periodično ispituje vještine, znanje i iskustvo pojedinih članova organa upravljanja i o tome izvještava odbor direktora, odnosno nadzorni odbor;
 - 5) daje mišljenje na kadrovsku politiku akcionarskog društva prilikom izbora rukovodećih lica u društvu i obavlja druge poslove u vezi sa kadrovskom politikom društva koje joj povjeri odbor direktora.
- (2) Komisija za imenovanja konsultuje generalnog direktora o pitanjima koja se odnose na izvršne direktore, odnosno članove upravnog odbora i druga lica na rukovodećim pozicijama u akcionarskom društvu, a prilikom izvršavanja svojih zadataka treba da uzima u obzir predloge koje dobija od svih relevantnih strana (npr. izvršni direktori, članovi upravnog odbora, akcionari).

Komisija za naknade

Član 323

- (1) Komisija za naknade:
 - 1) priprema nacrt politike naknada akcionarskog društva;
 - 2) daje predlog o iznosu i strukturi naknade za svakog člana organa upravljanja;
 - 3) daje preporuke organima upravljanja akcionarskog društva o iznosu i strukturi naknada licima na rukovodećim pozicijama u društvu;
 - 4) daje preporuke o vrsti ugovora sa izvršnim direktorima, odnosno članovima upravnog odbora;
 - 5) pruža pomoć odboru direktora, odnosno nadzornom odboru u ispunjavanju obaveza koje se odnose na objavljivanje naknada članova organa upravljanja u skladu sa ovim zakonom;
 - 6) analizira i daje preporuke u vezi sa davanjem naknada članovima organa upravljanja u akcijama;
 - 7) obavlja i druge poslove u vezi sa politikom naknada akcionarskog društva koje joj povjeri odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.

- (2) Prilikom izvršavanja svojih zadataka, komisija za naknade treba da konsultuje predsjednika odbora direktora i generalnog direktora, odnosno predsjednika upravnog odbora, a naročito u vezi sa naknadama izvršnih direktora, odnosno članova upravnog odbora.

Način odlučivanja komisija i izvještavanje

Član 324

- (1) Komisija donosi odluke većinom glasova ukupnog broja članova.
- (2) Komisija je dužna da o svom radu redovno izvještava odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, u skladu sa aktom o obrazovanju komisije.
- (3) Komisija je dužna da sačini godišnji izvještaj o radu koji naročito sadrži: podatke o članovima komisije, broju održanih sjednica, prisustvu svakog člana sjednicama i aktivnostima komisije.
- (4) Akt o obrazovanju i godišnji izvještaj komisije objavljuju se u okviru izjave o korporativnom upravljanju, najmanje jednom godišnje.
- (5) Članovi komisija imaju pravo da od bilo kog rukovodioca ili zaposlenog u akcionarskom društvu, kao i od akcionara zahtijevaju da im daju informacije potrebne za izvršavanje zadataka komisija.
- (6) Akcionarsko društvo dužno je da omogući predsjedniku svake komisije da neposredno komunicira sa akcionarima.

Sredstva za rad komisija

Član 325

Akcionarsko društvo dužno je da obezbijedi sredstva za nesmetan rad komisija.

Politika naknada akcionarskog društva

Član 326

- (1) Javno akcionarsko društvo mora da ima politiku naknada.
- (2) Politika naknada akcionarskog društva odnosi se na naknade članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora.
- (3) Politika naknada akcionarskog društva može se odnositi i na druga lica na rukovodećim pozicijama u društvu, kao i na lica sa posebnim obavezama prema društvu iz člana 44 ovog zakona.
- (4) Politiku naknada usvaja skupština akcionarskog društva.
- (5) Akcionarsko društvo može da ugovori i isplati naknadu članovima organa upravljanja akcionarskog društva samo ako je ta naknada u skladu sa usvojenom politikom naknada.
- (6) Ako akcionarsko društvo nema politiku naknada ili skupština akcionarskog društva nije usvojila predloženu politiku naknada, društvo će članovima organa upravljanja isplaćivati naknadu u skladu sa dotadašnjom praksom, uz obavezu da se na prvoj narednoj sjednici skupštine usvoji politika naknada.
- (7) U slučaju kad akcionarsko društvo ima politiku naknada, a skupština akcionarskog društva ne usvoji predlog izmjena politike naknada, društvo će nastaviti da isplaćuje naknadu članovima organa upravljanja u skladu sa važećom politikom naknada, uz obavezu da se na prvoj narednoj sjednici skupštine usvoji predlog izmjena politike naknada.
- (8) Akcionarsko društvo može privremeno da odstupi od usvojene politike naknada pod uslovom da politika naknada sadrži proceduralne uslove pod kojima je odstupanje moguće i da su u njoj jasno definisani elementi od kojih je moguće odstupiti.
- (9) Privremeno odstupanje iz stava 8 ovog člana dozvoljeno je samo ako je odstupanje neophodno radi zaštite dugoročnih interesa i održivosti poslovanja akcionarskog društva.
- (10) Skupština akcionarskog društva dužna je da politiku naknada preispita u slučaju svake značajnije promjene, a obavezno svake četvrte godine od njenog usvajanja.
- (11) Akcionarsko društvo dužno je da politiku naknada, zajedno sa podacima o datumu održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj je usvojena i rezultatima glasanja, bez odlaganja i bez naknade, učini dostupnim na svojoj internet stranici za svo vrijeme važenja politike naknada.

Cilj i sadržina politike naknada akcionarskog društva

Član 327

- (1) Politika naknada akcionarskog društva treba da doprinosi poslovnoj strategiji, dugoročnim interesima i održivosti poslovanja društva.
- (2) Politika naknada sadrži:
 - 1) objašnjenje na koji način politika naknada doprinosi ostvarivanju ciljeva iz stava 1 ovog člana;
 - 2) sve fiksne i varijabilne vrste naknada koje se mogu isplaćivati članovima organa upravljanja akcionarskog društva;
 - 3) okvirni udio fiksnih, odnosno varijabilnih naknada u ukupnoj naknadi članova organa upravljanja;
 - 4) jasne, sveobuhvatne i raznovrsne kriterijume učinka na osnovu kojih se isplaćuje svaka vrsta varijabilne naknade, uz obrazloženje kako oni doprinose ostvarivanju ciljeva iz stava 1 ovog člana i načine pomoću kojih se utvrđuje u kojoj mjeri su ti kriterijumi ispunjeni;
 - 5) period na koji se odlaže isplata varijabilnih naknada;
 - 6) uslove pod kojima akcionarsko društvo ima pravo da zahtijeva povraćaj varijabilnih naknada;
 - 7) ako društvo daje naknadu u akcijama:
 - period u kojem član organa upravljanja ne može da ostvaruje pravo na sticanje akcija,
 - period u kojem član organa upravljanja nakon sticanja akcija ne smije da ih otuđi,
 - objašnjenje kako ova naknada doprinosi ostvarivanju ciljeva iz stava 1 ovog člana;
 - 8) objašnjenje na koji su način zarade i uslovi zaposlenja zaposlenih u društvu uzeti u obzir prilikom utvrđivanja politike naknada;
 - 9) u vezi sa ugovorom koji akcionarsko društvo zaključuje sa članom organa upravljanja:
 - dužinu trajanja ugovora,
 - uplaćuje li društvo članu organa upravljanja dobrovoljno penzijsko i zdravstveno osiguranje,
 - uslove za prestanak ugovora (npr. otkazne rokove) i imovinske posljedice prestanka;
 - 10) postupak donošenja, sprovođenja i nadzora nad sprovođenjem politike naknada, ulogu komisije za naknade i drugih komisija, kao i mjere za izbjegavanje ili upravljanje sukobom interesa;
 - 11) u slučaju kad se skupštini akcionarskog društva predlaže da usvoji novu ili izmijeni važeću politiku naknada, opis i objašnjenje svake značajnije izmjene politike naknada i kako su tom izmjenom uzeti u obzir stavovi akcionara o politici naknada i izvještajima podnesenim poslije posljednjeg glasanja o politici naknada na skupštini akcionarskog društva.
- (3) Varijabilne naknade obuhvataju razne vrste naknada koje zavise od ispunjenosti jednog ili više kriterijuma učinka koji treba da budu unaprijed utvrđeni, mjerljivi i da promovisu dugoročnu održivost poslovanja akcionarskog društva tako što će njihovo ispunjenje značiti stvaranje vrijednosti za društvo i njegove akcionare.
- (4) Kriterijumi iz stava 2 ovog člana mogu biti finansijski (godišnji prihod, profit, prihod po akciji i sl.) i nefinansijski (uvođenje sistema za zaštitu životne sredine, zadovoljstvo potrošača i sl.).

Izveštaj o naknadama

Član 328

- (1) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor ili komisija za naknade, ako je obrazovana, sačinjava jednom godišnje jasan i razumljiv izvještaj o svim naknadama koje je akcionarsko društvo isplatilo ili se obavezalo da isplati svakom sadašnjem i bivšem članu organa upravljanja u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj se sačinjava izvještaj.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži:
 - 1) ukupnu naknadu za svakog člana organa upravljanja, raščlanjenu na fiksne i varijabilne vrste naknade, procenat udjela fiksnih, odnosno varijabilnih naknada u ukupnoj naknadi, objašnjenje kako je ukupna naknada usklađena sa usvojenom politikom naknada, način na koji ona doprinosi poslovnoj strategiji, dugoročnim interesima i održivosti poslovanja akcionarskog društva, kao i kako su ispunjeni kriterijumi učinka;
 - 2) uporedni prikaz godišnjih izmjena naknada, poslovnih rezultata društva i prosječnih zarada zaposlenih sa punim radnim vremenom, ne računajući članove organa upravljanja, za posljednjih pet poslovnih godina koje prethode godini u kojoj se sačinjava izvještaj;
 - 3) broj akcija, varanata i akcijskih opcija koje je društvo dalo ili se obavezalo da članovima organa upravljanja, osnovne uslove za ostvarivanje prava, uključujući cijenu po kojoj se akcije stiču i datum kad se stiču, kao i svaku izmjenu tih uslova;

- 4) da li je akcionarsko društvo zahtijevalo povraćaj varijabilnog dijela naknade, od koga, zbog čega i u kom iznosu je tražen povraćaj;
 - 5) podatke o naknadama koje se društvo obavezalo da isplati članu organa upravljanja, u slučaju prestanka svojstva člana prije isteka mandata ili istekom mandata;
 - 6) podatke o naknadama koje je povezano društvo koje posluje u okviru iste grupe društava članu organa upravljanja isplatilo ili se obavezalo da isplati u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj se sačinjava izvještaj, u vezi sa poslovima koje je obavljao kao član organa upravljanja društva;
 - 7) da li je društvo privremeno odstupilo od politike naknada u smislu člana 326 st. 8 i 9 ovog zakona, objašnjenje zašto je to bilo nužno, kao i od kojih je djelova politike naknada odstupilo.
- (3) Izvještaj iz stava 1 ovog člana ne smije da sadrži posebne kategorije ličnih podataka članova organa upravljanja, kao ni podatke koji se odnose na porodične prilike tih lica, po osnovu kojih im je isplaćena ili odobrena naknada (npr. porodični dodatak, dječji dodatak i sl.), već može da sadrži samo iznos te naknade.
- (4) Posebnom kategorijom ličnih podataka u smislu stava 3 ovog člana smatraju se podaci o ličnosti koji otkrivaju rasno ili etničko porijeklo, političko mišljenje, vjerska ili filozofska uvjerenja ili članstvo u sindikalnoj organizaciji, kao i genetske podatke, biometrijske podatke koji se koriste u svrhu jedinstvene identifikacije fizičkog lica, podatke o zdravlju ili podatke o seksualnom životu ili seksualnoj orijentaciji fizičkog lica.
- (5) Lične podatke članova organa upravljanja akcionarsko društvo može da obrađuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, samo za potrebe povećanja transparentnosti društva u odnosu na naknade članova organa upravljanja, kako bi se uticalo na jačanje odgovornosti tih lica i kontrole akcionara nad njihovim naknadama.
- (6) Nakon isteka roka iz člana 329 stav 7 ovog zakona, društvo je dužno da iz izvještaja o naknadama ukloni sve lične podatke članova organa upravljanja.

Revizija, glasanje i objavljivanje izvještaja o naknadama

Član 329

- (1) Ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju koji vrši reviziju godišnjih finansijskih izvještaja akcionarskog društva, dužan je da izvrši i reviziju izvještaja o naknadama i sačini izvještaj sa mišljenjem o tome da li izvještaj o naknadama sadrži sve podatke iz člana 328 ovog zakona i, ako je to primjenljivo, stava 5 ovog člana.
- (2) Skupština akcionarskog društva raspravlja i glasa o izvještaju o naknadama za prethodnu poslovnu godinu u okviru posebne tačke dnevnog reda na redovnoj godišnjoj sjednici.
- (3) Uz izvještaj o naknadama, skupštini akcionarskog društva dostavlja se i izvještaj revizora iz stava 1 ovog člana.
- (4) Glasanje o izvještaju o naknadama ima savjetodavni karakter.
- (5) Ako skupština akcionarskog društva ne usvoji izvještaj o naknadama, naredni izvještaj o naknadama treba da sadrži obrazloženje da li je društvo otklonilo nedostatke i, ako jeste, na koji način.
- (6) Nakon sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj se raspravljalo i glasalo o izvještaju o naknadama, društvo je dužno da izvještaj objavi na svojoj internet stranici.
- (7) Akcionarsko društvo dužno je da izvještaj o naknadama učini dostupnim, bez naknade, na svojoj internet stranici najmanje deset godina od dana objavljivanja.

Primjerjenost i vrste naknade članovima organa upravljanja

Član 330

- (1) Članovima odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora može se dati naknada za obavljanje dužnosti, koja mora biti primjerena zadacima koje obavljaju, kao i stanju u kojem se akcionarsko društvo nalazi.
- (2) Naknada neizvršnim direktorima u odboru direktora i članovima nadzornog odbora je fiksna.
- (3) Naknada izvršnim direktorima u odboru direktora i članovima upravnog odbora sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela.
- (4) Varijabilni dio naknade iz stava 3 ovog člana treba da omogući povezivanje interesa izvršnih direktora u odboru direktora i članova upravnog odbora sa dugoročnim interesima akcionarskog društva, kao i da zavisi od ostvarenih rezultata.

Nadležnost za utvrđivanje naknade

Član 331

- (1) Naknada neizvršnim direktorima u odboru direktora i članovima nadzornog odbora utvrđuje se statutom ili odlukom skupštine akcionarskog društva.
- (2) Ako je naknada iz stava 1 ovog člana određena statutom, skupština akcionarskog društva može običnom većinom glasova donijeti odluku o izmjeni statuta kojom se ta naknada smanjuje.
- (3) Naknadu izvršnim direktorima predlaže komisija za naknade.
- (4) Javno akcionarsko društvo dužno je da najmanje svake četvrte godine preispita odluku o naknadama članova nadzornog odbora.
- (5) Naknadu članova upravnog odbora određuje nadzorni odbor.

Smanjenje naknade članovima organa upravljanja

Član 332

- (1) Ako se poslije utvrđivanja naknade članovima organa upravljanja akcionarskog društva pogorša položaj društva tako da bi dalje isplaćivanje naknade ugrozilo redovno obavljanje djelatnosti društva, nadležni organ društva može da smanji utvrđeni iznos naknade.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, član organa upravljanja akcionarskog društva kome je smanjena naknada ima pravo na raskid ugovora uz otkazni rok od najmanje 42 dana.

Dužnosti u slučaju poslovanja sa gubitkom

Član 333

- (1) Ako se prilikom izrade godišnjih izvještaja ili na drugi način utvrdi da akcionarsko društvo ima gubitak u iznosu do polovine osnovnog kapitala akcionarskog društva, odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da u najkraćem roku sazove sjednicu skupštine akcionarskog društva kako bi se ispitalo treba li preduzeti odgovarajuće mjere ili donijeti odluku o likvidaciji društva.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, sjednica skupštine akcionarskog društva mora se održati u roku od tri mjeseca od dana kad je utvrđeno postojanje gubitka.
- (3) Uz poziv za sjednicu, odbor direktora, odnosno upravni odbor dužan je da priloži izvještaj o finansijskom položaju u kojem se akcionarsko društvo nalazi i, ako je to potrebno, predloži mjere koje je potrebno preduzeti, uključujući i predlog odluke o likvidaciji društva.

Odgovornost članova organa upravljanja

Član 334

- (1) Članovi organa upravljanja akcionarskog društva odgovaraju za štetu koju pričinu društvu kršenjem odredaba ovog zakona, statuta ili odluka skupštine akcionarskog društva.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, članovi organa upravljanja ne odgovaraju za štetu društvu koja nastane kao rezultat sprovođenja odluka skupštine akcionarskog društva.
- (3) Ako se u postupku za naknadu štete utvrdi da je za štetu odgovorno više članova organa upravljanja, ti članovi solidarno odgovaraju za pričinjenu štetu.
- (4) Ako šteta nastane kao posljedica odluke odbora direktora, nadzornog ili upravnog odbora, za štetu odgovaraju članovi tih odbora koji su glasali za tu odluku.
- (5) Ako je član organa upravljanja bio uzdržan prilikom glasanja, u pogledu postojanja njegove odgovornosti za štetu u smislu stava 4 ovog člana, smatra se da je glasao za odluku.
- (6) Ako član organa upravljanja nije prisustvovao sjednici na kojoj je odluka donesena i ako za tu odluku nije glasao na drugi način, u pogledu postojanja njegove odgovornosti za štetu u smislu stava 4 ovog člana, smatra se da je glasao za odluku ako u roku od osam dana od dana saznanja za njeno donošenje nije istakao pisani prigovor na tu odluku.
- (7) Pravo akcionarskog društva da zahtijeva naknadu štete u skladu sa ovim članom zastarijeva u roku od pet godina od dana nastanka štete.

ODJELJAK D

SEKRETAR AKCIONARSKOG DRUŠTVA

Imenovanje i mandat sekretara akcionarskog društva

Član 335

- (1) Akcionarsko društvo može da ima sekretara društva, koga imenuje odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.
- (2) Prilikom imenovanja, sekretaru akcionarskog društva utvrđuje se visina zarade, odnosno naknade ako nije zaposlen u društvu, u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Sekretar akcionarskog društva imenuje se na period utvrđen statutom akcionarskog društva i može biti ponovo imenovan.

Poslovi sekretara akcionarskog društva

Član 336

Ako statutom akcionarskog društva ili odlukom o imenovanju sekretara akcionarskog društva nije drukčije određeno, sekretar akcionarskog društva:

- 1) priprema sjednice skupštine akcionarskog društva i vodi zapisnike;
- 2) priprema materijal za sjednice organa upravljanja i vodi zapisnike;
- 3) čuva dokumentaciju, zapisnike i odluke sa sjednica iz tač. 1 i 2 ovog stava;
- 4) daje na uvid akte i dokumentaciju akcionarima i vodi neposrednu komunikaciju sa akcionarima u ime društva;
- 5) dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS dokumentaciju i podatke u skladu sa ovim zakonom, radi registracije.

Glava VI

RASPOLAGANJE IMOVINOM VELIKE VRIJEDNOSTI

Pojam imovine velike vrijednosti

Član 337

- (1) Ako akcionarsko društvo stiče, odnosno raspolaže imovinom čija nabavna i/ili prodajna i/ili tržišna vrijednost u trenutku donošenja odluke o sticanju, odnosno raspolaganju imovinom predstavlja 20% ili više od neto vrijednosti imovine društva, smatra se da društvo stiče, odnosno raspolaže imovinom velike vrijednosti.
- (2) Sticanjem, odnosno raspolaganjem imovinom velike vrijednosti u smislu stava 1 ovog člana smatra se sticanje, odnosno raspolaganje imovinom na bilo koji način, uključujući kupovinu, prodaju, zakup, razmjenu, uspostavljanje založnog prava i hipoteke, zaključenje ugovora o kreditu i zajmu, davanje jemstva i garancija i preduzimanje bilo koje druge radnje kojom nastaje obaveza za akcionarsko društvo.
- (3) Pod imovinom u smislu ovog člana smatraju se stvari i prava, uključujući i nepokretnosti, pokretne stvari, novac, udjele u privrednim društvima, hartije od vrijednosti, potraživanja, prava industrijske svojine i druga prava.
- (4) Jednim sticanjem, odnosno raspolaganjem imovinom velike vrijednosti smatra se i više povezanih sticanja, odnosno raspolaganja izvršenih u periodu od godinu dana, pri čemu se kao vrijeme nastanka uzima dan izvršenja posljednjeg sticanja, odnosno raspolaganja.
- (5) Pod povezanim sticanjem, odnosno raspolaganjem iz stava 4 ovog člana smatra se više pojedinačnih poslova, odnosno pravnih radnji koji se preduzimaju radi ostvarivanja istog cilja ili čija povezanost proizilazi iz prirode pravnog posla radi čijeg se izvršenja ti pravni poslovi, odnosno pravne radnje preduzimaju.
- (6) Izuzetno od stava 4 ovog člana, jednim sticanjem, odnosno raspolaganjem imovinom velike vrijednosti ne smatra se istovremeno uspostavljanje založnog prava, hipoteke ili drugog sredstva obezbjeđenja, koje akcionarsko društvo daje radi obezbjeđenja sopstvene obaveze po ugovoru o kreditu, zajmu ili drugom pravnom poslu, u kom slučaju se najveća vrijednost pojedinačne pravne radnje, odnosno pravnog posla uzima kao vrijednost po kojoj se utvrđuje imovina velike vrijednosti iz stava 1 ovog člana.

Raspolaganje imovinom velike vrijednosti

Član 338

- (1) Sticanje, odnosno raspolaganje imovinom velike vrijednosti može se sprovesti ako to sticanje, odnosno raspolaganje prethodno ili naknadno odobri skupština akcionarskog društva.

- (2) Odluku o odobravanju sticanja, odnosno raspolaganja imovinom velike vrijednosti skupština akcionarskog društva donosi tročetrvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara sa pravom glasa.
- (3) Predlog odluke iz stava 2 ovog člana skupštini akcionarskog društva podnosi odbor direktora, odnosno upravni odbor, uz koji dostavlja nacrt ugovora, odnosno već zaključen ugovor o sticanju, odnosno raspolaganju imovinom velike vrijednosti.

Posljedice povrede odredaba o sticanju, odnosno raspolaganju imovinom velike vrijednosti

Član 339

- (1) Ako skupština akcionarskog društva nije odobrila sticanje, odnosno raspolaganje imovinom velike vrijednosti, akcionarsko društvo i akcionar koji posjeduje ili predstavlja najmanje 5% osnovnog kapitala društva može podnijeti tužbu za poništaj pravnog posla, odnosno pravne radnje sticanja, odnosno raspolaganja imovinom velike vrijednosti i za naknadu štete.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od šest mjeseci od dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva, na kojoj je razmatran izvještaj o poslovanju za poslovnu godinu u kojoj je izvršeno sticanje, odnosno raspolaganje imovinom velike vrijednosti, a najkasnije u roku od tri godine od dana sticanja, odnosno raspolaganja imovinom velike vrijednosti.
- (3) Pravni posao, odnosno pravna radnja iz stava 1 ovog člana neće biti poništena ako lice koje je druga strana u pravnom poslu, odnosno prema kome je pravna radnja izvršena nije znalo, niti je moralo znati da je pravni posao zaključen, odnosno pravna radnja izvršena bez odobrenja skupštine akcionarskog društva.
- (4) Članovi odbora direktora, odnosno upravnog odbora solidarno su odgovorni akcionarskom društvu za štetu koju to društvo pretrpi usljed sticanja, odnosno raspolaganja imovinom velike vrijednosti, ako to sticanje, odnosno raspolaganje nije odobrila skupština akcionarskog društva.

Glava VII

PODSTICANJE DUGOROČNOG ANGAŽOVANJA AKCIONARA U JAVNIM AKCIONARSKIM DRUŠTVIMA

Institucionalni investitori, upravljači imovinom i savjetnici za glasanje

Član 340

- (1) Institucionalni investitor je privredno društvo:
 - 1) koje obavlja djelatnost životnog osiguranja u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje;
 - 2) koje obavlja djelatnost reosiguranja u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje, pri čemu se pod reosiguranjem podrazumijeva djelatnost prihvatanja rizika koje je ustupilo društvo za osiguranje ili drugo društvo za reosiguranje, pod uslovom da se reosiguranjem pokrivaju obaveze iz životnog osiguranja i da nijesu isključene zakonom kojim se uređuje osiguranje;
 - 3) za upravljanje penzijskim fondom, u smislu zakona kojim se uređuju dobrovoljni penzioni fondovi.
- (2) Upravljač imovinom je:
 - 1) investiciono društvo koje ulagačima pruža usluge upravljanja portfeljom, u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala;
 - 2) društvo za upravljanje investicionim fondom ili alternativnim investicionim fondom, u smislu zakona kojima se uređuju investicioni fondovi i alternativni investicioni fondovi.
- (3) Savjetnik za glasanje je pravno lice koje profesionalno i uz naknadu analizira informacije koje objavljuju javna akcionarska društva, a po potrebi i druge informacije u vezi sa ovim društvima, na osnovu čega sprovodi istraživanje, pruža usluge savjetovanja ili daje preporuke za glasanje akcionarima, u cilju njihovog informisanja, koje se odnose na ostvarivanje glasačkih prava.

Politika uključenosti

Član 341

- (1) Institucionalni investitori i upravljači imovinom dužni su da usvoje politiku uključenosti i da je objave na svojoj internet stranici.
- (2) Politika uključenosti obuhvata nadzor i uticaj koji vrši institucionalni investitor i upravljač imovinom,

samostalno ili zajedno sa drugim akcionarima, a ostvaruje se dijalogom sa akcionarskim društvom i glasanjem na sjednicama skupštine akcionarskog društva.

(3) Politika uključenosti obavezno sadrži način na koji institucionalni investitor i upravljač imovinom:

- 1) vrši nadzor nad akcionarskim društvom u koje investira, a naročito u oblastima poslovne strategije, finansijskog i nefinansijskog učinka, rizika, strukture kapitala, uticaja na društvo i životnu sredinu i korporativnog upravljanja;
- 2) razmjenjuje informacije sa organima i drugim relevantnim zainteresovanim licima tog društva;
- 3) vrši glasačka i druga prava iz akcija u društvu u koje investira;
- 4) sarađuje sa drugim akcionarima;
- 5) upravlja stvarnim i potencijalnim sukobima interesa, povezanim sa njegovim angažovanjem.

(4) U slučaju da se institucionalni investitor ili upravljač imovinom opredijelio za povjeravanje određenih aktivnosti trećim licima, politika uključenosti treba da objasni u kojoj mjeri je to u skladu sa odgovornostima investitora, odnosno upravljača imovinom, kao i koje je korake preduzeo kako bi obezbijedio da se te aktivnosti izvršavaju na način koji je u skladu sa politikom uključenosti.

(5) U okviru politike uključenosti, institucionalni investitor i upravljač imovinom dužan je da objasni na koji način je ta politika povezana sa strategijom ulaganja.

(6) Institucionalni investitori i upravljači imovinom dužni su da do kraja marta tekuće godine sačine i objave na svojoj internet stranici izvještaj o primjeni politike uključenosti za prethodnu godinu.

(7) Izvještaj iz stava 6 ovog člana sadrži objašnjenje kako je sprovedena usvojena politika uključenosti, a naročito mora da sadrži opis glasanja institucionalnog investitora i upravljača imovinom, objašnjenje najznačajnijih odluka u čijem su donošenju učestvovali, da li su i u kojoj mjeri koristili usluge savjetnika za glasanje, kao i kako su glasali na skupštinama akcionarskih društava u kojima imaju akcije, s tim da glasovi koji nijesu relevantni zbog predmeta glasanja ili procenta učešća u društvu, mogu biti izuzeti od objavljivanja.

(8) Ako upravljač imovinom sprovodi politiku uključenosti, uključujući i glasanje u ime institucionalnog investitora, institucionalni investitor dužan je da na svojoj internet stranici objavi podatak o internet stranici upravljača imovinom na kojoj su objavljene informacije iz st. 3 do 7 ovog člana.

(9) Informacije koje se u smislu ovog člana objavljuju na internet stranici institucionalnog investitora, odnosno upravljača imovinom, moraju biti dostupne, bez naknade, zainteresovanim licima najmanje tri godine od dana objavljivanja.

Strategija ulaganja institucionalnih investitora i ugovori sa upravljačima imovinom

Član 342

(1) Institucionalni investitor dužan je da objavi kako su osnovni elementi njegove strategije ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti usklađeni sa sadržinom i trajanjem njegovih obaveza, naročito dugoročnih, kao i kako oni doprinose srednjoročnom i dugoročnom uvećanju vrijednosti njegove imovine.

(2) Ako upravljač imovinom ulaže za račun institucionalnog investitora, direktno ili preko investicionog fonda, institucionalni investitor je dužan da, u vezi sa ugovorom zaključenim sa upravljačem imovinom objavi informacije:

- 1) koje pokazuju kako ugovor sa upravljačem imovinom podstiče upravljača imovinom da usklađuje svoju strategiju ulaganja i investicione odluke sa sadržinom i trajanjem obaveza institucionalnog investitora, a naročito dugoročnih obaveza;
- 2) o tome kako taj ugovor podstiče upravljača imovinom da donosi odluke o ulaganju, na osnovu procjena o srednjoročnim, odnosno dugoročnim finansijskim i nefinansijskim pokazateljima poslovanja privrednog društva u koje se investira;
- 3) o tome kako taj ugovor podstiče upravljača imovinom da sarađuje sa privrednim društvom u koje se investira, u cilju poboljšanja srednjoročne, odnosno dugoročne uspješnosti poslovanja tog društva;
- 4) o tome kako su metod ocjene rezultata upravljača imovinom, period u kome se ocjenjivanje vrši i naknade za upravljača imovinom u skladu sa sadržinom i trajanjem obaveza institucionalnog investitora, naročito dugoročnih, kao i kako utiču na dugoročni rezultat institucionalnog investitora;
- 5) o tome kako institucionalni investitor prati i nadgleda dogovoreni promet portfolija i projektovane troškove prometa portfolija upravljača imovinom;
- 6) o trajanju ugovora.

(3) U slučaju kad ugovor sa upravljačem imovinom ne sadrži neki od elemenata iz stava 2 ovog člana, institucionalni investitor dužan je da to jasno i precizno obrazloži.

- (4) Informacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana moraju biti dostupne, bez naknade, na internet stranici institucionalnog investitora najmanje tri godine od dana objavljivanja i ažuriraju se jednom godišnje, osim ako nije bilo bitnih promjena.
- (5) Informacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana mogu biti dostupne, bez naknade, i na internet stranici upravljača imovinom, pri čemu je institucionalni investitor dužan da, u posljednjoj poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj se izvještaj sačinjava, na svojoj internet stranici objavi podatak o internet stranici upravljača imovinom na kojoj su objavljene informacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.
- (6) Institucionalni investitor može informacije iz st. 1, 2 i 3 ovog člana uključiti u finansijski izvještaj i godišnji izvještaj o poslovanju.
- (7) Upravljač imovinom koji je zaključio ugovor iz stava 2 ovog člana dužan je da, jednom godišnje, podnese institucionalnom investitoru izvještaj o tome u kojoj mjeri su strategija ulaganja upravljača imovinom i njeno sprovođenje u skladu sa tim ugovorom i kako doprinose srednjoročnoj, odnosno dugoročnoj vrijednosti imovine institucionalnog investitora ili investicionog fonda.
- (8) Izvještaj iz stava 7 ovog člana naročito sadrži informacije o:
 - 1) najznačajnijim srednjoročnim i dugoročnim rizicima;
 - 2) strukturi portfolija, prometu i troškovima prometa portfolija;
 - 3) korišćenju usluga savjetnika za glasanje;
 - 4) njihovoj politici pozajmljivanja hartija od vrijednosti i kako se ona primjenjuje, u cilju ispunjavanja ugovornih obaveza;
 - 5) tome u kojoj mjeri su investicione odluke zasnovane na srednjoročnom i dugoročnom učinku privrednog društva u koje se ulaže, uključujući i nefinansijske pokazatelje njegovog poslovanja;
 - 6) tome da li je bilo sukoba interesa u vezi sa aktivnostima angažovanja i, ako je postojao sukob interesa, na koji način ga je upravljač imovinom riješio.

Obaveze objavljivanja za savjetnika za glasanje

Član 343

- (1) Savjetnik za glasanje objavljuje informaciju o tome koji kodeks ponašanja primjenjuje i izvještaj o primjeni kodeksa u prethodnoj godini.
- (2) U izvještaju iz stava 1 ovog člana savjetnik za glasanje treba da navede preporuke kodeksa koje nije primijenio ili nije primijenio na način predviđen kodeksom, da obrazloži odstupanja, kao i da navede da li je umjesto tih preporuka primijenio druge mjere.
- (3) Ako savjetnik za glasanje ne primjenjuje nijedan kodeks ponašanja dužan je da to obrazloži.
- (4) Savjetnik za glasanje dužan je da, u vezi sa prikupljanjem podataka, odnosno istraživanja koje sprovodi, radi analize, u cilju davanja savjeta i preporuka za glasanje, objavi najmanje sljedeće informacije:
 - 1) bitne karakteristike metoda i modela koje primjenjuje;
 - 2) glavne izvore informacija koje koristi;
 - 3) postupke koje koristi za obezbjeđivanje kvaliteta istraživanja, odnosno savjeta i preporuka za glasanje, kao i stručne kvalifikacije lica koja učestvuju u tim aktivnostima;
 - 4) da li i kako uzima u obzir stanje na nacionalnom tržištu, zakonske i regulatorne uslove, kao i specifične uslove za određeno privredno društvo;
 - 5) bitne karakteristike politike glasanja koju primjenjuje za svako tržište;
 - 6) da li, koliko često i na koji način komunicira sa privrednim društvima koja su predmet istraživanja, savjetovanja i preporuka za glasanje i njihovim akcionarima;
 - 7) politiku sprečavanja i upravljanja potencijalnim sukobima interesa.
- (5) Informacije iz st. 1 do 4 ovog člana moraju biti dostupne, bez naknade, na internet stranici savjetnika za glasanje najmanje tri godine od dana objavljivanja i ažuriraju se jednom godišnje.
- (6) Savjetnik za glasanje dužan je da, bez odlaganja, obavijesti svoje klijente o postojećim ili potencijalnim sukobima interesa ili poslovnim odnosima koji bi mogli uticati na pripremu istraživanja, savjete ili preporuke za glasanje, kao i o mjerama koje je primijenio za uklanjanje, smanjenje ili upravljanje postojećim ili potencijalnim sukobima interesa.

Primjena

Član 344

Odredbe čl. 341, 342 i 343 ovog zakona primjenjuju se na:

- 1) institucionalne investitore koji imaju sjedište u Crnoj Gori, u mjeri u kojoj oni direktno ili preko upravljača imovinom ulažu u akcije kojima se trguje na regulisanom tržištu u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala;
- 2) upravljače imovinom koji imaju sjedište u Crnoj Gori, u mjeri u kojoj oni ulažu u akcije kojima se trguje na regulisanom tržištu za račun investitora u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala;
- 3) savjetnike za glasanje koji imaju sjedište u Crnoj Gori ili, ako nemaju sjedište u Crnoj Gori, koji imaju sjedište uprave u Crnoj Gori ili, ako nijedan od navedenih uslova nije ispunjen, koji imaju poslovnu jedinicu u Crnoj Gori, u mjeri u kojoj oni akcionarima pružaju usluge u vezi sa akcijama privrednih društava koja imaju registrovano sjedište u državi članici Evropske unije i čijim se akcijama trguje na regulisanom tržištu koje se nalazi ili posluje u državi članici Evropske unije.

Glava VIII**KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA****Primjena kodeksa korporativnog upravljanja****Član 345**

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor akcionarskog društva može da usvoji kodeks korporativnog upravljanja tog društva ili da donese odluku o primjeni nekog drugog kodeksa korporativnog upravljanja.
- (2) Javno akcionarsko društvo mora da ima kodeks korporativnog upravljanja.
- (3) Kodeks korporativnog upravljanja sadrži principe i pravila kojima se detaljnije uređuje upravljanje akcionarskim društvom, a naročito odnosi između članova organa upravljanja akcionarskog društva, drugih rukovodilaca, akcionara i ostalih zainteresovanih lica.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja**Član 346**

- (1) Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja je sastavni dio godišnjeg izvještaja organa upravljanja akcionarskog društva i naročito sadrži:
 - 1) podatke o kodeksu korporativnog upravljanja koji društvo primjenjuje, kao i naznaku internet stranice na kojoj je tekst kodeksa javno dostupan;
 - 2) informaciju o tome od kojih pravila kodeksa korporativnog upravljanja je akcionarsko društvo odstupilo, sa obrazloženjem razloga odstupanja, kao i koja pravila su umjesto njih primijenjena sa obrazloženjem kako se primijenjenim pravilima ostvaruju ciljevi zbog kojih je pravilo od koga se odstupilo uvedeno ili ciljevi kodeksa u cjelini;
 - 3) ako je akcionarsko društvo odlučilo da odstupi od određenog pravila kodeksa korporativnog upravljanja za određeni period, podatak o tome kad namjerava da se ponovo uskladi sa tim pravilom;
 - 4) organ ili lice čijom je odlukom akcionarsko društvo odstupilo od nekog pravila kodeksa korporativnog upravljanja.
- (2) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja sadrži i druge podatke u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo.

Glava IX**REVIZIJA****ODJELJAK A****INTERNA REVIZIJA****Vršenje interne revizije****Član 347**

Poslove interne revizije u akcionarskim društvima vrše interni revizor ili poseban organizacioni dio akcionarskog društva zadužen za vršenje poslova interne revizije, dok nadzor vrši revizorski odbor u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija i ovim zakonom.

Interni revizor

Član 348

- (1) Odbor direktora, odnosno nadzorni odbor imenuje internog revizora na predlog revizorskog odbora.
- (2) Interni revizor o svom radu redovno izvještava revizorski odbor i odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.
- (3) Akcionarsko društvo internim aktima uređuje način sprovođenja i organizaciju rada interne revizije.

Revizorski odbor

Član 349

- (1) Članove i predsjednika revizorskog odbora imenuje skupština akcionarskog društva, ako statutom to ovlaštenje nije preneseno na odbor direktora, odnosno nadzorni odbor.
- (2) Sjednicama revizorskog odbora može, po pozivu, da prisustvuje predsjednik odbora direktora, odnosno upravnog odbora, generalni direktor, interni revizor i/ili revizor i druga lica.

ODJELJAK B

EKSTERNA REVIZIJA

Revizija finansijskih izvještaja

Član 350

- (1) Revizija finansijskih izvještaja akcionarskog društva vrši se po završetku finansijske godine, prije održavanja redovne sjednice skupštine akcionarskog društva, u skladu sa zakonom.
- (2) Reviziju iz stava 1 ovog člana vrši ovlašćeni revizor ili društvo za reviziju u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija.

Imenovanje, naknada i zabrana uticaja na rad ovlašćenog revizora

Član 351

- (1) Ovlašćenog revizora, na predlog revizorskog odbora ili akcionara koji posjeduju najmanje 5% akcija sa pravom glasa, imenuje skupština akcionarskog društva na period određen statutom akcionarskog društva koji ne može biti duži od jedne godine.
- (2) Skupština akcionarskog društva određuje visinu naknade ovlašćenom revizoru, koja ne smije da zavisi i ne smije da bude povezana sa pružanjem dodatnih usluga akcionarskom društvu, niti smije da bude uslovljena rezultatom revizije niti ostvarivanjem bilo kog potencijalnog događaja vezanog za reviziju.
- (3) Akcionarsko društvo, članovi organa upravljanja akcionarskog društva, akcionari, zaposleni i zastupnici akcionarskog društva ne smiju da utiču na rad ovlašćenog revizora prilikom vršenja revizije.

Prava i obaveze ovlašćenog revizora

Član 352

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da ovlašćenom revizoru omogući uvid u svu potrebnu dokumentaciju, isprave i izvještaje, u pisanom ili elektronskom obliku, neophodne za vršenje revizije.
- (2) Ovlašćeni revizor ima pravo da traži od članova odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora, kao i od drugih zaposlenih u akcionarskom društvu, objašnjenja i podatke koji su neophodni za sačinjavanje revizorskog izvještaja.
- (3) Na redovnoj sjednici skupštine akcionarskog društva čita se izvod iz revizorskog izvještaja, koji je dostupan na uvid svim akcionarima na toj sjednici skupštine.
- (4) Ovlašćeni revizor dužan je da prisustvuje sjednici skupštine akcionarskog društva i daje objašnjenja i odgovore na postavljena pitanja u vezi sa ocjenama i mišljenjem datim u revizorskom izvještaju.

Razrješenje ovlašćenog revizora

Član 353

- (1) Odlukom skupštine akcionarskog društva može se, iz opravdanih razloga, razriješiti ovlašćeni revizor prije isteka perioda na koji je imenovan.
- (2) Opravdanim razlogom u smislu stava 1 ovog člana ne smatra se neslaganje sa mišljenjem ovlašćenog revizora o finansijskim izvještajima.
- (3) U slučaju kad skupština akcionarskog društva ne donese odluku o razrješenju ovlašćenog revizora, akcionari koji posjeduju 5% akcija sa pravom glasa imaju pravo da podnesu predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, razriješi ovlašćenog revizora.
- (4) Donošenjem odluke o razrješenju ovlašćenog revizora smatra se da je raskinut ugovor o reviziji zaključen sa tim revizorom.
- (5) Odluka o razrješenju ovlašćenog revizora dostavlja se organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, radi registracije.

Raskid ugovora od strane ovlašćenog revizora

Član 354

- (1) Ovlašćeni revizor može raskinuti ugovor prije isteka ugovorenog roka uz dostavljanje pisanog obavještenja društvu o raskidu ugovora, koje sadrži izjavu da se ugovor raskida iz razloga o kojima se ne moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci društva.
- (2) Ovlašćeni revizor dužan je da, u roku od sedam dana od dana dostavljanja obavještenja iz stava 1 ovog člana, akcionarskom društvu dostavi original ili ovjerenu kopiju obavještenja, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.
- (3) Ako obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži izjavu da se ugovor raskida zbog okolnosti o kojima se moraju obavijestiti akcionari ili povjerioci:
 - 1) akcionarsko društvo dužno je da, u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, dostavi kopiju obavještenja svakom licu koje ima pravo da dobije kopije finansijskih izvještaja;
 - 2) ovlašćeni revizor može zahtijevati sazivanje sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj će obrazložiti te okolnosti, radi informisanja povjerilaca i akcionara.
- (4) U slučaju iz stava 3 tačka 2 ovog člana, sjednica skupštine akcionarskog društva saziva se u roku od 45 dana od dana prijema obavještenja o raskidu ugovora.
- (5) Ovlašćeni revizor može pripremiti pisani izvještaj za sjednicu skupštine akcionarskog društva iz stava 4 ovog člana, odnosno za prvu narednu sjednicu skupštine.

Glava X

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Vodenje poslovne evidencije

Član 355

- (1) Akcionarsko društvo u svom sjedištu čuva sljedeću dokumentaciju:
 - 1) osnivački akt;
 - 2) statut akcionarskog društva;
 - 3) druge opšte akte;
 - 4) finansijske iskaze, odnosno konsolidovane finansijske iskaze, izvještaje o poslovanju društva i izvještaje ovlašćenog revizora društva;
 - 5) jedinstvenu knjigu evidencija, koja sadrži: zapisnike i tonske zapise sa sjednica odbora direktora, odnosno nadzornog i upravnog odbora ili tijela koja je obrazovao odbor direktora, odnosno nadzorni odbor, zapisnike sa svih sjednica skupštine akcionarskog društva, kao i sporazume akcionara o glasanju;
 - 6) odluke usvojene na sjednicama skupštine akcionarskog društva;
 - 7) računovodstvenu dokumentaciju koja se vodi u skladu sa zakonom;
 - 8) dokumentaciju o uspostavljanju tereta na imovini akcionarskog društva.
- (2) Akcionarsko društvo u svom sjedištu vodi evidenciju o:
 - 1) akcijama i udjelima koje društvo posjeduje u drugim privrednim društvima;

- 2) članovima organa upravljanja akcionarskog društva, sa podacima o adresi prebivališta, datumu imenovanja i periodu na koji je svaki član imenovan, kao i o funkcijama koje obavljaju u drugim pravnim licima;
 - 3) akcijama društva koje posjeduju članovi organa upravljanja;
 - 4) ugovorima koje su sa društvom zaključili članovi organa upravljanja;
 - 5) cjelokupnu dokumentaciju u vezi sa odobravanjem pravnih poslova, odnosno pravnih radnji u kojima postoji lični interes.
- (3) Dokumentaciju iz stava 1 tač. 1 do 6 ovog člana akcionarsko društvo čuva trajno, a ostalu dokumentaciju iz st. 1 i 2 ovog člana najmanje pet godina.

Registracija promjena i postupka likvidacije, odnosno stečaja

Član 356

- (1) Akcionarsko društvo dužno je da organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, radi registracije dostavi dokumentaciju i podatke o promjenama koje se odnose na:
 - 1) statut akcionarskog društva;
 - 2) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o članovima organa upravljanja akcionarskog društva;
 - 3) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o ovlašćenom revizoru, revizorskom odboru i sekretaru akcionarskog društva ako ga ima;
 - 4) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo, sa obimom ovlašćenja za zastupanje.
- (2) Akcionarsko društvo dužno je da organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od sedam dana od dana donošenja odluke, radi registracije dostavi:
 - 1) odluku o pokretanju postupka likvidacije, odnosno stečajnog postupka;
 - 2) odluku o imenovanju likvidatora, odnosno stečajnog upravnika, njegovom identitetu, kvalifikacijama i ovlašćenjima, osim onih utvrđenih zakonom ili statutom akcionarskog društva;
 - 3) odluku o okončanju postupka likvidacije, odnosno stečajnog postupka, uz obavezno navođenje svih pravnih posljedica brisanja akcionarskog društva iz CRPS.
- (3) Zakonski zastupnici društva odgovorni su za dostavljanje podataka i dokumentacije iz st. 1 i 2 ovog člana organu nadležnom za registraciju u CRPS.

Objavljivanje podataka

Član 357

- (1) Podaci iz člana 356 ovog zakona objavljuju se na internet stranici CRPS, u roku od sedam dana od dana donošenja rješenja o registraciji.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljeni na internet stranici CRPS i podaci dostavljeni tom organu radi registracije moraju biti istovjetni.
- (3) Podaci iz stava 1 ovog člana mogu se objaviti i u "Službenom listu Crne Gore" pri čemu će se u slučaju razlike između podataka i dokumentacije registrovanih u CRPS i objavljenih u "Službenom listu Crne Gore", smatrati da su tačni podaci i dokumentacija koji su registrovani u CRPS.
- (4) Akcionarsko društvo se u odnosima sa trećim licima može pozivati na podatke iz stava 1 ovog člana nakon njihove registracije i objavljivanja na internet stranici CRPS.
- (5) Treća lica se u odnosima sa akcionarskim društvom mogu pozivati na sve akte društva i druge podatke za koje nijesu okončani postupci objavljivanja u skladu sa ovim zakonom, osim kad je objavljivanje uslov za pravno dejstvo.
- (6) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, na internet stranici CRPS objavljuju se i podaci o poslovnom imenu, sjedištu i pretežnoj djelatnosti akcionarskog društva, imenima članova organa upravljanja i članovima drugih organa društva, revizora i sekretara društva, ako ga ima, datum donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije akcionarskog društva.
- (7) Podaci iz st. 1 i 6 ovog člana objavljuju se na crnogorskom jeziku, a na zahtjev akcionarskog društva mogu se objaviti i u prevodu na neki od jezika koji su u službenoj upotrebi u Evropskoj uniji.
- (8) Ako postoji nedosljednost između podataka iz st. 1 i 6 ovog člana objavljenih na crnogorskom jeziku i njihovog prevoda na neki od jezika koji su u službenoj upotrebi u Evropskoj uniji, akcionarsko društvo se prema trećim

licima ne može pozivati na objavljeni prevod, dok se treća lica mogu pozivati na taj prevod, osim ako društvo dokaže da su ta lica bila upoznata sa sadržajem verzije koja je objavljena na crnogorskom jeziku.

DIO ŠESTI

DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Glava I

POJAM, OSNOVNI KAPITAL I OBAVEZNI AKTI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Pojam društva sa ograničenom odgovornošću

Član 358

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću je privredno društvo čiji je osnovni kapital utvrđen i podijeljen na udjele koji su u svojini jednog ili više članova.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću može imati najviše 30 članova.

Sloboda ugovaranja

Član 359

Članovi društva sa ograničenom odgovornošću međusobne odnose u društvu, kao i odnose sa društvom uređuju slobodno, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću

Član 360

- (1) Jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću je društvo koje osniva jedno fizičko ili pravno lice, odnosno društvo u kojem sve udjele nakon osnivanja stekne jedno fizičko ili pravno lice.
- (2) Na jednočlano društvo sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o jednočlanom akcionarskom društvu.

Minimalni osnovni kapital

Član 361

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću ima osnovni kapital.
- (2) Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću iznosi najmanje 1 euro (minimalni osnovni kapital).
- (3) Za posebne oblike društava sa ograničenom odgovornošću posebnim zakonom može biti predviđen veći iznos minimalnog osnovnog kapitala.

Osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću

Član 362

Osnivački akt društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži:

- 1) podatke o osnivačima društva sa ograničenom odgovornošću, i to:
 - za domaće fizičko lice: ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresu prebivališta,
 - za stranca: ime i prezime, broj pasoša, datum izdavanja i važenja pasoša, datum rođenja, državu izdavanja pasoša i adresu boravka,
 - za domaće pravno lice: naziv, odnosno poslovno ime, adresu sjedišta i matični broj,
 - za strano pravno lice: naziv, odnosno poslovno ime, adresu sjedišta, državu u kojoj je to lice registrovano i broj pod kojim je registrovano u matičnom registru;
- 2) poslovno ime, sjedište i pretežnu djelatnost društva sa ograničenom odgovornošću;
- 3) osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću;
- 4) ukupan iznos novčanih uloga svakog od osnivača društva sa ograničenom odgovornošću;
- 5) podatke o nenovčanim ulozima osnivača društva sa ograničenom odgovornošću, opis uloga i njegovu procijenjenu novčanu vrijednost;

- 6) udio svakog člana društva sa ograničenom odgovornošću u ukupnom osnovnom kapitalu, izražen u procentima;
- 7) procijenjene troškove osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću i način njihove nadoknade, ako je predviđena; i
- 8) druga pitanja, u skladu sa ovim zakonom.

Statut društva sa ograničenom odgovornošću

Član 363

- (1) Statut društva sa ograničenom odgovornošću obavezno sadrži:
 - 1) poslovno ime, sjedište i pretežnu djelatnost društva sa ograničenom odgovornošću;
 - 2) iznos osnovnog kapitala;
 - 3) udio svakog člana društva u ukupnom osnovnom kapitalu, izražen u procentima;
 - 4) način i postupak sazivanja sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću i način donošenja odluka skupštine;
 - 5) nadležnosti organa upravljanja društva sa ograničenom odgovornošću, broj članova ovih organa, bliži način njihovog imenovanja i razrješenja, kao i način donošenja odluka tih organa;
 - 6) postupak za izmjene i dopune statuta.
- (2) Pored elemenata iz stava 1 ovog člana, statut društva sa ograničenom odgovornošću može da sadrži i druge elemente, u skladu sa zakonom.
- (3) Statut društva sa ograničenom odgovornošću može se izmijeniti odlukom članova društva koji posjeduju udjele koji predstavljaju dvotrećinsku većinu glasačkih prava, ako statutom društva nijesu predviđeni drugi uslovi i/ili druga većina, koja ne može biti niža od obične većine svih glasova.
- (4) Na izmjene statuta društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o izmjenama statuta akcionarskog društva.

Odnos osnivačkog akta i statuta društva sa ograničenom odgovornošću

Član 364

Na odnos između osnivačkog akta i statuta društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuje član 141 ovog zakona.

Glava II

TROŠKOVI OSNIVANJA I REGISTRACIJA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Troškovi osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću

Član 365

- (1) Osnivačkim aktom i/ili statutom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da troškove osnivanja društva snosi društvo i/ili osnivači.
- (2) Ako osnivačkim aktom i/ili statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije predviđeno, troškove osnivanja društva snose osnivači srazmjerno svojim udjelima u osnovnom kapitalu.
- (3) Naknada troškova za radnje preduzete u cilju osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću ne može se platiti iz osnovnog kapitala društva, niti se iznos tih troškova može smatrati ulogom osnivača.
- (4) Naknada troškova za osnivanje društva sa ograničenom odgovornošću može se odobriti najviše do iznosa utvrđenog u osnivačkom aktu i/ili statutu društva.

Registracija promjena i obavještanje javnosti

Član 366

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da organu nadležnom za registraciju u CRPS, u roku od sedam dana od dana nastanka promjene, radi registracije dostavi dokumentaciju i podatke o promjenama koje se odnose na:
 - 1) statut društva sa ograničenom odgovornošću;

- 2) poslovno ime, sjedište i pretežnu djelatnost društva;
 - 3) udjele i iznos osnovnog kapitala;
 - 4) adresu za prijem pošte;
 - 5) adresu za prijem elektronske pošte;
 - 6) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o članovima organa upravljanja društva sa ograničenom odgovornošću;
 - 7) imenovanje, razrješenje i druge promjene podataka o licima koja su ovlašćena da zastupaju društvo, sa obimom ovlašćenja za zastupanje;
 - 8) likvidaciju društva sa ograničenom odgovornošću;
 - 9) imenovanje likvidatora;
 - 10) poništaj osnivanja društva od strane nadležnog suda.
- (2) Podaci iz stava 1 ovog člana objavljuju se na internet stranici CRPS.
- (3) Pored podataka iz stava 1 ovog člana, na internet stranici CRPS objavljuju se i podaci o članovima drugih organa društva sa ograničenom odgovornošću, revizora društva i sekretara društva ako ga ima, datum donošenja osnivačkog akta, usvajanja statuta i registracije društva sa ograničenom odgovornošću.
- (4) Zakonski zastupnici društva sa ograničenom odgovornošću odgovorni su za dostavljanje podataka i dokumentacije iz st. 1 i 3 ovog člana organu nadležnom za registraciju u CRPS.

Glava III

UDJELI

ODJELJAK A

UDJELI ČLANOVA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Pravna priroda udjela

Član 367

- (1) Udjeli nijesu hartije od vrijednosti.
- (2) Udjeli se ne mogu sticati niti se njima može raspolagati upućivanjem javne ponude u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala.

Nominalna vrijednost udjela

Član 368

- (1) Nominalna vrijednost svakog udjela mora biti izražena u eurima.
- (2) Visina nominalnih vrijednosti pojedinačnih udjela može biti različita.
- (3) Zbir nominalnih vrijednosti svih udjela mora biti jednak iznosu osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću.

Sticanje udjela

Član 369

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću stiče udio u društvu srazmjerno vrijednosti unesenog uloga, ako osnivačkim aktom, prilikom osnivanja društva ili jednoglasnom odlukom skupštine društva, u slučaju naknadnih uloga nije drukčije predviđeno.
- (2) Član društva sa ograničenom odgovornošću može imati samo jedan udio u društvu.
- (3) Ako jedno lice istovremeno stekne više udjela u društvu, ti udjeli se spajaju i zajedno čine jedan udio.

Princip srazmjernosti

Član 370

Član društva sa ograničenom odgovornošću sva prava ostvaruje srazmjerno učešću svog udjela u društvu, ako osnivačkim aktom i/ili statutom društva nije drukčije predviđeno.

ODJELJAK B**SOPSTVENI UDIO****Sticanje sopstvenog udjela****Član 371**

- (1) Sopstveni udio je udio koji društvo sa ograničenom odgovornošću stekne od svojih članova.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću može da stekne sopstveni udio:
 - 1) besteretnim pravnim poslom;
 - 2) po osnovu istupanja člana iz društva;
 - 3) po osnovu isključenja člana iz društva;
 - 4) kupovinom ili drugim načinom teretnog sticanja udjela ili dijela udjela od člana;
 - 5) po osnovu statusne promjene, u skladu sa odredbama ovog zakona;
 - 6) prinudnim otkupom udjela od člana, ako je to pravo društva bilo predviđeno statutom društva (npr. otkup udjela u slučaju smrti ili prestanka svojstva člana).
- (3) Društvo sa ograničenom odgovornošću ne može sticati sopstvene udjele tako da ostane bez članova.
- (4) Odluku o teretnom sticanju sopstvenih udjela donosi skupština društva sa ograničenom odgovornošću.
- (5) Predlog ugovora o sticanju sopstvenih udjela dostavlja se svim članovima društva sa ograničenom odgovornošću, najkasnije 15 dana prije dana donošenja odluke o sticanju sopstvenih udjela.
- (6) Društvo je dužno da registruje sopstvene udjele u CRPS, u roku od 15 dana od dana sticanja.

Raspolaganje sopstvenim udjelom**Član 372**

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može sopstveni udio:
 - 1) prenijeti članu društva sa ograničenom odgovornošću uz naknadu, u kom slučaju svaki član društva ima pravo preče kupovine udjela, srazmjerno visini svog udjela u društvu;
 - 2) prenijeti trećem licu uz naknadu; ili
 - 3) poništiti sopstveni udio i sprovesti postupak smanjenja osnovnog kapitala.
- (2) Odluku o raspolaganju sopstvenim udjelom donose članovi društva sa ograničenom odgovornošću običnom većinom glasova svih članova društva, ako statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno.
- (3) Odluka o raspolaganju sopstvenim udjelom u slučaju iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana obavezno sadrži i rok u kome je član društva ili treće lice dužno da plati naknadu društvu.
- (4) Naknada iz stava 3 ovog člana ne može biti niža od tržišne vrijednosti udjela koji se stiče.
- (5) Ako društvo ne raspolaže sopstvenim udjelom na način iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana u roku od tri godine od dana sticanja sopstvenog udjela, dužno je da sopstveni udio poništi i sprovede postupak smanjenja osnovnog kapitala.

Shodna primjena**Član 373**

Na sopstvene udjele društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 208 stav 2, člana 209, čl. 211 do 216 i člana 220 ovog zakona.

ODJELJAK C**PRENOS UDJELA****Prenos udjela između članova društva****Član 374**

Prenos udjela između članova društva sa ograničenom odgovornošću je slobodan, ako ovim zakonom ili statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno.

Pravo preče kupovine udjela

Član 375

- (1) Ako član društva sa ograničenom odgovornošću namjerava da prenese svoj udio trećem licu, ostali članovi društva imaju pravo preče kupovine tog udjela, ako statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno.
- (2) Član društva sa ograničenom odgovornošću koji prenosi udio dužan je da, prije prenosa udjela trećem licu, svoj udio ponudi drugim članovima društva.
- (3) Ponuda iz stava 2 ovog člana daje se u pisanom obliku i sadrži bitne elemente ugovora o prenosu udjela, adresu na koju član društva koji namjerava da iskoristi pravo preče kupovine udjela može da uputi prihvrat ponude i rok za zaključivanje ugovora o prenosu udjela.
- (4) Ako ponuda ne sadrži elemente iz stava 3 ovog člana smatraće se da nije ni učinjena.
- (5) Ako ne postoji sporazum o kupovini udjela između člana društva sa ograničenom odgovornošću koji prenosi udio i ostalih članova društva, udio se dijeli među članovima društva srazmjerno njihovim udjelima, ako statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno.
- (6) Član društva sa ograničenom odgovornošću koji koristi pravo preče kupovine udjela dužan je da u pisanom obliku obavijesti člana društva koji prenosi udio o prihvatanju ponude u cjelosti, u roku od 30 dana od dana prijema ponude, ako statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije predviđen drugi rok koji ne može biti kraći od osam ni duži od 90 dana od dana dostavljanja ponude.
- (7) Postupak u vezi sa pravom preče kupovine udjela može se statutom društva sa ograničenom odgovornošću urediti na drugačiji način u odnosu na st. 1 do 6 ovog člana.

Povreda prava preče kupovine

Član 376

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću koji ima pravo preče kupovine udjela može nadležnom sudu podnijeti tužbu za poništaj ugovora ili drugog pravnog posla kojim je udio prenesen, ako mu član društva koji je prenio udio nije dostavio ponudu u skladu sa ovim zakonom, odnosno statutom društva sa ograničenom odgovornošću.
- (2) Tužba iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 dana od dana saznanja za prenos udjela, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana registracije prenosa udjela u CRPS.

Prenos udjela trećem licu

Član 377

Ako nijedan član društva sa ograničenom odgovornošću koji ima pravo preče kupovine udjela ne prihvati ponudu iz člana 375 stav 2 ovog zakona u roku predviđenom ovim zakonom ili statutom društva sa ograničenom odgovornošću, nakon isteka ovog roka udio se može prenijeti trećem licu, pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od uslova ponuđenih članovima društva.

Prodaja udjela u izvršnom postupku

Član 378

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji imaju pravo preče kupovine udjela zadržavaju to pravo i u izvršnom postupku koji se sprovodi nad udjelom.
- (2) Nadležni sud u izvršnom postupku dužan je da o prodaji udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću obavijesti članove društva.

Prenos udjela nasljeđivanjem

Član 379

- (1) U slučaju smrti člana društva sa ograničenom odgovornošću, udio se prenosi na njegove nasljednike u skladu sa posebnim zakonom, ako statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno.
- (2) Ako je statutom društva sa ograničenom odgovornošću određeno da se udio ne može prenositi na nasljednike, članovi društva ili društvo dužni su da otkupe taj udio, na način i u roku određenom statutom.

- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana, ako članovi društva ili društvo ne otkupe udio, taj udio se povlači u skladu sa odredbama ovog zakona o smanjenju osnovnog kapitala.

Prenos udjela ugovorom ili odlukom suda

Član 380

Udio ili dio udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću može se prenijeti na osnovu ugovora koji je zaključen u pisanom obliku, uz ovjeru potpisa u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa ili na osnovu pravosnažne odluke suda ili drugog nadležnog organa u skladu sa posebnim propisom.

Posljedice prenosa udjela

Član 381

U slučaju prenosa udjela, prenosilac i sticalac neograničeno solidarno odgovaraju društvu za obaveze koje su dospjele prije prenosa udjela u skladu sa ovim zakonom.

Davanje udjela u zalogu

Član 382

Član društva sa ograničenom odgovornošću može dati u zalogu udio ili dio udjela, ako statutom društva nije drukčije određeno.

Glava IV

POVEĆANJE I SMANJENJE OSNOVNOG KAPITALA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Povećanje osnovnog kapitala

Član 383

- (1) Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću povećava se:
- 1) unošenjem novih uloga postojećih članova društva ili člana koji pristupa društvu;
 - 2) pretvaranjem sredstava iz rezervi društva raspoloživih za te namjene i/ili neraspoređene dobiti društva u osnovni kapital (povećanje osnovnog kapitala iz ukupnog kapitala društva);
 - 3) konverzijom potraživanja prema društvu u osnovni kapital;
 - 4) statusnim promjenama, koje imaju za posljedicu povećanje osnovnog kapitala;
 - 5) pretvaranjem dodatnih uplata u osnovni kapital.
- (2) Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću povećava se na osnovu odluke članova društva.
- (3) Na povećanje osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva.

Pravo prečeg upisa udjela

Član 384

Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju pravo prečeg upisa udjela prilikom povećanja osnovnog kapitala novim ulozima srazmjerno svojim udjelima, ako statutom društva nije drukčije određeno.

Smanjenje osnovnog kapitala

Član 385

- (1) Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću može se smanjiti na osnovu odluke članova društva, ali ne ispod iznosa minimalnog osnovnog kapitala propisanog zakonom.
- (2) Na smanjenje osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o smanjenju osnovnog kapitala akcionarskog društva.

Povlačenje i poništenje udjela

Član 386

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može povući i poništiti udio člana društva samo u slučajevima i na način predviđen statutom društva koji je važio na dan kad je član društva, čiji se udio povlači i poništava, stekao taj udio.
- (2) Odluku o povlačenju i poništenju udjela člana društva sa ograničenom odgovornošću donose članovi društva.
- (3) Odluka iz stava 2 ovog člana sadrži:
 - 1) osnov povlačenja i poništenja udjela;
 - 2) činjenice iz kojih proizilazi da su ispunjeni uslovi za donošenje odluke o povlačenju i poništenju udjela, predviđeni statutom društva sa ograničenom odgovornošću;
 - 3) iznos i rok za isplatu naknade za udio članu društva čiji se udio povlači i poništava, koji ne može biti duži od dvije godine;
 - 4) dejstvo poništenja udjela na osnovni kapital društva.
- (4) Prilikom povlačenja i poništenja udjela člana društva sa ograničenom odgovornošću sprovodi se postupak smanjenja osnovnog kapitala društva u kome nije potrebno donositi posebnu odluku o smanjenju kapitala.

Glava V

DODATNE UPLATE DRUŠTVU

Način utvrđivanja obaveze dodatne uplate društvu

Član 387

- (1) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da članovi društva mogu donositi odluke kojima se, pored unošenja uloga, obavezuju i da izvrše dodatne uplate društvu.
- (2) Dodatne uplate društvu vrše se srazmjerno vrijednosti udjela članova u društvu.
- (3) Obaveza dodatnih uplata društvu može se statutom društva ograničiti na određen iznos, utvrđen prema odnosu udjela.
- (4) Statutom ili odlukom članova društva sa ograničenom odgovornošću iz stava 1 ovog člana mogu se odrediti i rokovi za vraćanje dodatnih uplata.
- (5) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se predvidjeti konkretni razlozi zbog kojih članovi društva mogu da donesu odluku iz stava 1 ovog člana (npr. za pokriće gubitaka).
- (6) Dodatnim uplatama društvu ne povećava se osnovni kapital društva.
- (7) Dodatne uplate društvu mogu biti samo u novcu.
- (8) Odluka iz stava 1 ovog člana donosi se jednoglasno, ako statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije predviđena druga većina.
- (9) Ako je statutom društva sa ograničenom odgovornošću predviđeno da se odluka iz stava 8 ovog člana donosi drugom većinom, ta odluka obavezuje samo članove društva koji su za nju glasali.

Oslobađanje od obaveze dodatnih uplata društvu

Član 388

- (1) Ako obaveza dodatne uplate društvu nije ograničena na određeni iznos, svaki član društva može se osloboditi obaveze dodatnih uplata tako što će, u roku od mjesec dana od dana dospelosti te obaveze, staviti na raspolaganje društvu svoj udio, radi namirenja obaveze.
- (2) Ako član društva sa ograničenom odgovornošću u roku iz stava 1 ovog člana ne stavi na raspolaganje svoj udio niti izvrši dodatnu uplatu društvu, smatra se da je njegov udio stavljen na raspolaganje, o čemu ga društvo obavještava pisanim putem.
- (3) Društvo sa ograničenom odgovornošću je dužno da proda udio člana društva putem javnog nadmetanja, u roku od mjesec dana po isteku roka iz stava 1 ovog člana.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, društvo sa ograničenom odgovornošću može prodati udio člana društva na drugačiji način, uz saglasnost člana društva.
- (5) Iznos sredstava dobijen prodajom udjela člana društva koji preostane nakon pokrića troškova prodaje udjela i namirenja obaveze dodatnih uplata društvu, isplaćuje se članu društva.
- (6) Ako se potraživanje društva sa ograničenom odgovornošću ne može podmiriti prodajom udjela člana društva, taj udio pripada društvu koje ga može otuđiti za svoj račun.

- (7) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću može se predvidjeti da se odredbe st. 1 do 6 ovog člana odnose samo na slučaj kad dodatne uplate društvu, koje se traže u vezi sa udjelom, prelaze određeni iznos.

Vraćanje dodatnih uplata

Član 389

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da vrati dodatne uplate članovima društva u roku predviđenom statutom ili odlukom iz člana 387 stav 1 ovog zakona ili, ako rok nije određen, na njihov zahtjev, osim ako su navedena sredstva neophodna za pokriće gubitaka društva.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da vrati dodatne uplate pod uslovima iz stava 1 ovog člana i članovima društva kojima je to svojstvo prestalo, ako to nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.
- (3) U slučaju prenosa udjela, društvo je dužno da dodatne uplate vrati prenosiocu udjela, ako ugovorom o prenosu udjela nije drukčije određeno.
- (4) Na vraćanje dodatnih uplata shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o zaštiti povjerilaca u postupku smanjenja osnovnog kapitala akcionarskog društva.
- (5) Ako društvo sa ograničenom odgovornošću ne izvrši povraćaj dodatnih uplata, lice iz st. 1, 2 i 3 ovog člana može nadležnom sudu podnijeti tužbu za povraćaj dodatnih uplata.

Glava VI

ISPLATE ČLANOVIMA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Raspodjela imovine društva

Član 390

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može vršiti raspodjelu imovine svojim članovima, odnosno isplatu dobiti, povraćaj dodatnih uplata, zajma, kao i druga plaćanja po bilo kom osnovu, u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Na raspodjelu imovine društva sa ograničenom odgovornošću članovima društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o ograničenjima raspodjele imovine društva akcionarima, kao i posljedicama nezakonite raspodjele imovine.

Pravo na isplatu dividende

Član 391

- (1) Na isplatu dividende članovima društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o isplati dividende akcionarima.
- (2) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti da se isplata dobiti članovima društva ne vrši srazmjerno njihovom udjelu u društvu.

Glava VII

PRAVA ČLANOVA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Jednak tretman članova

Član 392

Svi članovi društva sa ograničenom odgovornošću koji su u istom položaju tretiraju se na jednak način.

Imovinska i neimovinska prava članova društva sa ograničenom odgovornošću

Član 393

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju sljedeća imovinska prava:
 - 1) pravo da učestvuju u raspodjeli dobiti društva, u skladu sa ovim zakonom;
 - 2) pravo da učestvuju u raspodjeli imovine društva koja preostane nakon namirenja svih povjerilaca, nakon sprovedenog postupka likvidacije, odnosno stečaja, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje stečaj;

- 3) pravo da raspolažu svojim udjelima u skladu sa zakonom;
 - 4) pravo prečeg upisa udjela, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću imaju sljedeća neimovinska prava:
- 1) pravo učešća u radu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, koje podrazumijeva pravo da prisustvuju sjednicama skupštine i učestvuju u raspravi po pojedinim tačkama dnevnog reda, ako ovim zakonom ili statutom društva sa ograničenom odgovornošću nije drukčije određeno;
 - 2) pravo glasa na sjednicama skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, ako ovim zakonom nije drukčije određeno;
 - 3) pravo na informisanje u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Pored prava iz st. 1 i 2 ovog člana, član društva sa ograničenom odgovornošću ostvaruje i druga imovinska i neimovinska prava u skladu sa zakonom i statutom društva.

Pravo glasa

Član 394

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću pravo glasa ostvaruju na sjednicama skupštine društva.
- (2) Svaki član društva sa ograničenom odgovornošću ima pravo glasa srazmjerno udjelu koji posjeduje, ako statutom društva nije drukčije određeno, s tim da se ne može predvidjeti da član nema pravo glasa.
- (3) Na isključenje prava glasa člana društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 178 ovog zakona.

Pravo na informisanje i angažovanje posebnog stručnjaka

Član 395

Na pravo člana društva sa ograničenom odgovornošću na informisanje i angažovanje posebnog stručnjaka, shodno se primjenjuju odredbe čl. 179, 180 i 181 ovog zakona.

Glava VIII

PRESTANAK SVOJSTVA ČLANA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Razlozi za prestanak svojstva člana društva

Član 396

Svojstvo člana društva sa ograničenom odgovornošću prestaje:

- 1) smrću, ako je član fizičko lice, odnosno brisanjem iz odgovarajućeg registra, ako je član pravno lice;
- 2) prenosom cjelokupnog udjela;
- 3) istupanjem iz društva;
- 4) isključenjem iz društva.

Istupanje bez potraživanja naknade za udio

Član 397

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću može da istupi iz društva u svakom trenutku podnošenjem izjave o istupanju, ako ne traži naknadu za udio u društvu, osim ako bi to prouzrokovalo štetu društvu.
- (2) Član društva sa ograničenom odgovornošću ne može se unaprijed odreći prava iz stava 1 ovog člana, niti mu se to pravo može ograničiti aktima društva.

Istupanje na osnovu odluke skupštine društva sa ograničenom odgovornošću

Član 398

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću može da istupi iz društva iz opravdanog razloga, uz isplatu naknade za udio u društvu.
- (2) Opravdani razlog u smislu stava 1 ovog člana postoji naročito ako:
 - 1) mu jedan ili više članova društva ili društvo prouzrokuju štetu;
 - 2) je spriječen u ostvarivanju svojih prava u društvu; ili

- 3) mu neki organ društva nameće nesrazmjerne obaveze.
- (3) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se predvidjeti i drugi opravdani razlozi za istupanje člana društva, kao i postupak istupanja.
- (4) Član društva sa ograničenom odgovornošću ne može se unaprijed odreći prava iz stava 1 ovog člana, niti mu se to pravo može ograničiti aktima društva.
- (5) Član društva sa ograničenom odgovornošću koji želi da istupi iz društva dužan je da društvu podnese pisani zahtjev za istupanje iz društva, koji sadrži razloge istupanja i iznos koji zahtijeva od društva na ime naknade za svoj udio.
- (6) Odluku o zahtjevu iz stava 5 ovog člana, skupština društva sa ograničenom odgovornošću donosi u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva i dostavlja je podnosiocu zahtjeva.
- (7) Odluka iz stava 6 ovog člana kojom se prihvata zahtjev za istupanje sadrži i rok za isplatu naknade za udio koji ne može biti duži od godinu dana od dana kad je odluka donesena.
- (8) Ako skupština društva sa ograničenom odgovornošću ne donese odluku u roku iz stava 6 ovog člana, smatra se da je zahtjev za istupanje iz društva prihvaćen u cjelosti.

Istupanje na osnovu odluke suda

Član 399

- (1) Ako skupština društva sa ograničenom odgovornošću odbije zahtjev iz člana 398 stav 5 ovog zakona, član društva čiji je zahtjev odbijen ima pravo da, u roku od 30 dana od dana prijema odluke, nadležnom sudu podnese tužbu protiv društva kojom zahtijeva prestanak svojstva člana društva iz opravdanog razloga i isplatu naknade za udio u društvu.
- (2) Ako usvoji tužbeni zahtjev iz stava 1 ovog člana, sud utvrđuje iznos naknade za udio u društvu u visini tržišne vrijednosti udjela tužioca i određuje rok u kojem je društvo dužno da izvrši isplatu, a koji ne može biti duži od godinu dana od dana pravosnažnosti presude.
- (3) Prilikom određivanja roka iz stava 2 ovog člana, sud uzima u obzir finansijski položaj društva i njegove poslovne potrebe.
- (4) Ako član društva sa ograničenom odgovornošću nije zadovoljan iznosom naknade za udio u društvu utvrđenim odlukom skupštine društva, može nadležnom sudu podnijeti tužbu protiv društva kojom zahtijeva isplatu razlike do punog iznosa tržišne vrijednosti udjela.

Pravo društva u slučaju istupanja člana društva

Član 400

- (1) U slučaju istupanja člana društva sa ograničenom odgovornošću suprotno odredbama ovog zakona, društvo ima pravo na naknadu štete nastale istupanjem člana društva.
- (2) Društvo se ne može unaprijed odreći prava iz stava 1 ovog člana, niti se to pravo može isključiti ili ograničiti aktima društva.
- (3) U slučaju kad društvo od člana koji je istupio iz društva traži naknadu štete iz stava 1 ovog člana, tom članu neće isplatiti naknadu za udio u društvu dok mu se prouzrokovana šteta ne nadoknadi, pod uslovom da je podnijelo zahtjev članu za nadoknadu štete, odnosno da je pokrenulo postupak pred nadležnim sudom za nadoknadu štete ako član društva nije postupio po zahtjevu za nadoknadu štete u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (4) Po pravosnažnosti presude kojom se odbija tužbeni zahtjev društva za nadoknadu štete, društvo je dužno da članu isplati naknadu za udio.

Posljedice istupanja

Član 401

- (1) Istupanjem člana društva sa ograničenom odgovornošću prestaje njegovo članstvo u društvu i sva prava koja iz toga proizilaze.
- (2) Udio člana koji je istupio iz društva sa ograničenom odgovornošću postaje sopstveni udio društva, bez donošenja odluke o sticanju sopstvenog udjela društva.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS upisuje u CRPS prestanak svojstva člana društva sa ograničenom odgovornošću na osnovu:
- 1) izjave o istupanju iz člana 397 ovog člana;

- 2) odluke članova o prihvatanju zahtjeva za istupanje iz društva iz člana 398 ovog zakona i dokaza o isplati tržišne vrijednosti udjela;
- 3) pravosnažne i izvršne sudske odluke o istupanju, donesene u skladu sa članom 399 ovog zakona i dokaza o isplati tržišne vrijednosti udjela.

Isključenje člana

Član 402

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću ili član društva može nadležnom sudu podnijeti tužbu za isključenje drugog člana društva, ako za to postoji opravdan razlog.
- (2) Opravdan razlog u smislu stava 1 ovog člana postoji ako član društva sa ograničenom odgovornošću:
 - 1) namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje značajnu štetu društvu ili drugim članovima društva;
 - 2) svojim činjenjem ili nečinjenjem sprečava ili značajno otežava poslovanje društva.
- (3) Ako usvoji tužbeni zahtjev iz stava 1 ovog člana, sud utvrđuje iznos naknade koju je društvo dužno da isplati isključenom članu društva u visini pravične vrijednosti udjela utvrđene shodnom primjenom odredaba člana 182 ovog zakona i određuje rok za isplatu naknade koji ne može biti duži od dvije godine od dana pravosnažnosti presude.
- (4) Prilikom određivanja roka iz stava 3 ovog člana, sud uzima u obzir finansijski položaj društva i njegove poslovne potrebe.
- (5) U slučaju isključenja člana društva, društvo zadržava pravo na naknadu štete koju mu je isključeni član društva prouzrokovao radnjama zbog kojih je isključen iz društva.
- (6) Društvo i član društva ne mogu se unaprijed odreći prava iz stava 1 ovog člana, niti im se to pravo može ograničiti aktima društva.

Posljedice isključenja

Član 403

- (1) Isključenjem člana prestaje njegovo članstvo u društvu i sva prava koja iz toga proizilaze.
- (2) Udio člana koji je isključen iz društva sa ograničenom odgovornošću postaje sopstveni udio društva, bez donošenja odluke o sticanju sopstvenog udjela društva.
- (3) Odluku o isključenju člana društva sud će, u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti odluke, dostaviti organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije prestanka svojstva člana društva.

Ograničenja isplate naknade udjela

Član 404

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću može isplaćivati naknadu za udio članu društva koji je istupio ili koji je isključen iz društva samo iz:
 - 1) neraspoređene dobiti i rezervi društva koje se mogu koristiti za te namjene;
 - 2) sredstava ostvarenih prodajom sopstvenog udjela društva stečenog istupanjem ili isključenjem tog člana društva.
- (2) Do potpune isplate naknade udjela članu koji je istupio ili koji je isključen iz društva, društvo ne može dijeliti dobit svojim članovima i dužno je da:
 - 1) svu ostvarenu dobit raspoređuje u rezerve iz stava 1 tačka 1 ovog člana;
 - 2) sva sredstva društva iz stava 1 ovog člana koristi isključivo za isplatu te naknade.

Glava IX

UPRAVLJANJE DRUŠTVOM SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

ODJELJAK A

ORGANI DRUŠTVSA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Organi

Član 405

- (1) Organi društva sa ograničenom odgovornošću su:
 - 1) skupština društva sa ograničenom odgovornošću; i
 - 2) direktor.
- (2) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću može se predvidjeti da društvo umjesto direktora ima odbor direktora.
- (3) Jedini član društva sa ograničenom odgovornošću ima ovlaštenja skupštine društva.

ODJELJAK B**SKUPŠTINA DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU****Sastav skupštine društva sa ograničenom odgovornošću****Član 406**

- (1) Skupštinu društva sa ograničenom odgovornošću čine svi članovi društva.
- (2) Direktor društva sa ograničenom odgovornošću obavezno prisustvuje sjednici skupštine društva.

Djelokrug skupštine**Član 407**

- (1) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću:
 - 1) vrši izmjene i dopune, odnosno donosi novi statut društva i sačinjava prečišćeni tekst statuta društva;
 - 2) imenuje i razrješava direktora, odnosno članove odbora direktora;
 - 3) imenuje i razrješava revizora;
 - 4) imenuje i razrješava likvidatora;
 - 5) donosi odluku o dobrovoljnoj likvidaciji društva ili podnošenju predloga za pokretanje stečajnog postupka;
 - 6) usvaja finansijske iskaze, kao i izvještaje revizora, ako su finansijski iskazi bili predmet revizije;
 - 7) donosi odluku o raspodjeli dobiti i načinu pokrića gubitaka;
 - 8) donosi odluku o povećanju ili smanjenju osnovnog kapitala društva;
 - 9) donosi odluku o statusnim promjenama i promjenama pravnog oblika;
 - 10) donosi odluku o sticanju sopstvenih udjela;
 - 11) donosi odluku o zahtjevu za istupanje člana iz društva;
 - 12) donosi odluku o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu sa prokuristom, kao i u sporu sa direktorom;
 - 13) donosi odluku o pokretanju postupka i davanju punomoćja za zastupanje društva u sporu protiv člana društva;
 - 14) donosi poslovnik; i
 - 15) odlučuje o drugim pitanjima, u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Ovlaštenja iz stava 1 tač. 1, 2, 4, 5, 9 i 12 ovog člana su isključiva ovlaštenja skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, dok se ostala ovlaštenja skupštine statutom društva mogu prenijeti i na direktora.
- (3) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću može da odlučuje i o pitanjima koja su u nadležnosti direktora, na zahtjev tog organa.
- (4) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću može da odlučuje i o pitanjima iz nadležnosti direktora, ako statutom društva nije drukčije predviđeno.
- (5) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću može da daje obavezujuća uputstva direktoru.

Sjednica skupštine društva sa ograničenom odgovornošću**Član 408**

- (1) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću svoja prava prema društvu ostvaruju na redovnoj i vanrednoj sjednici skupštine društva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Na održavanje redovnih i vanrednih sjednica shodno se primjenjuje član 257 ovog zakona.

- (3) Na mjesto održavanja sjednice i jezik sjednice shodno se primjenjuju čl. 263 i 264 ovog zakona.
- (4) Na učešće u radu skupštine korišćenjem elektronskih oblika komunikacije i virtualne sjednice shodno se primjenjuju čl. 275 i 276 ovog zakona.
- (5) Na utvrđivanje identiteta članova društva sa ograničenom odgovornošću, otvaranje sjednice skupštine društva i izbor predsjednika skupštine shodno se primjenjuju čl. 266 i 278 ovog zakona.

Lica ovlašćena za sazivanje sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću

Član 409

- (1) Sjednicu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću saziva direktor ili odbor direktora.
- (2) Ako se društvo sa ograničenom odgovornošću nalazi u postupku likvidacije, sjednicu skupštine društva saziva likvidator.
- (3) Svaki član društva sa ograničenom odgovornošću ima pravo da direktoru podnese zahtjev za sazivanje sjednice skupštine društva.
- (4) Zahtjev iz stava 3 ovog člana podnosi se u pisanom obliku i obavezno sadrži: predlog dnevnog reda, predlog odluka čije se usvajanje predlaže sa obrazloženjem, kao i podatke o podnosiocima zahtjeva i procentu udjela koji posjeduju.
- (5) Direktor je dužan da sazove sjednicu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva iz stava 3 ovog člana, na teret sredstava društva.
- (6) Ako direktor ne sazove sjednicu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću u roku iz stava 5 ovog člana, član koji je podnio zahtjev iz stava 3 ovog člana ima pravo da sam sazove sjednicu.

Poziv za sjednicu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću

Član 410

- (1) Poziv za sjednicu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću naročito sadrži:
 - 1) datum slanja poziva;
 - 2) vrijeme i mjesto održavanja sjednice;
 - 3) dnevni red, sa jasnom naznakom o kojim tačkama dnevnog reda se predlaže da skupština donese odluku;
 - 4) obavještenje o načinima na koje se mogu preuzeti, odnosno gdje se može ostvariti uvid u materijale za sjednicu.
- (2) Poziv iz stava 1 ovog člana upućuje se članovima društva sa ograničenom odgovornošću najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice, ako statutom društva drukčije određeno.

Način dostavljanja poziva za sjednicu

Član 411

- (1) Poziv za sjednicu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću upućuje se u pisanom obliku svakom članu društva, na adresu iz evidencije podataka o članovima društva, a dostavljanje se smatra izvršenim danom slanja preporučene pošiljke putem pošte, odnosno danom slanja elektronske pošte ako je član društva dao pisanu saglasnost za takav način slanja.
- (2) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se predvidjeti i drugi načini dostavljanja poziva za sjednicu skupštine društva.
- (3) Troškove objavljivanja i slanja poziva za sjednicu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću snosi društvo.

Materijali za sjednicu skupštine

Član 412

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću dužno je da materijale za sjednicu skupštine društva stavi na raspolaganje članovima društva istovremeno sa slanjem poziva, a najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice, ako statutom društva nije drukčije predviđeno.
- (2) Na stavljanje na raspolaganje materijala članovima društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 262 ovog zakona.

Punomoćje za učešće u radu skupštine

Član 413

- (1) Član društva sa ograničenom odgovornošću može svoja prava na sjednici skupštine društva da ostvaruje preko punomoćnika.
- (2) Član društva sa ograničenom odgovornošću ne može dati punomoćje za glasanje tako što će ga ograničiti na dio svog prava glasa po osnovu udjela.
- (3) Na davanje punomoćja za učešće u radu skupštine društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 267 st. 1 i 2, člana 269, člana 270 st. 1 i 2 i čl. 271 i 284 ovog zakona.

Kvorum

Član 414

- (1) Kvorum potreban za rad sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću čine članovi koji posjeduju udjele koji daju više od polovine ukupnog broja glasova.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, statutom društva sa ograničenom odgovornošću može se odrediti i drugačiji kvorum, kao i predvidjeti slučajevi kad se neće zahtijevati postojanje kvoruma.
- (3) U kvorum se računaju i glasovi članova društva sa ograničenom odgovornošću koji su glasali pisanim ili elektronskim putem.
- (4) U kvorum se ne računaju glasovi članova društva čije je pravo glasa isključeno.

Ponovljena i odložena sjednica

Član 415

- (1) Ako se sjednica skupštine društva sa ograničenom odgovornošću ne može održati zbog nedostatka kvoruma, sjednica se može ponovo sazvati sa istim dnevnim redom (ponovljena sjednica).
- (2) Ako je u pozivu za neodržanu sjednicu određen dan održavanja ponovljene sjednice, ponovljena sjednica će se održati na taj dan, pri čemu on ne može biti ranije od petog, niti kasnije od 15. dana od dana neodržane sjednice.
- (3) Ako u pozivu za neodržanu sjednicu nije određen dan održavanja ponovljene sjednice, ponovljena sjednica može se održati najranije pet dana, a najkasnije 15 dana od dana neodržane sjednice.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, poziv za ponovljenu sjednicu upućuje se članovima društva sa ograničenom odgovornošću najkasnije tri dana prije dana održavanja ponovljene sjednice.
- (5) Na kvorum za ponovljenu sjednicu i održavanje odložene sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 273 st. 5 i 6 i člana 274 ovog zakona.

Dnevni red sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću

Član 416

- (1) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću ne može donositi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, skupština društva može da donosi odluke o pitanjima koja nijesu na dnevnom redu ako svi članovi društva sa pravom glasa prisustvuju sjednici i jednoglasno prihvate izmjenu dnevnog reda.
- (3) Jedan ili više članova društva sa ograničenom odgovornošću koji posjeduju najmanje 5% udjela u osnovnom kapitalu mogu direktoru predložiti izmjenu, odnosno dopunu dnevnog reda sjednice skupštine društva, i to tako što će predložiti:
 - 1) izmjenu dnevnog reda u dijelu donošenja drugačije odluke po predloženoj tački dnevnog reda, uz obrazloženje i predlog odluke; ili
 - 2) dopunu dnevnog reda novim tačkama, uz obrazloženje ili predlog odluke koju skupština društva treba da donese.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, statutom društva sa ograničenom odgovornošću može se predvidjeti manji procenat udjela u osnovnom kapitalu društva koji daje pravo predlaganja izmjena i dopuna dnevnog reda.
- (5) Predlog iz stava 3 ovog člana dostavlja se u pisanom obliku, uz navođenje podataka o podnosiocima zahtjeva i procentu udjela koji posjeduju.
- (6) Predlog iz stava 3 ovog člana članovi društva mogu dostaviti direktno i svim ostalim članovima društva, na adrese iz evidencije podataka o članovima društva.

- (7) Predlog iz stava 3 ovog člana podnosi se najkasnije tri dana prije dana održavanja sjednice skupštine društva, ako statutom društva nije drukčije predviđeno.
- (8) Direktor je dužan da predlog iz stava 3 ovog člana proslijedi svim ostalim članovima društva najkasnije narednog radnog dana od dana prijema predloga.
- (9) Član društva sa ograničenom odgovornošću koji nije prisustvovao sjednici skupštine društva može pobijati odluke skupštine donesene po tačkama dnevnog reda iz stava 3 ovog člana ako mu do dana održavanja sjednice skupštine nije dostavljen predlog u smislu st. 6 i 8 ovog člana.

Većina za odlučivanje

Član 417

- (1) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću odluke donosi većinom glasova prisutnih članova koji imaju pravo glasa po određenom pitanju, ako ovim zakonom ili statutom društva za odlučivanje o pojedinim pitanjima nije predviđen veći broj glasova.
- (2) Prilikom utvrđivanja većine za odlučivanje, u obzir se uzimaju i glasovi članova društva sa ograničenom odgovornošću koji su glasali pisanim ili elektronskim putem.

Način glasanja

Član 418

- (1) Glasanje na sjednici skupštine društva sa ograničenom odgovornošću je javno.
- (2) Članovi društva sa ograničenom odgovornošću mogu da glasaju pisanim putem bez prisustva sjednici, ako je to statutom društva predviđeno.
- (3) Na glasanje pisanim putem na sjednici skupštine društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 283 ovog zakona.

Zapisnik

Član 419

Na vođenje zapisnika sa sjednice skupštine društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 285 ovog zakona.

Izuzetak od pravila o sazivanju sjednice

Član 420

Ako su svi članovi društva sa ograničenom odgovornošću prisutni lično ili preko punomoćnika, skupština društva može da donese odluku bez poštovanja odredbi ovog zakona o sazivanju i održavanju sjednice, pod uslovom da se nijedan član društva ne protivi usvajanju odluke na ovaj način.

Pobijanje odluka skupštine društva sa ograničenom odgovornošću

Član 421

Na pobijanje odluka skupštine društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe čl. 288, 289 i 290 ovog zakona.

ODJELJAK C

DIREKTOR

Imenovanje direktora

Član 422

- (1) Skupština društva sa ograničenom odgovornošću imenuje direktora.
- (2) Pravo na predlaganje kandidata za direktora ima svaki član društva sa ograničenom odgovornošću.
- (3) Uz predlog iz stava 2 ovog člana prilažu se biografski i drugi podaci koji mogu biti od značaja prilikom donošenja odluke o izboru kandidata.
- (4) Prilikom osnivanja društva, direktor se može imenovati statutom društva.

(5) Direktor se registruje u CRPS.

Mandat direktora

Član 423

- (1) Direktor društva sa ograničenom odgovornošću imenuje se na period određen statutom društva.
- (2) Ako statutom društva nije određena dužina trajanja mandata direktora, mandat direktora nije ograničen.
- (3) Ako je statutom društva određena dužina trajanja mandata direktora, po isteku mandata direktor može biti ponovo imenovan neograničen broj puta.

Uslovi za imenovanje direktora

Član 424

- (1) Direktor društva sa ograničenom odgovornošću mora biti poslovno sposobno fizičko lice.
- (2) Direktor ne može biti:
 - 1) lice koje je osuđivano za krivična djela protiv: prava iz rada, intelektualne svojine, platnog prometa i privrednog poslovanja, imovine i službene dužnosti, u roku od tri godine od dana prestanka pravnih posljedica osude;
 - 2) revizor društva ili lice koje je bilo angažovano u vršenju revizije finansijskih izvještaja društva, do isteka roka u skladu sa posebnim zakonom;
 - 3) lice kome je izrečena mjera bezbjednosti zabrana obavljanja djelatnosti, koja čini pretežnu djelatnost društva, za vrijeme dok ta mjera traje.
- (3) Statutom društva sa ograničenom odgovornošću mogu se predvidjeti i drugi uslovi koje treba da ispunjava direktor.
- (4) Ako za vrijeme trajanja mandata direktor prestane da ispunjava uslove za imenovanje, dužan je da o tome, bez odlaganja, obavijesti članove društva.

Ostavka i razrješenje direktora

Član 425

- (1) Skupština društva razrješava direktora, pri čemu nije dužna da navede razloge za razrješenje ako statutom društva nije drukčije određeno.
- (2) Na ostavku direktora društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe člana 315 ovog zakona.
- (3) Prestanak svojstva direktora registruje se u CRPS.

Nadležnosti direktora

Član 426

- (1) Direktor:
 - 1) zastupa društvo prema trećim licima u skladu sa statutom i odlukama skupštine društva;
 - 2) vodi poslove društva u skladu sa statutom i odlukama skupštine društva;
 - 3) odlučuje o unutrašnjoj organizaciji društva;
 - 4) vrši unutrašnji nadzor nad obavljanjem djelatnosti društva;
 - 5) saziva sjednice skupštine društva i utvrđuje predlog dnevnog reda sa predlozima odluka;
 - 6) izvršava odluke skupštine društva;
 - 7) daje i opoziva prokuru;
 - 8) izvještava skupštinu društva u skladu sa ovim zakonom i statutom društva; i
 - 9) vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom društva.
- (2) Za pitanja koja nijesu u nadležnosti skupštine društva sa ograničenom odgovornošću, pretpostavlja se nadležnost direktora.

Zastupanje društva u sporu sa direktorom

Član 427

- (1) Direktor ne može izdati punomoćje za zastupanje niti zastupati društvo u sporu u kojem je suprotna strana on ili sa njim povezano lice.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, punomoćje izdaje skupština društva, odnosno drugi organ ili lice u društvu, u skladu sa statutom društva.

Zarada i naknade direktora

Član 428

- (1) Direktor društva sa ograničenom odgovornošću ima pravo na zaradu.
- (2) Pored zarade, direktor ima pravo i na naknade u skladu sa statutom ili odlukom skupštine društva.
- (3) Ako je naknada određena statutom društva, odluku o izmjeni statuta kojom se direktoru smanjuje naknada skupština društva može donijeti običnom većinom glasova.
- (4) Na naknadu direktora društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe čl. 330 i 332 ovog zakona.

Izvještavanje

Član 429

- (1) Direktor je dužan da, bez odlaganja, obavijesti svakog člana društva koji ima udio koji predstavlja najmanje 10% osnovnog kapitala društva o nastalim vanrednim okolnostima koje mogu biti od značaja za stanje društva ili obavljanje djelatnosti društva.
- (2) Na obavezu direktora da skupštini društva sa ograničenom odgovornošću podnosi izvještaje shodno se primjenjuju odredbe člana 299 ovog zakona.

Shodna primjena

Član 430

Na imenovanje privremenog zastupnika društva sa ograničenom odgovornošću, dužnosti direktora u slučaju poslovanja sa gubitkom i odgovornost direktora shodno se primjenjuju odredbe čl. 316, 333 i 334 ovog zakona.

Odbor direktora

Član 431

U slučaju kad društvo sa ograničenom odgovornošću ima odbor direktora, na odbor direktora shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o direktoru društva sa ograničenom odgovornošću i o odboru direktora kod jednodomnog upravljanja akcionarskim društvom.

Glava X

VOĐENJE POSLOVNE EVIDENCIJE I JAVNOST POSLOVANJA

Vođenje poslovne evidencije

Član 432

- (1) Društvo sa ograničenom odgovornošću čuva:
 - 1) osnivački akt;
 - 2) statut društva i sve njegove izmjene i dopune;
 - 3) druge opšte akte;
 - 4) knjigu zapisnika, koja sadrži zapisnike sa svih sjednica skupštine društva i zapisnike sa svih sjednica odbora direktora, ako društvo ima odbor direktora;
 - 5) odluke usvojene na sjednicama skupštine društva;
 - 6) dokumentaciju o uspostavljanju tereta na imovini društva.
- (2) Društvo sa ograničenom odgovornošću vodi evidenciju o:
 - 1) adresama članova društva;
 - 2) direktoru, odnosno članovima odbora direktora sa podacima o adresi, datumu imenovanja i periodu na koji je

direktor, odnosno svaki član odbora direktora imenovan, kao i o funkcijama koje obavljaju u drugim pravnim licima;

- 3) udjelima društva koje posjeduju članovi organa upravljanja;
 - 4) ugovorima koje su sa društvom zaključili direktor, odnosno članovi odbora direktora;
 - 5) akcijama i udjelima koje društvo posjeduje u drugim privrednim društvima;
 - 6) cjelokupnu dokumentaciju u vezi sa odobravanjem pravnih poslova, odnosno pravnih radnji u kojima postoji lični interes.
- (3) Dokumentaciju iz stava 1 tač. 1 do 5 ovog člana društvo čuva trajno, a ostalu dokumentaciju iz st. 1 i 2 ovog člana najmanje pet godina.
- (4) Dokumentaciju iz st. 1 i 2 ovog člana društvo je dužno da čuva u svom sjedištu ili na drugom mjestu, koje je poznato i dostupno članovima društva.

Registracija promjena

Član 433

Na registraciju promjena i objavljivanje podataka društva sa ograničenom odgovornošću shodno se primjenjuju odredbe čl. 356 i 357 ovog zakona.

DIO SEDMI

RESTRUKTURIRANJE PRIVREDNIH DRUŠTAVA

Glava I

VRSTE RESTRUKTURIRANJA

Pojam i vrste restrukturiranja

Član 434

- (1) Restrukturiranje privrednih društava obuhvata: statusne promjene, promjenu pravnog oblika i prekograničnu konverziju.
- (2) Statusna promjena je postupak restrukturiranja u kojem jedno ili više privrednih društava (društva prenosioci) prenose imovinu i obaveze na jedno ili više drugih privrednih društava (društva sticaoci), pri čemu članovi društava prenosilaca stiču udjele, odnosno akcije u društvima sticaocima.
- (3) Statusne promjene su: pripajanje, spajanje i podjela.
- (4) Promjena pravnog oblika privrednog društva je postupak restrukturiranja u kojem privredno društvo mijenja postojeći pravni oblik u neki od drugih oblika privrednih društava utvrđenih ovim zakonom.
- (5) Prekogranična konverzija je postupak restrukturiranja u kojem jedno privredno društvo mijenja pravni oblik, tako što iz pravnog oblika u kojem je registrovano u državi porijekla prelazi u pravni oblik države prijema, uz istovremeni prenos sjedišta u državu prijema, pri čemu zadržava kontinuitet svog pravnog subjektiviteta, uključujući sva prava i obaveze, uz brisanje društva iz registra države porijekla i upis društva u registar države prijema.
- (6) Društvom kapitala u Crnoj Gori, u smislu ovog zakona, smatraju se akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću.
- (7) Odredbe ovog zakona o restrukturiranju ne primjenjuju se na kreditne institucije, investiciona društva, finansijske holding kompanije, mješovite holding kompanije, finansijske institucije koje su zavisna društva tih subjekata i uključene su u kontrolu na konsolidovanoj osnovi, kao ni na filijale kreditnih institucija iz trećih država, ako su predmet sanacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija.

Glava II

STATUSNE PROMJENE

ODJELJAK A

UČESNICI I USLOVI ZA SPROVOĐENJE STATUSNIH PROMJENA

Učesnici statusnih promjena

Član 435

- (1) U postupku statusne promjene učestvuje najmanje jedno privredno društvo u svojstvu društva prenosioca i najmanje jedno privredno društvo u svojstvu društva sticaoca.
- (2) Privredna društva iz stava 1 ovog člana mogu biti istog ili različitog pravnog oblika.
- (3) U postupku statusne promjene ne može učestvovati privredno društvo u stečaju, osim ako je statusna promjena predviđena kao mjera reorganizacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.
- (4) Privredno društvo u likvidaciji može učestvovati u postupku statusne promjene pod uslovom da članovima privrednog društva nije započeta raspodjela imovine društva.

Uslovi za sprovođenje statusne promjene

Član 436

- (1) Statusne promjene mogu se vršiti samo ako je imovina privrednog društva veća od njegovih obaveza.
- (2) Ako se statusnom promjenom osniva novo privredno društvo, na osnivanje tog društva primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na osnivanje odgovarajućeg pravnog oblika privrednog društva, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.
- (3) Ako se u svojstvu društva prenosioca nalazi javno akcionarsko društvo koje svoju cjelokupnu imovinu i obaveze prenosi na društvo sticaoca koje nije javno akcionarsko društvo, potrebno je da se ispune svi uslovi za prestanak svojstva javnog društva u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (4) Svi članovi društva prenosioca stiču udjele, odnosno akcije u društvu sticaocu srazmjerno svojim udjelima, odnosno akcijama u društvu prenosiocu, osim ako se svaki član društva prenosioca saglasi da se statusnom promjenom izvrši zamjena udjela, odnosno akcija u drugačijoj srazmjeri ili ako, kao nesaglasni član, odnosno akcionar, koristi svoje pravo na isplatu umjesto sticanja udjela, odnosno akcija u društvu sticaocu, u skladu sa čl. 182 i 183 ovog zakona.
- (5) Članu društva prenosioca se po osnovu statusne promjene može izvršiti i novčano plaćanje, s tim da ukupan iznos tih plaćanja svim članovima društva prenosioca ne može preći 10% ukupne nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti udjela, odnosno akcija koje stiču članovi društva prenosioca.

ODJELJAK B

PRIPAJANJE I SPAJANJE

Pojam pripajanja

Član 437

Pripajanje je postupak kojim jedno ili više privrednih društava (društva prenosioci) prestaje bez sprovođenja postupka likvidacije prenoseći svoju cjelokupnu imovinu i obaveze na neko već postojeće privredno društvo (društvo sticalac) u zamjenu za akcije, odnosno udjele društva sticaoca koje dobijaju članovi društva prenosioca i, eventualno, vrši novčano plaćanje članovima društva prenosioca, s tim da iznos tih plaćanja ne može preći 10% nominalne ili knjigovodstvene vrijednosti akcija, odnosno udjela koje stiču članovi društva prenosioca.

Nacrt ugovora o pripajanju

Član 438

- (1) Odbori direktora, odnosno upravni odbori privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja pripremaju i usaglašavaju pisani nacrt ugovora o pripajanju koji naročito sadrži:
 - 1) pravni oblik, poslovno ime i registrovano sjedište svakog privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja;
 - 2) procjenu srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu za udjele, odnosno akcije u društvu sticaocu, kao i visinu novčanog plaćanja ako postoji;
 - 3) uslove preuzimanja udjela, odnosno akcija u društvu sticaocu;
 - 4) datum od kad sticaoci udjela, odnosno akcija u društvu sticaocu stiču pravo učešća u dobiti i sve posebne uslove koji utiču na ostvarivanje tog prava;
 - 5) datum od kad se pravni poslovi i pravne radnje društva prenosioca smatraju, u računovodstvene svrhe, pravnim poslovima i pravnim radnjama društva sticaoca;

- 6) spisak zaposlenih društva prenosioca čiji se radni odnos nastavlja u društvu sticaocu;
 - 7) prava koja društvo sticalac daje članovima društva koji imaju posebna prava, kao i vlasnicima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu;
 - 8) sve posebne pogodnosti koje se odobravaju članovima organa privrednih društava koja učestvuju u pripajanju, kao i nezavisnim ekspertima koji sačinjavaju izvještaje u skladu sa ovim zakonom;
 - 9) predlog odluke o izmjenama i dopunama statuta postojećeg društva sticaoca, odnosno predlog osnivačkog akta i statuta novoosnovanog društva sticaoca;
 - 10) procjenu vrijednosti imovine i obaveza društva prenosioca koje se prenose na društvo sticaoca i njihov opis, kao i način na koji se taj prenos vrši na društvo sticaoca;
 - 11) visinu novčane naknade koja se nudi nesaglasnim članovima privrednog društva i rok u kome će biti isplaćena, pri čemu taj rok ne može biti duži od dva mjeseca od dana donošenja odluke o odobravanju nacrtu ugovora o pripajanju.
- (2) U slučaju kad društvo sticalac posjeduje sve akcije, odnosno udjele u društvu prenosiocu, nacrt ugovora o pripajanju ne mora da sadrži podatke iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana.
 - (3) Ugovor o pripajanju zaključuje se u pisanom obliku između svih privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja i ovjerava u skladu sa zakonom.
 - (4) Privredna društva koja učestvuju u postupku pripajanja dužna su da najkasnije 30 dana prije dana održavanja sjednice skupštine društva dostave organu nadležnom za registraciju u CRPS nacrt ugovora o pripajanju, radi objavljivanja na internet stranici tog organa.

Izvještaj organa upravljanja

Član 439

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor svakog od privrednih društava koje učestvuje u postupku pripajanja dužan je da sačini pisani izvještaj o pripajanju, koji sadrži:
 - 1) detaljno pravno i ekonomsko obrazloženje pripajanja;
 - 2) obrazloženje srazmjere zamjene akcija, odnosno udjela;
 - 3) eventualne posebne poteškoće koje su postojale prilikom procjene vrijednosti imovine društava prenosilaca, kao i prilikom utvrđivanja srazmjere zamjene akcija, odnosno udjela;
 - 4) objašnjenje pravnih posljedica pripajanja;
 - 5) obavještenje o svim značajnijim promjenama na imovini i obavezama nastalim nakon datuma izrade finansijskih izvještaja.
- (2) Pored izvještaja iz stava 1 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor dostavlja skupštini sopstvenog društva, kao i odboru direktora, odnosno upravnom odboru ostalih društava uključenih u pripajanje, dopunu izvještaja koja sadrži podatke o svim značajnijim promjenama na imovini i obavezama društva nastalim od dana usaglašavanja nacrtu ugovora o pripajanju do dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj treba da se donese odluka o pripajanju.
- (3) Izuzetno od stava 1 ovog člana, ako se sa tim saglase svi članovi svakog od privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja, izvještaj iz stava 1 ovog člana i dopuna izvještaja iz stava 2 ovog člana ne moraju se sačinjavati.
- (4) U slučaju kad upravni odbor sačinjava izvještaj iz stava 1 ovog člana i dopunu izvještaja iz stava 2 ovog člana, skupštini privrednog društva mora se dostaviti i odluka nadzornog odbora o usvajanju izvještaja upravnog odbora.
- (5) Izvještaj iz stava 1 ovog člana ne mora se sačinjavati u slučaju kad društvo sticalac posjeduje sve akcije, odnosno udjele u društvu prenosiocu.
- (6) Ako društvo sticalac posjeduje najmanje 90% udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu, izvještaj iz stava 1 ovog člana ne mora se sačinjavati ako manjinski vlasnici, odnosno akcionari društva prenosioca imaju pravo da zahtijevaju da njihove udjele, odnosno akcije otkupi društvo sticalac po tržišnoj vrijednosti.
- (7) Ako manjinski vlasnik, odnosno akcionar nije zadovoljan visinom utvrđene naknade za udjele, odnosno akcije, može podnijeti tužbu nadležnom sudu u roku od šest mjeseci od dana registracije pripajanja.

Izvještaj nezavisnog eksperta

Član 440

- (1) Svako privredno društvo koje učestvuje u postupku pripajanja može da podnese predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, imenuje jednog ili više nezavisnih eksperata radi ispitivanja nacrtu ugovora o pripajanju.
- (2) Sva privredna društva iz stava 1 ovog člana mogu nadležnom sudu podnijeti zajednički predlog za imenovanje jednog zajedničkog nezavisnog eksperta.
- (3) Nezavisni ekspert ne smije biti povezan sa bilo kojim privrednim društvom koje učestvuje u postupku pripajanja na način koji može da utiče na njegovu nezavisnost i nepristrasnost.
- (4) Za nezavisnog eksperta može se odrediti revizor, sudski vještak ekonomske struke ili ovlašćeni procjenitelj koga odredi odbor direktora, odnosno upravni odbor, kao i društvo za reviziju.
- (5) Nezavisni ekspert sačinjava izvještaj o ispitivanju nacrtu ugovora o pripajanju za privredno društvo koje je zahtijevalo njegovo imenovanje.
- (6) Zajednički nezavisni ekspert sačinjava jedinstven izvještaj o ispitivanju nacrtu ugovora o pripajanju za sva privredna društva koja učestvuju u postupku pripajanja, u roku koji mu odredi sud i dostavlja ga svakom društvu.
- (7) Nezavisni ekspert i zajednički nezavisni ekspert imaju pravo da od privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja dobiju sve informacije potrebne za ispitivanje.
- (8) Izvještaj iz st. 5 i 6 ovog člana sačinjava se u pisanom obliku i sadrži mišljenje o tome da li je novčana naknada nesaglasnim članovima privrednog društva i srazmjera u skladu sa kojom se vrši zamjena udjela, odnosno akcija pravična i primjerena.
- (9) Prilikom utvrđivanja pravičnosti i primjerenosti iz stava 8 ovog člana uzima se u obzir tržišna vrijednost udjela, odnosno akcija prije najave sprovođenja statusne promjene ili vrijednost privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja bez uticaja predložene statusne promjene, utvrđena u skladu sa opšteprihvaćenim metodama procjene.
- (10) U izvještaju iz st. 5 i 6 ovog člana naročito se navodi:
 - 1) koje su metode procjene vrijednosti primijenjene prilikom utvrđivanja srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija;
 - 2) koje su metode procjene vrijednosti primijenjene prilikom utvrđivanja novčane naknade članovima privrednog društva;
 - 3) da li su metode korišćene za utvrđivanje srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija i vrijednosti novčane naknade primjerene okolnostima tog slučaja, koja se vrijednost dobija korišćenjem tih metoda, kakav je značaj metoda koje su korišćene za izračunavanje vrijednosti, kao i, u slučaju da su privredna društva koja učestvuju u postupku pripajanja koristila različite metode, da li je korišćenje različitih metoda bilo opravdano;
 - 4) opis okolnosti koje su otežavale procjenu vrijednosti i obavljanje ispitivanja, ako ih je bilo; i
 - 5) da li je naplata potraživanja povjerilaca svakog od privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja, a koja su nastala prije dana objavljivanja ugovora o pripajanju, ugrožena sprovođenjem postupka pripajanja, odnosno da li finansijski položaj svakog od učesnika postupka pripajanja zahtijeva posebnu zaštitu prava ovih povjerilaca.
- (11) Izvještaj o ispitivanju nacrtu ugovora o pripajanju ne sačinjava se ako se svi članovi svakog privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja sa tim saglase.
- (12) Kad društvo sticalac posjeduje sve akcije, odnosno udjele u društvu prenosioocu, izvještaj o ispitivanju nacrtu ugovora o pripajanju nije obavezan za sprovođenje postupka pripajanja.
- (13) Ako društvo sticalac posjeduje najmanje 90% udjela, odnosno akcija u društvu prenosioocu, izvještaj o ispitivanju nacrtu ugovora o pripajanju ne mora se sačinjavati ako manjinski vlasnici, odnosno akcionari društva prenosioca imaju pravo da zahtijevaju da njihove udjele, odnosno akcije otkupi društvo sticalac po tržišnoj vrijednosti.
- (14) Ako manjinski vlasnik, odnosno akcionar nije zadovoljan visinom utvrđene naknade za udjele, odnosno akcije, može podnijeti tužbu nadležnom sudu u roku od šest mjeseci od dana registracije pripajanja.

Objavljivanje

Član 441

- (1) Nacrt ugovora o pripajanju svako privredno društvo koje učestvuje u postupku pripajanja objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS radi objavljivanja na internet

stranici CRPS, najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

(2) Uz nacrt iz stava 1 ovog člana objavljuje se i:

- 1) izvještaj odbora direktora, odnosno upravnog odbora iz člana 439 ovog zakona;
- 2) izvještaj o ispitivanju nacrta ugovora o pripajanju iz člana 440 ovog zakona; i
- 3) obavještenje članovima privrednog društva o vremenu i mjestu gdje mogu da ostvare uvid u dokumentaciju u skladu sa članom 442 ovog zakona.

(3) Privredno društvo može da odluči da određene djelove izvještaja iz stava 2 tač. 1 i 2 ovog člana ne objavi ako sadrže podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu.

(4) Kad se pripajanje sprovodi bez odluke skupštine društva sticaoca o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju, objavljivanje u smislu st. 1, 2 i 3 ovog člana vrši se najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine drugog društva ili drugih društava koja učestvuju u postupku pripajanja.

(5) Objavljivanjem nacrta ugovora o pripajanju smatra se da su povjerioci privrednog društva obaviješteni o pripajanju.

Pravo uvida u dokumentaciju

Član 442

(1) Privredna društva koja učestvuju u postupku pripajanja dužna su da svojim članovima, u sjedištu društva, najmanje mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju, kao i za vrijeme trajanja sjednice skupštine, omogući, bez naknade, kopiranje i uvid u sljedeću dokumentaciju:

- 1) nacrt ugovora o pripajanju;
- 2) izvještaj odbora direktora, odnosno upravnog odbora iz člana 439 ovog zakona;
- 3) izvještaj o ispitivanju nacrta ugovora o pripajanju iz člana 440 ovog zakona;
- 4) godišnje finansijske iskaze sa mišljenjem revizora za posljednje tri godine svakog privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja; i
- 5) poseban finansijski iskaz kojim se iskazuje stanje u privrednom društvu na dan koji nije raniji od tri mjeseca od dana sačinjavanja nacrta ugovora o pripajanju, ako je nacrt sačinjen nakon šest mjeseci od dana završetka posljednje poslovne godine.

(2) Posebnim finansijskim iskazom iz stava 1 tačka 5 ovog člana iskazuju se podaci na način na koji su iskazani u godišnjem finansijskom iskazu, s tim što se izmjene vrednovanja iz posljednjeg godišnjeg finansijskog iskaza vrše samo na osnovu promjena u knjigovodstvu u odnosu na stanje izraženo u posljednjem godišnjem finansijskom iskazu, bez sprovođenja popisa imovine, ali uz obavezu uzimanja u obzir srednjoročne amortizacije, rezervacije troškova i gubitaka, kao i materijalnih promjena u stvarnoj vrijednosti koje nijesu prikazane u knjigama.

(3) Poseban finansijski iskaz iz stava 1 tačka 5 ovog člana ne mora se stavljati na uvid kad privredno društvo objavi polugodišnji finansijski izvještaj i stavi ga na uvid članovima na način iz stava 1 ovog člana.

(4) Ako je dokumentacija iz stava 1 ovog člana objavljena na internet stranici privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja najmanje mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine društva na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju i ako je omogućeno neograničeno i besplatno preuzimanje te dokumentacije u elektronskom obliku, društvo nije dužno da, bez naknade, kopira i da na uvid dokumentaciju članovima.

(5) Ako je član društva dao pisani pristanak na upotrebu elektronskih sredstava komunikacije sa društvom, društvo može dokumentaciju iz stava 1 ovog člana dostaviti putem tih sredstava komunikacije.

Odluka o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju

Član 443

(1) Na sjednici skupštine svakog od privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja, nakon upoznavanja sa izvještajima iz čl. 439 i 440 ovog zakona, donosi se odluka o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju.

(2) Odluka iz stava 1 ovog člana donosi se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih ili zastupanih članova privrednog društva, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom privrednog društva nije predviđena veća većina.

(3) Ako kao posljedica pripajanja određeni članovi društva prenosioca postaju članovi društva sticaoca koji

neograničeno solidarno odgovaraju za njegove obaveze, odluka iz stava 1 ovog člana može se donijeti samo uz saglasnost tih članova.

- (4) Skupština društva sticaoca dužna je da istovremeno sa donošenjem odluke iz stava 1 ovog člana:
 - 1) usvoji izmjene i dopune statuta;
 - 2) donese odluku o povećanju osnovnog kapitala, ako se osnovni kapital povećava.
- (5) Nacrt ugovora o pripajanju smatra se ugovorom o pripajanju kad ga u istovjetnom tekstu odobre skupštine svih privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja i ako je sačinjen u pisanom obliku i ovjeren u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa.
- (6) Kad društvo sticalac posjeduje sve akcije, odnosno udjele u društvu prenosioocu, nacrt ugovora o pripajanju ne moraju da odobre skupštine privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja, pod uslovom da je svako privredno društvo objavilo nacrt ugovora o pripajanju i drugu dokumentaciju u skladu sa članom 441 ovog zakona i da je svojim članovima omogućilo ostvarivanje uvida u dokumentaciju u skladu sa članom 442 ovog zakona i to najmanje mjesec dana prije dana stupanja na snagu ugovora o pripajanju.
- (7) U slučaju iz stava 6 ovog člana, na pripajanje se ne primjenjuju odredbe člana 438 stav 1 tač. 2, 3 i 4, čl. 439 i 440, člana 442 st. 2 i 3, člana 450 stav 2 i člana 458 ovog zakona.
- (8) Zapisnici sa sjednica skupština društava na kojima se donose odluke iz stava 1 ovog člana sačinjavaju se u formi notarskog zapisnika.

Stupanje na snagu ugovora o pripajanju

Član 444

- (1) Ugovor o pripajanju stupa na snagu kad ga odlukom iz člana 443 ovog zakona odobre skupštine svih privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja i kad bude ovjeren od strane notara u skladu sa zakonom.
- (2) Ugovorom o pripajanju može biti predviđeno da stupa na snagu nekog kasnijeg datuma u odnosu na datum iz stava 1 ovog člana.

Pojednostavljeno pripajanje

Član 445

- (1) Ako društvo sticalac posjeduje najmanje 90%, ali ne i sve akcije, odnosno udjele u društvu prenosioocu, odluku o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju umjesto skupštine može donijeti odbor direktora, odnosno upravni odbor društva sticaoca, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - 1) da je svako društvo objavilo nacrt ugovora o pripajanju i drugu dokumentaciju u skladu sa članom 441 ovog zakona i to najmanje mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju;
 - 2) da je svako društvo svojim članovima omogućilo ostvarivanje uvida u dokumentaciju u skladu sa članom 442 ovog zakona i to najmanje mjesec dana prije dana donošenja odluke o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju;
 - 3) ako jedan ili više akcionara društva sticaoca koji posjeduju akcije koje predstavljaju najmanje 5% osnovnog kapitala tog društva ne zahtijevaju da se sazove sjednica skupštine društva sticaoca radi donošenja odluke o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju, u roku od mjesec dana od dana objavljivanja nacrta ugovora o pripajanju.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, društvo prenosilac nije dužno da sačini i dostavi na odobrenje skupštini izvještaje iz čl. 439 i 440 ovog zakona.
- (3) Odredbe ovog zakona koje se odnose na postupak pripajanja primjenjuju se i na pojednostavljeno pripajanje, ako ovim članom nije drukčije propisano.

Povećanje osnovnog kapitala društva sticaoca

Član 446

Povećanje osnovnog kapitala društva sticaoca sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na povećanje kapitala pravnog oblika privrednog društva koje odgovara pravnom obliku društva sticaoca.

Zabrana stvaranja prividnog kapitala kod pripajanja

Član 447

- (1) Društvo sticalac ne može povećati svoj osnovni kapital po osnovu udjela, odnosno akcija koje:
 - 1) društvo sticalac posjeduje u društvu prenosiocu;
 - 2) društvo prenosilac posjeduje u društvu sticaocu;
 - 3) jedno društvo prenosilac posjeduje u drugom društvu prenosiocu.
- (2) Društvo sticalac ne može da izdaje akcije u zamjenu za:
 - 1) akcije koje društvo sticalac posjeduje u društvu prenosiocu, odnosno akcije društva prenosioca koje treće lice drži u svoje ime, a za račun društva sticaoca;
 - 2) sopstvene akcije društva prenosioca, odnosno akcije koje za račun društva prenosioca drži treće lice u svoje ime.
- (3) Udjeli, odnosno akcije koje društvo prenosilac ima u društvu sticaocu, a koji se kao posljedica pripajanja prenose društvu sticaocu, postaju sopstveni udjeli, odnosno akcije društva sticaoca.

Registracija pripajanja

Član 448

- (1) Registracija pripajanja u CRPS u odnosu na društvo sticaoca i u odnosu na društvo prenosioca vrši se nakon stupanja na snagu ugovora o pripajanju.
- (2) Registracija pripajanja ne može se vršiti prije isplate nesaglasnih članova privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja.
- (3) Predsjednik odbora direktora, odnosno upravnog odbora pisanom izjavom potvrđuje da su isplaćeni svi nesaglasni članovi privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja, odnosno da nije bilo nesaglasnih članova.
- (4) Povećanje osnovnog kapitala nastalo kao posljedica pripajanja registruje se u CRPS.
- (5) Registracija pripajanja i registracija povećanja osnovnog kapitala akcionarskog društva u CRPS može se izvršiti tek nakon što Komisija za tržište kapitala donese rješenje o evidentiranju emisije u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.
- (6) Registracijom pripajanja, društvo prenosilac se briše iz CRPS.
- (7) Organ nadležan za registraciju u CRPS će nakon registracije pripajanja objaviti ugovor o pripajanju na internet stranici CRPS.

Pravne posljedice pripajanja

Član 449

- (1) Pravne posljedice pripajanja, koje nastupaju danom registracije pripajanja u CRPS su:
 - 1) imovina i obaveze društva prenosioca ili prenosilaca prelaze na društvo sticaoca, u skladu sa ugovorom o pripajanju;
 - 2) članovi društva prenosioca postaju članovi društva sticaoca na način što se njihovi udjeli, odnosno akcije zamjenjuju udjelima, odnosno akcijama u društvu sticaocu, u skladu sa ugovorom o pripajanju;
 - 3) prava trećih lica, koja predstavljaju terete na udjelima, odnosno akcijama društva prenosioca koji se zamjenjuju za udjele, odnosno akcije društva sticaoca, prelaze na udjele, odnosno akcije koje član društva prenosioca stiče u društvu sticaocu, kao i na potraživanje novčane naknade na koju on ima pravo pored ili umjesto zamjene za te akcije, odnosno udjele u skladu sa ovim zakonom;
 - 4) zaposleni u društvu prenosiocu nastavljaju da rade u društvu sticaocu, u skladu sa propisima o radu i ugovorom o pripajanju;
 - 5) društvu prenosiocu prestaje pravni subjektivitet bez sprovođenja postupka likvidacije;
 - 6) gase se uzajamna potraživanja između društva prenosioca i društva sticaoca;
 - 7) dozvole, koncesije, druge povlastice i oslobođenja data ili priznata društvu prenosiocu, prelaze na društvo sticaoca u skladu sa ugovorom o pripajanju, ako posebnim propisima nije drukčije određeno;
 - 8) druge posljedice u skladu sa zakonom.
- (2) Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog člana, u pogledu stvari i prava čiji je prenos uslovljen upisom u javne knjige, odnosno pribavljanjem određenih saglasnosti ili odobrenja, konačan prenos tih stvari i prava na društvo sticaoca vrši se upisom u javne knjige, odnosno pribavljanjem saglasnosti ili odobrenja, na osnovu ugovora o pripajanju.
- (3) Ako je društvo sticalac jedini član društva prenosioca, ne nastupa posljedica iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

(4) Udjeli, odnosno akcije u društvu sticaocu ne mogu biti razmijenjeni za udjele, odnosno akcije u društvu prenosiocu, ako su ti udjeli, odnosno akcije u svojini:

- 1) samog društva sticaoca ili lica koje djeluje u svoje ime, a za račun društva sticaoca;
- 2) samog društva prenosioca ili lica koje djeluje u svoje ime, a za račun društva prenosioca.

Prava nesaglasnih članova društva prenosioca

Član 450

- (1) Član društva prenosioca koji je na sjednici skupštine društva bio uzdržan ili je glasao protiv odluke o odobravanju nacrta ugovora o pripajanju smatra se nesaglasnim članom u smislu ovog zakona.
- (2) Nesaglasni član iz stava 1 ovog člana ima pravo da zahtijeva od društva da otkupi njegove udjele, odnosno akcije za novčanu naknadu koja je utvrđena ugovorom o pripajanju.
- (3) Na prava i obaveze nesaglasnih članova iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 182 i 183 ovog zakona.

Pravo članova društva prenosioca na doplatu

Član 451

- (1) Član društva prenosioca koji smatra da je oštećen utvrđenom srazmjerom zamjene udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu za udjele, odnosno akcije u društvu sticaocu može protiv društva sticaoca nadležnom sudu podnijeti tužbu za isplatu novčane naknade u skladu sa ovim članom, u roku od 30 dana od dana nastupanja pravnih posljedica pripajanja.
- (2) Ako u slučaju iz stava 1 ovog člana nadležni sud utvrdi da je vrijednost udjela, odnosno akcija koje je član društva prenosioca stekao u društvu sticaocu manja od vrijednosti udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu koje su bile predmet zamjene, obavezaće društvo sticaoca da članu društva prenosioca isplati novčanu naknadu, koja ne može biti veća od 10% nominalne vrijednosti njegovih zamijenjenih udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu.
- (3) Prilikom utvrđivanja vrijednosti udjela, odnosno akcija, shodno se primjenjuju odredbe člana 182 ovog zakona.
- (4) Ako nadležni sud obaveže društvo sticaoca na isplatu novčane naknade iz stava 2 ovog člana, društvo sticalac je dužno da svim članovima društva prenosioca čiji su udjeli, odnosno akcije iste vrste i klase zamijenjeni za udjele, odnosno akcije društva sticaoca, isplati srazmjern iznos na ime doplate.

Obaveza ličnog obavještavanja povjerilaca

Član 452

- (1) Privredno društvo koje učestvuje u postupku pripajanja dužno je da povjeriocu koji je poznat društvu, a čije potraživanje iznosi najmanje 5.000 eura na dan objavljivanja nacrta ugovora o pripajanju u skladu sa članom 441 stav 1 ovog zakona, uputi pisano obavještenje o sprovođenju postupka pripajanja i obavještenje o pravima koja povjerioci imaju u postupku pripajanja i to najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se odobrava nacrt ugovora o pripajanju.
- (2) Predsjednik odbora direktora, odnosno upravnog odbora dužan je da sačini pisanu izjavu o tome da je obaveza upućivanja obavještenja iz stava 1 ovog člana izvršena.

Pravo povjerilaca na odgovarajuću zaštitu potraživanja

Član 453

- (1) Povjerilac privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja, čije je potraživanje nastalo prije dana objavljivanja nacrta ugovora o pripajanju u skladu sa članom 441 stav 1 ovog zakona, može, u roku od 90 dana od dana objavljivanja nacrta ugovora o pripajanju, zahtijevati odgovarajuću zaštitu svojih potraživanja od privrednog društva koje je njegov dužnik u trenutku podnošenja zahtjeva.
- (2) Odgovarajuću zaštitu povjerilaca u smislu stava 1 ovog člana privredno društvo obezbjeđuje na jedan ili više sljedećih načina:
 - 1) davanjem obezbjeđenja u vidu zaloge, jemstva i sl.;
 - 2) izmjenama uslova ugovora po osnovu kog je nastalo potraživanje ili raskidom tog ugovora;
 - 3) preduzimanjem drugih radnji i mjera kojima se povjeriocu obezbjeđuje položaj koji nije nepovoljniji u odnosu na položaj koji je imao prije sprovođenja postupka pripajanja.

- (3) Povjerilac društva prenosioca, odnosno društva sticaoca ima pravo da zahtijeva odgovarajuću zaštitu svojih potraživanja samo ako je finansijska situacija privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja takva da će sprovođenje tog postupka najvjerovatnije ugroziti namirenje njegovog potraživanja.
- (4) Pravo da zahtijevaju odgovarajuću zaštitu u smislu ovog člana nemaju povjerioci privrednih društava koja učestvuju u postupku pripajanja čije je potraživanje u cjelosti obezbijeđeno.

Sudska zaštita povjerilaca

Član 454

- (1) Povjerilac koji, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz člana 453 stav 1 ovog zakona, ne dobije odgovarajuću zaštitu svojih potraživanja, ima pravo da nadležnom sudu podnese tužbu kojom od svog dužnika zahtijeva dobijanje odgovarajuće zaštite u smislu člana 453 ovog zakona.
- (2) Povjerilac ima pravo na zaštitu iz stava 1 ovog člana ako dokaže da će sprovođenje postupka pripajanja najvjerovatnije ugroziti namirenje njegovog potraživanja.
- (3) Na zahtjev povjerioca, sud može odrediti privremenu mjeru zabrane sprovođenja postupka pripajanja, ako nađe da je to nužno i opravdano radi obezbjeđivanja odgovarajuće zaštite za povjerioca koji je podnio tužbu, ako taj postupak nije okončan u trenutku podnošenja zahtjeva za izricanje privremene mjere.

Zaštita vlasnika obveznica i drugih dužničkih hartija od vrijednosti

Član 455

Odredbe o zaštiti povjerilaca iz čl. 452, 453 i 454 ovog zakona primjenjuju se i na zakonite vlasnike obveznica i drugih dužničkih hartija od vrijednosti koje je izdalo društvo prenosilac, osim ako je pripajanje odobreno od strane svakog vlasnika tih hartija od vrijednosti.

Zaštita vlasnika posebnih prava

Član 456

- (1) Zakoniti vlasnici zamjenljivih obveznica, varanata i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima, osim akcija, koje je izdalo društvo prenosilac koje prestaje da postoji usljed postupka pripajanja, stiču najmanje jednaka prava prema društvu sticaocu, ako nije:
 - 1) sa tim vlasnikom drukčije dogovoreno; ili
 - 2) društvo sticalac, ugovorom o pripajanju, obavezano da, na zahtjev tih lica, otkupi te hartije od vrijednosti po njihovoj tržišnoj vrijednosti.
- (2) U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, otkupna cijena mora biti određena u ugovoru o pripajanju prema tržišnoj vrijednosti tih hartija od vrijednosti, što mora biti potvrđeno i od strane nezavisnog eksperta u izvještaju o ispitivanju nacrtu ugovora o pripajanju.
- (3) Lica iz stava 1 ovog člana imaju pravo da, u roku od 30 dana od dana objavljivanja nacrtu ugovora o pripajanju u skladu sa članom 441 stav 1 ovog zakona, zahtijevaju od nadležnog suda da, u vanparničnom postupku, odredi otkupnu cijenu hartija od vrijednosti, ako smatraju da njihova vrijednost, utvrđena ugovorom o pripajanju, nije odgovarajuća.

Odgovornost za štetu

Član 457

- (1) Članovi odbora direktora, odnosno članovi upravnog odbora i nezavisni ekspert koji je sačinio izvještaj o ispitivanju nacrtu ugovora o pripajanju, odgovorni su članovima privrednog društva i povjeriocima tog društva za štetu prouzrokovanu svojim radnjama ili propuštanjima, namjerno ili krajnjom nepažnjom, prilikom pripreme i sprovođenja postupka pripajanja.
- (2) Tužba za naknadu štete iz stava 1 ovog člana može se podnijeti u roku od tri godine od dana registracije pripajanja u CRPS.
- (3) U slučaju kad je društvo sticalac jedini član društva prenosioca, odredbe st. 1 i 2 ovog člana se ne primjenjuju.

Pojam spajanja

Član 458

Spajanje je postupak kod koga dva ili više privrednih društava (društva prenosioci) prestaju bez sprovođenja postupka likvidacije i formiraju novo privredno društvo prenoseći svoju cjelokupnu imovinu i obaveze na novoosnovano privredno društvo (društvo sticalac), u zamjenu za akcije, odnosno udjele društva sticaoca koje dobijaju članovi društava prenosilaca i, eventualno, novčano plaćanje članovima društava prenosilaca, s tim da iznos tih plaćanja ne može preći 10% nominalne ili knjigovodstvene vrijednosti akcija, odnosno udjela.

Shodna primjena

Član 459

Na postupak spajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuje postupak pripajanja.

ODJELJAK C

PREKOGRANIČNO PRIPAJANJE I SPAJANJE

Pojam prekograničnog pripajanja i spajanja

Član 460

- (1) Prekogranično pripajanje i spajanje su postupci u kojima učestvuju dva ili više društava kapitala od kojih je najmanje jedno osnovano po propisima Crne Gore, a najmanje jedno po propisima druge države, članice Evropske unije ili države potpisnice Ugovora o evropskom ekonomskom prostoru (u daljem tekstu: države članice).
- (2) Pored pripajanja i spajanja u smislu ovog zakona, prekogranična pripajanja i spajanja obuhvataju i postupke u kojima:
 - 1) jedno društvo kapitala (društvo prenosilac), koje prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije, prenosi cjelokupnu imovinu i obaveze na drugo društvo kapitala (društvo sticaoca), pri čemu društvo sticalac posjeduje sve akcije, odnosno udjele u društvu prenosiocu;
 - 2) jedno ili više društava kapitala (društva prenosioci), koja prestaju da postoje bez sprovođenja postupka likvidacije, prenose cjelokupnu imovinu i obaveze na drugo postojeće društvo kapitala (društvo sticaoca), bez emisije novih akcija, odnosno udjela društva sticaoca, pod uslovom da jedno lice, direktno ili indirektno, posjeduje sve akcije, odnosno udjele u društvima prenosiocima ili članovi društava prenosilaca posjeduju akcije, odnosno udjele u istom procentu u svim privrednim društvima koja učestvuju u ovom postupku.

Domen primjene

Član 461

- (1) Svako društvo kapitala koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja ili spajanja, mora imati registrovano sjedište, sjedište uprave ili glavno mjesto poslovanja u Crnoj Gori ili državi članici.
- (2) U postupcima prekograničnog pripajanja i spajanja ne mogu učestvovati:
 - 1) zadruge koje su, po propisima države članice, osnovane kao društvo kapitala;
 - 2) društva za upravljanje investicionim fondovima i investicioni fondovi;
 - 3) društva kapitala u likvidaciji;
 - 4) društva kapitala u stečaju, osim ako je prekogranično pripajanje ili spajanje predviđeno kao mjera reorganizacije u stečajnom postupku;
 - 5) kreditne institucije, investiciona društva, finansijske holding kompanije, mješovite holding kompanije, finansijske institucije koje su zavisna društva tih subjekata i uključene su u kontrolu na konsolidovanoj osnovi, kao ni na filijale kreditnih institucija iz trećih država, ako su predmet sanacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija.
- (3) Odredbe ovog zakona o prekograničnim pripajanjima i spajanjima shodno se primjenjuju i ako je jedno ili više društava prenosilaca društvo kapitala koje je osnovano i ima registrovano sjedište u državi koja nije država članica, pod uslovom da je društvo sticalac osnovano po propisima Crne Gore i ima registrovano sjedište, sjedište uprave ili glavno mjesto poslovanja u Crnoj Gori.
- (4) Ako odredbama ovog zakona o prekograničnom pripajanju i spajanju nije drukčije propisano, na prekogranična pripajanja i spajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na statusne promjene pripajanja i spajanja.

Primjena nacionalnog prava

Član 462

Društvo kapitala koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja ili spajanja dužno je da postupi u skladu sa nacionalnim propisima koji se na njega primjenjuju, a naročito u skladu sa odredbama o donošenju odluka o prekograničnom pripajanju i spajanju i zaštiti zaposlenih, ako odredbama ovog zakona o prekograničnom pripajanju i spajanju nije drukčije predviđeno.

Nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju

Član 463

- (1) Odbori direktora, odnosno upravni odbori privrednih društava koja učestvuju u prekograničnom pripajanju, pripremaju i usaglašavaju nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju, koji naročito sadrži:
 - 1) pravni oblik, poslovno ime i registrovano sjedište svakog privrednog društva koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja;
 - 2) podatke o srazmjeri zamjene udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu za udjele, odnosno akcije u društvu sticaocu, kao i visinu novčanog plaćanja ako postoji;
 - 3) uslove preuzimanja udjela, odnosno akcija u društvu sticaocu;
 - 4) datum od kad sticaoci udjela, odnosno akcija u društvu sticaocu stiču pravo učešća u dobiti i sve posebne uslove koji utiču na ostvarivanje tog prava;
 - 5) datum od kad se pravni poslovi i pravne radnje društva prenosioca smatraju, u računovodstvene svrhe, pravnim poslovima i pravnim radnjama društva sticaoca;
 - 6) očekivane posljedice prekograničnog pripajanja na zaposlene;
 - 7) prava koja društvo sticalac daje članovima društva koji imaju posebna prava, kao i vlasnicima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu;
 - 8) sve posebne pogodnosti, koje se odobravaju članovima organa privrednih društava koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja;
 - 9) predlog odluke o izmjenama i dopunama statuta društva sticaoca;
 - 10) ako je to potrebno, informacije o postupcima kojima se određuju uslovi za učešće zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u društvu sticaocu, u skladu sa propisima kojima se uređuje učešće zaposlenih u odlučivanju;
 - 11) procjenu vrijednosti imovine i obaveza društva prenosioca koje se prenose na društvo sticaoca i njihov opis, kao i način na koji se taj prenos vrši na društvo sticaoca;
 - 12) datume finansijskih izvještaja koji predstavljaju osnov za pripajanje;
 - 13) visinu novčane naknade koja se nudi nesaglasnim članovima privrednog društva i rok u kome će biti isplaćena, pri čemu taj rok ne može biti duži od dva mjeseca od dana donošenja odluke o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju;
 - 14) odgovarajuću zaštitu koja se nudi povjeriocima, poput garancije i zaloge.
- (2) U slučaju kad društvo sticalac posjeduje sve akcije, odnosno udjele u društvu prenosiocu, nacrt zajedničkog ugovora o pripajanju ne mora da sadrži podatke iz stava 1 tač. 2, 3 i 4 ovog člana.

Izvještaj organa upravljanja i participacija zaposlenih

Član 464

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor svakog od privrednih društava koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja, dužan je da sačini izvještaj o prekograničnom pripajanju za članove društva i zaposlene, u kome daje objašnjenje i opravdanje pravnih i ekonomskih aspekata prekograničnog pripajanja, njegov uticaj na zaposlene i buduće poslovanje društva.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži poseban dio za članove privrednog društva i poseban dio za zaposlene.
- (3) Privredno društvo može da sačini i dva odvojena izvještaja o prekograničnom pripajanju, jedan za članove privrednog društva, a drugi za zaposlene.
- (4) Dio izvještaja iz stava 1 ovog člana ili posebni izvještaj iz stava 3 ovog člana koji se odnosi na članove privrednog društva mora naročito da objasni sljedeće:
 - 1) novčanu naknadu koja se nudi nesaglasnim članovima i metod koji je korišćen za njeno utvrđivanje;
 - 2) srazmjeru zamjene akcija, odnosno udjela i metod koji je korišćen za njeno utvrđivanje;

- 3) posljedice prekograničnog pripajanja na članove privrednog društva;
- 4) prava nesaglasnih članova privrednog društva iz člana 450 ovog zakona i prava članova privrednog društva na doplatu iz člana 451 ovog zakona.
- (5) Dio izvještaja ili posebni izvještaj iz stava 4 ovog člana nije obavezani ako se sa tim saglase svi članovi privrednog društva.
- (6) Jednočlana privredna društva ne moraju da sačinjavaju dio izvještaja ili posebni izvještaj iz stava 4 ovog člana.
- (7) Dio izvještaja iz stava 1 ovog člana ili posebni izvještaj iz stava 3 ovog člana koji se odnosi na zaposlene mora naročito da objasni sljedeće:
 - 1) posljedice prekograničnog pripajanja na zaposlene i eventualne mjere za zaštitu njihovog radnog odnosa;
 - 2) svaku značajniju promjenu uslova zaposlenja ili mjesta obavljanja djelatnosti privrednog društva;
 - 3) na koji način faktori iz tač. 1 i 2 ovog stava utiču na zavisna društva privrednog društva koje učestvuje u prekograničnom pripajanju.
- (8) Dio izvještaja ili posebni izvještaj iz stava 7 ovog člana ne mora da se sačini ako privredno društvo koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja i sva njegova zavisna društva nemaju zaposlene, osim članova odbora direktora, odnosno upravnog odbora.
- (9) U slučaju iz st. 5 i 8 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor nije dužan da sačini izvještaj o prekograničnom pripajanju.
- (10) Izvještaj iz st. 1 i 3 ovog člana svako privredno društvo koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi objavljivanja na internet stranici CRPS, najkasnije 42 dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se odobrava nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju.
- (11) Kad se postupak prekograničnog pripajanja sprovodi bez odluke skupštine društva sticaoca kojom se odobrava nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju, objavljivanje u smislu stava 10 ovog člana vrši se najkasnije 42 dana prije dana održavanja sjednice skupštine drugog društva ili drugih društava koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja.
- (12) Kad odbor direktora, odnosno upravni odbor primi mišljenje predstavnika zaposlenih, odnosno zaposlenih o informacijama sadržanim u izvještaju iz stava 1 ovog člana, dužan je da to mišljenje da u prilogu ovog izvještaja i da ga učini javno dostupnim istovremeno sa izvještajem.

Konsultacije sa zaposlenima

Član 465

- (1) Privredno društvo koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja dužno je da obezbijedi pravo zaposlenih na informisanje i konsultacije u vezi sa planiranim pripajanjem, prije donošenja nacrta ugovora o pripajanju ili izvještaja iz člana 464 stav 1 ovog zakona.
- (2) Pored informacija iz člana 464 stav 7 ovog zakona, privredno društvo je dužno da prilikom informisanja i konsultacija, zaposlenima dostavi najmanje sljedeće informacije:
 - 1) stanje i vjerovatni razvoj poslovanja i ekonomske situacije društva koje se pripaja, odnosno sticaoca;
 - 2) stanje, strukturu i vjerovatni razvoj zaposlenosti u društvu, uključujući planirane mjere u slučaju smanjivanja broja zaposlenih;
 - 3) odluke koje mogu izazvati bitne promjene u organizaciji rada ili ugovornim odnosima sa zaposlenima, uključujući promjene nastale pripajanjem.
- (3) Društvo je dužno da informacije dostavi blagovremeno, u pisanom obliku, sa dovoljno objašnjenja i dokumentacije, tako da zaposleni ili njihovi predstavnici mogu da izvrše analizu, pribave stručno mišljenje i pripreme svoj stav.
- (4) Društvo je dužno da konsultacije sa zaposlenima ili njihovim predstavnicima sprovede:
 - 1) u razumnom roku prije donošenja odluke o pripajanju;
 - 2) na odgovarajućem nivou rukovodstva i predstavnika zaposlenih;
 - 3) na osnovu potpunih, tačnih i blagovremenih informacija;
 - 4) na način koji omogućava zaposlenima da dobiju obrazložen odgovor poslodavca na svoje mišljenje i predloge, uključujući razloge za prihvatanje ili odbijanje predloga;
 - 5) sa ciljem postizanja dogovora o planiranim mjerama koje se odnose na zaposlene.

- (5) Ako je Crna Gora država sjedišta privrednog društva koje nastaje prekograničnim pripajanjem, a u postupku pripajanja učestvuje najmanje jedno društvo koje u periodu od šest mjeseci prije objavljivanja nacrtu ugovora o pripajanju i izvještaja iz člana 464 stav 1 ovog zakona ima prosječan broj zaposlenih koji je jednak ili veći od četiri petine praga za obavezno učešće zaposlenih u organima upravljanja prema pravu države u kojoj to društvo ima sjedište, ili ako propisi Crne Gore ne predviđaju isti ili viši nivo participacije zaposlenih koji je postojao u društvu prije pripajanja, učešće zaposlenih u organima upravljanja društva koje nastaje prekograničnim pripajanjem utvrđuje se u pregovorima između predstavnika zaposlenih i organa upravljanja društva.
- (6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, društvo je dužno da pokrene izbor pregovaračkog tijela zaposlenih i organizuje pregovore sa ovim tijelom o modelu učešća zaposlenih u organima upravljanja društva koje nastaje pripajanjem.
- (7) Pregovaračko tijelo čine predstavnici zaposlenih iz svih organizacionih djelova društava u svim državama u kojima ona posluju, srazmjerno broju zaposlenih u svakoj državi, a donosi odluke dvotrećinskom većinom svojih članova, koji predstavljaju najmanje dvije trećine ukupnog broja zaposlenih.
- (8) Pregovaračko tijelo ima pravo da odluči dvotrećinskom većinom svojih članova, koji predstavljaju najmanje dvije trećine zaposlenih, da se pregovori ne započnu ili da se započeti pregovori prekinu i da se u potpunosti primijene pravila države prijema o učešću zaposlenih u organima upravljanja.
- (9) Pregovori moraju biti završeni u roku od šest mjeseci od dana formiranja pregovaračkog tijela, a u izuzetnim slučajevima moguće je produženje roka najduže za šest mjeseci, uz saglasnost obje strane.
- (10) Društvo je dužno da bez odlaganja obavijesti zaposlene ili njihove predstavnike o ishodu pregovora, kao i o svim dogovorenim pravilima o učešću zaposlenih.
- (11) Ako pregovori rezultiraju zaključenjem pregovaračkog sporazuma, taj sporazum mora da sadrži:
- 1) broj predstavnika zaposlenih u organima upravljanja društva koje nastaje pripajanjem;
 - 2) postupak njihovog izbora ili imenovanja;
 - 3) prava predstavnika zaposlenih na informisanje i konsultacije;
 - 4) trajanje mandata i razloge razrješenja;
 - 5) zaštitu od nepovoljnog postupanja ili otkaza zbog obavljanja funkcije, kao i pravo na povratak na radno mjesto nakon isteka mandata;
 - 6) način izmjene sporazuma;
 - 7) obavezu društva da pokrije sve troškove pregovora i obezbijedi pristup stručnim licima i tehničkim resursima;
 - 8) način rješavanja sporova.
- (12) Ako pregovori ne rezultiraju zaključenjem sporazuma u roku iz stava 9 ovog člana, primjenjuju se sljedeća pravila:
- 1) broj predstavnika zaposlenih u organu upravljanja društva stičaoca ne može biti manji od procenta zaposlenih koji su imali pravo na učešće u organima upravljanja društva prenosioca;
 - 2) predstavnici zaposlenih biraju se iz reda zaposlenih u društvu i njegovim djelovima ili poslovnim jedinicama u drugim državama u kojima društvo posluje;
 - 3) predstavnici zaposlenih imaju pravo da budu članovi nadzornog ili upravnog odbora ili drugog organa upravljanja koje vrši nadzor nad poslovanjem društva i da u okviru tog organa ravnopravno učestvuju u odlučivanju;
 - 4) prava zaposlenih na učešće u odlučivanju odnose se na sve zaposlene, bez diskriminacije po osnovu mjesta rada ili države u kojoj se nalazi dio ili poslovna jedinica društva;
 - 5) društvo koje nastaje pripajanjem dužno je da izabere onaj pravni oblik koji omogućava sprovođenje ovih prava;
 - 6) društvo je dužno da garantuje slobodu izbora predstavnika zaposlenih i da se oni ne mogu razriješiti bez opravdanih razloga, niti diskriminisati zbog obavljanja te funkcije.
- (13) Podaci koji se smatraju poslovnom tajnom, a koje društvo dostavi pregovaračkom tijelu ili predstavnicima zaposlenih, moraju se čuvati kao povjerljivi, ako društvo izričito ne odobri njihovo objavljivanje.
- (14) Prava zaposlenih na učešće u organima upravljanja, utvrđena u skladu sa ovim članom, zadržavaju se u slučaju svake naredne statusne promjene (pripajanje, spajanje ili podjela), prekogranične ili domaće, tokom perioda od četiri godine od dana registracije prekograničnog pripajanja.
- (15) Ograničenje prava zaposlenih na informisanje, konsultacije ili učešće u organima upravljanja suprotno odredbama ovog člana ništavo je.

- (16) Odredbama ovog člana ne isključuje se primjena odredaba drugih propisa i kolektivnih ugovora na osnovu kojih zaposleni ostvaruju šira prava na informisanje i učešće u odlučivanju.

Izvjestaj nezavisnog eksperta

Član 466

- (1) Na sačinjavanje izvještaja nezavisnog eksperta o ispitivanju ugovora o prekograničnom pripajanju shodno se primjenjuju odredbe člana 440 ovog zakona, uz obaveznu procjenu adekvatnosti novčane naknade za članove društva.
- (2) Zahtjev za imenovanje nezavisnog eksperta može podnijeti svako privredno društvo koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja može, sudu ili drugom nadležnom organu države bilo kog privrednog društva koje učestvuje u postupku pripajanja, uključujući i državu privrednog društva koje treba da nastane kao posljedica pripajanja.

Objavljivanje

Član 467

- (1) Nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju svako privredno društvo koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi objavljivanja na internet stranici CRPS, najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju.
- (2) Uz nacrt iz stava 1 ovog člana objavljuju se i:
 - 1) podaci o registrima u kojima su registrovana privredna društva koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja i broj pod kojim su ta društva upisana u te registre;
 - 2) obavještenje članovima privrednog društva, povjericima i predstavnicima zaposlenih, odnosno zaposlenima da mogu svom društvu, najkasnije pet dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju, da pošalju primjedbe i sugestije koje se odnose na nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju;
 - 3) izvještaj nezavisnog eksperta o ispitivanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju, sačinjen u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da putem sistema interkonekcije registara učini dostupnim nacrt iz stava 1 ovog člana, kao i podatke, obavještenje i izvještaj iz stava 2 ovog člana, bez naknade.

Odluka o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju

Član 468

- (1) Na sjednici skupštine svakog od privrednih društava koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja, nakon upoznavanja sa izvještajima iz čl. 464 i 466 ovog zakona, kao i sa mišljenjem predstavnika zaposlenih na izvještaj iz člana 464 ovog zakona, ako je ono dostavljeno, donosi se odluka o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju i odluka o izmjeni statuta privrednog društva.
- (2) Skupština svakog od privrednih društava koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja, ima pravo da sprovođenje postupka prekograničnog pripajanja uslovi hitnim postizanjem sporazuma o načinu učestvovanja zaposlenih u odlučivanju u društvu sticaocu.
- (3) Odluka o odobravanju nacrta ugovora o prekograničnom pripajanju ne može se pobijati:
 - 1) zbog nepravilno utvrđene srazmjere udjela, odnosno akcija;
 - 2) zbog nepravilno utvrđene vrijednosti novčane naknade nesaglasnim članovima privrednog društva; ili
 - 3) ako informacije date u vezi sa srazmjerom zamjene udjela, odnosno akcija ili novčanom naknadom nijesu u skladu sa zakonom.

Prava nesaglasnih članova privrednog društva

Član 469

- (1) Na prava nesaglasnih članova društva prenosioca primjenjuju se propisi države kojoj to društvo pripada i ta država je nadležna za rješavanje sporova u vezi sa tim pravima.

- (2) Ako je Crna Gora država društva prenosioca, na prava nesaglasnih članova privrednog društva shodno se primjenjuju odredbe člana 450 ovog zakona, ako bi kao rezultat prekograničnog pripajanja ili spajanja stekli udjele, odnosno akcije u društvu koje je osnovano u skladu sa propisima druge države članice Evropske unije.
- (3) Isplata novčane naknade nesaglasnim članovima vrši se u roku od dva mjeseca od dana registracije prekograničnog pripajanja ili spajanja.

Pravo članova na doplatu

Član 470

- (1) Pravo na doplatu u skladu sa članom 451 ovog zakona imaju samo oni članovi privrednog društva koji nijesu imali prava iz člana 450 ovog zakona, kao i nesaglasni članovi privrednog društva koji nijesu koristili pravo na isplatu novčane naknade iz člana 450 ovog zakona.
- (2) U slučaju pokretanja postupka pred nadležnim sudom u smislu člana 451 ovog zakona, pokretanje tog postupka ne utiče na registraciju prekograničnog pripajanja u CRPS.
- (3) Odluka suda iz stava 2 ovog člana obavezuje sva privredna društva koja su nastala kao posljedica prekograničnog pripajanja.
- (4) Odluka suda iz stava 2 ovog člana kojom se utvrđuje drugačiji odnos zamjene udjela, odnosno akcija ili pravo na novčanu doplatu obavezuje društvo nastalo prekograničnim pripajanjem, bez obzira na to da li su članovi koji su osporili odnos razmjene prethodno koristili pravo na prenos udjela, odnosno akcija.
- (5) Član privrednog društva koje se pripaja, koji nije imao ili nije iskoristio pravo na prenos udjela, odnosno akcija a smatra da je odnos razmjene utvrđen u nacrtu plana prekograničnog pripajanja neadekvatan ima pravo da pred nadležnim sudom zahtijeva novčanu doplatu, pri čemu pokretanje postupka po ovom osnovu ne utiče na registraciju prekograničnog pripajanja, a odluka nadležnog suda obavezuje sva privredna društva koja učestvuju u pripajanju.
- (6) Na prava iz st. 1 do 5 ovog člana primjenjuju se propisi države kojoj pripada privredno društvo koje se pripaja, a za rješavanje sporova nadležan je isključivo sud te države.

Notarska potvrda koja prethodi registraciji prekograničnog pripajanja

Član 471

- (1) Na zahtjev privrednog društva koje je registrovano u CRPS, a koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja, notar, u skladu sa zakonom, izdaje notarsku potvrdu o tome da su sve radnje i aktivnosti u vezi sa prekograničnim pripajanjem sprovedene u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno da su ispunjeni svi propisani uslovi za prekogranično pripajanje, uključujući i izvršenje obaveza prema nadležnim organima Crne Gore, kao i usklađenost sa posebnim sektorskim propisima.
- (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, privredno društvo koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja dužno je da notaru dostavi i:
 - 1) nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju;
 - 2) izvještaj organa upravljanja sa mišljenjem predstavnika zaposlenih, odnosno zaposlenih o informacijama sadržanim u izvještaju organa upravljanja iz člana 464 ovog zakona;
 - 3) izvještaj nezavisnog eksperta iz člana 466 ovog zakona;
 - 4) primjedbe i sugestije koje se odnose na nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju iz člana 467 stav 2 tačka 2 ovog zakona; i
 - 5) informacije o odluci skupštine privrednog društva iz člana 468 ovog zakona.
- (3) Zahtjev iz stava 1 ovog člana, kao i dokumentacija i informacije iz stava 2 ovog člana mogu se notaru dostaviti i elektronskim putem, bez fizičkog prisustva podnosioca zahtjeva.
- (4) Prije izdavanja potvrde, notar pregleda i ispituje svu dokumentaciju i informacije iz stava 2 ovog člana koje su mu dostavljene.
- (5) Notar je dužan da o zahtjevu za izdavanje potvrde odluči u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
- (6) U slučaju kad utvrdi da je postupak prekograničnog pripajanja sproveden u skladu sa ovim zakonom, notar izdaje potvrdu da su sve radnje i aktivnosti u vezi sa prekograničnim pripajanjem sprovedene u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (7) Ako utvrdi da postupak prekograničnog pripajanja nije sproveden u skladu sa ovim zakonom, notar može podnosiocu zahtjeva da ostavi naknadni rok, ne duži od 45 dana, u kome je podnosilac zahtjeva dužan da otkloni utvrđene nedostatke.

- (8) Ako podnosilac zahtjeva ne otkloni nedostatke u roku koji mu je ostavio notar, odnosno ako notar nije ostavio naknadni rok za otklanjanje nedostataka, notar će donijeti odluku o odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde i informisati podnosioca zahtjeva o razlozima za donošenje te odluke.
- (9) Notar neće izdati potvrdu ni u slučaju kad sumnja da je postupak prekograničnog pripajanja korišćen u svrhu izvršenja krivičnog djela ili u prevarne svrhe, radi izbjegavanja primjene propisa.
- (10) U slučaju iz stava 9 ovog člana, notar može da se konsultuje sa nadležnim organima u Crnoj Gori ili državi članici, kao i da od podnosioca zahtjeva i drugih privrednih društava koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja zahtijeva dostavljanje druge dokumentacije i informacija, pri čemu su ti organi odnosno privredna društva dužni da odgovore na zahtjev u što kraćem roku.
- (11) Ako, zbog složenosti postupka prekograničnog pripajanja ili u slučaju iz stava 9 ovog člana, notar nije u mogućnosti da odluči o zahtjevu u roku iz stava 5 ovog člana, dužan je da, prije isteka roka, o tome obavijesti podnosioca zahtjeva i da navede razloge koji opravdavaju produženje roka, koji se može produžiti najviše za 45 dana.
- (12) U izuzetnim slučajevima, kad je to nužno i potrebno za donošenje odluke po zahtjevu iz stava 1 ovog člana, notar može da angažuje vještaka određene struke.
- (13) U postupku kontrole zakonitosti prekograničnog pripajanja, notar provjerava da li zajednički ugovor o prekograničnom pripajanju sadrži informacije o:
- 1) postupcima putem kojih se određuju pravila o učešću zaposlenih u organima upravljanja društva koje nastaje prekograničnim pripajanjem;
 - 2) mogućim opcijama koje su dostupne za utvrđivanje tih pravila, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima koji uređuju učešće zaposlenih u prekograničnim pripajanjima.
- (14) Ako zajednički ugovor o prekograničnom pripajanju ne sadrži podatke iz stava 15 ovog člana, notar će obustaviti postupak izdavanja potvrde dok se ne otklone nedostaci.
- (15) Privredno društvo koje je podnijelo zahtjev iz stava 1 ovog člana dužno je da notarsku potvrdu objavi na svojoj internet stranici, ako je ima, u roku od pet dana od dana dobijanja potvrde i da je dostavi organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.
- (16) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da potvrdu koja prethodi prekograničnom pripajanju objavi na internet stranici CRPS i, putem sistema interkonekcije registara, bez posredovanja privrednog društva, dostavi potvrdu nadležnom organu države prijema.

Registracija prekograničnog pripajanja

Član 472

- (1) Ako je društvo sticalac registrovano u CRPS, organu nadležnom za registraciju u CRPS se, radi registracije prekograničnog pripajanja, dostavljaju:
- 1) notarska potvrda iz člana 471 ovog zakona;
 - 2) potvrde nadležnih organa država članica u kojima su registrovana društva prenosiooci koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja, o ispunjenosti uslova za prekogranično pripajanje u skladu sa propisima tih država;
 - 3) zajednički ugovor o prekograničnom pripajanju, odobren od strane skupštine svakog od društava prenosilaca.
- (2) Prije registracije prekograničnog pripajanja, organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da utvrdi da li je svako privredno društvo koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja usvojilo istovjetan zajednički ugovor o prekograničnom pripajanju.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, nadležnom organu države članice u kojoj je registrovano društvo prenosilac koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja, dostavi obavještenje o registraciji iz stava 1 ovog člana.
- (4) Ako je društvo prenosilac registrovano u CRPS, brisanje tog društva iz CRPS može se izvršiti tek nakon što organ nadležan za registraciju u CRPS primi obavještenje o izvršenoj registraciji prekograničnog pripajanja od strane organa nadležnog za registraciju u državi članici u kojoj je registrovano društvo sticalac.

Upis podataka u CRPS

Član 473

- (1) Ako je društvo sticalac registrovano u CRPS, u CRPS se obavezno upisuje da je to društvo nastalo kao pravna posljedica sprovođenja prekograničnog pripajanja, kao i datum kad je to društvo upisano u CRPS, a organ

nadležan za registraciju u CRPS bez odlaganja putem sistema intekonekcije registara obavještava nadležne registre država članica u kojima su registrovana društva prenosioci da je prekogranično pripajanje proizvelo pravno dejstvo.

- (2) Ako je društvo prenosilac registrovano u CRPS, u CRPS se obavezno upisuje da je to društvo izbrisano iz CRPS kao pravna posljedica prekograničnog pripajanja, kao i datum kad je to društvo izbrisano iz CRPS.
- (3) Ako je neko od privrednih društava koje je učestvovalo u postupku prekograničnog pripajanja registrovano u CRPS, u CRPS se obavezno upisuju registracioni broj, poslovno ime i pravni oblik svakog od tih društava, bez obzira na to da li je društvo sticalac ili društvo prenosilac, odnosno da li je društvo registrovano u CRPS ili u državi članici.

Dan stupanja na snagu prekograničnog pripajanja

Član 474

- (1) Ako je društvo sticalac registrovano u CRPS, prekogranično pripajanje stupa na snagu danom registracije tog pripajanja u CRPS.
- (2) Ako je društvo prenosilac registrovano u CRPS, prekogranično pripajanje stupa na snagu prema propisima države članice u kojoj je registrovano društvo sticalac.

Pravne posljedice prekograničnog pripajanja

Član 475

- (1) Na pravne posljedice prekograničnog pripajanja shodno se primjenjuju odredbe člana 449 ovog zakona.
- (2) Ako je za prenos imovine i obaveza sa društva prenosioca na društvo sticaoca, u skladu sa propisima država članica u kojima su registrovana društva koja učestvuju u postupku prekograničnog pripajanja, potrebno ispuniti posebne uslove, odnosno postupke i procedure da bi taj prenos proizveo pravno dejstvo prema trećim licima, te uslove, odnosno postupke i procedure ispunjava društvo sticalac.

Pojednostavljeni postupci prekograničnog pripajanja

Član 476

- (1) Kad u prekograničnom pripajanju učestvuje društvo sticalac koje je jedini član društva prenosioca ili ako je jedno fizičko ili pravno lice, direktno ili indirektno, jedini član svakog privrednog društva koje učestvuje u postupku prekograničnog pripajanja, nacrt zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju ne sadrži podatke iz člana 463 stav 1 tač. 2, 3, 4 i 13 ovog zakona.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana:
 - 1) ne sačinjava se izvještaj nezavisnog eksperta o ispitivanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju, a članovi društva prenosioca ne postaju članovi društva sticaoca;
 - 2) ne sačinjava se izvještaj organa upravljanja iz člana 464 ovog zakona;
 - 3) skupština društva sticaoca ne donosi odluku o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o prekograničnom pripajanju iz člana 468 ovog zakona.
- (3) Kad u prekograničnom pripajanju učestvuje društvo sticalac koje je registrovano u CRPS i koje ima najmanje 90% udjela, odnosno akcija u društvu prenosiocu, ali ne i sve udjele, odnosno akcije i druge hartije od vrijednosti sa pravom glasa, primjenjuju se odredbe člana 445 ovog zakona.

Ništavost registracije prekograničnog pripajanja

Član 477

- (1) Nakon stupanja na snagu prekograničnog pripajanja, punovažnost sprovedene statusne promjene ne može se osporavati.
- (2) Stav 1 ovog člana ne utiče na pravo nadležnih organa Crne Gore da, nakon stupanja na snagu prekograničnog pripajanja, izriču mjere i sankcije u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, socijalna zaštita, oporezivanje, izvršenje i obezbjeđenje, kao i krivična djela i krivični postupak.

Postupak prekograničnog spajanja i zaštita povjerilaca

Član 478

Na postupak prekograničnog spajanja i zaštitu prava povjerilaca u slučaju prekograničnog spajanja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o prekograničnom pripajanju.

ODJELJAK D

PODJELA

Vrste podjele

Član 479

Podjele privrednih društava obuhvataju potpune podjele i djelimične podjele.

Potpune podjele

Član 480

- (1) Potpuna podjela privrednih društava može biti: podjela uz osnivanje, podjela uz pripajanje i mješovita podjela.
- (2) Podjela uz osnivanje je postupak u kojem jedno privredno društvo (društvo prenosilac), koje prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije, prenosi cjelokupnu imovinu i obaveze na dva ili više novoosnovanih društava kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima i, eventualno, vrši novčano plaćanje tim članovima, s tim da iznos tih plaćanja ne može preći 10% nominalne ili knjigovodstvene vrijednosti udjela, odnosno akcija koje stiču članovi društva prenosioca.
- (3) Podjela uz pripajanje je postupak u kojem jedno privredno društvo (društvo prenosilac), koje prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije, prenosi cjelokupnu imovinu i obaveze na dva ili više postojećih društava kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima i, eventualno, vrši novčano plaćanje tim članovima, s tim da iznos tih plaćanja ne može preći 10% nominalne ili knjigovodstvene vrijednosti udjela, odnosno akcija koje stiču članovi društva prenosioca.
- (4) Mješovita podjela je postupak u kojem jedno privredno društvo (društvo prenosilac), koje prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije, prenosi cjelokupnu imovinu i obaveze na najmanje jedno novoosnovano društvo kapitala i najmanje jedno postojeće društvo kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima i, eventualno, vrši novčano plaćanje tim članovima, s tim da iznos tih plaćanja ne može preći 10% nominalne ili knjigovodstvene vrijednosti udjela, odnosno akcija koje stiču članovi društva prenosioca.

Djelimična podjela

Član 481

- (1) Djelimična podjela (odvajanje) privrednih društava može biti: odvajanje uz osnivanje, odvajanje uz pripajanje i mješovito odvajanje.
- (2) Odvajanje uz osnivanje je postupak u kojem jedno privredno društvo (društvo prenosilac) prenosi dio imovine i obaveza na jedno ili više novoosnovanih društava kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima.
- (3) Odvajanje uz pripajanje je postupak u kojem jedno privredno društvo (društvo prenosilac) prenosi dio imovine i obaveza na jedno ili više postojećih društava kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima.
- (4) Mješovito odvajanje je postupak u kojem jedno privredno društvo (društvo prenosilac) prenosi dio imovine i obaveza na najmanje jedno novoosnovano društvo kapitala i najmanje jedno postojeće društvo kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima.
- (5) Djelimičnom podjelom društvu prenosiocu ne prestaje pravni subjektivitet.

Nacrt uslova podjele

Član 482

- (1) Ako samo jedno privredno društvo učestvuje u postupku podjele, odbor direktora, odnosno upravni odbor društva prenosioca priprema nacrt uslova podjele.
- (2) Ako u postupku podjele učestvuje više privrednih društava, odbori direktora, odnosno upravni odbori svakog društva koje učestvuje u postupku podjele pripremaju i usaglašavaju nacrt uslova podjele.

(3) Nacrt uslova podjele naročito sadrži:

- 1) pravni oblik, poslovno ime i registrovano sjedište društva prenosioca, kao i svakog društva sticaoca koje će nastati kao posljedica sprovođenja podjele ili koje već postoji;
- 2) procjena srazmjere zamjene udjela, odnosno akcija, kao i visinu novčanog plaćanja ako postoji;
- 3) uslove preuzimanja udjela, odnosno akcija u društvima sticaocima;
- 4) datum od kad sticaoci udjela, odnosno akcija stiču pravo učešća u dobiti i sve posebne uslove koji utiču na ostvarivanje tog prava;
- 5) datum od kad se pravni poslovi i pravne radnje društva prenosioca smatraju, u računovodstvene svrhe, pravnim poslovima i pravnim radnjama društva sticaoca;
- 6) prava koja društvo sticalac daje članovima društva prenosioca koji imaju posebna prava, kao i vlasnicima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu;
- 7) sve posebne pogodnosti koje se odobravaju članovima organa društva prenosioca i društva sticaoca;
- 8) detaljan opis imovine i obaveza društva prenosioca i izjavu o tome kako će ta imovina i obaveze biti raspoređeni društvima sticaocima;
- 9) koju imovinu će zadržati društvo prenosilac u slučaju djelimične podjele;
- 10) raspodjelu akcija, odnosno udjela članovima društva prenosioca u društvima sticaocima, kao i kriterijum na kome je ta raspodjela zasnovana;
- 11) osnivački akt, odnosno statut svakog novoosnovanog društva sticaoca, kao i predlog odluke o izmjenama i dopunama statuta društva prenosioca i/ili postojećeg društva sticaoca;
- 12) način raspodjele imovine i obaveza koje nijesu izričito raspodijeljene privrednim društvima koja učestvuju u postupku podjele (npr. u odnosu na imovinu i obaveze koji nijesu poznati u trenutku sačinjavanja nacrtu uslova podjele, kao i bez obzira na to kad su nastali);
- 13) visinu novčane naknade koja se nudi nesaglasnim članovima privrednog društva i rok u kome će biti isplaćena, pri čemu taj rok ne može biti duži od dva mjeseca od dana donošenja odluke o odobravanju nacrtu uslova podjele.

(4) Nacrt uslova podjele sačinjava se u pisanom obliku i ovjerava u skladu sa zakonom.

Shodna primjena**Član 483**

Na postupak podjele privrednih društava shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o pripajanju.

Odgovornost za obaveze**Član 484**

- (1) Obaveze društva prenosioca prelaze na društva sticaoce u skladu sa uslovima podjele.
- (2) Za obaveze koje se ne izmire od strane društva sticaoca koje je preuzelo obaveze u skladu sa uslovima podjele, solidarno odgovaraju društvo prenosilac i društvo sticalac, odnosno sva društva sticaoci, ako se podjelom osniva više od jednog novog društva, osim ako je sa određenim povjericem drukčije dogovoreno, s tim što je odgovornost ostalih društava sticalaca ograničena do vrijednosti neto imovine koju su ta društva preuzela u postupku podjele.
- (3) Društvo prenosilac i društvo sticalac odgovaraju solidarno za obaveze koje ne izmiri društvo prenosilac, ako sa povjericem nije drukčije dogovoreno, s tim što je solidarna odgovornost društva sticaoca ograničena do vrijednosti neto imovine koju je to društvo preuzelo u postupku podjele.
- (4) Ako odluka o podjeli društva nakon registracije podjele bude pobijena u skladu sa zakonom, za obaveze prema trećim licima nastale između dana registracije podjele i dana objavljivanja odluke o pobijanju odgovara svako društvo sticalac, kao i društvo prenosilac.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, odgovornost društava sticalaca ograničena je do vrijednosti neto imovine koja im je prenesena u postupku podjele i svako društvo sticalac odgovara za obaveze koje su mu pripale na osnovu uslova podjele.

Neraspoređena imovina i obaveze**Član 485**

- (1) Imovina društva prenosioca koje podjelom prestaje da postoji, a koja planom podjele nije prenesena nijednom društvu sticaocu niti se tumačenjem tog plana može odrediti kojem društvu sticaocu ta imovina treba da se prenese, prenosi se svakom od društava sticalaca srazmjerno učešću imovine koja je na njih prenesena u ukupnoj neto imovini društva prenosioca, umanjenoj za preuzete obaveze.
- (2) Za obaveze društva prenosioca koje podjelom prestaje da postoji, a koje planom podjele nijesu raspoređene nijednom društvu sticaocu niti se tumačenjem tog plana može odrediti kojem društvu sticaocu treba da se raspodijele, solidarno odgovara svako društvo sticalac do iznosa razlike između vrijednosti imovine koja je na to društvo prenesena i obaveza koje je to društvo preuzelo.

ODJELJAK E

PREKOGRANIČNE PODJELE

Pojam prekogranične podjele

Član 486

- (1) Prekogranične podjele su postupci statusnih promjena u kojima učestvuju dva ili više društava kapitala, od kojih je najmanje jedno osnovano po propisima Crne Gore, a najmanje jedno po propisima druge države članice.
- (2) Prekogranične podjele obuhvataju potpunu podjelu, djelimičnu podjelu i podjelu uz odvajanje.
- (3) Potpuna prekogranična podjela je postupak u kojem jedno društvo kapitala (društvo prenosilac), koje prestaje da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije, prenosi cjelokupnu imovinu i obaveze na dva ili više novoosnovanih društava kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima.
- (4) Djelimična prekogranična podjela je postupak u kojem jedno društvo kapitala (društvo prenosilac) prenosi dio imovine i obaveza na jedno ili više novoosnovanih društava kapitala (društva sticaoci), pri čemu se članovima društva prenosioca daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima.
- (5) Prekogranična podjela uz odvajanje je postupak u kojem jedno društvo kapitala (društvo prenosilac) prenosi dio imovine i obaveza na jedno ili više novoosnovanih društava kapitala (društva sticaoci), pri čemu se društvu prenosiocu daju udjeli, odnosno akcije u društvima sticaocima.
- (6) Kod potpune i djelimične prekogranične podjele, pored udjela, odnosno akcija u društvima sticaocima, članovima društva prenosioca može biti izvršeno i novčano plaćanje, tako da ukupan iznos tih plaćanja ne može preći 10% ukupne nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti udjela, odnosno akcija koje stiču članovi društva prenosioca.
- (7) Odredbe ovog zakona o prekograničnim podjelama primjenjuju se i u slučaju kad država članica čiji se propisi primjenjuju na jedno ili više društava koja učestvuju u postupku prekogranične potpune ili djelimične podjele dozvoljava da plaćanje iz stava 6 ovog člana bude veće od 10% ukupne nominalne, odnosno računovodstvene vrijednosti udjela, odnosno akcija koje stiču članovi društva prenosioca.
- (8) Društvo prenosilac u smislu odredaba ovog zakona o prekograničnim podjelama je društvo kapitala koje prenosi svu svoju imovinu i obaveze na dva ili više društava kapitala u slučaju potpune podjele ili prenosi dio svoje imovine i obaveza na dva ili više društava kapitala u slučaju djelimične podjele i podjele uz odvajanje.
- (9) Društvo sticalac u smislu odredaba ovog zakona o prekograničnim podjelama je društvo kapitala koje je osnovano kao posljedica sprovođenja postupka prekogranične podjele.

Domen primjene

Član 487

- (1) Svako društvo kapitala koje učestvuje u postupku prekogranične podjele mora imati registrovano sjedište, sjedište uprave ili glavno mjesto poslovanja u Crnoj Gori ili državi članici.
- (2) U postupcima prekograničnih podjela ne mogu učestvovati:
 - 1) društva za upravljanje investicionim fondovima i investicioni fondovi;
 - 2) društva kapitala u likvidaciji;
 - 3) društva kapitala u stečaju, osim ako je prekogranična podjela predviđena kao mjera reorganizacije u stečajnom postupku;
 - 4) kreditne institucije, investiciona društva, finansijske holding kompanije, mješovite holding kompanije, finansijske institucije koje su zavisna društva tih subjekata i uključene su u kontrolu na konsolidovanoj

osnovi, kao ni na filijale kreditnih institucija iz trećih država, ako su predmet sanacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija.

- (3) Odredbe ovog zakona o prekograničnim podjelama shodno se primjenjuju i ako je društvo prenosilac društvo kapitala osnovano i ima registrovano sjedište u državi koja nije država članica, pod uslovom da je društvo sticalac osnovano po propisima Crne Gore i ima registrovano sjedište, sjedište uprave ili glavno mjesto poslovanja u Crnoj Gori.
- (4) Ako odredbama ovog zakona o prekograničnim podjelama nije drukčije propisano, na prekogranične podjele shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na podjele.

Primjena nacionalnog prava

Član 488

- (1) Ako je društvo prenosilac osnovano u Crnoj Gori i registrovano u CRPS, propisi Crne Gore će se primjenjivati na cjelokupan postupak prekogranične podjele prije izdavanja notarske potvrde, koja prethodi registraciji prekogranične podjele, shodno članu 471 ovog zakona.
- (2) Ako je društvo sticalac osnovano u Crnoj Gori i registrovano u CRPS, propisi Crne Gore će se primjenjivati na postupak prekogranične podjele koji slijedi nakon dostavljanja potvrde koja prethodi prekograničnoj podjeli nadležnog organa druge države članice o ispunjenosti uslova za prekograničnu podjelu u skladu sa propisima te države, shodno članu 471 ovog zakona.

Nacrt plana prekogranične podjele

Član 489

Odbor direktora, odnosno upravni odbor društva prenosioca priprema i utvrđuje nacrt plana prekogranične podjele koji naročito sadrži:

- 1) pravni oblik, poslovno ime i registrovano sjedište društva prenosioca i svakog društva sticaoca koje će nastati kao posljedica sprovođenja prekogranične podjele;
- 2) podatke o srazmjeri zamjene udjela, odnosno akcija, kao i visinu novčanog plaćanja ako postoji;
- 3) uslove preuzimanja udjela, odnosno akcija u društvima sticaocima ili društvu prenosiocu;
- 4) predloženi okvirni vremenski raspored odvijanja postupka prekogranične podjele;
- 5) datum od kad sticaoci udjela, odnosno akcija stiču pravo učešća u dobiti i sve posebne uslove koji utiču na ostvarivanje tog prava;
- 6) datum od kad se pravni poslovi i pravne radnje društva prenosioca smatraju, u računovodstvene svrhe, pravnim poslovima i pravnim radnjama društva sticaoca;
- 7) očekivane posljedice prekogranične podjele na zaposlene;
- 8) prava koja društvo sticalac daje članovima društva prenosioca koji imaju posebna prava, kao i vlasnicima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu;
- 9) sve posebne pogodnosti koje se odobravaju članovima organa društva prenosioca;
- 10) osnivački akt, odnosno statut svakog društva sticaoca, kao i predlog odluke o izmjenama i dopunama statuta društva sticaoca u slučaju djelimične podjele i podjele uz odvajanje;
- 11) ako je to potrebno, informacije o postupcima kojima se određuju uslovi za učešće zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u društvu sticaocu, u skladu sa propisima kojima se uređuje učešće zaposlenih u odlučivanju;
- 12) detaljan opis imovine i obaveza društva prenosioca i izjavu o tome kako će ta imovina i obaveze biti raspoređeni društvima sticaocima, kao i koju imovinu će zadržati društvo prenosilac u slučaju djelimične podjele i podjele uz odvajanje;
- 13) način raspodjele imovine i obaveza koji nijesu izričito raspodijeljeni privrednim društvima koja učestvuju u postupku prekogranične podjele (npr. u odnosu na imovinu i obaveze koji nijesu poznati u trenutku sačinjavanja nacrta plana prekogranične podjele, kao i bez obzira na to kad su nastali);
- 14) procjenu vrijednosti imovine i obaveza koje će biti raspoređene svakom od privrednih društava koja učestvuju u postupku prekogranične podjele;
- 15) raspodjelu akcija, odnosno udjela članovima društva prenosioca u društvima sticaocima, društvu prenosiocu ili i u društvima prenosiocima i društvu sticaocu, kao i kriterijum na kome je ta raspodjela zasnovana;
- 16) datume finansijskih izvještaja društva prenosioca koji predstavljaju osnov za prekograničnu podjelu;

- 17) visinu novčane naknade koja se nudi nesaglasnim članovima privrednog društva i rok u kome će biti isplaćena, pri čemu taj rok ne može biti duži od dva mjeseca od dana donošenja nacrta plana prekogranične podjele;
- 18) odgovarajuću zaštitu koja se nudi povjeriocima, poput garancije i zaloge.

Izvještaj organa upravljanja i participacija zaposlenih

Član 490

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor društva prenosioca dužan je da sačini izvještaj o prekograničnoj podjeli za članove društva i zaposlene, u kome daje objašnjenje i opravdanje pravnih i ekonomskih aspekata prekogranične podjele, njen uticaj na zaposlene i buduće poslovanje društva.
- (2) Društvo koje sprovodi prekograničnu podjelu dužno je da, u skladu sa važećim propisima, informiše i konsultuje zaposlene o uticaju podjele na njihov status, prije sačinjavanja izvještaja iz stava 1 ovog člana.
- (3) Na sačinjavanje izvještaja iz stava 1 ovog člana, kao i na ostvarivanje prava zaposlenih na učešće u organima upravljanja i način ostvarivanja ovog prava shodno se primjenjuju odredbe čl. 464 i 465 ovog zakona.

Izvještaj nezavisnog eksperta

Član 491

- (1) Društvo prenosilac dužno je da nadležnom suda podnese predlog da, u vanparničnom postupku, imenuje nezavisnog eksperta radi ispitivanja nacrta plana prekogranične podjele.
- (2) Na sačinjavanje izvještaja nezavisnog eksperta o ispitivanju nacrta plana prekogranične podjele shodno se primjenjuju odredbe člana 440 ovog zakona, uz obaveznu procjenu adekvatnosti novčane naknade za članove društva.

Objavljivanje

Član 492

- (1) Nacrt plana prekogranične podjele društvo koje se dijeli objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi objavljivanja na internet stranici CRPS, najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta plana prekogranične podjele.
- (2) Uz nacrt plana iz stava 1 ovog člana objavljuju se i:
 - 1) obavještenje članovima privrednog društva, povjeriocima i predstavnicima zaposlenih, odnosno zaposlenima da mogu društvu prenosiocu, najkasnije pet dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta plana prekogranične podjele, da pošalju primjedbe i sugestije koje se odnose na nacrt plana prekogranične podjele;
 - 2) izvještaj nezavisnog eksperta o ispitivanju nacrta plana prekogranične podjele.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da putem sistema interkonekcije registara učini dostupnim nacrt iz stava 1 ovog člana, kao i obavještenje i izvještaj iz stava 2 ovog člana, bez naknade.

Odluka o odobravanju nacrta plana prekogranične podjele

Član 493

- (1) Na sjednici skupštine društva prenosioca, nakon upoznavanja sa izvještajima iz čl. 490 i 491 ovog zakona, kao i mišljenjem predstavnika zaposlenih na izvještaj iz člana 491 ovog zakona, ako je dostavljeno, donosi se odluka o odobravanju nacrta plana prekogranične podjele i odluka o izmjeni statuta privrednog društva.
- (2) Skupština društva prenosioca ima pravo da sprovođenje podjele uslovi hitnim postizanjem sporazuma o načinu učestvovanja zaposlenih u odlučivanju u društvu sticaocu.
- (3) Na pitanja većine za donošenje odluke iz stava 1 ovog člana, kao i razloga zbog kojih se ne može pobijati ta odluka shodno se primjenjuju odredbe člana 443 stav 2 i člana 468 stav 3 ovog zakona.

Prava nesaglasnih članova društva prenosioca

Član 494

Na prava nesaglasnih članova društva prenosioca shodno se primjenjuju odredbe čl. 450 i 469 ovog zakona.

Pravo članova na doplatu

Član 495

Na pravo članova društva prenosioca na doplatu shodno se primjenjuju odredbe čl. 451 i 470 ovog zakona.

Zaštita povjerilaca

Član 496

Na zaštitu povjerilaca društva prenosioca u slučaju sprovođenja postupka prekogranične podjele shodno se primjenjuju odredbe čl. 452, 453 i 454 ovog zakona.

Notarska potvrda koja prethodi registraciji prekogranične podjele

Član 497

- (1) Na izdavanje notarske potvrde koja prethodi registraciji prekogranične podjele shodno se primjenjuju odredbe člana 471 ovog zakona.
- (2) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da putem sistema interkonekcije registara učini dostupnom notarsku potvrdu iz stava 1 ovog člana, bez naknade.

Registracija prekogranične podjele i društva sticaoca

Član 498

- (1) Ako je planom prekogranične podjele predviđeno da društvo sticalac bude privredno društvo koje je registrovano u CRPS, organu nadležnom za registraciju u CRPS se, radi registracije prekogranične podjele i društva sticaoca, dostavljaju:
 - 1) potvrda nadležnog organa države članice koja prethodi registraciji prekogranične podjele, čiji se propisi primjenjuju na društvo prenosioca o ispunjenosti uslova za prekograničnu podjelu u skladu sa propisima te države;
 - 2) plan prekogranične podjele, odobren od strane skupštine društva prenosioca.
- (2) Dokumentaciju iz stava 1 ovog člana organu nadležnom za registraciju u CRPS dostavlja društvo prenosilac.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS registruje društvo sticaoca nakon što utvrdi da li su ispunjeni svi uslovi za osnivanje društva sticaoca u skladu sa propisima Crne Gore, kao i uslovi za okončanje postupka prekogranične podjele.
- (4) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, nadležnom organu druge države članice u kojoj je registrovano društvo prenosilac koje učestvuje u postupku prekogranične podjele, dostavi obavještenje o registraciji iz stava 1 ovog člana.
- (5) Potvrda koja prethodi prekograničnoj podjeli je konačan i neoboriv dokaz da su ispunjeni svi uslovi za okončanje postupka podjele u državi porijekla bez kojih se prekogranična podjela ne može izvršiti.
- (6) Ako je društvo prenosilac registrovano u CRPS, brisanje tog društva iz CRPS može se izvršiti tek nakon što organ nadležan za registraciju u CRPS primi obavještenje o izvršenoj registraciji prekogranične podjele od strane organa nadležnog za registraciju u državi članici u kojoj je registrovano društvo sticalac.

Upis podataka u CRPS

Član 499

- (1) Ako je društvo sticalac registrovano u CRPS, u CRPS se obavezno upisuje da je to društvo nastalo kao pravna posljedica sprovođenja prekogranične podjele, kao i datum kad je to društvo upisano u CRPS.
- (2) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, nakon izvršene registracije društva sticaoca u CRPS o tome obavijesti nadležni organ za registraciju države porijekla društva koje se dijeli, putem sistema interkonekcije registara.
- (3) Ako je društvo prenosilac registrovano u CRPS, u CRPS se obavezno upisuje da je to društvo izbrisano iz CRPS kao pravna posljedica prekogranične podjele, kao i datum kad je to društvo izbrisano iz CRPS.
- (4) Ako je neko od privrednih društava koje je učestvovalo u postupku prekogranične podjele registrovano u CRPS, u CRPS se obavezno upisuju registracioni broj, poslovno ime i pravni oblik svakog od tih društava, bez obzira na to da li je društvo sticalac ili društvo prenosilac, odnosno da li je društvo registrovano u CRPS ili u državi članici.

- (5) U slučaju kad je društvo prenosilac registrovano u CRPS, organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, putem sistema interkonekcije registara i bez odlaganja, obavijesti nadležne registre država članica u kojima su registrovana društva sticaoci da je prekogranična podjela proizvela pravno dejstvo.

Dan stupanja na snagu prekogranične podjele

Član 500

- (1) Ako je društvo prenosilac registrovano u CRPS, prekogranična podjela stupa na snagu danom kad organ nadležan za registraciju u CRPS primi potvrdu koja prethodi registraciji prekogranične podjele od nadležnog organa za registraciju druge države članice da je registrovano društvo sticalac.
- (2) U slučaju kad ima više društava sticalaca, prekogranična podjela stupa na snagu danom kad organ nadležan za registraciju u CRPS primi posljednje obavještenje od nadležnog organa za registraciju druge države članice da je registrovano društvo sticalac.
- (3) Po prijemu obavještenja iz st. 1 i 2 ovog člana, organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, obavijesti nadležni organ za registraciju svakog društva sticaoca u drugim državama članicama o brisanju iz CRPS društva prenosioca u slučaju potpune prekogranične podjele, kao i o danu stupanja na snagu prekogranične podjele.
- (4) Ako je društvo sticalac registrovano u CRPS, prekogranična podjela stupa na snagu danom određenim propisima države članice čiji se propisi primjenjuju na društvo prenosioca.

Pravne posljedice prekogranične podjele

Član 501

- (1) Pravne posljedice prekogranične podjele proizvode dejstva danom stupanja na snagu prekogranične podjele u skladu sa članom 500 ovog zakona.
- (2) Na pravne posljedice potpune prekogranične podjele shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o pravnim posljedicama pripajanja.
- (3) Pravne posljedice djelimične prekogranične podjele su:
 - 1) dio imovine i obaveza društva prenosioca prelaze na jedno ili više društava sticalaca, dok preostali dio imovine i obaveza zadržava društvo prenosilac, u skladu sa odobrenim planom prekogranične podjele;
 - 2) neki članovi društva prenosioca postaju članovi jednog ili više društava sticalaca, dok neki članovi ostaju članovi društva prenosioca, odnosno postaju članovi oba društva, u skladu sa raspodjelom udjela, odnosno akcija, određenom u planu prekogranične podjele, osim ako su se odrekli svojih udjela, odnosno akcija u skladu sa članom 494 ovog zakona;
 - 3) prava i obaveze društva prenosioca koje proizilaze iz ugovora o radu, koji važe na dan stupanja na snagu prekogranične podjele, a koji planom podjele pripadaju društvu ili društvima sticaocima, smatraju se prenesenim na društvo ili društva sticaoce, shodno odobrenom planu prekogranične podjele;
 - 4) druge posljedice u skladu sa zakonom.
- (4) Pravne posljedice prekogranične podjele uz odvajanje su:
 - 1) dio imovine i obaveza društva prenosioca prelaze na jedno ili više društava sticalaca, dok preostali dio imovine i obaveza zadržava društvo prenosilac, u skladu sa odobrenim planom prekogranične podjele;
 - 2) društvo prenosilac postaje vlasnik udjela, odnosno akcija jednog ili više društava sticalaca;
 - 3) prava i obaveze društva prenosioca koje proizilaze iz ugovora o radu, koji važe na dan stupanja na snagu prekogranične podjele, a koji planom podjele pripadaju društvu ili društvima sticaocima, smatraju se prenesenim na društvo ili društva sticaoce, shodno odobrenom planu prekogranične podjele.
- (5) Ako je za prenos imovine i obaveza sa društva prenosioca na društvo sticaoca, u skladu sa propisima država članica u kojima su registrovana društva koja učestvuju u prekograničnoj podjeli, potrebno ispuniti posebne uslove, odnosno postupke i procedure da bi taj prenos proizveo pravno dejstvo prema trećim licima, te uslove, odnosno postupke i procedure ispunjava društvo prenosilac, odnosno društvo sticalac, zavisno od toga u čijoj državi se uslovi ispunjavaju.

Neraspoređena imovina i obaveze društva prenosioca i zabrana stvaranja prividnog kapitala

Član 502

- (1) Na neraspoređenu imovinu i obaveze društva prenosioca u slučaju sprovođenja postupka prekogranične podjele shodno se primjenjuju odredbe člana 485 ovog zakona.

- (2) Na zabranu stvaranja prividnog kapitala u slučaju sprovođenja postupka prekogranične podjele shodno se primjenjuju odredbe 447 ovog zakona.

Pojednostavljeni postupci prekogranične podjele

Član 503

- (1) U slučaju sprovođenja prekogranične podjele uz odvajanje, nacrt plana prekogranične podjele ne sadrži podatke iz člana 489 stav 1 tač. 2, 3, 5, 8, 15 i 16 ovog zakona.
- (2) U postupku iz stava 1 ovog člana ne sačinjava se izvještaj organa upravljanja iz člana 490 ovog zakona, izvještaj nezavisnog eksperta iz člana 491 ovog zakona i ne primjenjuju se odredbe o pravima nesaglasnih članova društva prenosioca i pravu članova društva prenosioca na doplatu iz čl. 450 i 451 ovog zakona.

Ništavost registracije prekogranične podjele

Član 504

- (1) Nakon stupanja na snagu prekogranične podjele, punovažnost sprovedene podjele ne može se osporavati.
- (2) Stav 1 ovog člana ne utiče na pravo nadležnih organa Crne Gore da, nakon stupanja na snagu prekogranične podjele izriču mjere i sankcije koje su u vezi sa prevencijom i borbom protiv finansiranja terorizma u skladu sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, socijalna zaštita, oporezivanje, izvršenje i obezbjeđenje, kao i krivična djela i krivični postupak.

Odgovornost za štetu

Član 505

Na odgovornost članova odbora direktora, odnosno upravnog odbora društva prenosioca i nezavisnog eksperta, shodno se primjenjuju odredbe člana 457 ovog zakona.

Glava III

PROMJENA PRAVNOG OBLIKA PRIVREDNOG DRUŠTVA

Promjena oblika društva

Član 506

- (1) Promjena pravnog oblika privrednog društva ne utiče na pravni subjektivitet društva.
- (2) Na promjenu pravnog oblika privrednog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na osnivanje odgovarajućeg oblika privrednog društva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Uslovi za promjenu pravnog oblika

Član 507

- (1) Privredno društvo ne može promijeniti pravni oblik ako je u toku postupak povećanja ili smanjenja osnovnog kapitala tog društva.
- (2) Akcionarsko društvo može promijeniti pravni oblik u društvo sa ograničenom odgovornošću, komanditno ili ortačko društvo pod uslovom da broj akcionara na dan donošenja odluke skupštine akcionarskog društva o promjeni pravnog oblika nije veći od 30.
- (3) Privredno društvo u likvidaciji ili stečaju ne može da mijenja pravni oblik, osim ako je promjena pravnog oblika predviđena kao mjera reorganizacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

Priprema akata i dokumentacije

Član 508

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor privrednog društva, priprema i skupštini akcionarskog društva dostavlja:
- 1) predlog odluke o promjeni pravnog oblika privrednog društva, koji sadrži plan konverzije akcija, odnosno udjela u društvu za svakog od članova privrednog društva pojedinačno;
 - 2) predlog izmjena osnivačkog akta privrednog društva radi usklađivanja sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje odgovarajući pravni oblik društva;

- 3) predlog statuta, ako društvo mijenja pravni oblik u akcionarsko društvo;
 - 4) predlog odluke o imenovanju članova organa upravljanja privrednog društva;
 - 5) ako promjenu pravnog oblika vrši akcionarsko društvo, potvrdu da je Komisiji za tržište kapitala podnesen zahtjev za obustavu trgovine akcijama društva najkasnije sedam dana prije dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva koja odlučuje o promjeni pravnog oblika društva;
 - 6) izvještaj koji sadrži razloge i očekivane efekte i objašnjenje pravnih posljedica promjene pravnog oblika društva;
 - 7) obavještenje o pravima nesaglasnih članova privrednog društva.
- (2) Uz dokumentaciju iz stava 1 ovog člana, skupštini akcionarskog društva dostavlja se i odluka nadzornog odbora o usvajanju dokumentacije iz stava 1 ovog člana, za društva sa dvodomnim sistemom upravljanja.
- (3) U ortačkom, odnosno komanditnom društvu, akte i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana priprema jedan ili više ortaka, odnosno jedan ili više komplementara i dostavlja ih ostalim ortacima, odnosno komplementarima i komanditorima radi usvajanja.

Shodna primjena

Član 509

Na promjenu pravnog oblika shodno se primjenjuju odredbe čl. 441, 442 i 443 ovog zakona.

Odluka o promjeni pravnog oblika

Član 510

- (1) Odluka o promjeni pravnog oblika privrednog društva naročito sadrži:
- 1) poslovno ime i adresu sjedišta privrednog društva koje sprovodi postupak promjene pravnog oblika;
 - 2) oznaku novog pravnog oblika privrednog društva;
 - 3) podatke o načinu i uslovima konverzije udjela u društvu u akcije ili obratno, odnosno konverzije udjela jednog pravnog oblika privrednog društva u udjele drugog pravnog oblika privrednog društva, u zavisnosti od konkretne promjene pravnog oblika.
- (2) Istovremeno sa odlukom iz stava 1 ovog člana, članovi privrednog društva, odnosno skupština privrednog društva usvaja:
- 1) statut, odnosno izmjene statuta privrednog društva;
 - 2) odluku o imenovanju članova organa upravljanja privrednog društva.
- (3) Ako u roku od sedam dana od dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva iz stava 2 ovog člana, Komisiji za tržište kapitala ne bude dostavljena odluka društva o promjeni pravnog oblika društva ili joj bude dostavljena odluka o neprihvatanju predloga za promjenu pravnog oblika društva, dozvoliće se nastavak trgovine akcijama društva.

Registracija promjene pravnog oblika

Član 511

- (1) Privredno društvo dužno je da, u roku od sedam dana od dana donošenja odluke o promjeni pravnog oblika društva, organu nadležnom za registraciju u CRPS dostavi usvojene odluke iz člana 508 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, radi registracije promjene pravnog oblika.
- (2) Uz odluke iz stava 1 ovog člana, akcionarsko društvo dostavlja i rješenje Komisije za tržište kapitala o obustavljanju trgovine akcijama društva.
- (3) Podatke iz st. 1 i 2 ovog člana organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da objavi na internet stranici CRPS.

Pravne posljedice promjene pravnog oblika

Član 512

- (1) Nakon promjene pravnog oblika privredno društvo nastavlja sa obavljanjem djelatnosti u novom pravnom obliku od dana registracije u CRPS.
- (2) Članovi privrednog društva koje mijenja pravni oblik, postaju članovi privrednog društva u drugom pravnom obliku.

- (3) U slučaju promjene pravnog oblika u ortačko ili komanditno društvo, ortaci, odnosno komplementari u tim društvima odgovaraju cjelokupnom imovinom i za obaveze društva nastale prije okončanja postupka promjene pravnog oblika.
- (4) Ortaci i komplementari koji su, promjenom pravnog oblika, postali članovi društva koji odgovaraju ograničeno, ostaju solidarno odgovorni sa društvom za obaveze društva nastale do registracije promjene pravnog oblika u CRPS.
- (5) Akcije akcionarskog društva koje mijenja pravni oblik poništavaju se i brišu iz CKDD, u skladu sa zakonom.
- (6) Zakonitim vlasnicima zamjenljivih obveznica i varanata, odnosno drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima, obezbjeđuju se najmanje ista posebna prava nakon promjene pravnog oblika ili im se daje pravo na odgovarajuću novčanu naknadu.
- (7) Ako nije postignut sporazum o novčanoj naknadi iz stava 6 ovog člana, vlasnici zamjenljivih obveznica, varanata i drugih hartija od vrijednosti sa posebnim pravima mogu podnijeti tužbu nadležnom sudu za određivanje visine naknade, najkasnije u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke o promjeni pravnog oblika društva na internet stranici CRPS.
- (8) Prava trećih lica, koja predstavljaju terete na udjelima, odnosno akcijama privrednog društva koje mijenja pravni oblik, prelaze na udjele, odnosno akcije novog pravnog oblika privrednog društva.

Glava IV

PREKOGRANIČNE KONVERZIJE

Prekogranična konverzija

Član 513

- (1) Prekogranična konverzija ne utiče na pravni subjektivitet privrednog društva.
- (2) Država porijekla je država u kojoj je privredno društvo registrovano prije sprovođenja postupka prekogranične konverzije.
- (3) Država prijema je država u kojoj je preoblikovano društvo registrovano kao posljedica sprovođenja postupka prekogranične konverzije.
- (4) Preoblikovano društvo je privredno društvo osnovano u državi prijema kao posljedica sprovođenja postupka prekogranične konverzije.
- (5) Prekogranična konverzija obavezno za posljedicu ima i prenos registrovanog sjedišta iz države porijekla u državu prijema.

Domen primjene

Član 514

- (1) Društvo kapitala koje učestvuje u postupku prekogranične konverzije mora biti osnovano u skladu sa pravom države porijekla i mora imati registrovano sjedište, sjedište uprave ili glavno mjesto poslovanja u državama članicama ili Crnoj Gori.
- (2) U postupku prekogranične konverzije ne mogu učestvovati:
 - 1) društva za upravljanje investicionim fondovima i investicioni fondovi;
 - 2) društva kapitala u likvidaciji;
 - 3) društva kapitala u stečaju, osim ako je prekogranična konverzija predviđena kao mjera reorganizacije u stečajnom postupku;
 - 4) kreditne institucije, investiciona društva, finansijske holding kompanije, mješovite holding kompanije, finansijske institucije koje su zavisna društva tih subjekata i uključene su u kontrolu na konsolidovanoj osnovi, kao ni na filijale kreditnih institucija iz trećih država, ako su predmet sanacije u skladu sa zakonom kojim se uređuje sanacija kreditnih institucija.
- (3) Odredbe ovog zakona o prekograničnim konverzijama shodno se primjenjuju i ako je društvo kapitala osnovano i ima registrovano sjedište u državi koja nije država članica, pod uslovom da je Crna Gora država prijema i da preoblikovano društvo ima registrovano sjedište u Crnoj Gori.

Primjena nacionalnog prava

Član 515

- (1) Ako je Crna Gora država porijekla, propisi Crne Gore će se primjenjivati na cjelokupan postupak prekogranične konverzije prije izdavanja notarske potvrde, koja prethodi registraciji prekogranične konverzije, shodno članu 471 ovog zakona.
- (2) Ako je Crna Gora država prijema, propisi Crne Gore će se primjenjivati na postupak prekogranične konverzije koji slijedi nakon prijema potvrde nadležnog organa druge države koja prethodi prekograničnoj konverziji o ispunjenosti uslova za prekograničnu konverziju, u skladu sa propisima te države.

Nacrt uslova o prekograničnoj konverziji

Član 516

Odbor direktora, odnosno upravni odbor privrednog društva sačinjava nacrt uslova o prekograničnoj konverziji koji naročito sadrži:

- 1) pravni oblik, poslovno ime i registrovano sjedište privrednog društva u državi porijekla;
- 2) predložen pravni oblik, poslovno ime i registrovano sjedište preoblikovanog društva u državi prijema;
- 3) nacrt osnivačkog akta, odnosno statuta preoblikovanog društva u državi prijema;
- 4) predloženi okvirni vremenski raspored odvijanja postupka prekogranične konverzije;
- 5) prava koja preoblikovano društvo daje članovima društva koji imaju posebna prava, kao i vlasnicima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu;
- 6) sve posebne pogodnosti koje se odobravaju članovima organa privrednog društva;
- 7) da li je privredno društvo u proteklih pet godina od države porijekla primilo neke pogodnosti ili subvencije;
- 8) visinu novčane naknade koja se nudi nesaglasnim članovima privrednog društva i rok u kome će biti isplaćena, pri čemu taj rok ne može biti duži od dva mjeseca od dana registracije prekogranične konverzije;
- 9) očekivane posljedice prekogranične konverzije na zaposlene;
- 10) ako je potrebno, informacije o postupcima kojima se određuju uslovi za učešće zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u preoblikovanom društvu, u skladu sa propisima kojima se uređuje učešće zaposlenih u odlučivanju;
- 11) odgovarajuću zaštitu koja se nudi povjeriocima, poput garancije i zaloge.

Izveštaj organa upravljanja i participacija zaposlenih

Član 517

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor privrednog društva koje sprovodi postupak prekogranične konverzije dužan je da sačini izvještaj o prekograničnoj konverziji za članove društva i zaposlene, u kome daje objašnjenje i opravdanje pravnih i ekonomskih aspekata prekogranične konverzije, njen uticaj na zaposlene i buduće poslovanje društva.
- (2) Društvo koje sprovodi prekograničnu konverziju dužno je da, u skladu sa važećim propisima, informiše i konsultuje zaposlene o uticaju konverzije na njihov status, prije sačinjavanja izvještaja iz stava 1 ovog člana ili pripremanja nacrta uslova iz člana 516 ovog zakona, u zavisnosti od toga koji je od navedenih dokumenata pripremljen ranije.
- (3) Na sačinjavanje izvještaja iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 464 ovog zakona.
- (4) Na informisanje, konsultacije i obezbjeđivanje prava zaposlenih na učešće u organima upravljanja shodno se primjenjuju odredbe čl. 464 i 465 ovog zakona.

Izveštaj nezavisnog eksperta

Član 518

- (1) Privredno društvo koje sprovodi postupak prekogranične konverzije dužno je da podnese predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, imenuje nezavisnog eksperta radi ispitivanja nacrta uslova o prekograničnoj konverziji.
- (2) Na sačinjavanje izvještaja nezavisnog eksperta o ispitivanju nacrta uslova o prekograničnoj konverziji shodno se primjenjuju odredbe člana 440 ovog zakona, uz obaveznu procjenu adekvatnosti novčane naknade za članove društva.

Objavljivanje

Član 519

- (1) Nacrt uslova o prekograničnoj konverziji privredno društvo objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS, ako je Crna Gora država porijekla, radi objavljivanja na internet stranici CRPS, najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta uslova o prekograničnoj konverziji.
- (2) Uz nacrt uslova iz stava 1 ovog člana objavljuju se i:
 - 1) obavještenje članovima privrednog društva, povjeriocima i predstavnicima zaposlenih, odnosno zaposlenima da mogu svom društvu, najkasnije pet dana prije dana održavanja sjednice skupštine privrednog društva na kojoj se donosi odluka o odobravanju nacrta uslova o prekograničnoj konverziji, da pošalju primjedbe i sugestije koje se odnose na nacrt uslova o prekograničnoj konverziji;
 - 2) izvještaj nezavisnog eksperta o ispitivanju nacrta uslova o prekograničnoj konverziji.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, putem sistema interkonekcije registara, učini dostupnim nacrt iz stava 1 ovog člana kao i obavještenje i izvještaj iz stava 2 ovog člana, bez naknade.
- (4) U slučaju objavljivanja izvještaja iz stava 2 tačka 2 ovog člana, privredno društvo može da odluči da određene djelove izvještaja ne objavi, ako oni sadrže informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu.

Odluka o odobravanju nacrta uslova o prekograničnoj konverziji

Član 520

- (1) Na sjednici skupštine privrednog društva koje sprovodi postupak prekogranične konverzije, nakon upoznavanja sa izvještajima iz čl. 517 i 518 ovog zakona, kao i mišljenjem predstavnika zaposlenih na izvještaj iz člana 517 ovog zakona, ako je dostavljeno, donosi se odluka o odobravanju nacrta uslova o prekograničnoj konverziji i odluka o izmjeni statuta privrednog društva.
- (2) Skupština privrednog društva ima pravo da sprovođenje postupka prekogranične konverzije uslovi hitnim postizanjem sporazuma o načinu učestvovanja zaposlenih u odlučivanju u preoblikovanom društvu.
- (3) Na pitanja većine za donošenje odluke o odobravanju nacrta uslova o prekograničnoj konverziji, kao i razloga zbog kojih se ne može pobijati ta odluka, shodno se primjenjuju odredbe čl. 443 i 444 ovog zakona.

Prava nesaglasnih članova

Član 521

- (1) Na prava nesaglasnih članova privrednog društva koje sprovodi postupak prekogranične konverzije shodno se primjenjuju odredbe čl. 450 i 469 ovog zakona.
- (2) Isplata nesaglasnim članovima u slučaju prekogranične konverzije vrši se najkasnije u roku od 60 dana od dana registracije prekogranične konverzije.

Zaštita povjerilaca

Član 522

Na zaštitu povjerilaca privrednog društva koje učestvuje u postupku prekogranične konverzije shodno se primjenjuju odredbe čl. 452, 453 i 454 ovog zakona.

Notarska potvrda koja prethodi registraciji prekogranične konverzije

Član 523

- (1) Na izdavanje notarske potvrde koja prethodi registraciji prekogranične konverzije shodno se primjenjuju odredbe člana 471 ovog zakona.
- (2) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, putem sistema interkonekcije registara, učini dostupnom potvrdu koja prethodi registraciji prekogranične konverzije, bez naknade.

Registracija prekogranične konverzije

Član 524

- (1) Ako je Crna Gora država prijema, organu nadležnom za registraciju u CRPS se, radi registracije prekogranične konverzije i preoblikovanog društva u CRPS, dostavljaju:
 - 1) notarska potvrda iz člana 523 ovog zakona ili potvrda koja prethodi konverziji izdata od strane nadležnog organa u skladu sa propisima države porijekla;

- 2) odluka o prekograničnoj konverziji.
- (2) Organ nadležan za registraciju u CRPS utvrđuje da li su ispunjeni svi uslovi za okončanje postupka prekogranične konverzije i to isključivo onog dijela na koji se primjenjuju propisi Crne Gore a naročito da li preoblikovano društvo ispunjava sve uslove osnivanja u skladu sa propisima Crne Gore.
 - (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, nadležnom organu države porijekla preoblikovanog privrednog društva dostavi obavještenje o tome da je prekogranična konverzija stupila na snagu.
 - (4) Potvrda koja prethodi prekograničnoj konverziji je konačan i neopoziv dokaz da su ispunjeni svi uslovi za okončanje postupka o prekograničnoj konverziji u državi porijekla bez kojih se prekogranična konverzija ne može izvršiti.
 - (5) Ako je Crna Gora država porijekla, brisanje preoblikovanog privrednog društva iz CRPS može se izvršiti tek nakon što organ nadležan za registraciju u CRPS primi obavještenje o tome da je prekogranična konverzija stupila na snagu, od strane organa nadležnog za registraciju u državi prijema.

Dan stupanja na snagu prekogranične konverzije

Član 525

- (1) Ako je Crna Gora država prijema, prekogranična konverzija stupa na snagu danom registracije preoblikovanog privrednog društva u CRPS, nakon dobijanja potvrde koja prethodi registraciji prekogranične konverzije iz države porijekla.
- (2) Ako je Crna Gora država porijekla, prekogranična konverzija stupa na snagu po propisima države prijema, nakon što organ nadležan za registraciju u državi prijema utvrdi da su ispunjeni svi uslovi za okončanje postupka prekogranične konverzije.
- (3) Ako je Crna Gora država prijema, organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da obavijesti nadležni organ države članice porijekla da je prekogranična konverzija registrovana, putem sistema interkonekcije registara.

Upis podataka u CRPS

Član 526

- (1) Ako je Crna Gora država prijema, u CRPS se obavezno upisuje da je preoblikovano društvo nastalo kao pravna posljedica prekogranične konverzije, datum kad je preoblikovano društvo upisano u CRPS, kao i registracioni broj, poslovno ime i pravni oblik tog privrednog društva u državi porijekla.
- (2) Ako je Crna Gora država porijekla, u CRPS se obavezno upisuje da je privredno društvo izbrisano iz CRPS kao pravna posljedica prekogranične konverzije, datum kad je to društvo izbrisano iz CRPS, kao i registracioni broj, poslovno ime i pravni oblik preoblikovanog privrednog društva u državi prijema.
- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS je dužan je da informacije iz st. 1 i 2 ovog člana učini dostupnim putem sistema interkonekcije registara.

Pravne posljedice prekogranične konverzije

Član 527

Pravne posljedice prekogranične konverzije, koje nastaju danom stupanja na snagu prekogranične konverzije u skladu sa članom 525 ovog zakona su:

- 1) sva imovina i obaveze privrednog društva postaju imovina i obaveze preoblikovanog privrednog društva, uključujući sve ugovore i kredite;
- 2) članovi privrednog društva postaju članovi preoblikovanog privrednog društva, osim nesaglasnih članova privrednog društva koji su prodali svoje udjele, odnosno akcije;
- 3) prava i obaveze privrednog društva koje proizilaze iz ugovora o radu koji važe na dan stupanja na snagu prekogranične konverzije, postaju prava i obaveze preoblikovanog društva.

Ništavost registracije prekogranične konverzije

Član 528

- (1) Nakon stupanja na snagu prekogranične konverzije, njena punovažnost ne može se osporavati.
- (2) Stav 1 ovog člana ne isključuje pravo nadležnih organa Crne Gore da, nakon stupanja na snagu prekogranične konverzije izriču mjere i sankcije koje su u vezi sa prevencijom i borbom protiv finansiranja terorizma u skladu

sa propisima kojima se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, socijalna zaštita, oporezivanje, izvršenje i obezbjeđenje, kao i krivična djela i krivični postupak.

Odgovornost za štetu nezavisnog eksperta

Član 529

- (1) Nezavisni ekspert ne smije biti povezan sa bilo kojim privrednim društvom po čijem zahtjevu je imenovan radi ispitivanja nacrta uslova o prekograničnoj konverziji, na način koji može da utiče na njegovu nezavisnost i nepristrasnost.
- (2) Izvještaj nezavisnog eksperta mora biti sačinjen u skladu sa pravnim i profesionalnim standardima.
- (3) Na odgovornost nezavisnog eksperta shodno se primjenjuju odredbe člana 457 ovog zakona.

DIO OSMI

GRUPE PRIVREDNIH DRUŠTAVA

GLAVA I

OSNOVNI POJMOVI

Pojam grupe privrednih društava i zavisnog društva

Član 530

- (1) Grupa privrednih društava obuhvata matično društvo i sva njegova zavisna društva, domaća ili strana, ako zakonom nije drukčije predviđeno.
- (2) Zavisno društvo je privredno društvo koje se nalazi pod kontrolom matičnog društva direktno ili indirektno preko drugih društava.
- (3) Potpuno zavisno društvo je privredno društvo čiji je jedini član matično društvo ili bilo koje zavisno društvo njegovog matičnog društva ili pravno lice koje radi za račun njegovog matičnog društva ili zavisnih društava matičnog društva.

Kontrola

Član 531

- (1) Kontrola u smislu člana 530 stav 2 ovog zakona može biti pravna i faktička.
- (2) Pravna kontrola nad zavisnim društvom postoji kad jedno privredno društvo u njemu posjeduje, direktno ili indirektno, više od 50% glasačkih prava, osim ako se u izuzetnim okolnostima može dokazati suprotno.
- (3) Privredno društvo koje posjeduje 50% ili manje glasačkih prava u drugom privrednom društvu ima faktičku kontrolu nad tim društvom, ako:
 - 1) na osnovu sporazuma sa drugim članovima ima pravo da ostvaruje više od 50% glasačkih prava;
 - 2) na osnovu osnivačkog akta, statuta ili sporazuma ima pravo da kontroliše način ostvarivanja finansijske i operativne politike društva;
 - 3) ima pravo imenovanja ili razrješenja većine članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora; ili
 - 4) ostvaruje faktičku glasačku kontrolu na sjednicama skupštine društva.
- (4) Pretpostavlja se da privredno društvo ostvaruje faktičku glasačku kontrolu u smislu stava 1 tačka 4 ovog člana ako je imenovalo većinu članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora.
- (5) Ako pravo na imenovanje i pravo na razrješenje većine članova odbora direktora, odnosno nadzornog odbora imaju različita privredna društva, smatraće se da kontrolu ima privredno društvo koje ima pravo na razrješenje većine članova.

Izračunavanje glasačkog kapitala

Član 532

- (1) Kod akcionarskih društava se prilikom izračunavanja procenta glasačkog kapitala u smislu člana 531 ovog zakona, pored akcija sa pravom glasa uzimaju u obzir i prava na upis akcija (npr. varanti) i prava na zamjenu za akcije (npr. zamjenljive obveznice).

- (2) Prilikom izračunavanja procenta glasačkog kapitala matičnog društva u zavisnom društvu ne uzimaju se u obzir udjeli, odnosno akcije koje posjeduje samo zavisno društvo i sva njegova zavisna društva.

Obaveza obavještanja

Član 533

- (1) Odbor direktora, odnosno upravni odbor matičnog društva dužan je da, bez odlaganja, u pisanom obliku obavijesti odbor direktora, odnosno upravni odbor zavisnog društva o uspostavljanju ili prestanku kontrole.
- (2) Po dobijanju obavještenja iz stava 1 ovog člana, odbor direktora, odnosno upravni odbor zavisnog društva dužan je da, bez odlaganja, u pisanom obliku obavijesti odbor direktora, odnosno upravni odbor matičnog društva o procentu udjela, odnosno broju akcija i glasačkim pravima koje posjeduje u matičnom društvu i drugim privrednim društvima.

GLAVA II

UPRAVLJANJE GRUPOM PRIVREDNIH DRUŠTAVA

Obavezujuća uputstva

Član 534

- (1) Matično društvo ima pravo da daje obavezujuća uputstva organima upravljanja svakog zavisnog društva.
- (2) Zavisno društvo može da primi obavezujuća uputstva od bilo kog matičnog društva, uključujući i strano privredno društvo.
- (3) Organi upravljanja zavisnog društva dužni su da postupaju u skladu sa obavezujućim uputstvima matičnog društva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.
- (4) Dužnost postupanja po obavezujućim uputstvima matičnog društva nemaju:
- 1) nezavisni članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora;
 - 2) direktori koji su predstavnici zaposlenih.
- (5) Zavisno društvo koje nije potpuno zavisno društvo u smislu člana 530 stav 3 ovog zakona dužno je da organ nadležan za registraciju u CRPS obavijesti o tome da li njegovim poslovanjem upravlja matično društvo, uzimajući u obzir broj obavezujućih uputstava, njihov značaj, kao i postojanje politike koja se primjenjuje unutar cijele grupe privrednih društava, radi registracije u CRPS.
- (6) Potpuno zavisno društvo dužno je da obavijesti organ nadležan za registraciju u CRPS o tome da li njegovim poslovanjem upravlja matično društvo, radi objavljivanja na internet stranici CRPS.

Informisanje matičnog društva

Član 535

Matično društvo ima pravo da zahtijeva bilo koju informaciju od zavisnog društva, osim ako bi davanje te informacije bilo suprotno propisima koji se primjenjuju na zavisno društvo ili pravima trećih lica.

Pravo na otkup udjela, odnosno akcija

Član 536

- (1) Matično društvo koje posjeduje 90% udjela, odnosno akcija i glasačkih prava u zavisnom društvu kapitala ima pravo na otkup svih preostalih udjela, odnosno akcija.
- (2) Na pravo iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje preuzimanje akcionarskih društava, koje se odnose na pravo na prinudnu prodaju akcija.

GLAVA III

ZAŠTITA ČLANOVA MATIČNOG DRUŠTVA I ZAŠTITA ČLANOVA I POVJERILACA ZAVISNOG DRUŠTVA

Pravo na angažovanje posebnog stručnjaka i postavljanje pitanja

Član 537

Članovi matičnog društva imaju pravo na angažovanje posebnog stručnjaka i postavljanje pitanja u vezi sa odnosima između članova grupe privrednih društava, uključujući i bivše članove grupe, u skladu sa čl. 180, 181, 279 i 280 ovog zakona.

Korišćenje poslovnih mogućnosti unutar grupe

Član 538

- (1) Matično društvo ne smije samo ili preko svojih zavisnih društava da koristi mogućnosti da umjesto zavisnog društva zaključuje poslove koji se ukažu zavisnom društvu, a u vezi su sa djelatnostima koje to društvo obavlja, osim ako je dobilo saglasnost direktora zavisnog društva koji nemaju lični interes u smislu odredbi ovog zakona o prijavljivanju poslova i radnji u kojima postoji lični interes, a ako njih nema, nekontrolnih članova zavisnog društva.
- (2) Stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na potpuno zavisna društva.

Pravo akcionara zavisnog društva na angažovanje posebnog stručnjaka

Član 539

- (1) Članovi zavisnog društva imaju pravo da angažuju posebnog stručnjaka koji će ispitati odluke matičnog društva koje su imale uticaja na zavisno društvo.
- (2) Na pravo članova iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe čl. 180 i 181 ovog zakona.

Interes grupe privrednih društava

Član 540

- (1) Ako je organ upravljanja zavisnog društva donio odluku ili na drugi način postupio suprotno interesima zavisnog društva, smatraće se da je postupao u skladu sa obavezom dužne pažnje, ako:
 - 1) je odluka bila u interesu grupe privrednih društava kao cjeline;
 - 2) je, postupajući savjesno, na osnovu raspoloživih informacija, mogao razumno da vjeruje da će gubitak, šteta ili druga negativna posljedica po zavisno društvo biti u razumnom periodu nadoknađena sticanjem koristi, dobiti ili drugih pogodnosti;
 - 3) gubitak, šteta ili druga negativna posljedica po zavisno društvo ne dovodi u opasnost opstanak društva i kontinuirano obavljanje djelatnosti.
- (2) Uslov iz stava 1 tačka 2 ovog člana ne primjenjuje se na potpuno zavisno društvo.
- (3) U slučaju kad nijesu ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, organ upravljanja zavisnog društva može da odbije da postupi po uputstvima matičnog društva.

Odgovornost matičnog društva

Član 541

- (1) Kad zavisno društvo, kojim matično društvo upravlja preko obavezujućih uputstava datih njegovim organima upravljanja u interesu grupe privrednih društava, nema razumne mogućnosti da izbjegne stečaj, imajući u vidu sopstvene izvore prihoda (momenat nastanka krize), matično društvo je dužno da, bez odlaganja, sprovede postupak suštinskog restrukturiranja zavisnog društva ili da inicira postupak njegovog prestanka.
- (2) Ako matično društvo ne postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana, odgovorno je za sve neisplaćene obaveze zavisnog društva nastale nakon momenta nastanka krize.
- (3) Ako je matično društvo upravljalo zavisnim društvom na štetu zavisnog društva i suprotno interesu grupe privrednih društava kojoj pripadaju, odgovorno je za sve neisplaćene obaveze zavisnog društva koje su nastale kao posljedica datih uputstava.
- (4) Pravo da zahtijeva isplatu obaveza iz st. 2 i 3 ovog člana imaju likvidacioni i stečajni upravnik, ako to zahtijevaju povjerioci zavisnog društva koji imaju najmanje 10% od ukupnih potraživanja prema zavisnom društvu.

DIO DEVETI

DIO PRIVREDNOG DRUŠTVA I STRANOG PRIVREDNOG DRUŠTVA

Pojam dijela privrednog društva

Član 542

- (1) Privredno društvo može obavljati djelatnost i preko jednog ili više djelova.
- (2) Dio privrednog društva je posebna organizaciona cjelina privrednog društva na teritoriji Crne Gore, preko koje društvo obavlja djelatnost u skladu sa zakonom.
- (3) Dio privrednog društva nema svojstvo pravnog lica, a u pravnom prometu istupa u ime i za račun privrednog društva čiji je dio.
- (4) Privredno društvo neograničeno odgovara za obaveze prema trećim licima koje nastanu u obavljanju djelatnosti preko njegovog dijela.

Upotreba poslovnog imena i drugih podataka

Član 543

- (1) U pravnom prometu dio privrednog društva istupa pod poslovnim imenom privrednog društva kome pripada, uz navođenje da je riječ o dijelu, adrese dijela, kao i naziva dijela ako ga ima.
- (2) Na naziv dijela privrednog društva shodno se primjenjuju odredbe čl. 28, 31 i 32 ovog zakona.

Osnivanje i registracija dijela privrednog društva

Član 544

- (1) Odluku o osnivanju dijela privrednog društva u ortačkom društvu donose ortaci, u komanditnom društvu komplementari, a u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu skupština društva, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drukčije određeno.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana obavezno sadrži:
 - 1) poslovno ime privrednog društva;
 - 2) adresu dijela privrednog društva;
 - 3) pretežnu djelatnost dijela privrednog društva, ako se ona razlikuje od pretežne djelatnosti privrednog društva;
 - 4) podatke o zastupniku dijela privrednog društva (ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresa prebivališta za domaće fizičko lice, odnosno ime i prezime, broj pasoša ili drugi identifikacioni broj i adresa boravišta za stranca) i obim njegovih ovlašćenja, ako je zastupnik dijela privrednog društva različit od zastupnika privrednog društva.
- (3) Dio privrednog društva registruje se u CRPS.
- (4) Ako je zastupnik dijela privrednog društva registrovan u CRPS, to lice smatra se zastupnikom cijelog privrednog društva, a na pitanja u vezi sa dejstvom ograničenja ovlašćenja za zastupanje prema trećim licima shodno se primjenjuju odredbe člana 36 ovog zakona.

Prestanak dijela privrednog društva

Član 545

- (1) Dio privrednog društva prestaje brisanjem iz CRPS:
 - 1) na osnovu odluke koju u ortačkom društvu donose ortaci, u komanditnom društvu komplementari, a u društvu sa ograničenom odgovornošću i akcionarskom društvu skupština društva, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom nije drukčije predviđeno;
 - 2) ako privredno društvo koje je obrazovalo dio privrednog društva prestane da postoji.
- (2) Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, prestankom privrednog društva ne mora prestati i dio tog privrednog društva, ako je:
 - 1) privredno društvo prestalo statusnom promjenom, a odlukom o statusnoj promjeni je predviđeno da dio privrednog društva nastavi sa obavljanjem djelatnosti;
 - 2) to predviđeno planom reorganizacije privrednog društva u stečajnom postupku, u skladu sa zakonom.

Osobenosti dijela stranog privrednog društva

Član 546

- (1) Dio stranog privrednog društva je dio društva koje je osnovano i registrovano izvan Crne Gore i koje obavlja djelatnost na teritoriji Crne Gore preko tog dijela.

- (2) Dio stranog privrednog društva registruje se u CRPS.
- (3) Ako strano privredno društvo obrazuje više od jednog dijela na teritoriji Crne Gore, svaki dio se mora registrovati u CRPS.
- (4) Strano privredno društvo koje na teritoriji Crne Gore obavlja djelatnost preko svog dijela, dužno je da privrednu djelatnost obavlja po propisima Crne Gore.
- (5) U poslovnim imenu dijela stranog privrednog društva mora jasno da se naznači oblik privrednog društva, ali tako da se ono jasno razlikuje od oblika domaćih privrednih društava.
- (6) Strano privredno društvo može da koristi svoj naziv u Crnoj Gori prilikom registracije dijela, čak i ako je istovjetan nazivu drugog privrednog društva ili izaziva zabluđu o identitetu sa drugim društvom, pod uslovom da se jasno naznači da je riječ o dijelu stranog privrednog društva.
- (7) Dio stranog privrednog društva u svim poslovnim pismima, drugoj poslovnoj dokumentaciji i na internet stranici mora da navede:
 - 1) naziv organa nadležnog za registraciju u CRPS dijela i broj pod kojim je dio registrovan;
 - 2) poslovno ime, pravni oblik i sjedište stranog privrednog društva;
 - 3) naziv dijela stranog društva, ako je različit od naziva stranog privrednog društva;
 - 4) adresa dijela stranog privrednog društva;
 - 5) napomenu da je strano privredno društvo u likvidaciji ili stečaju i podatke o likvidatoru ili stečajnom upravniku.
- (8) Prilikom registracije dijela stranog privrednog društva u CRPS, mora se registrovati i zastupnik dijela, koji mora da ispunjava uslove propisane ovim zakonom za imenovanje direktora privrednog društva.
- (9) Pored osnova za prestanak dijela privrednog društva iz člana 545 ovog zakona, dio stranog privrednog društva prestaje brisanjem iz CRPS i u slučaju kad nema registrovanog zastupnika.

Registracija podataka i promjene podataka dijela stranog privrednog društva

Član 547

- (1) Strana privredna društva koja osnivaju djelove svojih društava u Crnoj Gori, dužna su da, u roku od 30 dana od dana osnivanja dijela društva, organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije, dostave sljedeću dokumentaciju i podatke:
 - 1) odluku o osnivanju dijela stranog privrednog društva;
 - 2) adresu sjedišta dijela stranog privrednog društva u Crnoj Gori;
 - 3) djelatnost dijela stranog privrednog društva;
 - 4) podatke o registru u koji je upisano strano privredno društvo i registarski broj;
 - 5) naziv i oblik stranog privrednog društva i naziv dijela tog društva, ako je drugačiji od naziva društva;
 - 6) ovjerenu kopiju statuta stranog privrednog društva i prevod statuta, odnosno osnivačkog akta na crnogorski jezik, ovjeren od strane sudskog tumača, ako donošenje statuta nije obavezno u državi u kojoj je strano privredno društvo registrovano;
 - 7) kopiju potvrde o registraciji stranog privrednog društva, odnosno ovjereni dokument kojim se potvrđuje valjanost registracije društva u matičnoj državi;
 - 8) podatke o vlasnicima ili članovima stranog privrednog društva;
 - 9) imena i adrese lica koja su ovlašćena da zastupaju društvo u Crnoj Gori, odnosno organ društva ili članovi tog organa, stalni predstavnici društva za poslovanje dijela stranog društva, kao i ovlašćenja da ta lica zastupaju društvo, pojedinačno ili kolektivno;
 - 10) posljednji bilans stanja i bilans uspjeha, odnosno druge finansijske dokumente propisane zakonom države u kojoj je strano privredno društvo registrovano.
- (2) Strana privredna društva koja su osnovala svoj dio na teritoriji Crne Gore dužna su da, u roku od 20 dana od dana promjene, organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije, dostave podatke iz stava 1 ovog člana, kao i:
 - 1) obavještenje o pokretanju postupka likvidacije društva i imenovanju likvidatora, podatke o otvaranju stečajnog postupka, podatke o zaključenju postupka likvidacije ili stečaja, kao i podatke o likvidatoru ili stečajnom upravniku i njihovim ovlašćenjima;
 - 2) podatke o prestanku obavljanja privredne djelatnosti dijela društva.

- (3) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, putem sistema interkonekcije registara, učini javno dostupnim informacije iz st. 1 i 2 ovog člana.
- (4) Obaveza objavljivanja finansijskih izvještaja iz stava 1 tačka 10 ovog člana ne primjenjuje se na filijale kreditnih institucija, finansijskih institucija i osiguravajućih društava na koje se primjenjuju posebna pravila o izvještavanju i objavljivanju finansijskih podataka u skladu sa propisima koji uređuju rad tih institucija.
- (5) Ako registar matičnog društva, putem sistema interkonekcije registara, obavijesti CRPS u kojem je registrovan dio tog matičnog društva da je matično društvo likvidirano ili iz drugog razloga brisano iz registra, CRPS će bez odlaganja pokrenuti postupak brisanja dijela stranog privrednog društva iz registra, bez obaveze matičnog društva da dostavi prijavu ili dodatnu dokumentaciju.
- (6) CRPS dostavlja registru matičnog društva potvrdu o prijemu obavještenja iz stava 5 ovog člana odmah po prijemu obavještenja.
- (7) Izuzetno od stava 5 ovog člana, CRPS neće pokrenuti postupak brisanja dijela stranog privrednog društva ako je matično društvo prestalo da postoji usljed promjene pravnog oblika, postupka restrukturiranja putem spajanja, pripajanja ili podjele ili prekogranične konverzije matičnog društva.
- (8) Ako strano privredno društvo ima registrovan dio stranog privrednog društva u CRPS i ako registar matičnog društva obavijesti CRPS o promjeni podataka koji se odnose na to strano privredno društvo putem sistema interkonekcije registara, CRPS je dužan da, bez odlaganja, registru matičnog društva dostavi potvrdu prijema obavještenja i da izvrši promjenu podataka u CRPS koji se odnose na strano privredno društvo, i to:
- 1) naziv društva;
 - 2) registrovano sjedište društva;
 - 3) registracioni broj društva;
 - 4) pravni oblik društva;
 - 5) lica ovlašćena za zastupanje;
 - 6) finansijska dokumenta društva koja se objavljuju u skladu sa propisima države matičnog društva.
- (9) Nakon brisanja dijela stranog privrednog društva iz CRPS, organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da o tome, bez odlaganja, putem sistema interkonekcije registara, obavijesti registar matičnog privrednog društva.
- (10) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da uz obavještenje iz stava 9 ovog člana dostavi sve podatke i dokumentaciju koji potvrđuju brisanje dijela stranog privrednog društva, uključujući i broj upisa, datum brisanja, kao i razloge za brisanje ako su poznati.
- (11) Nakon što primi potvrdu o prijemu obavještenja iz stava 9 ovog člana dostavljenu od strane registra matičnog privrednog društva, organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da tu potvrdu evidentira u CRPS i čuva u dokumentaciji o registraciji dijela stranog privrednog društva.
- (12) Ako privredno društvo koje je registrovano u CRPS ima dio stranog privrednog društva u drugoj državi članici Evropske unije, organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, putem sistema interkonekcije registara, bez odlaganja obavijesti registar države u kojoj je dio stranog privrednog društva registrovan u slučaju da je u CRPS registrovana promjena koja se odnosi na:
- 1) naziv društva;
 - 2) registrovano sjedište društva;
 - 3) registracioni broj društva;
 - 4) pravni oblik društva;
 - 5) lica ovlašćena za zastupanje;
 - 6) bilans stanja i uspjeha i druge finansijske iskaze društva koji se objavljuju u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo.

DIO DESETI

EVROPSKO AKCIONARSKO DRUŠTVO I EVROPSKO EKONOMSKO INTERESNO UDRUŽENJE

Glava I

EVROPSKO AKCIONARSKO DRUŠTVO

Pojam

Član 548

- (1) U Crnoj Gori može se osnovati Evropsko akcionarsko društvo (Societas Europea).
- (2) Evropsko akcionarsko društvo (u daljem tekstu: evropsko društvo) je akcionarsko društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na akcije koje su u svojini jednog ili više akcionara, koji ne odgovaraju za obaveze društva, osim u slučaju iz člana 17 ovog zakona.

Shodna primjena

Član 549

Na evropsko društvo primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Osnovni kapital

Član 550

- (1) Osnovni kapital evropskog društva iznosi najmanje 120.000 eura.
- (2) Ako evropsko društvo obavlja djelatnost za koju je posebnim zakonom propisan minimalni osnovni kapital u iznosu većem od iznosa iz stava 1 ovog člana, evropsko društvo mora imati minimalni osnovni kapital utvrđen posebnim zakonom.

Osnivački akt i statut evropskog društva

Član 551

- (1) Evropsko društvo ima osnivački akt i statut.
- (2) Statut evropskog društva mijenja se odlukom skupštine tog društva, dvotrećinskom većinom glasova svih akcija sa pravom glasa.
- (3) Osnivačkim aktom i statutom evropskog društva sjedište tog društva određuje se u skladu sa odredbama člana 18 ovog zakona.
- (4) Evropsko društvo koje se osniva u Crnoj Gori stiče svojstvo pravnog lica danom upisa osnivanja u CRPS.
- (5) Pravni oblik evropskog društva se u poslovnim imenu označava sa "Evropsko društvo" ili skraćenicom "SE".

Način osnivanja evropskog društva

Član 552

- (1) Evropsko društvo može se osnovati:
 - 1) pripajanjem, odnosno spajanjem akcionarskih društava, od kojih je najmanje jedno registrovano u Crnoj Gori, a drugo u drugoj državi članici Evropske unije, pri čemu se:
 - jedno ili više akcionarskih društava pripajaju akcionarskom društvu registrovanom u Crnoj Gori, prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društva koja se pripajaju prestaju da postoje bez sprovođenja postupka likvidacije, a društvo sticalac mijenja pravni oblik u evropsko društvo, ili
 - dva ili više društava spajaju uz osnivanje evropskog društva prenošenjem na to društvo cjelokupne imovine i obaveza, čime društva koja se spajaju prestaju da postoje bez sprovođenja postupka likvidacije;
 - 2) kao holding društvo koje osnivaju:
 - najmanje dva društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarska društva, od kojih je najmanje jedno registrovano u Crnoj Gori, a najmanje jedno u drugoj državi članici Evropske unije, ili
 - najmanje dva društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarska društva registrovana u Crnoj Gori od kojih svako, u periodu od najmanje dvije godine, u drugoj državi članici Evropske unije ima registrovan dio privrednog društva ili zavisno društvo čiji je isključivi vlasnik;
 - 3) kao zavisno društvo koje osnivaju:
 - najmanje dva društva, od kojih je najmanje jedno društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo registrovano u Crnoj Gori, a najmanje jedno društvo sa ograničenom odgovornošću ili akcionarsko društvo registrovano u drugoj državi članici Evropske unije, ili

- najmanje dva društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarska društva registrovana u Crnoj Gori od kojih svako, u periodu od najmanje dvije godine, u drugoj državi članici Evropske unije ima registrovan dio privrednog društva ili zavisno društvo čiji je isključivi vlasnik;
- 4) promjenom pravnog oblika akcionarskog društva koje, u periodu od najmanje dvije godine, u drugoj državi članici Evropske unije ima registrovano zavisno društvo čiji je isključivi vlasnik.
- (2) U slučaju iz stava 1 tačka 2 ovog člana, društva koja osnivaju evropsko društvo kao holding društvo nastavljaju da postoje.
- (3) Promjena pravnog oblika u slučaju iz stava 1 tačka 4 ovog člana ne utiče na pravni subjektivitet akcionarskog društva i nema za posljedicu osnivanje novog pravnog lica.
- (4) Ako se u Crnoj Gori registruje sjedište evropskog društva, na osnivanje evropskog društva primjenjuju se odredbe ovog Zakona.

Zajednički nacrt ugovora o pripajanju kod osnivanja evropskog društva pripajanjem

Član 553

- (1) Nadležni organi društava koja učestvuju u pripajanju pripremaju zajednički nacrt ugovora o pripajanju, koji naročito sadrži:
 - 1) pravni oblik, poslovno ime i registrovano sjedište svakog privrednog društva koje učestvuje u pripajanju, kao i poslovno ime i sjedište evropskog društva;
 - 2) podatke o srazmjeri zamjene akcija društva prenosioca za akcije u evropskom društvu, kao i visinu novčanog plaćanja ako postoji;
 - 3) uslove preuzimanja akcija u evropskom društvu i datum od kad te akcije daju pravo učešća u dobiti evropskog društva i sve pojedinosti u vezi tog prava;
 - 4) datum od kad se pravni poslovi i pravne radnje društva prenosioca smatraju, u računovodstvene svrhe, pravnim poslovima i pravnim radnjama evropskog društva;
 - 5) očekivane posljedice pripajanja na zaposlene društva prenosioca;
 - 6) prava koja evropsko društvo daje akcionarima društva koji imaju posebna prava, kao i imaoima drugih hartija od vrijednosti, odnosno mjere koje se u odnosu na ta lica predlažu;
 - 7) sve posebne pogodnosti koje se odobravaju članovima organa upravljanja društava koja učestvuju u pripajanju, kao i nezavisnim ekspertima koji ispituju zajednički nacrt ugovora o pripajanju i sačinjavaju izvještaj o tome;
 - 8) predlog osnivačkog akta i statuta evropskog društva;
 - 9) ako je to primjenljivo, podatke o načinu učestvovanja zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u evropskom društvu;
 - 10) procjenu vrijednosti imovine i obaveza društva prenosioca koje se prenose na evropsko društvo i njihov opis, kao i način na koji se taj prenos vrši evropskom društvu;
 - 11) datume finansijskih izvještaja koji predstavljaju osnov za pripajanje.
- (2) U slučaju kad društvo sticalac posjeduje sve akcije u društvu prenosiocu, zajednički nacrt ugovora o pripajanju ne mora da sadrži podatke iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana.

Objavljivanje nacrtu zajedničkog ugovora o pripajanju

Član 554

- (1) Nacrt zajedničkog ugovora o pripajanju društvo objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS radi objavljivanja na internet stranici CRPS i u "Službenom listu Crne Gore", najkasnije 30 dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.
- (2) Uz nacrt zajedničkog ugovora o pripajanju, objavljuju se i:
 - 1) podaci o registrima u kojima su upisana društva koja učestvuju u pripajanju i broj pod kojim su ta društva upisana u registar;
 - 2) obavještenje povjericima i manjinskim akcionarima društava koja učestvuju u pripajanju o načinu na koji je predviđeno da mogu ostvariti svoja prava, kao i o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u dokumentaciju i akte iz člana 553 ovog zakona;
 - 3) obavještenje članovima društva, predstavnicima zaposlenih, odnosno zaposlenima, o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u izvještaj iz člana 555 ovog zakona; i

- 4) obavještenje članovima društva o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u izvještaj iz člana 556 ovog zakona.

Izvještaj nadležnog organa društva

Član 555

Nadležni organ svakog društva koje je registrovano u Crnoj Gori, a koje učestvuje u pripajanju, sačinjava izvještaj o pripajanju iz člana 439 ovog zakona najkasnije mjesec dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.

Izvještaj nezavisnog eksperta o pripajanju

Član 556

- (1) Svako društvo koje učestvuje u pripajanju imenuje nezavisnog eksperta radi ispitivanja nacarta zajedničkog ugovora o pripajanju, koji sačinjava izvještaj o ispitivanju najkasnije 30 dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o pripajanju.
- (2) Ako nadležni organ društva koje je registrovano u Crnoj Gori, a koje učestvuje u pripajanju, ne imenuje nezavisnog eksperta iz stava 1 ovog člana, društvo može podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, imenuje nezavisnog eksperta koji sačinjava izvještaj za to društvo.
- (3) Sva privredna društva koja učestvuju u pripajanju mogu sporazumno imenovati jednog zajedničkog nezavisnog eksperta, koji sačinjava zajednički izvještaj o ispitivanju.
- (4) Ako zajednički nezavisni ekspert nije imenovan sporazumno, sva privredna društva koja učestvuju u pripajanju mogu podnijeti predlog nadležnom sudu da, u vanparničnom postupku, imenuje nezavisnog eksperta koji sačinjava zajednički izvještaj za sva društva.
- (5) Prilikom imenovanja nezavisnog eksperta iz stava 4 ovog člana, nadležni sud određuje rok u kojem je nezavisni ekspert dužan da dostavi izvještaj o ispitivanju svim društvima koja učestvuju u pripajanju.
- (6) Nezavisni ekspert sačinjava izvještaj o ispitivanju u pisanom obliku, koji sadrži mišljenje o tome da li je srazmjera u skladu sa kojom se vrši zamjena akcija pravična i primjerena, kao i obrazloženje u okviru kojeg je dužan da navede naročito:
 - 1) koji su metodi procjene vrijednosti primijenjeni prilikom utvrđivanja predložene srazmjere zamjene akcija i koji su ponderi dodijeljeni vrijednostima dobijenim primjenom tih metoda;
 - 2) da li su primijenjeni metodi i ponderi dodijeljeni vrijednostima dobijenim primjenom tih metoda primjereni okolnostima tog slučaja, kao i kakva bi srazmjera zamjene akcija bila da su dodijeljeni drugačiji ponderi;
 - 3) koje okolnosti su otežavale procjenu vrijednosti i obavljanje ispitivanja, ako ih je bilo.
- (7) Izvještaj o ispitivanju nacarta zajedničkog ugovora o pripajanju ne sačinjava se ako se svi članovi svakog privrednog društva koje učestvuje u pripajanju sa tim izričito saglase.

Usvajanje na skupštini

Član 557

- (1) Na skupštini svakog od privrednih društava koja učestvuju u pripajanju, nakon upoznavanja sa izvještajima iz čl. 555 i 556 ovog zakona, kao i mišljenjem predstavnika zaposlenih na izvještaj iz člana 555 ovog zakona, ako je dostavljeno, donosi se odluka o odobravanju nacarta zajedničkog ugovora o pripajanju.
- (2) Skupština svakog od privrednih društava koja učestvuju u pripajanju ima pravo da sprovođenje pripajanja uslovi hitnim postizanjem sporazuma o načinu učestvovanja zaposlenih u odlučivanju u evropskom društvu.
- (3) Kad je društvo koje se pripaja društvo čije je registrovano sjedište u Crnoj Gori, a u postupku pripajanja učestvuju društva koja imaju registrovano sjedište u drugim državama članicama Evropske unije u kojima nije propisana mogućnost vođenja postupaka pred nadležnim sudom za ispitivanje srazmjere zamjene akcija, kao i postupaka u vezi sa ostvarivanjem posebnih prava akcionara koji ne sprečavaju registraciju pripajanja, postupak pripajanja će se sprovesti samo u slučaju da skupštine tih društava izričito prihvate mogućnost vođenja takvih postupaka u Crnoj Gori.
- (4) Odluka suda iz stava 3 ovog člana obavezuje evropsko društvo i sve njegove akcionare.
- (5) Nacrt zajedničkog ugovora o pripajanju smatra se ugovorom o pripajanju kad ga odobre skupštine svih privrednih društava koja učestvuju u pripajanju.

Notarska potvrda koja prethodi registraciji

Član 558

- (1) Na zahtjev privrednog društva koje je registrovano u Crnoj Gori, a koje učestvuje u pripajanju, notar, u skladu sa zakonom, izdaje notarsku potvrdu o tome da su sve radnje i aktivnosti u vezi sa pripajanjem sprovedene u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno da su ispunjeni svi propisani uslovi za pripajanje.
- (2) Notar je ovlašćen da od privrednog društva iz stava 1 ovog člana zatraži sve podatke, isprave i drugu dokumentaciju, kao i da preduzme sve ostale radnje za provjeru ispunjenost uslova za pripajanje.
- (3) U slučaju kad se vode postupci iz člana 557 stav 3 ovog zakona, notar u potvrdi iz stava 1 ovog člana obavezno navodi da su ti postupci u toku.

Registracija

Član 559

- (1) Prilikom registracije evropskog društva u Crnoj Gori, organu nadležnom za registraciju u CRPS podnosi se i notarska potvrda iz člana 558 ovog zakona, kao i potvrda nadležnog organa druge države članice Evropske unije u kojoj je registrovano privredno društvo koje učestvuje u pripajanju o ispunjenosti uslova za pripajanje u skladu sa propisima te države.
- (2) Potvrde iz stava 1 ovog člana ne mogu biti starije od šest mjeseci od dana njihovog izdavanja.
- (3) Evropsko društvo ne može se registrovati u CRPS ako nije zaključen sporazum o učestvovanju zaposlenih u društvu.
- (4) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, nadležnom organu druge države članice Evropske unije u kojoj je registrovano privredno društvo koje učestvuje u pripajanju, dostavi obavještenje o registraciji iz stava 1 ovog člana.
- (5) Ako je privredno društvo koje se pripaja registrovano u CRPS, brisanje tog društva iz CRPS može se izvršiti tek nakon što organ nadležan za registraciju u CRPS primi obavještenje o izvršenoj registraciji evropskog društva od strane organa nadležnog za registraciju u državi članici Evropske unije u kojoj je registrovano evropsko društvo.
- (6) Ako je evropsko društvo registrovano u CRPS, pripajanje stupa na snagu danom registracije evropskog društva u CRPS.
- (7) Ako je privredno društvo koje se pripaja registrovano u CRPS, pripajanje stupa na snagu danom registracije evropskog društva u registru druge države članice Evropske unije.

Pravne posljedice osnivanja evropskog društva pripajanjem

Član 560

- (1) Osnivanjem evropskog društva pripajanjem nastupaju pravne posljedice iz člana 449 ovog zakona.
- (2) Ako je za prenos imovine i obaveza sa društva koje se pripaja na evropsko društvo, u skladu sa propisima država članice Evropske unije u kojima su registrovana društva koja učestvuju u pripajanju, potrebno ispuniti posebne uslove, odnosno postupke i procedure da bi taj prenos proizveo pravno dejstvo prema trećim licima, te uslove, odnosno postupke i procedure ispunjavaju društva koja učestvuju u pripajanju ili evropsko društvo.

Pojednostavljeni postupak osnivanja evropskog društva pripajanjem

Član 561

- (1) Kad u osnivanju evropskog društva pripajanjem učestvuje društvo sticalac koje je registrovano u Crnoj Gori i jedini je član društva prenosioca, skupština društva sticaoca ne donosi odluku o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o pripajanju, a nacrt zajedničkog ugovora o pripajanju ne sadrži podatke iz člana 553 stav 1 tač. 2 i 3 ovog zakona.
- (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ne sačinjava se izvještaj nezavisnog eksperta iz člana 556 ovog zakona.
- (3) Kad u osnivanju evropskog društva pripajanjem učestvuje društvo sticalac koje je registrovano u Crnoj Gori, a koje ima najmanje 90% akcija u društvu prenosiocu, ali ne i sve akcije i druge hartije od vrijednosti koje daju pravo glasa, skupština društva sticaoca ne donosi odluku o odobravanju nacrta zajedničkog ugovora o pripajanju, osim u slučaju iz člana 445 stav 1 tačka 3 ovog zakona, a društvo prenosilac nije u obavezi da sačini izvještaj nadležnog organa društva iz člana 555 ovog zakona, kao ni izvještaj nezavisnog eksperta iz člana 556 ovog zakona.

Ništavost registracije

Član 562

Nakon registracije u CRPS evropskog društva nastalog pripajanjem, registracija se ne može oglasiti ništavom.

Shodna primjena

Član 563

- (1) Odredbe ovog zakona o osnivanju evropskog društva pripajanjem shodno se primjenjuju na osnivanje evropskog društva spajanjem.
- (2) Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, na osnivanje evropskog društva pripajanjem, odnosno spajanjem shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na statusne promjene pripajanja i spajanja.

Osnivanje evropskog društva kao holding društva

Član 564

- (1) Nadležni organi privrednih društava koja učestvuju u osnivanju evropskog društva kao holding društva, pripremaju zajednički plan osnivanja holding društva.
- (2) Plan osnivanja, osim elemenata iz člana 555 ovog zakona, sadrži i planirani osnovni kapital holding društva, kao i planiranu srazmjernu akcija, odnosno udjela svakog privrednog društva koje učestvuje u osnivanju holdinga, a koje članovi moraju uložiti u osnivanje holding društva.
- (3) Akcije, odnosno udjeli koji se ulažu u osnivanje holding društva moraju činiti više od 50% akcija, odnosno udjela koje daju pravo glasa.
- (4) Na objavljivanje plana osnivanja, izvještaj nadležnog organa, izvještaj nezavisnog eksperta i usvajanje plana na sjednici skupštine privrednog društva shodno se primenjuju odredbe čl. 554 do 557 ovog zakona.
- (5) U roku od tri mjeseca od dana usvajanja plana osnivanja na sjednici skupštine svakog od privrednih društava koja učestvuju u osnivanju holding društva, članovi svakog društva obavještavaju društvo da li će uložiti svoje akcije, odnosno udjele u holding društvo.
- (6) Po isteku roka iz stava 5 ovog člana, ako su ispunjeni uslovi u pogledu minimalnog osnovnog kapitala, a prema srazmjeri koja je utvrđena u planu osnivanja, kao i svi drugi uslovi, svako privredno društvo dužno je da na svojoj internet stranici objavi da su ispunjeni uslovi za osnivanje holding društva.
- (7) U slučaju iz stava 6 ovog člana, obavještenje da su ispunjeni uslovi za osnivanje holding društva objavljuje se i na internet stranici CRPS.
- (8) Članovi privrednih društava koja učestvuju u osnivanju holding društva, koji se u roku iz stava 5 ovog člana nijesu izjasnili da li namjeravaju da ulože svoje akcije, odnosno udjele u holding društva, mogu se izjasniti u dodatnom roku od 30 dana od dana objavljivanja obavještenja iz st. 6 i 7 ovog člana.
- (9) Osnivački akt i statut holding društva usvajaju se po isteku roka iz stava 8 ovog člana.

Registracija

Član 565

- (1) Prilikom registracije holding društva u CRPS, organu nadležnom za registraciju u CRPS podnosi se i notarska potvrda iz člana 558 ovog zakona i potvrda nadležnog organa druge države članice, u kojoj je registrovano društvo koje učestvuje u osnivanju holding društva, o ispunjenosti uslova u skladu sa propisima te države.
- (2) Potvrde iz stava 1 ovog člana ne mogu biti starije od šest mjeseci od dana njihovog izdavanja.

Shodna primjena na osnivanje evropskog društva kao zavisnog društva

Član 566

Na osnivanje zavisnog društva u obliku evropskog društva, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na akcionarsko društvo i na osnivanje evropskog društva pripajanjem i spajanjem.

Osnivanje evropskog društva promjenom pravnog oblika akcionarskog društva

Član 567

- (1) Direktor, odnosno odbor direktora akcionarskog društva koje je registrovano u CRPS, a mijenja pravni oblik u evropsko društvo, priprema plan promjene pravnog oblika koji naročito sadrži:
 - 1) poslovno ime i adresu sjedišta društva koje sprovodi postupak promjene pravnog oblika;

- 2) predlog osnivačkog akta i statuta evropskog društva;
 - 3) očekivane posljedice promjene pravnog oblika na zaposlene, kao i na učestvovanje zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u evropskom društvu;
 - 4) planirani rok za promjenu pravnog oblika;
 - 5) zaštitu akcionara i povjerilaca.
- (2) Pored plana iz stava 1 ovog člana, direktor, odnosno odbor direktora najkasnije 30 dana prije dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj se donosi odluka o promjeni pravnog oblika, priprema i izvještaj o potrebi sprovođenja postupka promjene pravnog oblika, koji obavezno sadrži razloge i analizu očekivanih efekata promjene pravnog oblika i objašnjenje pravnih posljedica promjene pravnog oblika na akcionare i zaposlene.
 - (3) Ako je upravljanje akcionarskim društvom dvodomno, dokumentaciju iz st. 1 i 2 ovog člana priprema direktor, odnosno upravni odbor, a nadzorni odbor ih utvrđuje i dostavlja skupštini akcionarskog društva radi usvajanja.
 - (4) Akcionarsko društvo iz stava 1 ovog člana imenuje nezavisnog eksperta radi ispitivanja plana promjene, koji sačinjava izvještaj o promjeni pravnog oblika, najkasnije 30 dana prije dana održavanja sjednice skupštine akcionarskog društva na kojoj se donosi odluka o promjeni pravnog oblika.
 - (5) Ako nadležni organ akcionarskog društva ne imenuje nezavisnog eksperta, akcionarsko društvo može podnijeti predlog nadležnom sudu, da u vanparničnom postupku imenuje nezavisnog eksperta.
 - (6) Nezavisni ekspert sačinjava pisani izvještaj o promjeni pravnog oblika, kojim potvrđuje da akcionarsko društvo raspolaže neto imovinom koja je najmanje jednaka njegovom osnovnom kapitalu uvećanom za rezerve koje se ne raspoređuju.
 - (7) Odluka o promjeni pravnog oblika donosi se tročetvrtinskom većinom glasova prisutnih akcionara, ako statutom akcionarskog društva nije određena veća većina.
 - (8) Na objavljivanje plana promjene, izvještaja o potrebi sprovođenja postupka promjene pravnog oblika i izvještaja nezavisnog eksperta shodno se primjenjuju odredbe člana 554 ovog zakona.
 - (9) Prenos sjedišta akcionarskog društva registrovanog u CRPS u drugu državu članicu ne može se vršiti istovremeno sa promjenom pravnog oblika u evropsko društvo.

Registracija

Član 568

Prilikom registracije u CRPS evropskog društva nastalog promjenom pravnog oblika, podnosi se i notarska potvrda iz člana 558 ovog zakona koja ne može biti starija od šest mjeseci od dana njenog izdavanja.

Promjena pravnog oblika evropskog društva u akcionarsko društvo

Član 569

- (1) Evropsko društvo registrovano u CRPS može promijeniti pravni oblik u akcionarsko društvo.
- (2) Promjena pravnog oblika iz stava 1 ovog člana može se sprovesti nakon isteka roka od dvije godine od dana osnivanja evropskog društva, odnosno nakon usvajanja dva godišnja finansijska izvještaja.
- (3) Promjena pravnog oblika iz stava 1 ovog člana ne utiče na pravni subjektivitet društva i nema za posledicu osnivanje novog pravnog lica.
- (4) Na promjenu pravnog oblika evropskog društva u akcionarsko društvo shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na promjenu pravnog oblika akcionarskog društva u evropsko društvo.

Prenos sjedišta evropskog društva registrovanog u CRPS u drugu državu članicu Evropske unije

Član 570

- (1) Registrovano sjedište evropskog društva registrovanog u CRPS može se prenijeti u drugu državu članicu Evropske unije.
- (2) Prenos sjedišta evropskog društva nema za posledicu prestanak evropskog društva ili osnivanje novog pravnog lica.
- (3) Prenos sjedišta evropskog društva ne može se vršiti ako je evropsko društvo u postupku stečaja, likvidacije ili su mu blokirani računi po osnovu izvršne isprave u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbeđenje.

- (4) Direktor, odnosno odbor direktora evropskog društva koje je registrovano u CRPS, priprema plan prenosa sjedišta koji naročito sadrži:
- 1) poslovno ime i adresu sjedišta evropskog društva;
 - 2) predloženo novo sjedište i ako je primjenljivo, novi naziv;
 - 3) predlog izmjena statuta evropskog društva;
 - 4) očekivane posljedice prenosa sjedišta na zaposlene, kao i na učestvovanje zaposlenih u odlučivanju i ostvarivanju drugih prava u evropskom društvu;
 - 5) planirani rok za prenos sjedišta;
 - 6) zaštitu akcionara i povjerilaca;
 - 7) predviđenu novčanu naknadu za otkup akcija nesaglasnih akcionara.
- (5) Pored plana iz stava 4 ovog člana, direktora, odnosno odbor direktora evropskog društva najkasnije 30 dana prije dana održavanja sjednice skupštine na kojoj se donosi odluka o prenosu sjedišta u drugu državu članicu Evropske unije, priprema i izvještaj koji obavezno sadrži razloge i analizu očekivanih efekata prenosa sjedišta i objašnjenje pravnih posljedica prenosa sjedišta na akcionare i zaposlene.
- (6) Ako je upravljanje evropskim društvom dvodomno, izvještaj iz stava 5 ovog člana dostavlja se nadzornom odboru na usvajanje prije podnošenja skupštini na odobrenje.
- (7) Plan prenosa sjedišta evropsko društvo objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS radi objavljivanja na internet stranici CRPS najkasnije 60 dana prije dana održavanja sjednice skupštine evropskog društva na kojoj se donosi odluka o prenosu sjedišta.
- (8) Uz plan iz stava 4 ovog člana objavljuje se i obavještenje akcionarima i povjeriocima o načinu na koji je predviđeno da mogu ostvariti svoja prava, kao i o vremenu i mjestu gdje mogu, bez naknade, izvršiti uvid u dokumentaciju iz st. 4 i 5 ovog člana.
- (9) Odluka o prenosu sjedišta evropskog društva donosi se dvotrećinskom većinom glasova prisutnih akcionara, ako osnivačkim aktom, odnosno statutom evropskog društva nije određena veća većina.
- (10) Na zahtjev evropskog društva koje je registrovano u CRPS, a koje vrši prenos sjedišta u drugu državu članicu, notar, u skladu sa zakonom, izdaje notarsku potvrdu o tome da su sve radnje i aktivnosti u vezi sa prenosom sjedišta sprovedene u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno da su ispunjeni svi propisani uslovi za prenos sjedišta.
- (11) Prije izdavanja notarske potvrde iz stava 10 ovog člana, evropsko društvo dokazuje da su interesi povjerilaca i trećih lica u vezi sa obavezama evropskog društva nastalim prije objavljivanja plana prenosa sjedišta zaštićeni u skladu sa odredbama ovog zakona.
- (12) Notar je ovlašten da od evropskog društva zatraži sve podatke, isprave i drugu dokumentaciju, kao i da preduzme sve ostale radnje za provjeru ispunjenosti uslova za prenos sjedišta.
- (13) U slučaju kad se pred nadležnim sudom vode postupci u vezi sa ostvarivanjem posebnih prava nesaglasnih akcionara i zaštite povjerilaca, notar u notarskoj potvrdi iz stava 10 ovog člana obavezno navodi da su ti postupci u toku.

Registracija

Član 571

- (1) Planirani prenos sjedišta evropskog društva registruje se u CRPS.
- (2) Prilikom registracije iz stava 1 ovog člana, organu nadležnom za registraciju u CRPS podnosi se i:
- 1) notarska potvrda iz člana 570 stav 10 ovog zakona, koja ne može biti starija od šest mjeseci od dana izdavanja; i
 - 2) izjava direktora ili odbora direktora, odnosno upravnog odbora da nijesu nastupili stečajni razlozi u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj, kao ni razlozi za prinudnu likvidaciju u skladu sa ovim zakonom.
- (3) Brisanje evropskog društva iz CRPS ne može se izvršiti prije prijema obavještenja o izvršenoj registraciji novog sjedišta evropskog društva od strane organa nadležnog za registraciju u državi članici Evropske unije u koju se prenosi sjedište.
- (4) Nakon prenosa sjedišta evropskog društva u drugu državu članicu Evropske unije, tužba protiv evropskog društva koja se podnosi radi zaštite pravnog interesa nastalog iz pravnog posla prije prenosa sjedišta, podnosi se nadležnom sudu u Crnoj Gori.

Prenos sjedišta evropskog društva registrovanog u drugoj državi članici Evropske unije u Crnu Goru

Član 572

- (1) Ako se sjedište evropskog društva koje je registrovano u drugoj državi članici Evropske unije prenosi u Crnu Goru, prilikom registracije tog društva u CRPS, podnosi se i potvrda nadležnog organa države članice u kojoj je registrovano društvo koje prenosi sjedište o ispunjenosti uslova za prenos sjedišta, u skladu sa propisima te države, koja ne može biti starija od šest mjeseci od dana izdavanja.
- (2) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, bez odlaganja, nadležnom organu druge države članice u kojoj je registrovano evropsko društvo koje prenosi sjedište, dostavi obavještenje o registraciji iz stava 1 ovog člana, radi brisanja evropskog društva iz registra druge države članice.
- (3) Registracija prenosa sjedišta evropskog društva iz druge države članice u Crnu Goru, stupa na snagu danom registracije prenosa sjedišta evropskog društva u CRPS, s tim što se treća lica i dalje mogu pozivati na prethodno registrovano sjedište sve dok se ne izvrši brisanje evropskog društva iz prethodnog registra, osim ako evropsko društvo ne dokaže da su ta lica znala za novo registrovano sjedište.

Upravljanje evropskim društvom

Član 573

- (1) Upravljanje evropskim društvom koje je registrovano u CRPS može biti organizovano kao jednodomno ili dvodomo, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Na jednodomno upravljanje evropskim društvom shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na jednodomno upravljanje akcionarskim društvom.
- (3) Izuzetno od odredaba stava 2 ovog člana, u evropskom društvu mora biti obrazovan odbor direktora, a sjednice odbora direktora održavaju se najmanje jednom u tri mjeseca.
- (4) Na dvodomo upravljanje evropskim društvom shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na dvodomo upravljanje akcionarskim društvom.
- (5) Upravni odbor evropskog društva dužan je da najduže na svaka tri mjeseca obavještava nadzorni odbor evropskog društva o poslovanju i predviđenom razvoju evropskog društva.
- (6) Na skupštinu evropskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na skupštinu akcionarskog društva.

Likvidacija i stečaj evropskog društva

Član 574

- (1) Na likvidaciju evropskog društva shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o likvidaciji privrednog društva.
- (2) Stečaj evropskog društva sprovodi se u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

Sjedište uprave evropskog društva

Član 575

- (1) Ako evropsko društvo koje ime registrovano sjedište u CRPS nema sjedište uprave društva u Crnoj Gori, na zahtjev svakog zainteresovanog lica organ nadležan za registraciju u CRPS će poslati obavještenje evropskom društvu i ostaviti mu rok od 60 dana da:
 - 1) ponovo uspostavi sjedište uprave u Crnoj Gori;
 - 2) registrovano sjedište prenese u državu članicu Evropske unije u kojoj se nalazi sjedište uprave društva.
- (2) Ako evropsko društvo ne postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana, organ nadležan za registraciju u CRPS će, u roku od 30 dana od dana isteka roka za preduzimanje jedne od mjera iz stava 1 ovog člana, podnijeti nadležnom sudu predlog za likvidaciju društva.
- (3) Predlog za likvidaciju iz stava 2 ovog člana može podnijeti svako zainteresovano lice.
- (4) Ako organ nadležan za registraciju u CRPS utvrdi, na osnovu informacije od nadležnog organa ili bilo kojeg zainteresovanog trećeg lica, da evropsko društvo koje ima sjedište uprave u Crnoj Gori ima registrovano sjedište u drugoj državi članici Evropske unije, obavijestiti će o tome registar te države članice.

Objavlivanje u "Službenom listu Evropske unije"

Član 576

Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, u roku od 30 dana od dana registracije osnivanja evropskog društva, brisanja evropskog društva iz registra i prenosa sjedišta, dostavi Službi za publikacije Evropske unije obavještenje o registrovanim podacima radi objavljivanja u "Službenom listu Evropske unije".

Glava II

EVROPSKO EKONOMSKO INTERESNO UDRUŽENJE

Pojam

Član 577

- (1) U Crnoj Gori može se osnovati Evropsko ekonomsko interesno udruženje.
- (2) Evropsko ekonomsko interesno udruženje (u daljem tekstu: evropsko udruženje) je pravno lice koje osnivaju najmanje dva privredna društva, preduzetnika, odnosno druga pravna ili fizička lica koja obavljaju privrednu ili drugu djelatnost u skladu sa zakonom, od kojih je najmanje jedno registrovano u Crnoj Gori, a drugo na teritoriji druge države članice ili na teritoriji druge države članice obavlja svoju glavnu privrednu djelatnost.
- (3) Evropsko udruženje koje se osniva u Crnoj Gori stiče svojstvo pravnog lica danom upisa osnivanja u CRPS.
- (4) Pravni oblik Evropskog udruženja se u poslovnom imenu označava sa: "Evropsko ekonomsko interesno udruženje" ili skraćenicom "EEIU".

Cilj osnivanja i aktivnosti evropskog udruženja

Član 578

- (1) Evropsko udruženje osniva se radi lakšeg ostvarivanja, razvoja, usklađivanja i zastupanja privrednih i drugih ekonomskih interesa i aktivnosti njegovih članova.
- (2) Evropsko udruženje nema sopstvenu djelatnost, a poslovi i aktivnosti koje preduzima radi ostvarivanja cilja zbog kojeg je osnovano predstavljaju dopunsku, odnosno pomoćnu aktivnost u obavljanju djelatnosti njegovih članova.
- (3) Cilj evropskog udruženja nije sticanje sopstvene dobiti.
- (4) Evropsko udruženje može imati predstavništvo u drugoj državi članici Evropske unije, a evropsko udruženje koje je registrovana u drugoj državi članici može imati predstavništvo u Crnoj Gori.
- (5) Evropsko udruženje ne može:
 - 1) neposredno ili posredno, upravljati ili vršiti nadzor nad djelatnostima svojih članova ili drugih privrednih društava, naročito u pogledu zaposlenih i drugih angažovanih lica, finansija i ulaganja;
 - 2) neposredno ili posredno, po bilo kom osnovu, imati u vlasništvu akcije ili udjele u osnovnom kapitalu svojih članova, s tim da može posjedovati akcije ili udjele u drugim privrednim društvima, ako je to u interesu njegovih članova i ako je neophodno za ostvarivanje ciljeva udruženja;
 - 3) zapošljavati više od 500 lica;
 - 4) direktoru člana udruženja ili sa njim povezanom licu davati zajam ili u korist tih lica raspolagati imovinom udruženja, niti se preko udruženja može vršiti prenos imovine sa člana udruženja na njegovog direktora ili sa njim povezanog lica;
 - 5) biti član drugog udruženja;
 - 6) promijeniti pravni oblik u privredno društvo ili druge oblike organizovanja, niti sprovoditi statusne promjene.

Osnivanje evropskog udruženja

Član 579

- (1) Osnivački akt evropskog udruženja je ugovor o osnivanju, koji se sačinjava u pisanom obliku i naročito sadrži:
 - 1) poslovno ime, odnosno naziv udruženja;
 - 2) adresu sjedišta udruženja;
 - 3) cilj osnivanja udruženja;
 - 4) za člana udruženja: poslovno ime, odnosno naziv, pravni oblik i adresu sjedišta, ime i prezime, jedinstveni matični broj ili drugu ličnu identifikacionu oznaku, adresu prebivališta, odnosno boravka, broj pasoša i

državu izdavanja pasoša za stranca, kao i datum i broj pod kojim je član udruženja registrovan u odgovarajućem registru;

- 5) period na koji se udruženje osniva, ako se osniva na određeno vrijeme.
- (2) Ugovorom o osnivanju evropskog udruženja uređuju se i finansiranje i upravljanje udruženjem, sticanje i prestanak svojstva člana udruženja, prestanak udruženja, kao i druga pitanja od značaja za rad udruženja.
- (3) Potpisi na ugovoru iz stava 1 ovog člana ovjeravaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjera potpisa, rukopisa i prepisa.
- (4) Ugovor o osnivanju evropskog udruženja može se zaključiti i u elektronskom obliku, u skladu sa zakonom.
- (5) Smatra se da je evropsko udruženje osnovano na neodređeno vrijeme, ako ugovorom o osnivanju udruženja nije drukčije određeno.
- (6) Lica koja osnivaju evropsko udruženje i lica koja mu naknadno pristupe su članovi udruženja.

Registracija evropskog udruženja

Član 580

- (1) Evropsko udruženje registruje se u CRPS.
- (2) Organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije, dostavljaju se:
 - 1) ugovor o osnivanju evropskog udruženja i njegove izmjene;
 - 2) podaci o članovima evropskog udruženja iz člana 579 stav 1 tačka 4 ovog zakona;
 - 3) podaci iz člana 579 stav 1 tačka 4 ovog zakona o zastupnicima evropskog udruženja, ograničenja ovlašćenja zastupnika, kao i promjene podataka o zastupnicima;
 - 4) obavještenje o osnivanju, odnosno prestanku predstavništva evropskog udruženja u drugoj državi članici Evropske unije;
 - 5) odluka nadležnog suda o zabrani rada evropskog udruženja;
 - 6) podaci o promjeni članova evropskog udruženja;
 - 7) podaci o likvidaciji i stečaju evropskog udruženja;
 - 8) prestanak evropskog udruženja;
 - 9) promjena sjedišta evropskog udruženja;
 - 10) klauzula ugovora o osnivanju evropskog udruženja ili drugi odgovarajući dokument, kojim se novi član udruženja izuzima od obaveze plaćanja dugova i drugih obaveza udruženja koji su nastali prije njegovog pristupanja udruženju.
- (3) U CRPS se registruje i predstavništvo evropskog udruženja, koje je registrovano na teritoriji druge države članice Evropske unije.
- (4) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da u roku od 30 dana od dana registracije, dostavi Službi za publikacije Evropske unije podatke iz st. 2 i 3 ovog člana radi objavljivanja u "Službenom listu Evropske unije".

Finansiranje evropskog udruženja

Član 581

- (1) U zavisnosti od cilja osnivanja evropskog udruženja i potrebnih sredstava za osnivanje i rad udruženja, udruženje se može finansirati od uloga članova udruženja ili članarina, u skladu sa ugovorom o osnivanju udruženja.
- (2) Ulozi članova evropskog udruženja mogu biti novčani i nenovčani.
- (3) Nenovčani ulogi mogu biti u stvarima, pravima, radu i uslugama.
- (4) Članovi evropskog udruženja stiču udjele u udruženju srazmjerno svojim ulozima, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.
- (5) Udjeli u evropskom udruženju ne mogu se sticati objavljivanjem javnog poziva.
- (6) Ugovor o osnivanju evropskog udruženja sadrži iznos i rok za uplatu novčanog uloga člana udruženja, opis vrste, vrijednost, način i rok za unos nenovčanog uloga člana udruženja, odnosno iznos, rok i način plaćanja članarine.
- (7) Evropsko udruženje može se finansirati i iz kredita, kao i na drugi zakonom dozvoljen način.

Odgovornost za obaveze evropskog udruženja

Član 582

- (1) Članovi evropskog udruženja su neograničeno solidarno odgovorni cjelokupnom svojom imovinom za obaveze udruženja.
- (2) Lice koje nakon osnivanja evropskog udruženja stekne svojstvo člana udruženja odgovara za obaveze udruženja, uključujući i obaveze nastale prije njegovog pristupanja udruženju.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, klauzulom ugovora o osnivanju evropskog udruženja ili drugim odgovarajućim dokumentom, novi član udruženja može biti oslobođen obaveze plaćanja dugova i drugih obaveza udruženja koji su nastali prije njegovog pristupanja udruženju.
- (4) Oslobođanje od odgovornosti iz stava 3 ovog člana proizvodi pravno dejstvo prema trećim licima od dana objavljivanja na internet stranici CRPS.
- (5) Povjerioci ne mogu zahtijevati namirenje potraživanja od člana evropskog udruženja u skladu sa stavom 1 ovog člana prije okončanja postupka likvidacije udruženja, osim ako su prvo zahtijevali namirenje potraživanja od udruženja, a udruženje ne izmiri dospjela potraživanja u predviđenom roku.
- (6) Članovi evropskog udruženja odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze udruženja u postupku likvidaciji i nakon brisanja udruženja iz CRPS.
- (7) Član evropskog udruženja kome je prestalo svojstvo člana u udruženju odgovara neograničeno solidarno za obaveze udruženja koje su nastale prije prestanka svojstva člana i nakon prestanka svojstva člana.
- (8) Potraživanja povjerilaca prema članovima evropskog udruženja iz st. 6 i 7 ovog člana zastarijevaju u roku od pet godina od dana brisanja udruženja iz CRPS, odnosno od dana prestanka svojstva člana udruženja.
- (9) Za obaveze proistekle iz aktivnosti koje su preduzete u ime evropskog udruženja, a prije njegove registracije u CRPS, neograničeno solidarno odgovaraju lica koja su te aktivnosti preduzela, ako udruženje nakon registracije ne preuzme obaveze proistekle iz tih aktivnosti.

Sjedište udruženja

Član 583

Sjedište evropskog udruženja koje se registruje u CRPS je:

- 1) mjesto u kojem se sjedište uprave udruženja; ili
- 2) mjesto u kojem je sjedište uprave jednog od članova udruženja ili, ako se radi o fizičkom licu, mjesto gdje obavlja svoju osnovnu djelatnost, pod uslovom da udruženje u tom mjestu obavlja neku djelatnost.

Promjena sjedišta

Član 584

Odluku o promjeni sjedišta evropskog udruženja donose članovi udruženja jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju udruženja nije drukčije određeno.

Prenos sjedišta

Član 585

- (1) Sjedište evropskog udruženja može se prenijeti u drugu državu članicu.
- (2) Zastupnik evropskog udruženja sačinjava predlog odluke o prenosu sjedišta.
- (3) Predlog odluke o prenosu sjedišta udruženje objavljuje na svojoj internet stranici, ako je ima i dostavlja organu nadležnom za registraciju u CRPS radi objavljivanja na internet stranici CRPS, najkasnije 60 dana prije dana održavanja sjednice skupštine evropskog udruženja na kojoj se donosi odluka o prenosu sjedišta.
- (4) Skupština evropskog udruženja donosi odluku o prenosu sjedišta jednoglasno.
- (5) Odluka o prenosu sjedišta evropskog udruženja stupa na snagu danom registracije novog sjedišta u nadležnom registru države članice u koju se prenosi sjedište.
- (6) Brisanje evropskog udruženja iz CRPS zbog prenosa sjedišta ne može se izvršiti prije prijema obavještenja o izvršenoj registraciji novog sjedišta od strane organa nadležnog za registraciju u državi članici u koju se prenosi sjedište.

Organi evropskog udruženja

Član 586

- (1) Organi evropskog udruženja su:
 - 1) skupština; i
 - 2) jedan ili više direktora, odnosno odbor direktora.
- (2) Ugovorom o osnivanju evropskog udruženja mogu se predvidjeti i drugi organi i njihova ovlaštenja.

Skupština evropskog udruženja

Član 587

- (1) Skupštinu evropskog udruženja čine svi članovi udruženja.
- (2) Svaki član evropskog udruženja ima jedan glas.
- (3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, ugovorom o osnivanju evropskog udruženja može se predvidjeti da pojedini članovi udruženja imaju više od jednog glasa, s tim da nijedan član ne može imati većinu od ukupnog broja glasova.
- (4) Skupština evropskog udruženja odluke donosi jednoglasno, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.
- (5) Skupština evropskog udruženja odlučuje jednoglasno o:
 - 1) izmjeni ciljeva udruženja;
 - 2) izmjeni broja glasova koji se dodjeljuju određenom članu;
 - 3) izmjeni načina glasanja i broja glasova potrebnih za donošenje odluka;
 - 4) produženju perioda na koji je udruženje osnovano, ako je osnovano na određeno vrijeme; i
 - 5) izmjeni učešća članova udruženja u finansiranju udruženja.
- (6) Svaki član evropskog udruženja ima pravo da od direktora traži informacije o poslovanju udruženja, kao i da pregleda poslovne knjige i dokumentaciju udruženja.

Direktori evropskog udruženja

Član 588

- (1) Evropsko udruženje može imati jednog ili više direktora koji su zakonski zastupnici udruženja, a koji mogu biti imenovani ugovorom o osnivanju ili odlukom skupštine udruženja.
- (2) Ugovorom o osnivanju evropskog udruženja određuje se broj direktora, a uslovi za imenovanje, razrješenje i ovlaštenje direktora mogu biti određeni i jednoglasnom odlukom skupštine udruženja.
- (3) Direktor evropskog udruženja ne može biti lice:
 - 1) koje je direktor ili član nadzornog odbora u više od pet privrednih društava, odnosno drugih pravnih lica;
 - 2) koje je pravosnažno osuđeno za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja, u roku od pet godina od dana prestanka pravnih posljedica osude;
 - 3) kome je izrečena mjera bezbjednosti zabrana obavljanja djelatnosti, za vrijeme dok ta mjera traje.
- (4) Ako evropsko udruženje ima više direktora, svaki direktor je ovlašten da samostalno zastupa udruženje, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.
- (5) Pravni poslovi i pravne radnje koje preduzima direktor prema trećim licima obavezuju evropsko udruženje i u slučaju kad su ti poslovi i radnje preduzeti izvan ciljeva udruženja, osim ako udruženje dokaže da je treće lice znalo ili moralo znati da su ti poslovi i radnje izvan ciljeva udruženja.
- (6) Direktor je dužan da postupa u skladu sa ograničenjima svojih ovlaštenja koja su utvrđena ugovorom o osnivanju ili odlukom skupštine evropskog udruženja.
- (7) Ograničenja ovlaštenja direktora ne mogu se isticati prema trećim licima.
- (8) Izuzetno od stava 7 ovog člana, ograničenja ovlaštenja direktora u vidu zajedničkog zastupanja, mogu se isticati prema trećim licima, ako su registrovana u skladu sa članom 580 ovog zakona.

Pristupanje novog člana

Član 589

Odluku o pristupanju novog člana skupština evropskog udruženja donosi jednoglasno.

Prestanak svojstva člana

Član 590

(1) Svojstvo člana evropskog udruženja prestaje u slučaju:

- 1) istupanja člana;
 - 2) isključenja člana;
 - 3) brisanja člana koji je pravno lice iz nadležnog registra, kao posljedice likvidacije, prinudne likvidacije ili zaključenja stečaja;
 - 4) prenosa cjelokupnog udjela;
 - 5) smrti člana udruženja;
 - 6) u drugim slučajevima određenim ugovorom o osnivanju udruženja.
- (2) Nakon prestanka svojstva člana evropskog udruženja u slučaju iz stava 1 ovog člana, udruženje nastavlja da postoji pod uslovima određenim ugovorom o osnivanju ili jednoglasnom odlukom preostalih članova, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.

Istupanje člana

Član 591

- (1) Član evropskog udruženja može istupiti iz udruženja pod uslovima i na način određenim ugovorom o osnivanju, a ako ugovorom o osnivanju to nije određeno, o istupanju člana udruženja odlučuje skupština udruženja jednoglasno.
- (2) Svaki član evropskog udruženja može istupiti iz udruženja iz opravdanog razloga.
- (3) Član evropskog udruženja koji istupa iz udruženja ne može glasati u skupštini kad se donosi odluka o njegovom istupanju.

Isključenje člana

Član 592

- (1) Član evropskog udruženja može biti isključen iz udruženja na osnovu odluke skupštine udruženja, pod uslovima i na način određen ugovorom o osnivanju.
- (2) Evropsko udruženje može nadležnom sudu podnijeti tužbu za isključenje člana udruženja iz razloga koji su određeni ugovorom o osnivanju, a naročito ako član udruženja svojim radnjama ili propuštanjem suprotno ugovoru o osnivanju sprečava ili u značajnoj mjeri otežava aktivnosti udruženja, ne izvršava posebne obaveze prema udruženju utvrđene ugovorom o osnivanju i namjerno ili grubom nepažnjom prouzrokuje štetu udruženju.
- (3) Tužbu iz stava 2 ovog člana mogu zajedno podnijeti članovi evropskog udruženja koji čine većinu, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.
- (4) Član evropskog udruženja ne može glasati u skupštini kad se donosi odluka o njegovom isključenju iz udruženja.

Prenos udjela

Član 593

Član evropskog udruženja može prenijeti svoj udio u udruženju, u cjelosti ili djelimično, drugom članu udruženja ili trećem licu, uz saglasnost svih ostalih članova udruženja.

Udio kao sredstvo obezbjeđenja

Član 594

- (1) Član evropskog udruženja može svoj udio u udruženju koristiti kao sredstvo obezbjeđenja kad to odobri skupština udruženja, ako ugovorom o osnivanju nije drukčije određeno.
- (2) Odluku iz stava 1 ovog člana skupština evropskog udruženja donosi jednoglasno.
- (3) Član evropskog udruženja koji svoj udio koristiti kao sredstvo obezbjeđenja ne može glasati u skupštini kad se donosi odluka iz stava 1 ovog člana.
- (4) Lice u čiju korist je dato sredstvo obezbjeđenja iz stava 1 ovog člana, ne može na osnovu sredstva obezbjeđenja postati član evropskog udruženja.

Prestanak svojstva člana usljed smrti

Član 595

- (1) U slučaju smrti člana evropskog udruženja, njegov nasljednik ne može nastaviti članstvo u udruženju, ako ugovorom o osnivanju udruženja nije drukčije određeno.
- (2) U slučaju da nasljednik ne može nastaviti ili ne prihvati članstvo u evropskom udruženju, udruženje je obavezno da nasljedniku isplati protivvrijednost udjela u udruženju.

Obaveza obavješćavanja o prestanku svojstva člana evropskog udruženja

Član 596

- (1) Direktor, odnosno direktori evropskog udruženja bez odlaganja obavješćavaju ostale članove udruženja o prestanku svojstva člana udruženja i podnose prijavu za upis promjene člana udruženja u CRPS.
- (2) Prijavu iz stava 1 ovog člana može podnijeti i član kome prestaje svojstvo člana ili bilo koji drugi član evropskog udruženja.

Posljedice prestanka svojstva člana

Član 597

- (1) Vrijednost prava i obaveza člana evropskog udruženja kome prestaje svojstvo člana, osim u slučaju iz člana 593 ovog zakona, utvrđuje se na osnovu stanja aktive i pasive udruženja u trenutku prestanka svojstva člana.
- (2) Vrijednost prava i obaveza iz stava 1 ovog člana ne može se unaprijed odrediti.

Raspodjela dobiti i pokriće gubitaka

Član 598

- (1) Dobit koju evropsko udruženje eventualno ostvari obavljanjem aktivnosti predstavlja dobit članova udruženja i raspodjeljuje se članovima u srazmjeri određenoj ugovorom o osnivanju, a ako ugovorom o osnivanju srazmjera nije određena, dobit se raspodjeljuje na jednake dijelove.
- (2) Članovi evropskog udruženja učestvuju u pokriću gubitaka udruženja u srazmjeri određenoj ugovorom o osnivanju, a ako ugovorom o osnivanju srazmjera nije određena, članovi udruženja učestvuju u pokriću gubitaka udruženja u jednakim dijelovima.

Prestanak evropskog udruženja

Član 599

- (1) Evropsko udruženje prestaje brisanjem iz CRPS u slučaju:
 - 1) likvidacije udruženja zbog:
 - isteka perioda na koji je osnovano,
 - ispunjenja cilja zbog kojeg je osnovano ili nemogućnosti ispunjenja tog cilja,
 - odluke skupštine udruženja,
 - sudske odluke,
 - toga što je u udruženju ostao samo jedan član ili je udruženje ostalo bez člana koji je registrovan u drugoj državi članici,
 - nastupanja drugog razloga određenog ugovorom o osnivanju;
 - 2) zaključenja stečaja udruženja.
- (2) Ako u roku od tri mjeseca od nastanka uslova iz stava 1 tačka 1 al. 1 do 6 ovog člana, skupština evropskog udruženja ne donese odluku kojom se utvrđuje prestanak udruženja, svaki član udruženja može podnijeti tužbu nadležnom sudu za donošenje te odluke.
- (3) Direktor, odnosno direktori evropskog udruženja odluku o prestanku udruženja bez odlaganja, dostavljaju organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije.
- (4) Odluku iz stava 3 ovog člana organu nadležnom za registraciju u CRPS može dostaviti i svaki član evropskog udruženja.

Prestanak evropskog udruženja po odluci suda

Član 600

- (1) Nadležni sud može donijeti odluku o prestanku evropskog udruženja po tužbi nadležnog organa ili trećeg lica koje za to ima pravni interes, ako su učinjene povrede odredaba člana 578 i člana 599 stav 1 tačka 1 alineja 5 ovog zakona, osim ako se razlozi za podnošenje tužbe otklone prije donošenja odluke.
- (2) Odluku o prestanku evropskog udruženja nadležni sud može donijeti i po tužbi člana udruženja, kad za to postoje opravdani razlozi.

Ništavost osnivačkog akta i zabrana rada evropskog udruženja

Član 601

- (1) Osnivački akt evropskog udruženja je ništav ako su ciljevi udruženja koji se navode u osnivačkom aktu suprotni prinudnim propisima ili javnom interesu.
- (2) Ništavost osnivačkog akta evropskog udruženja utvrđuje nadležni sud.
- (3) Ako evropsko udruženje obavlja bilo koju aktivnost u Crnoj Gori koja je suprotna javnom interesu, nadležni sud donosi odluku o zabrani rada udruženja.

Likvidacija i stečaj evropskog udruženja

Član 602

- (1) Na likvidaciju evropskog udruženja shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o likvidaciji privrednog društva.
- (2) Stečaj evropskog udruženja sprovodi se u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.

DIO JEDANAESTI

LIKVIDACIJA PRIVREDNOG DRUŠTVA

GLAVA I

OPŠTE ODREDBE

Pojam, vrste i odnos sa stečajnim postupkom

Član 603

- (1) Likvidacija privrednog društva je postupak koji vodi brisanju društva iz CRPS, a sprovodi se ako je vrijednost imovine društva veća od vrijednosti obaveza u bilansu stanja na dan donošenja odluke o likvidaciji i ako je ispunjen neki od osnova za pokretanje postupka likvidacije u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Likvidacija privrednog društva može biti dobrovoljna, sudska i prinudna.
- (3) Ako se u toku postupka likvidacije utvrdi da cjelokupna imovina privrednog društva (likvidaciona masa) nije dovoljna za izmirenje svih obaveza društva, likvidator je dužan da, u roku od 30 dana od dana saznanja, podnese predlog za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.
- (4) U slučaju iz stava 3 ovog člana, likvidator ne može isplaćivati potraživanja povjerilaca, osim potraživanja nastalih iz tekućeg poslovanja privrednog društva do dana pokretanja stečajnog postupka.

Likvidacija i pokretanje stečajnog postupka

Član 604

- (1) Pokretanje likvidacije nema uticaja na podnošenje predloga za pokretanje stečajnog postupka u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj.
- (2) Ako se tokom postupka likvidacije pokrene stečajni postupak, postupak likvidacije se obustavlja.

Privredno društvo u likvidaciji

Član 605

- (1) Za vrijeme postupka likvidacije privredno društvo zadržava svoj pravni subjektivitet.
- (2) Članovi privrednog društva zadržavaju svoja prava za vrijeme postupka likvidacije, ako ovim zakonom nije drukčije predviđeno.

- (3) Pravila koja se odnose na rad organa privrednog društva, revizora, kao i organizaciju i način vođenja poslova društva, primjenjuju se i za vrijeme postupka likvidacije, ako ovim zakonom nije drukčije predviđeno ili ako ta pravila nijesu u skladu sa načinom sprovođenja i ciljevima likvidacije.
- (4) U toku postupka likvidacije privredno društvo je dužno da primjenjuje svoj osnivački akt, odnosno statut, ako ovim zakonom nije drukčije predviđeno.
- (5) Pokretanje postupka likvidacije ne sprečava određivanje i sprovođenje izvršenja protiv društva u likvidaciji, niti vođenje drugih postupaka koji se vode protiv ili u korist društva u likvidaciji.

GLAVA II

DOBROVOLJNA LIKVIDACIJA

Osnov za pokretanje postupka dobrovoljne likvidacije

Član 606

Dobrovoljna likvidacija privrednog društva pokreće se na osnovu odluke društva, koju u ime privrednog društva donose:

- 1) jednoglasno svi ortaci u ortačkom, odnosno komplementari u komanditnom društvu, ako ugovorom o osnivanju tih društava nije drukčije predviđeno;
- 2) članovi društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno akcionari, na sjednici skupštine društva i to dvotrećinskom većinom svih glasova, ako statutom društva sa ograničenom odgovornošću, odnosno akcionarskog društva nije predviđena druga većina za donošenje odluke koja ne može biti manja od većine od ukupnog broja glasova prisutnih članova, odnosno akcionara.

Registracija i objavljivanje odluke o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije

Član 607

- (1) Odluka o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije dostavlja se organu nadležnom za registraciju u CRPS, radi registracije i objavljivanja na internet stranici CRPS.
- (2) Danom registracije odluke iz stava 1 ovog člana u CRPS počinje postupak dobrovoljne likvidacije.

Likvidator

Član 608

- (1) U odluci o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije privredno društvo imenuje likvidatora.
- (2) Imenovanjem likvidatora svim zastupnicima privrednog društva prestaju prava zastupanja, a članovima organa upravljanja prestaju funkcije.
- (3) Ako privredno društvo odlukom o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije ne imenuje likvidatora, svi zakonski zastupnici društva postaju likvidatori.
- (4) Privredno društvo može imati jednog ili više likvidatora.
- (5) Ako privredno društvo ima više likvidatora, oni zastupaju društvo zajedno, ako odlukom kojom su imenovani nije drukčije određeno.
- (6) Likvidator može biti razriješen odlukom organa privrednog društva, odnosno lica koja su ga imenovala i prije okončanja postupka dobrovoljne likvidacije, bez navođenja razloga za razrješenje.
- (7) Odlukom iz stava 6 ovog člana mora biti imenovan novi likvidator.
- (8) Na podnošenje ostavke likvidatora shodno se primjenjuju odredbe člana 315 ovog zakona.
- (9) Imenovanje, razrješenje i ostavka likvidatora registruju se u CRPS.
- (10) U slučaju iz stava 3 ovog člana, registracija likvidatora vrši se po službenoj dužnosti.

Prava i obaveze likvidatora

Član 609

- (1) Likvidator ima prava i obaveze zakonskog zastupnika privrednog društva.
- (2) Likvidator:
 - 1) sačinjava početni likvidacioni bilans i početni likvidacioni izvještaj;

- 2) izvršava obaveze po ugovorima zaključenim prije početka likvidacije i, po potrebi, zaključuje nove ugovore;
 - 3) preduzima radnje potrebne za sprovođenje likvidacije, kao što su isplata povjerilaca i naplata potraživanja;
 - 4) poziva poznate povjerioce da prijave svoja potraživanja;
 - 5) saziva i predsjedava sjednicama skupštine privrednog društva;
 - 6) vrši raspodjelu likvidacionog viška članovima privrednog društva;
 - 7) vrši druge poslove i radnje neophodne za sprovođenje likvidacije društva.
- (3) Likvidator ima pravo na naknadu za rad, kao i naknadu troškova koje je imao u postupku sprovođenja dobrovoljne likvidacije.
 - (4) Visinu naknade i troškova iz stava 3 ovog člana određuju ortaci, komanditori, odnosno skupština društva, a u slučaju spora ili kad to društvo ne odredi, likvidator može tražiti od nadležnog suda da, u vanparničnom postupku, odredi iznos naknade za rad i naknade troškova.
 - (5) U pogledu potraživanja iz stava 3 ovog člana, likvidator se smatra povjeriocem privrednog društva u likvidaciji.

Početni likvidacioni bilans i početni likvidacioni izvještaj

Član 610

- (1) Likvidator, u roku od 30 dana od dana početka postupka dobrovoljne likvidacije, sastavlja početni likvidacioni bilans u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo i revizija i u istom roku ga podnosi ortacima, komplementarima, odnosno skupštini društva na usvajanje.
- (2) Ortaci, komplementari, odnosno skupština društva dužni su da donesu odluku o usvajanju početnog likvidacionog bilansa u roku od 30 dana od dana podnošenja bilansa.
- (3) Likvidator sastavlja i početni likvidacioni izvještaj koji sadrži:
 - 1) listu prijavljenih potraživanja;
 - 2) listu priznatih potraživanja;
 - 3) listu osporenih potraživanja, sa obrazloženjem osporavanja;
 - 4) podatak da li je imovina privrednog društva dovoljna za namirenje svih obaveza društva, uključujući i osporena potraživanja;
 - 5) neophodne radnje za sprovođenje postupka dobrovoljne likvidacije;
 - 6) vrijeme predviđeno za završetak postupka dobrovoljne likvidacije;
 - 7) druge činjenice od značaja za sprovođenje postupka dobrovoljne likvidacije.
- (4) Početni likvidacioni izvještaj likvidator sastavlja u roku od 90 dana od dana početka postupka dobrovoljne likvidacije i u istom roku ga podnosi ortacima, komplementarima, odnosno skupštini društva na usvajanje.
- (5) Ortaci, komplementari, odnosno skupština društva dužni su da donesu odluku o usvajanju početnog likvidacionog izvještaja u roku od 30 dana od dana podnošenja izvještaja.
- (6) Usvojeni početni likvidacioni izvještaj registruje se u CRPS, u roku od 15 dana od dana usvajanja.
- (7) Likvidator ne može otpočeti sa plaćanjima radi namirenja povjerilaca, niti sa isplatama članovima privrednog društva, prije registracije početnog likvidacionog izvještaja u CRPS, osim plaćanja obaveza iz tekućeg poslovanja društva.

Godišnji likvidacioni izvještaji

Član 611

- (1) Likvidator u toku postupka dobrovoljne likvidacije podnosi godišnje likvidacione izvještaje o svojim radnjama, sa obrazloženjem razloga zbog kojih likvidacija nije završena.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana likvidator podnosi ortacima, komplementarima, odnosno skupštini društva na usvajanje, u roku od tri mjeseca po isteku svake poslovne godine.
- (3) Izvještaji iz stava 1 ovog člana registruju se u CRPS, u roku od 15 dana od dana usvajanja.

Poziv povjeriocima da prijave svoja potraživanja

Član 612

- (1) Odluka iz člana 607 stav 1 ovog zakona obavezno sadrži:

- 1) poziv povjeriocima da prijave svoja potraživanja u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke na internet stranici CRPS;
 - 2) adresu sjedišta privrednog društva, odnosno adresu za prijem pošte iz člana 19 ovog zakona, na koju povjerioci dostavljaju prijave potraživanja.
- (2) Likvidator je dužan da, u roku od 15 dana od dana početka postupka, poznatim povjeriocima uputi i pisano obavještenje o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije društva, koje mora da sadrži informacije iz stava 1 ovog člana.
 - (3) Potraživanja povjerilaca koji su prijavili svoja potraživanja po isteku roka iz stava 1 tačka 1 ovog člana isplaćuju se iz preostale imovine privrednog društva do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.
 - (4) Potraživanja nastala nakon pokretanja postupka dobrovoljne likvidacije ne prijavljuju se i moraju se isplatiti do okončanja postupka dobrovoljne likvidacije.

Prijava i osporavanje potraživanja

Član 613

- (1) Likvidator je dužan da sve prispjele prijave potraživanja evidentira u listi prijavljenih potraživanja i da sačini listu priznatih i osporenih potraživanja.
- (2) Likvidator može, u roku od 30 dana od dana isteka roka za prijavu potraživanja, osporiti potraživanje povjerioca, o čemu je, u istom roku, dužan da obavijesti povjerioca, uz obrazloženje osporavanja potraživanja.
- (3) Likvidator ne može osporavati potraživanja povjeriocima čija su potraživanja utvrđena izvršnom ispravom.
- (4) Povjerilac čije je potraživanje osporeno obavezan je da pokrene postupak pred nadležnim sudom u roku od osam dana od dana prijema obavještenja o osporavanju potraživanja.
- (5) Ako je do trenutka prijema obavještenja o osporavanju potraživanja povjerilac protiv privrednog društva već pokrenuo postupak o tom potraživanju pred nadležnim sudom, povjerilac nije dužan da pokreće novi postupak po prijemu obavještenja o osporavanju potraživanja.
- (6) Postupak dobrovoljne likvidacije se ne može okončati do isteka roka iz stava 4 ovog člana, odnosno do pravosnažnosti presude, osim u slučaju dodatnog obezbjeđenja osporenog potraživanja.
- (7) Osporeno potraživanje se smatra obezbijeđenim kad povjerilac u pisanom obliku obavijesti likvidatora ili kad to, na zahtjev likvidatora, potvrdi sud pred kojim se vodi postupak iz stava 4 ovog člana.

Obustava likvidacije

Član 614

- (1) U toku postupka dobrovoljne likvidacije, privredno društvo odlukom ortaka, komplementara, odnosno skupštine društva može obustaviti postupak likvidacije i nastaviti sa obavljanjem djelatnosti.
- (2) Odluka iz stava 1 ovog člana donosi se većinom određenom za donošenje odluke o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije.
- (3) Odluka iz stava 1 ovog člana može se donijeti samo u slučaju kad je privredno društvo isplatilo u potpunosti sve povjerioce, nezavisno od toga da li su tim povjeriocima potraživanja osporena ili priznata, osim ako je sa određenim povjeriocem drukčije dogovoreno i ako društvo nije otkazalo ugovor o radu bilo kom zaposlenom po osnovu likvidacije, niti otpočelo sa isplatama članovima društva.
- (4) Odlukom iz stava 1 ovog člana imenuje se zakonski zastupnik privrednog društva.
- (5) Sastavni dio odluke iz stava 1 ovog člana je i izjava likvidatora da su svi povjerioci privrednog društva isplaćeni u cjelosti i da društvo nije otpočelo sa isplatama članovima društva.
- (6) Ako društvo ima više likvidatora, izjavu iz stava 5 ovog člana daju zajednički.
- (7) Odluka iz stava 1 ovog člana registruje se CRPS.

Okončanje postupka dobrovoljne likvidacije

Član 615

- (1) Nakon isplate svih povjerilaca likvidator sastavlja:
 - 1) završni likvidacioni bilans;
 - 2) konačni izvještaj o sprovedenom postupku dobrovoljne likvidacije;
 - 3) pisanu izjavu da su sve obaveze privrednog društva po osnovu prijavljenih potraživanja izmirene u cjelosti i da se protiv društva ne vode drugi sporovi;

- 4) predlog odluke o raspodjeli likvidacionog viška.
- (2) Završni likvidacioni bilans sastavlja se u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo i revizija i registruje u CRPS.
- (3) Odluku o okončanju postupka dobrovoljne likvidacije, uz usvajanje dokumentacije iz stava 1 ovog člana, ortaci, komplementari, odnosno skupština društva donose na način iz člana 606 ovog zakona.
- (4) Ako ortaci, komplementari, odnosno skupština društva ne donesu odluku o usvajanju dokumentacije iz stava 1 ovog člana u roku od 60 dana od dana podnošenja te dokumentacije na usvajanje od strane likvidatora, tu odluku može zamijeniti pisana izjava likvidatora o neusvajanju tih dokumenata.
- (5) Odluka iz stava 3 ovog člana ne može se donijeti prije pravosnažnog okončanja svih postupaka koji za pravnu posljedicu mogu imati bilo kakvu obavezu privrednog društva i izmirenja svih obaveza.
- (6) Po okončanju postupka dobrovoljne likvidacije, brisanje iz CRPS se vrši nakon podnošenja zahtjeva za brisanje iz Registra emitenata Komisije i izdavanja rješenja o brisanju od strane Komisije, nakon čega slijedi podnošenje zahtjeva CKDD za ispis finansijskih instrumenata iz registra CKDD.

Raspodjela likvidacionog viška

Član 616

- (1) Imovina privrednog društva u likvidaciji koja preostane nakon izmirenja svih obaveza društva (likvidacioni višak), raspodjeljuje se članovima društva u skladu sa odlukom o raspodjeli likvidacionog viška.
- (2) Ako osnivačkim aktom, odnosno statutom društva ili jednoglasnom odlukom ortaka, komplementara, odnosno skupštine društva nije drukčije određeno, raspodjela iz stava 1 ovog člana vrši se na sljedeći način:
- 1) ortacima, komplementarima, komanditorima i članovima društva s ograničenom odgovornošću - srazmjerno njihovim udjelima u društvu;
 - 2) akcionarima sa povlašćenim akcijama koji imaju pravo prvenstva u odnosu na likvidacioni višak, a nakon njihove isplate akcionarima sa običnim akcijama - srazmjerno učešću njihovih akcija u ukupnom broju običnih akcija u društvu.
- (3) U slučaju spora između članova privrednog društva u vezi sa raspodjelom likvidacionog viška, likvidator odlaže raspodjelu do pravosnažnog okončanja spora.

Odgovornost likvidatora za štetu

Član 617

- (1) Likvidator odgovara za štetu koju pričinu u vršenju svoje dužnosti članovima privrednog društva i povjeriocima društva.
- (2) Potraživanje iz stava 1 ovog člana zastarijeva u roku od tri godine od dana brisanja privrednog društva iz CRPS.
- (3) Likvidator ne odgovara za štetu koja je nastala usljed profesionalne odluke koja je preduzeta sa pažnjom dobrog privrednika.

Odgovornost članova privrednog društva po okončanju postupka dobrovoljne likvidacije

Član 618

- (1) Ortaci i komplementari odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze društva u likvidaciji i nakon brisanja društva iz CRPS.
- (2) Komanditori, članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari odgovaraju solidarno za obaveze društva u likvidaciji i nakon brisanja društva iz CRPS, do visine primljenog iznosa iz likvidacionog viška.
- (3) Potraživanja iz st. 1 i 2 ovog člana zastarijevaju u roku od tri godine od dana brisanja društva iz CRPS.

Skraćeni postupak dobrovoljne likvidacije

Član 619

- (1) Dobrovoljna likvidacija može se sprovesti po skraćenom postupku, ako nakon donošenja odluke o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije svi članovi privrednog društva daju ovjerene izjave da su izmirene sve obaveze društva prema povjeriocima, uključujući i obaveze prema zaposlenima i da su saglasni sa skraćenim postupkom dobrovoljne likvidacije.
- (2) Društvo dostavlja odluku iz stava 1 ovog člana organu nadležnom za registraciju u CRPS radi objavljivanja na internet stranici CRPS.

- (3) Odluka iz stava 1 ovog člana treba da bude objavljena na internet stranici CRPS 30 dana od dana objavljivanja.
- (4) Povjerioci i druga lica koja imaju pravni interes mogu, u roku od 30 dana od dana objavljivanja odluke iz stava 1 ovog člana na internet stranici CRPS, pokrenuti postupak za poništavanje odluke pred nadležnim sudom i o tome u okviru istog roka obavijestiti organ nadležan za registraciju u CRPS.
- (5) Odluku o pokretanju postupka dobrovoljne likvidacije po skraćenom postupku nadležni sud će poništiti ako utvrdi da su članovi ili povjerioci privrednog društva oštećeni tom odlukom i imenovaće likvidatora koji će sprovesti postupak dobrovoljne likvidacije.
- (6) Nadležni sud će odluku donijeti u postupku pokrenutom po tužbi iz stava 4 ovog člana dostaviti organu nadležnom za registraciju u CRPS u roku od osam dana od dana pravosnažnosti odluke.
- (7) Organ nadležan za registraciju u CRPS prihvatiće zahtjev za brisanje privrednog društva iz CRPS na osnovu odluke iz stava 1 ovog člana, ako u postupku za donošenje rješenja o brisanju utvrdi da društvo nema poreskog duga, da se ne nalazi na spisku privrednih subjekata u blokadi koji objavljuje Centralna banka Crne Gore, da nije pokrenut postupak iz stava 4 ovog člana ili da je odlukom nadležnog suda odbijen zahtjev po tužbi iz stava 4 ovog člana.
- (8) Članovi društva iz stava 1 ovog člana odgovaraju neograničeno solidarno za obaveze privrednog društva tri godine nakon brisanja društva iz CRPS.
- (9) Privredno društvo koje je dobrovoljno likvidirano po skraćenom postupku briše se iz CRPS.
- (10) Nakon brisanja privrednog društva iz CRPS, u CRPS se upisuju: ime i prezime, jedinstveni matični broj i adresa članova privrednog društva koji su fizička lica, odnosno naziv, sjedište i matični broj članova privrednog društva koji su pravna lica, sa naznačenjem neograničene solidarne odgovornosti ovih lica za obaveze društva.
- (11) Rješenje o brisanju privrednog društva iz CRPS objavljuje se na internet stranici CRPS.

Glava III

SUDSKA LIKVIDACIJA

Osnovi za pokretanje postupka sudske likvidacije

Član 620

Sudska likvidacija privrednog društva sprovodi se na zahtjev zainteresovanog lica ili po službenoj dužnosti, ako:

- 1) privredno društvo u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude kojom se nalaže promjena naziva, ne izvrši promjenu naziva u skladu sa ovim zakonom;
- 2) ortačko društvo ostane sa jednim ortakom, a društvu u roku od tri mjeseca od dana prestanka svojstva ortaka ne pristupi nedostajući član ili u tom roku društvo ne promijeni pravni oblik, odnosno ako se u tom roku ne pokrene postupak likvidacije;
- 3) komanditno društvo ostane bez komplementara ili komanditora, a društvu u roku od tri mjeseca od dana prestanka svojstva člana ne pristupi nedostajući član ili u tom roku društvo ne promijeni pravni oblik, odnosno ako se u tom roku ne pokrene postupak likvidacije;
- 4) je privrednom društvu izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti, a društvo u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke o izricanju te mjere ne pokrene postupak likvidacije;
- 5) je privrednom društvu oduzeta dozvola, licenca ili odobrenje za obavljanje registrovane djelatnosti, a društvo u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti odluke o oduzimanju dozvole, licence ili odobrenja ne registruje brisanje, odnosno promjenu te djelatnosti, odnosno ne pokrene postupak likvidacije;
- 6) kupac stečajnog dužnika kao pravnog lica ne uplati nedostajući iznos do visine minimalnog osnovnog kapitala u roku od šest mjeseci od dana obustavljanja stečajnog postupka, u smislu člana 68 ovog zakona;
- 7) je pravosnažnom presudom poništeno osnivanje privrednog društva, u skladu sa članom 11 ovog zakona;
- 8) društvo ostane bez zakonskog zastupnika, a ne registruje novog u roku od tri mjeseca od dana brisanja zakonskog zastupnika iz CRPS;
- 9) u drugim slučajevima u skladu sa zakonom.

Shodna primjena

Član 621

- (1) Na postupak sudske likvidacije shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje stečaj, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

- (2) U postupku sudske likvidacije ne primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje stečaj, a koje se odnose na reorganizaciju, odbor povjerenika, različite povjerenice i pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika.

Glava IV

PRINUDNA LIKVIDACIJA

Osnov za pokretanje prinudne likvidacije

Član 622

- (1) Prinudna likvidacija sprovodi se nad privrednim društvom koje organu uprave nadležnom za utvrđivanje i naplatu poreza za dvije uzastopne poslovne godine ne dostavi godišnje finansijske izvještaje u roku propisanom zakonom kojim se uređuje računovodstvo.
- (2) O privrednim društvima iz stava 1 ovog člana organ uprave nadležan za utvrđivanje i naplatu poreza obavještava organ nadležan za registraciju u CRPS.
- (3) Po prijemu obavještenja iz stava 2 ovog člana organ nadležan za registraciju u CRPS, donosi odluku o pokretanju postupka prinudne likvidacije nad privrednim društvom iz stava 1 ovog člana.
- (4) Odluka iz stava 3 ovog člana dostavlja se privrednom društvu na posebnu adresu za prijem pošte ako je ima, odnosno na adresu sjedišta ako društvo nema registrovanu posebnu adresu za prijem pošte i objavljuje na internet stranici CRPS u trajanju od najmanje 30 dana.

Status društva u postupku prinudne likvidacije

Član 623

- (1) Nakon objavljivanja odluke iz člana 622 stav 3 ovog zakona, organi privrednog društva nad kojim je pokrenut postupak prinudne likvidacije nastavljaju sa radom, a društvo ne može zaključivati nove pravne poslove, već samo može da izvršava zaključene, uključujući i izmirenje dospjelih obaveza, kao i plaćanja za tekuće obaveze društva i obaveze prema zaposlenima.
- (2) Za vrijeme prinudne likvidacije privredno društvo ne može isplaćivati dividendu, niti se imovina društva može raspodjeljivati članovima društva prije brisanja društva iz CRPS.
- (3) Od dana pokretanja postupka prinudne likvidacije svi sudski i upravni postupci u odnosu na privredno društvo nad kojim je pokrenut postupak prinudne likvidacije prekidaju se.
- (4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, ako se u toku postupka prinudne likvidacije:
 - 1) otvori prethodni stečajni postupak - postupak prinudne likvidacije se prekida, a ako se nakon toga odbije predlog za pokretanje stečajnog postupka, odnosno obustavi postupak zbog povlačenja predloga za pokretanje stečajnog postupka, postupak prinudne likvidacije se nastavlja;
 - 2) otvori stečajni postupak - postupak prinudne likvidacije se obustavlja.
- (5) Prekinuti postupci iz stava 3 ovog člana, mogu se nastaviti nakon brisanja društva iz CRPS, na zahtjev članova, odnosno povjerenika brisanog društva u skladu sa članom 625 ovog zakona.
- (6) Od dana objavljivanja odluke iz člana 622 stav 3 ovog zakona privredno društvo ne može registrovati promjene podataka u CRPS.

Okončanje postupka prinudne likvidacije

Član 624

Nakon isteka roka od 30 dana od dana dostavljanja odluke iz člana 622 stav 3 ovog zakona ili roka od 30 dana od dana objavljivanja te odluke na internet stranici CRPS, zavisno koji je od ovih datuma kasniji, organ nadležan za registraciju u CRPS, u roku od 15 dana, donosi rješenje o brisanju privrednog društva i briše društvo iz CRPS.

Posljedice brisanja privrednog društva iz CRPS u slučaju prinudne likvidacije

Član 625

- (1) Imovina društva koje je prestalo da postoji u postupku prinudne likvidacije postaje imovina članova društva srazmjerno njihovim udjelima u kapitalu društva, a u slučaju ortačkog društva koje nema kapital raspodjeljuje se na jednake dijelove između ortaka.
- (2) Nakon brisanja privrednog društva iz CRPS članovi brisanog društva odgovaraju za obaveze društva ograničeno do visine vrijednosti primljene imovine iz stava 1 ovog člana.

- (3) Potraživanja povjerilaca privrednog društva prema članovima društva zastarijevaju u roku od tri godine od dana brisanja društva iz CRPS.

Informacije o postupcima likvidacije

Član 626

- (1) Organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da, putem sistema interkonekcije registara, bez odlaganja i bez naknade, učini dostupnim informacije o pokretanju i okončanju bilo kog postupka likvidacije akcionarskog društva i društva sa ograničenom odgovornošću, kao i o brisanju društva iz CRPS.
- (2) Ako je u Crnoj Gori registrovan dio stranog privrednog društva organ nadležan za registraciju u CRPS dužan je da bez odlaganja i bez naknade, na internet stranici CRPS i po prijemu informacije putem sistema interkonekcije registara, objavi informaciju o tome da je matično društvo prestalo da postoji u postupku likvidacije.

DIO DVANAESTI

KAZNENE ODREDBE

Novčane kazne do 10.000 eura

Član 627

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se privredno društvo ili dio stranog privrednog društva, ako:
- 1) u pravnom prometu ne upotrebljava poslovno ime i skraćeno poslovno ime koje je registrovano u CRPS (član 26 stav 1);
 - 2) ne unese ugovore zaključene između jedinog člana akcionarskog društva i akcionarskog društva u knjigu ugovora koja se vodi u pisanom obliku, uz jasan opis predmeta i vrijednosti ugovora (član 136 stav 5);
 - 3) obavlja djelatnost bez minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog zakonom (član 137 stav 2 i član 361 stav 2);
 - 4) povećanje osnovnog kapitala i emisiju novih akcija ili izdavanje udjela vrši protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (čl. 164, 169, 226 i 383);
 - 5) akcionaru ili licu koje on ovlasti, na njegov zahtjev, nakon održane sjednice skupštine akcionarskog društva ne izda potvrdu da su glasovi akcionara uredno evidentirani i prebrojani, osim u slučaju kad su ove informacije već dostupne (član 196 stav 4);
 - 6) podijeli dobit, ne izvrši povraćaj primljene dobiti ili isplaćuje dividende protivno ovom zakonu, ugovoru o osnivanju, statutu ili drugim važećim propisima (član 200, član 206 st. 3, 4 i 5 i član 251);
 - 7) da sredstva za sticanje sopstvenih akcija protivno ovom zakonu (čl. 200 i 212);
 - 8) ne izvrši izmjene statuta koje se registruju u CRPS, nakon upisa i uplate akcija, u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja Komisije za tržište kapitala kojim se potvrđuje uspješnost emisije, ako se donese odluka o povećanju osnovnog kapitala akcionarskog društva (član 227 stav 5);
 - 9) javno ne pripremi strategiju o postizanju rodnog balansa između izvršnih direktora, koja sadrži individualne kvantitativne ciljeve (član 309 stav 10);
 - 10) na zahtjev kandidata za imenovanje ili izbor na direktorsku poziciju, tom kandidatu ne pruži informacije iz člana 309 stav 13;
 - 11) ne obezbijedi da akcionari budu informisani o odredbama ovog zakona koje se odnose na imenovane pripadnika manje zastupljenog pola ako se o imenovanju kandidata na direktorsku poziciju odlučuje glasanjem akcionara (član 309 stav 16);
 - 12) informacije iz člana 310 stav 2 ovog zakona ne objavi na odgovarajući i lako dostupan način na svojoj internet stranici (član 310 stav 3);
 - 13) ne dostavi nadležnom organu informacije propisane članom 310 stav 2;
 - 14) utiče na rad ovlašćenog revizora prilikom vršenja revizije (član 351 stav 3);
 - 15) ne sačini izvještaj u skladu sa članom 464 st. 1 do 3;
 - 16) u izvještaju ne objasni podatke propisane članom 464 st. 4 i 7 ovog zakona;
 - 17) ne dostavi ili ne objavi izvještaj na način i u rokovima propisanim članom 464 st. 10 i 11;
 - 18) ne obezbijedi zaposlenima informisanje i konsultacije u skladu sa članom 465 st. 1 do 4;
 - 19) ne sprovede postupak pregovora u skladu sa članom 465 st. 6 do 11, kada je to obavezno;

- 20) onemogućiti ili ograničiti prava zaposlenih na učešće u organima upravljanja suprotno članu 465 st. 14, 15 i 16;
- 21) nijesu ispunila obavezu registracije u rokovima propisanim ovim zakonom (član 547);
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 2.000 eura.

Novčane kazne do 7.500 eura

Član 628

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 750 eura do 7.500 eura kazniće se privredno društvo ili dio stranog privrednog društva, ako:
- 1) ne izvrši propisno dostavljanje osnivačkog akta i statuta ili ukoliko propusti da unese u te akte one podatke koji su utvrđeni zakonom (čl. 5, 8, 9, 98, 99, 125, 126, 138, 139, 140, 362 i 363 i član 547 st. 1 i 2);
 - 2) u poslovnim pismima i drugim poslovnim dokumentima, odnosno na internet stranici društva ne navede propisane podatke (član 33 i član 546 stav 7);
 - 3) propusti da blagovremeno dostavi za registraciju informacije utvrđene ovim zakonom ili promjene podataka koje je dužan dostaviti prema ovom zakonu (čl. 77, 99 i 126, član 227 stav 5, član 242 stav 7, član 315 stav 4, član 353 stav 5, čl. 356 i 366, član 425 stav 3, član 433, član 441 stav 1, član 452 stav 1, član 448 stav 4, čl. 459 i 511, član 544 stav 3, član 547 st. 1 i 2);
 - 4) odbije da pruži informaciju ili odgovor koji je dužno pružiti na osnovu ovog zakona ili statuta, ugovora o osnivanju ili drugog osnivačkog akta članu ili akcionaru društva ili ukoliko dostavlja lažne informacije ili ukoliko ih sprječava da koriste svoje pravo da dobiju informaciju ili ukoliko ne objavi podatke koje je dužno objaviti po zakonu, ne izda obavještenja na način utvrđen zakonom ili ukoliko da lažnu izjavu ili drugo javno obavještenje ili proglas (čl. 110, 132, 179, 180 i 181, član 196 stav 6, čl. 262, 264, 279, 352 i 412, član 441 stav 2 tačka 3, član 442, član 554 stav 2 tačka 2 i član 570 stav 8);
 - 5) bez odlaganja ne obavijesti ortaka o prijemu zahtjeva za namirenje potraživanja na imovini društva, u skladu sa ovim zakonom (član 122 stav 2);
 - 6) odluku o emisiji obveznica ne donese u postupku propisanom ovim zakonom (član 184 st. 2 i 3 i član 188);
 - 7) ne izvrši obavezu iz člana 194 stav 7 ovog zakona;
 - 8) stekne ili ne otuđi sopstvene akcije suprotno ovom zakonu (čl. 206, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218 i 219);
 - 9) smanjivanje kapitala vrši suprotno odredbama o zaštiti povjerilaca (čl. 243, 244, 245 i 246);
 - 10) ne obezbijedi poštovanje propisanog postupka za sazivanje skupštine (čl. 258, 260, 262 i 265);
 - 11) ne održi redovnu skupštinu akcionara u propisanom roku (član 257 stav 2);
 - 12) ne održi skupštinu akcionara u roku utvrđenom odlukom suda (član 259);
 - 13) ne omogući glasanje elektronskim putem u skladu sa ovim zakonom (čl. 275 i 276, član 262 stav 2 i član 270);
 - 14) ne učini dostupnim akcionarima rezultate glasanja u skladu sa ovim zakonom (član 287);
 - 15) ne obezbijedi odgovarajući sastav odbora direktora, odnosno nadzornog odbora (čl. 292, 301 i 405);
 - 16) ne sastavi i objavi izvještaj o naknadama iz člana 328 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u privrednom društvu novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.500 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.500 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 tačka 16 ovog člana kazniće se i svi članovi odbora direktora, odnosno nadzornog odbora ili komisije za naknadu, ako je imenovana, novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.500 eura.

Novčane kazne za preduzetnika

Član 629

Novčanom kaznom od 200 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj preduzetnik ako:

- 1) obavlja djelatnost preko poslovođe koji nije registrovan u CRPS, nema zaključen ugovor o radu kod preduzetnika ili ne ispunjava posebne uslove koji se odnose na lične kvalifikacije preduzetnika (član 91);
- 2) ne izvrši registraciju u skladu sa članom 85 st. 2 i 10, članom 87, članom 90 stav 3, članom 94 i članom 95 stav 3.

DIO TRINAESTI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za usklađivanje

Član 630

- (1) Privredna društva i preduzetnici koji su do početka primjene ovog zakona registrovani u CRPS dužni su da usklade organizaciju i poslovanje sa ovim zakonom i izvrše registraciju promjena u CRPS, u roku od tri mjeseca od dana početka primjene ovog zakona.
- (2) Akcionarska društva u kojima su na dan početka primjene ovog zakona postojale obične akcije različite nominalne vrijednosti, dužna su da izvrše homogenizaciju akcija radi ujednačavanja nominalne vrijednosti, u roku od godinu dana od dana početka primjene ovog zakona, na način da se održi proporcionalno učešće u ukupnom broju akcija.

Započeti postupci

Član 631

- (1) Postupci restrukturiranja privrednih društava započeti prije početka primjene ovog zakona, okončaću se po propisima po kojima su započeli.
- (2) Postupci smanjenja ili povećanja kapitala i emisije akcija započeti sazivanjem skupštine akcionarskog društva i postupci emisije akcija po aktima i osnivačkoj emisiji akcija evidentiraju se i odobravaju u skladu sa propisima koji su važili u vrijeme sazivanja sjednice skupštine akcionarskog društva na čijem je dnevnom redu bio predlog navedenih odluka.

Usklađivanje sa pravilima o rodnoj zastupljenosti

Član 632

- (1) Javna akcionarska društva dužna su da, do 30. juna 2026. godine, obezbijede rodnu zastupljenost u organima upravljanja u skladu sa članom 309 st. 6, 7 i 8 ovog zakona.
- (2) Po isteku roka iz stava 1 ovog člana, organ nadležan za registraciju u CRPS će odbiti da registruje članove organa upravljanja javnih akcionarskih društava koja nijesu obezbijedila rodnu zastupljenost u tim organima u skladu sa članom 309 st. 6, 7 i 8 ovog zakona.

Odložena primjena

Član 633

Odredbe člana 192 stav 10, člana 198 stav 4, člana 309 stav 2 tačka 4, čl. 460 do 478, čl. 486 do 505, čl. 513 do 529 i čl. 548 do 602 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Prestanak važenja

Član 634

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o privrednim društvima ("Službeni list CG", br. 65/20, 146/21 i 4/24).

Stupanje na snagu

Član 635

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2026. godine.

- U ovaj zakon prenešene su Direktiva (EU) 2007/36 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. jula 2007. o ostvarivanju određenih prava akcionara u akcionarskim društvima kotiranim na berzi; Direktiva (EU) 2017/828 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. maja 2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EU u pogledu podsticanja dugoročnog učešća akcionara; Direktiva (EU) 2017/1132 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2017. o određenim aspektima kompanijskog prava; Direktiva (EU) 2019/1151 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. juna 2019. o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu upotrebe digitalnih alata i postupaka u okviru privrednog prava; Direktiva (EU) 2019/2121 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2019. o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu prekograničnih preoblikovanja, spajanja i podjela; Direktiva (EU) 2022/2381 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. novembra 2022. o poboljšanju rodne ravnopravnosti; Direktiva 2009/102/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. septembra 2009. u oblasti privrednog prava o društvima sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom.
- U ovaj zakon prenešene su Direktiva (EU) 2007/36 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. jula 2007. o ostvarivanju određenih prava akcionara u akcionarskim društvima kotiranim na berzi; Direktiva (EU) 2017/828 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. maja 2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EU u pogledu podsticanja dugoročnog učešća akcionara; Direktiva (EU) 2017/1132 Evropskog parlamenta i Savjeta od 14. juna 2017. o određenim aspektima kompanijskog prava; Direktiva (EU) 2019/1151 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. juna 2019. o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu upotrebe digitalnih alata i postupaka u okviru privrednog prava; Direktiva (EU) 2019/2121 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2019. o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 u pogledu prekograničnih preoblikovanja, spajanja i podjela; Direktiva (EU) 2022/2381 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. novembra 2022. o poboljšanju rodne ravnopravnosti; Direktiva 2009/102/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. septembra 2009. u oblasti privrednog prava o društvima sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom.